ה' שבט תש"ם, 23.1.1980 מיספר 2212 שנה 44 המחיר: 35.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

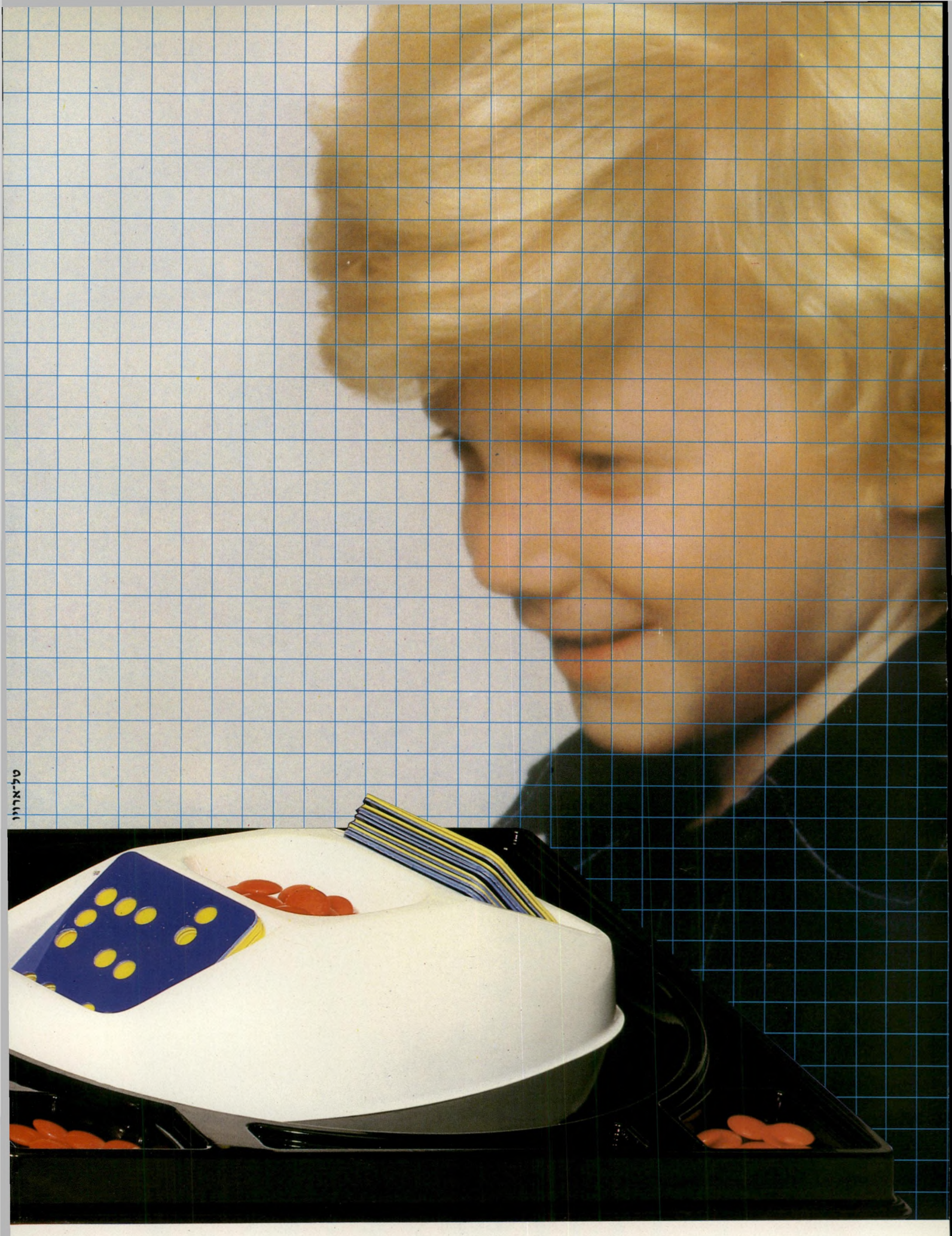
העולם הזה

גילויים חדשים בפרשת הרצח הכפול:

עוזר נרצח מפני שגילה מי רצח את שולמן

הרצל עוזר

טל־ארוין

לאמקור תפקיד בחברת העתיד

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם פיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„חדפוס חדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קול קורא

„מה עובר בראשך כשאתה רואה תמונה של בגין, כשהוא מתחבק עם סאדאת?" שאל אותי השבוע אחד מחברי־הכנסת הוותיקים.

ידעתי למה הוא מתכוון. הוא זוכר ויכוחים סוערים שהתרחשו בכנסת ב־1971, ב־1972 וב־1973, בשנים הראשונות של שילטונו של הנשיא אנוור אל־סאדאת. כימעט מדי שבוע עליתי אז על דוכן הכנסת כדי לשכנע את חברי־הכנסת שפני מצריים לשלום, שהנשיא החדש מעוניין להגיע להסדר־שלום עם ישראל — ושאם ישראל תשיב את פניו ריקם, הוא ייאלץ לפנות אל דרך המילחמה, כדי להכריח את ישראל להחזיר לו את השטחים הכבושים בסיני.

בכל הוויכוחים האלה התייצב מולי מנחם בגין, שדחה את טענותי כחלומות באספמיה. בגין תיאר את אל־סאדאת כרודן צמא־דם, כל מחשבה על שלום עם מצריים — כך אמר אז — היא אשלייה מסוכנת. הרעיון של החזרת סיני למצריים הוא פרי רוחם של עוכרי ישראל. יש להתנחל בכל רחבי סיני, להתבסס בה ולצרפה לישראל.

בגין ניהל ויכוחים אלה כדרכו, באדיבות ובהגינות. אך אנשיו חזרו אחריו בנסות, האשימו אותי בבגידה. כמה פעמים השליכו לעברי תוארי־גנאי כגון „סוכן מצרי", „משרת הרודן המצרי" ו„עוכר ישראל"?

כך זה היה כאשר הציע שר־החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס את תוכניתו המפורסמת, עוד בימי גמאל עבד־אל־נאצר; כאשר השיב הנשיא סאדאת בחיוב על שאלתו של שליח האו"ם, גונאר יארינג, לגבי נכונותו לשלום (1971); ובעשרות ויכוחים אחרים. גולדה מאיר שפכה עלי אש וגופרית, בגין דחה את דברי, והמקהלה־המדברת של הכנסת המטירה עלי גידופים.

והנה מתחבק בגין עם „הרודן המצרי" דאז, המקהלה־המדברת מפליגה בשיבחו, ומי זוכר מה אמר אז אותו עוכר־ישראל, שהוא כיום „סוכן אש"ף"?

„סוכן הרודן המצרי"

מחשבות דומות עברו בראשי כשראיתי את התמונה המופיעה בעמוד זה: יועציו של מנחם בגין, דן פתיר ושלמה נקדימון, ליד פיסלו של גמאל עבד־אל־נאצר באסואן.

העולם הזה „גילה" את עבד־אל־נאצר עוד ב־1953, זמן רב לפני שהתפרסם בעולם כשליטה החדש של מצריים. במשך השנים הראשונות של שילטונו גילינו כי הוא נוקט שורה של אמצעים חשאיים לבירור האפשרות להשיג שלום עם ישראל. כל הידיעות שפירסמנו — למשל על נסיונו של נאצר להיפגש עם משה שרת — הוכחשו נמרצות על־ידי ראשי השילטון הישראלי, דובריהם וכתבליהם, ורק בשנים האחרונות, עם פירסום יומנו הסודי של שרת, נתגלה כי כל העובדות שפירסמנו אז היו נכונות.

בסוף שנות ה־60' יצא העולם הזה בסידרה ארוכה של כתבות ומאמרים, ובהם גילינו כי עבד־אל־נאצר התגבר על „שלושת הלאווים" המפורסמים של ועידת־חרטום, וכי הוא שואף עתה להגיע לשלום עם ישראל.

מאמרים אלה עוררו רוגז, שינאה ובוז. במיקרה הטוב ביותר, הם נראו כחלומות מטופשים של „יפי־נפש" נאיוויים. במיקרה הרע ביותר נחשבו כשרות לאוייב, מעשי־בגידה מסוכנים. עשרות פעמים נקראתי בכנסת „סוכנו של נאצר", ואילו העולם הזה היה מוקצה־מחמת־מיאוס בשל כתבות אלה.

בימים ההם כימעט ולא הוזכר שמו של נאצר בעיתונות הישראלית, מבלי שנוסף לו התואר „הרודן המצרי". גם ידידי דן פתיר ושלמה נקדימון קראו לו כך. בגין עצמו קרא לו, כמובן, בשם „חיטלר של המיזרח התיכון".

כיום ברור לכל אנשי־המיקצוע כי הגמה שהגיעה לשיאה ביוזמתו של אל־סאדאת התחילה עוד בשנותיו האחרונות של נאצר. חבל רק שהמיזרחנים הנושאים על כך כיום הרצאות מלומדות מאוד, לא אמרו זאת אז.

על סמך מה אמרנו אז מה שאמרנו? האם היינו נביאים? האם ראינו את העתיד בכוכבים או בקלפים?

מובן שלא. היו לנו מקורות של מידע מוסמך ביותר, והיתה לנו הנכונות לבדוק ולנתח מידע זה באופן אובייקטיבי, בלי רגשות ובלי דיעות קדומות. הסקנו את המסקנות ההגיוניות, „בלי מורא, בלי משוא־פנים."

הקלטה סודית

כיום ככר ניתן לגלות כמה מן הדברים.

למשל: מאז 1967 נפגשתי בחשאי עם שורה של אישים מצריים, באירופה ובארצות־הברית. היו ביניהם אנשי השמאל ואנשי השילטון. בילינו הרבה עשרות שעות בבירורים ובניתוח המצב — וכך ניתנה לי היכולת להבין את המצב במצריים, על מגמותיו הנסתרות, שלא היתה לאנשי השילטון, לדוברים ולכתבלבים, וגם לא למיזרחנים המיקצועיים.

(את 5 האנשים האלה פגשתי בשנתיים האחרונות במצריים, והפעם יכולנו להיפגש בגלוי. אחדים מהם תופסים כיום עמדות־מפתח בשילטון.)

משל אחר: בראשית 1970 קרא לי ידיד, העיתונאי הצרפתי אריק רולו, יהודי יליד מצריים שהוא אחד מגדולי המומחים לענייני המרחב באירופה. רולו היה ידידו האישי של עבד־אל־נאצר. לא פעם סיפר לי במרוצת השנים מה אומר נאצר בשיחות פרטיות (וגם להיפך, אני מניח). הפעם גילה־לי דבר מעניין. זה עתה שוחח עם נאצר במשך שלוש שעות רצופות. זה התחיל כראיון, אך במהלך השיחה החל נאצר פותח את סגור ליבו ולגלות את צפונות נפשו בנושאים רבים. רולו הקליט את כל השיחה, אך לאחר מכן ביקש ממנו נאצר שלא לפרסמה.

היתה זאת חוויה מייוחדת במינה: ישבתי בדירתו של רולו בפאריס, ובמשך שלוש שעות דיבר אלי קולו של „הרודן המצרי". היתה לו ההרגשה שאני מציץ אל תוך נפשו של האיש. הוא דיבר על ההשתלשלות שהביאה למילחמת ששת־הימים (והופתעתי לשמוע כי תיאורו היה כימעט זהה עם התיאור שפירסמתי ב־ספרי, מילחמת היום השביעי, שנאצר קרא אותו). אך הקטע העיקרי של השיחה נגע לשלום.

נאצר גילה לרולו שהוא שואף עתה לשלום. בתשובה לשאלותיו החקרניות של העיתונאי, גם דיבר נאצר על יחסים מיסחריים ודיפלומטיים, על לוחות־זמנים וויתורים הדדיים, ותיאר את הבעיות והמיכשולים. לא ידעתי אז כי הוא חולה מאד, וכי שיחה זו היתה מעין צוואה.

בשובי הביתה ניסיתי להביא את הדברים, בסודיות גמורה, לידיעתם של אנשי־המפתח. עם גולדה לא היה מה לדבר. היא היתה אטומה לחלוטין. אך נפגשתי בין השאר עם פינחס ספיר, שהוחזק אז כראש מחנה־היונים במיפלגת־העבודה. גיליתי שהבנתו בעניינים אלה היא מועטה, וכימעט פרימיטיבית.

ניסיתי להנחיל את ידיעת הדברים לצי־בור הנאור מעל דוכן הכנסת ודפי העולם הזה, מבלי לגלות, כמובן, את המקורות. לא יכולתי לחשוף את בעלי־שיחי המצריים ולהזכיר הקלטה שנשמרה בסוד. אך הבאנו הרבה מידע גלוי, מתוך העיתונות המצרית.

דברינו נדחו בבוז. נאצר, ואחריו אל־סאדאת, היו „רודנים מצריים". אם הם אמרו משהו חיובי, זה היה שקר. ואנו, אנשי העולם הזה, היינו סוכני האוייב או סתם חבורה נאיווית.

אובייקט שונה

איני חוזר כאן על דברים אלה מתוך מרירות או תיסכול. טוב שבגין עשה בסופו של דבר מה שעשה, ובקמפ־דייויד שתרמו להתפתחות שהובילה למילחמת יום־הכיפורים.

כוונתי בהזכרת הדברים כאן היא אחרת, ומעשית לגמרי.

כיום אנחנו מוחזקים שוב כסוכני־האוייב. שוב ממטירים עלינו תוארי־גנאי כגון „עוכרי ישראל" ו„בוגדים". שוב אומרים שאנחנו „נאיוויים", בניגוד ל„ריאליסטיים" שבשילטון, דובריהם, כתבליהם, פרופסוריהם ומלחכי־פינכתם.

רק האובייקט השתנה. פעם זה היה „הרודן המצרי". עכשיו זה „אש"ף".

אני רוצה לאמר כאן רק זאת:

כל מה שאמרנו על מצריים לפני עשר שנים, כשנחשבנו כמטורפים וכחולמים, הוכח כנכון. נעשה שלום עם מצריים, התרחש בדיוק נמרץ את הצעותינו דאז. המידע שאספנו אז בפגישות סודיות (ו„בוגדניות", בעיני רבים) היה אמיתי. הערכותינו הוכחו בדיעבד כצודקות לחלוטין, מעבר לכל ספק.

אם כן — אולי אנחנו צודקים כיום גם בעניין הפלסטיני? אולי המידע שאנחנו אוספים בשיחות סודיות (ו„בוגדניות", בעיני רבים) הוא נכון? אולי גם עכשיו אנחנו הגנו הריאליסטים, אנשי המעשה והמציאות, ואילו משמיצינו הם הכסילים, הנאיוויים, החולמים באספמיה?

ושאלה נוספת: אולי גם הפעם יוגשמו הצעותינו באיחור של עשר שנים ויותר, ובתנאים הרבה יותר גרועים מכפי שניתן היה להשיג אילו נעשה הדבר במועד הנכון?

ושאלה כאובה עוד יותר: *„אולי גם הפעם ניתן למנוע את נפילתם של מאות ואלפי בחורים טובים, קורבנות של קרבות שאין בהם צורך?

יועציו של ראש־הממשלה ויד פסד נאצר באסואן*
לא מתוך מרירות או תיסכול

* מימין דן פתיר, משמאל שלמה נקדימון.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פירסם את השני בסידרת הכתבות שפיענחה את סודות המיקצוע העתיק ביותר בעולם תחת הכותרת: „7 מיזורי פריצות". כתבו של השבועון באירופה, עמוס קינן, סקר את סיפורם של האחים גיזן ודויד קמחי „הדרכים הניסתרות", המתאר את סיפורה של ההעפלה הבלתי־חוקית לארץ־ישראל, אחרי מילחמת־העולם ה־שניה. מיזור הבידור ויזוח על להקת הג'אז בת 24 הנגנים, בהנהגתו של המתופף לידל המפטון (כתבת שער), ועל להקת „פורצי וכמ" שהגיעה לסיור הופעות בארץ.

מיזור הקולנוע סיקר את „המישקף הגדול" שהוקרן אז בארץ.

מיזור הארכיאולוגיה תיאר את עתת החפירות שערך הארכיאולוג ז'אן פירו בכאר־שבע, ושבמהלכה נחשפו יסודותיה של העיר־העתיקה. המיזור „בעולם" תיאר את דיוקנו של ראש־ממשלת צרפת, פייר מנדס־פראנס, כן למישפחה יהודית.

בשער הגיליון: מתופף־ג'אז לידל המפטון.

„העולם הזה" 902
תאריך: 27.1.1955

מנחם בגין כותב לאור אבנרי ✱ אשר ידלין ואברהם עופר: הדרך לצמרת ✱ אמבולנס ושמו „צ'רצ'יל"

מפלגות

הפלא החמישי

שלושה הם נפלאו ממני וארבעה
לא ידעתים: דרך נשר בשמים,
דרך נחש עלי צור, דרך אוניה
בלב ים ודרך גבר בעלמה.

השבוע התכנסו כמה מאות בחורים צעירים, המהווים את הסיעה הבלתי־רשמית של הצעירים במפא"י, והוסיפו לפסוק הידוע של משלי *, פלא חמישי: דרך מפא"י בסוציאליזם.

בליל שבת נתלקטו הצעירים לבית־ברל בצופית, למטרת בירור דרכה של מפלגתם. הצעירים, ביניהם אשר ידלין נמוך הקומה והנימרץ, אברהם עופר, אהוביה מלכין, סולידי ומצטיין בנאום **, לא נעזבו לנפשם לדון בסוגיה החמורה. אל שולחן הנשיאות ישבו השרים פרץ נפתלי, זלמן ארן וראש־הממשלה — משה שרת, העוקבים מקרוב אחרי מעשי הצעירים, העלולים להיות גורם חשוב במאבק הסופי הקרוב בין שרת ובן־גוריון.

כבר עם פתיחת הדיון עוררו הצעירים מורת־רוח בקרב אנשי המשמרת הוותיקה במפא"י. אמר ח"כ עקיבא גוברין: „אשר ידלין ואברהם עופר הם חברים שלי, אין לי חברים אחרים. אולם אני כולי נרגז למשמע דבריהם, ואיכפת לי מאד שדעתם לא תהיה כפי שהיא..."

סוף ל׳פרלין. סיבת רוגזו של גוברין היתה דבריו של ידלין, שאמרם בנאום הפתיחה לכנס: „אינני חושב לאפיקורסית גמורה את הדיעה שיש להלאים את קופת־חולים *. אדרבא, נתבע אנחנו הלאמת כל שירותי הבריאות, ואז יתחרטו הציונים־כלליים על הצעתם זו, וסרלין עלול לאבד סוס־בחירות מצויין. ואינני מבין מדוע מכתיר דבר כחותרים תחת אשיות הזסי־תדרות מי שבא להציע רעיון הלאמה כגון זה..."

כחוסר רצינות הגובלת בפשע הגדיר ראש־הממשלה, משה שרת, בעל העניבה כימעט היחיד באולם, את דבריו של צעיר אחר, אברהם עופר, שאמר כי בציבור רווחת הדיעה שכל ההבדל בין מפא"י לציונים־כלליים הוא בחמישה מיליון לירות, מתוך שש מאות ושלושים וחמישה מיליון של תקציב המדינה. „גם בחמישה מיל־יון אין לזלזל," הוסיף ראש־הממשלה, „והעיקר — האם היה בכלל תקציב פי־תוח במדינה אלמלא עמדו שרי מפא"י בראש־הממ־שלה?"

צעיר מפא"י עופר

„אשר ידלין ואברהם עו־פר הם חברים שלי, אין לי חברים אחרים," אמר עקיבא גוברין, שהיה ח"כ ואחר כך שר־התיירות, על שני הכוכבים הצעירים של מפא"י באותם ימים.

מסקנתם של הדוברים ב־כנס היתה אחידה. לפחות בנקודה אחת: באם תזכה מפא"י לרוב בבחירות ה־באות לכנסת, יבואו על תיקונם מבחינה סוציאליס־טית כמה וכמה מיפעלים, שכיום קשה להעביר ל־רשות מישרדים ממשלתיים שבהם שולטים שרי הציו־נים־כלליים.

קצינים צעירים. בסך הכל היה ברור שדרך מפא"י בסוציאליזם ניטש־טשה מאד. הרבה עקרונות סוציאליסטיים שהיו נכר־נים לפני דור שוב נראים כיום מגוחכים.

סולל־בונה וחברותיו, מי־פעלים שנחשבו פעם ל־חלוץ הסוציאליזם והפכו בינתיים למיבצר של קא־פיטליזם מונופוליסטי, הי־גם רק הסימפטום הבולט ביותר.

היה ברור שדרך האוניה המפא"יית בלב הים ה־סוציאליסטי זקוקה למפה חדשה — וכי רק הקצינים הצעירים יוכלו לשרטט אותה. בינתיים לא היתה נכונות רבה מצד הקברניטים הקשישים לפנות להם את גשר־הפיקוד.

מיעוטים

כיצד לזכות בשלוות רוח

עורך־הדין הערבי אליאס קוסה, איש חיפה, לא פיקפק הרבה מה עליו לעשות, לאחר שקרא את דברי שר־הביטחון, פינחס לבון, במועדון מילוא התל־אביבי. לבון הביע את דעתו כי השלום עודנו רחוק, והוסיף, בלשון שאינה משתמעת לשני פנים, כי ערביי ישראל אינם אלא גייס חמישי ומהווים סכנה לביטחון המדינה.

שפך קוסה את ליבו במיכתב בן 1400 המילה ללבון: „ההרגשה הנוכחית של אי־שביעת רצון ואכזבה שפשתה בקרב ה־מיעוט הערבי היא תוצאה ישירה ובלתי נמנעת של מדיניותה העויינת של הממ־שלה. לו התייחסה לערבים כפי שהיא מתייחסת ליהודים, לו הבטיחה להם אפש־רויות תעסוקה שוות והתייחסה אליהם בצדק ובהגינות, היו ערביי ישראל הופכים לנכס־של־ממש למדינה ומהווים גשר ל־טיפוח יחסים ידידותיים בין ישראל לשכ־נותיה הערביות."

אולם הממשלה „מתייחסת לערבים כאל אזרחים מדרגה שנייה... איננה מגלה כל נכונות להקל על התערותם במיבנה הכלכלי והחברתי של המדינה." ובהתחשב עם „העובדה שהממשלה אינה מוכנה לשנות את מדיניותה העויינת," מציע קוסה מוצא פשוט ביותר: „האם זה לא יותר טוב לישראל לפצות את הערבים על רכושם ולהתיר להם לצאת את ישראל עם תמורת הפיצוי במטבע זר?" אם כי „נכון שצעד זה יעלה למדינה בסכום מבהיל במטבע זר, הרי ההוצאה הזאת תתכסה, משך הזמן, על־ידי החיסכון בתקציב הביטחון ושלוות־הרוח שתשתרר על הממשלה ועל העם היהודי."

אנשים

● מעצב תורת־הגזע בדרום־אפריקה, יוצר מדיניות האפרטהייד (הפרדת הגזעים), ולשעבר ראש־הממשלה, **דניאל מלאן**, נרשם בספר־הזהב של הקרן־הקיימת־לישר־ראל על־ידי יהודי ארצו, תוך ציון לא הולם ביותר: „לאות הוקרה על תרומתו לשיפור ההבנה הבינגזעית בדרום־אפריקה."

● להוקרה שונה זכה סיר **וינסטון צ'רצ'יל** על־ידי יהודי גלאזגו, סקוטלנד. הם החליטו לתרום אמבולנס שישא את שמו של סיר וינסטון למגן־דויד־אדום בישראל.

● השאה האיראני, **מוחמד ראזה פאהלווי**, המשיך השבוע בסיורו בארצות־הברית, כשהוא מלווה במלכה הצעירה והיפה (22) ושחורת השיער **סוראייה**, ו־פמלייה בת 14 איש, 95 מיזוודות במשקל כולל של 2500 קילוגרם ומכונית רולס רויס כחולה (שעלתה 41 אלף לירות). כשהגיע השאה למלון־פאר בדרום ארצות־הברית, הזדרז מנהל המלון וחיבר לכבוד האורח המלכותי ריקוד חדש: ממבו־השאה.

● מעשית היתה תרופתו של **לוי אשכול** למשק הרפה. שר־האוצר המעשי הציע לתנובה ללכת בדרכי צרפת החדשות, להגביר את התעמולה לשתיית החלב. שותה החלב המפורסם בעולם, שניסה להחליף בארצו את לגימת היין בשתיית חלב, **פייר מנדס־פראנס**, ראש ממשלת צר־פת, גילה נטייה למשקה לא־אלכוהולי נוסף, המצוי בשפע גם בישראל: מיץ תפוזים.

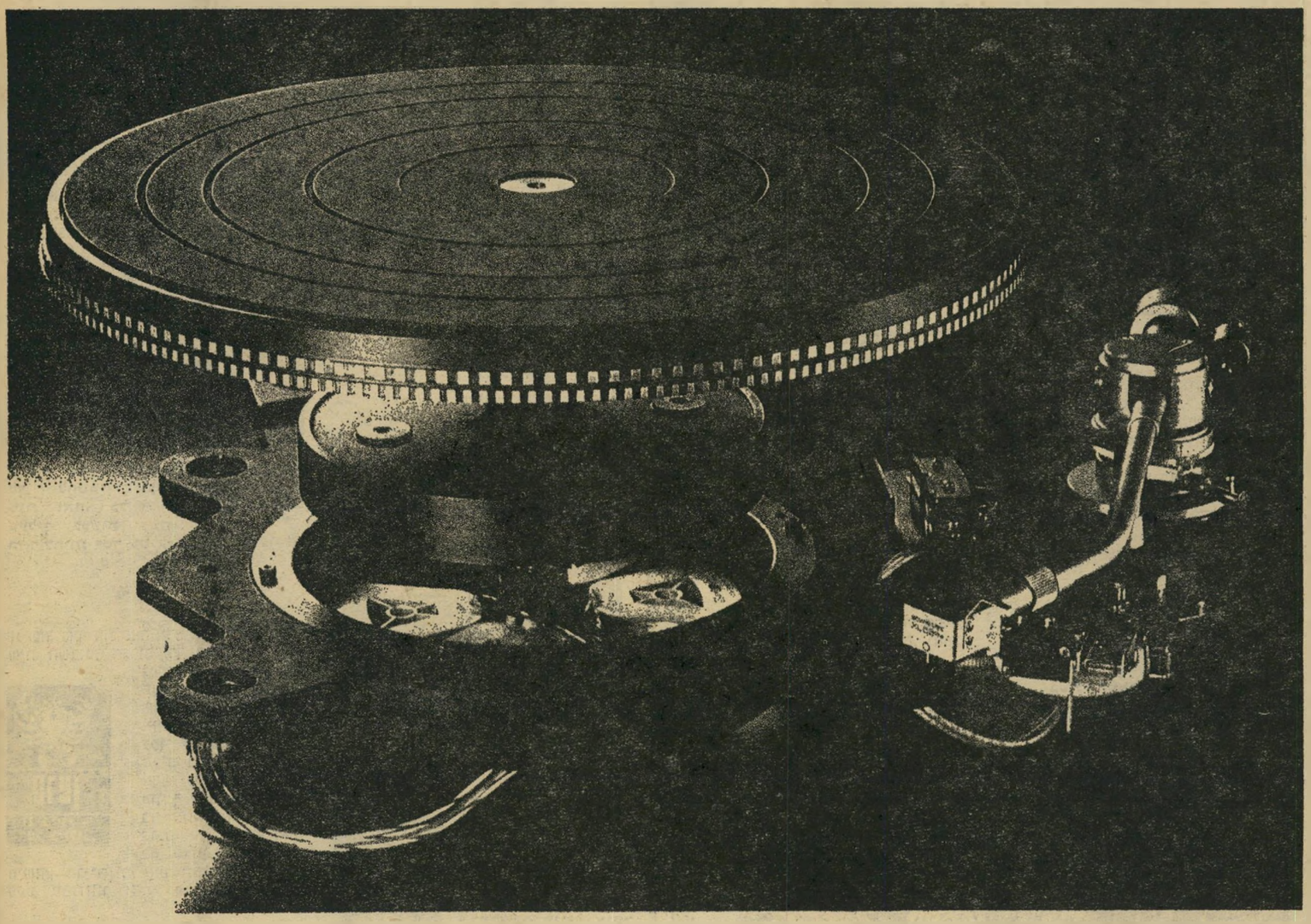
* משלי ל', פסוקים י"ח, י"ט.

** שפרש מאוחר יותר מהפוליטיקה, ומשמש כיום כעורך סידרת **אופקים** בהוצאת הספרים **עם עובד**.

* בעת ששימש כמנהל קופת־חולים של ההסתדרות, לפני שהועמד לדין, נאבק ידלין בשר־הבריאות של אותם ימים, ויק־טור שם־טוב, נגד מגמת ההלאמה.

* באותה תקופה לא חיה חיוך־ישר בינעירוני.

הצלחות המעופפות

מסידרת הפטפונים SONY PS-T

את "הצלחות המעופפות" בסידרת הפטפונים SONY-PS-T "מעיפים" המנועים החדישים מדגם BSL (Brush-Less) המהווים פריצת דרך בדור החדש של הפטפונים.

הישג טכנולוגי זה של מעבדות SONY מעלה את הפטפונים מסידרה זו, למקום הראשון מבחינת אורך חיי המנוע, יציבות המהירות (ע"י בקרת Servo) ורמת הרעש הנמוכה מהמקובל.
לכל אלו מתווספים עיצוב מרהיב עיין והפעלה נוחה.

PS-T20
הנעה ישירה; מנוע מיוחד — ללא מברשות עם בקרה בשיטת Servo; מנגנון מיוחד לדיוק המהירות (סטרובוסקופ); ראש מגנטי ומחט יהלום.

PS-T30
הנעה ישירה; מנוע מיוחד — ללא מברשות עם בקרה בשיטת Servo; הפעלה ע"י לחצנים אלקטרוניים; מנגנון מיוחד לדיוק המהירות (דטרובוסקופ); זרוע משוכללת עם מנגנון המונע החלקה (anti-skating); ראש מגנטי עם מחט יהלום.

SONY.

למבקשים את הטוב ביותר

פרסום מדניק | רפאל טירן

מכתבים

עולם קטן גדול

דיווחו של חיים ברעם, במדורו „עולם קטן", על הפלישה הסובייטית לאפגניסתאן („העולם הזה" 2210).

כל הכבוד לבעל המדור עולם קטן. הפלישה הסובייטית לאפגניסתאן, ואיש עדיין לא הסביר ברצינות, באותיות עבריות, את המתרחש שם. מילבד חיים ברעם. הוא לא נפל בפח שבו נפלו רבים וטובים, המזהים את ברית־המועצות עם החזון הסוציאליסטי. הסברו מוכיח, כי הפלישה הסובייטית לא נועדה לשחרר את אפגניסתאן, או לייצא סוציאליזם, או להביא גאולה לאיזור מוכה עוני. הפלישה מנוגדת

לעקרונות הדמוקרטיים המקובלים במערב, אך יותר מכך: היא אף מנוגדת לעקרונות הסוציאליסטים הבסיסיים.

הרשו לי לנחש, כי במהרה יתברר שברית־המועצות, בהניחה את ידה הדובית על שכנתה הקטנה, מנעה ההפתחות רדיקאלית בתחום החברתי, משהו בנוסח סוציאליזם מקומי ועצמאי, השולל לחלוטין את התערבותן ואפוטרופסותן של שתי מעצמות־העל. ולמשהו כזה מתנגדים, כידוע, גם הרוסים וגם האמריקאים.

א. צמח, תל־אביב

ובכל זאת, שיטת הדומינו פועלת, על אפם ועל חמתם של כל מיני ליברלים יפי־נפש במדינות המערב. עוד זה — ג'ימי קארטר — מדבר, וזה — ליאוניד ברז'נייב הזקן — שולף חרב נוספת מנדנה ומאיים בה על שכנתו הקטנה, יוגוסלביה. ואחרי אפגניסתאן — פאקיסתאן.

אבנר גוטמן, תל־אביב

אנו מוחים — ובצדק — נגד דוקטרינת ברז'נייב, שהביאה לידי הפלישה לצ'כוסלובקיה ב־1968, ולידי הפלישה לאפגניסתאן.

14 המישפחות באילון־מורה, שלדעתן הוא אינו די ברז'נייבי.

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

מידה כנגד מידה

אישפוז בבתי־חולים לחולי־נפש — בישראל ובברית־המועצות.

הפסיכיאטרים במזרע החליטו לקרוא תגר נגד עמיתיהם הסובייטים, השולחים צעירים יהודים, בריאים ושפויים, למוסדות סגורים לחולי־רוח, כדי להתעלל בהם ולמחוק את צלמם האנושי.

„אם הרוסים כולאים את היהודים שלנו במוסדות של מטורפים," אומרים בישראל, „הבה נכלא את היהודים שלהם במוסדות דומים." אומרים ועושים.

שמואל אירון, תל־אביב

● הכליאה במוסדות רפואיים בברית־המועצות אינה מכוונת רק נגד יהודים. זוהי שיטה לשבירת מתנגדי המישטר — יהודים ולא יהודים — מכל סוג שהוא.

● ● ●

לצברים אוהבי ספרות

המלצותיו של נמר של נייר („חעולם הזה" 2206).

קראתי בעניין את הקטע „פגישהו", שהקדיש דן עומד לריקי קלר ולספרו החדש. מתוך שלושת הספרים שאותם הזכיר עומר, קראתי בינתיים רק את דופקים. ואם ספרו החדש של קלר — שטים פשוטים — הוא מעניין, מרתק ובעל יכולת תיאורית רגישה וחודרת כמו דופקים, הרי שצפויה הנאה רבה לצברים אוהבי הספרות והשירה.

ד"ר עמירם רוקח, טורונטו, קנדה

● ● ●

יש גבול

בשולי המאבק נגד הכפייה הדתית.

אין בליבי שמץ של ספק: המאבק נגד השתלטות הדתיים על חיינו הלאומיים הוא מוצדק, ולא רק שאין לסגת ממנו או לצמצמו, אלא שיש להתמיד בו ולהרחיבו.

הקריקטורה מ„על המישמר"
אנטי־שמיות?

תאן — וגם להתערבות בענייניה הפנימיים של מדינה שכנה — ב־1979.

אבל איננו מבינים שדוקטרינת גולדה מאיר, הדומה לה, היא שהביאה את ההתערבות בענייניהן הפנימיים של הגדה המערבית ורצועת־עזה ב־1967, והיא משמשת את מנחם בגין עד עצם היום הזה.

אלה מאיתנו המוחים נגד דוקטרינת גולדה־בגין, מכונים „בוגדים" בפי מנחם בגין, בעוד הוא עצמו מכונה בוגד על־ידי אלא שיש כמה תופעות־לוואי מגונות, המטילות צל כבד, מיותר ואף מזיק, כמו הקריקטורה המצורפת, שאותה מצאתי באחד הגליונות של על המישמר, שהגיע לידי בעת שירות במילואים.

ריח של אנטי־שמיות פשוטה וגסה עולה באפי.

גדליהו בירוכוב, בית־שמש

● הקריקטורה של על המישמר — ראה גלופה.

מזלות

תיווכחי לראות שהוא מוכן לבוא לקראתך ולגלות הבנה בכל הנוגע לך. הוא לא יוכל להסתיר את מבוכתו כשתבחיני שהוא נמשך אליך. יום שלישי הוא יום השילטון הבלתי מעורער שלך. הוא עשוי ביום זה להסכים לכל מה שעולה על רוחך, אפילו לקבל את חיצייך השנונים. אל תספרי לו על הידיד שהיכרת.

* * *

מצבך הנפשי מוסיף להשתפר — וזאת, בזכות היכרויות חדשות, ועל־יסוד כמה התפתחויות המוכיחות לך, כי יש לך כל הסיכויים לפענח את הקשרים שקשרו אותך למצב סטאטי. כישרונך הגדול יתגלה ברבים, למבוכתך ולשמחתך. אל תהיו שוטים, בני שור — נצלו את לפרנסה. בת שור — לבשי צהוב.

* * *

דיעות משונות ששמעת בזמן האחרון, ערמו אצלך מהפכה־שונה, ורצון עז להיות מרכז העניינים. אל תיתן לאותו אדם, ש־סובב את ראשך עד כה בדברי ההבלים שהוא נוהג להשמיע לך, להמשיך ולעשות זאת. כל מה שעליך לעשות עתה הוא להיות ישר עם עצמך ועם מישפחתך.

* * *

פגישה שקיימת עם אדם רם־מעלה בראשית השבוע, תגרום לך קורת־רוח והרגשה כי אתה באמת משהו. אולי יש בזה שמץ מן האמת, אך יהיה עליך להוכיח זאת. לכן אל תחסס, ובכל מקום בו תינתן לך הי אפשרות, הצג את דיעותיך ללא חשש, והסבר את עמדתך. הסובבים אותך יבינו זאת. בת סרטן: חידלי מלהשחק בביישנות. אם תמשיכי כך, תיפקע סבלנותו וללא ספק הוא ייעלם.

* * *

המאבק הראשון תחדש מתגלה לך בכל כיעורו — ואת תהיי דווקא המפסידה. אבל אל ייאוש. זו לא טראגדיה, יש אנשים רבים, בבית, במקום־העסקים או במחנה. חברתך הטובה ביותר תתגלה, פעם נוספת, כמקור אמיתי של עזרה. בני אריה: עיסקה רצינית עשוייה ל־התבטל אם לא תדעו לוותר בלב שלם ולשתף אחרים ברווחים. ליבשו משהו בצבע תכלת והיזהרו מצננת, דווקא בתקופה זו.

* * *

השבוע יימצאו פיתרונות לבעיות שהעסיקו אותך עוד מהמחודש שעבר. תצליח להיחלץ ממיספר דאגות כספיות שהטרידו את מנוחתך. לעומת זאת, ייתכן שתיאלץ להתייצב מול משבר ריגשי. אם יקרה הדבר בשלב משפחתך, מוטב שתנצור את לשונך אם אינך רוצה שהעניינים ישלטת בהם היטב יוסיפו להתדרדר.

הגל העכור העובר, פעם אחת נוספת, על מחשבותייך עשוי להיות מוסר על־ידי גורם בלתי־צפוי לחלוטין: פגישה עם אדם חדש לגמרי או עם איש מן העבר — אבל מה־עבר הרחוק יותר. אל תתני דעתך לצדדים השליליים יותר של הסיטואציה; נסי דווקא להעריך את החומר האנושי אשר הם משרים עליך.

* * *

יחסיך עם הממונים עליך הולכים ומתערערים, לא־מעט בעטייך. חוסר שליטה במצב, איבוד עשתונות, או חוצפה שאינה במקומה, עלולה להביא אפילו לפיטורין; מחשבה על הצלחה תוצאות תביא רק תוצלת. בת עקרב, אין ספק כי הוא באמת אוהב אותך, ואינו מעמיד פנים כפי שאת חושבת לפעמים, או כפי שנוהגות חברותיך לרנן. לבשי לבן.

* * *

גם לך נשקפות סכנות כלשהן, אם כי ממורות פחות: במיוחד היזהר אם יש לך עסק בעבודה עם מכונות או מכשירים חדים וחשמליים. אל תיכנס לחובות ואל תתחייב על כסף. מלבד זאת, אווירה טובה תאפוף את בני מזל קשת: הם ייתקלו בשורה שלמה של אנשים מעניינים. במיוחד במישור הרומאנטי היה נבון.

יום א' פותח פרק חדש במאבקך המיקצועי או האישי. אם אתה תדע להסתכל מסביב לפני שתקפוץ, לשקול את כל האפשרויות ולא להיכנס להתנגשויות עקרות — יש לך סיכויים מצויינים להרחיק לכת. פגישה עם נערה בהירת־שיער תוביל אותך לבחירה מביכה. תצטרך להחליט, ומהר: אחרת תפסיד הזדמנות רומאנטית גדולה שלא תחזור מהר.

* * *

אחרי הרגיעה באה הסערה. יש אפילו אלמנט של סכנה, מיום ג' ועד יום א' הבא. מוטב, מכל מקום, שלא תתרגש לשווא, ושלא תצא מגידרך. זהו שבוע של מנוחה ושל שיפור בריאותך, אם היא רעה פפת. שבוע של פגישות עם אנשים מוכרים, בו יש להימנע מפגישות מותחות מדי. אין גם טעם בקניות יקרות. הצטמצמי ברכישת הדברים להם את זקוקה באמת. אם יש לך מזל — היכנס לשותפות חשובה.

* * *

אומנם אתה דגים — אבל זו לא סיבה להגזים! קח את עצמך לידיים: אינך צריך לאכול כל־כך, לעבוד כל־כך, או אפילו לקבוע שורה כה ארוכה של מיפגשים רומאנטיים, על הסרט־הנע. בת דגים: אם את חושבת שאת יכולה להגיד לו את הכל, בתקיפות כזאת — את טועה. אם תמשיכי, הקרע יבוא ללא־ספק.

איכלו ברבאשוקולד של עלית
אדרבא, תהנו ותזכו
בספר ברבאבא חינם !

מבצע ברבאבא של עלית

כל ילד שישלח 10 עטיפות של עלית - שוקולד חלב ברבאבא, ו־10 עטיפות של עלית - חטיף שוקולד חלב ואגוזים ברבאבא, בציווף שמו וכתובתו לת.ד. 1469, ת"א יקבל בדואר לביתו אחד מספרי ברבאבא, לפי בקשתו.

א. התזמורת של ברבאבא
ב. הסירה של ברבאבא
ג. הגן של ברבאבא
ד. המטבח של ברבאמא
ה. משפחת ברבאבא: השמרטפים
ו. ברבאמא והעגלים

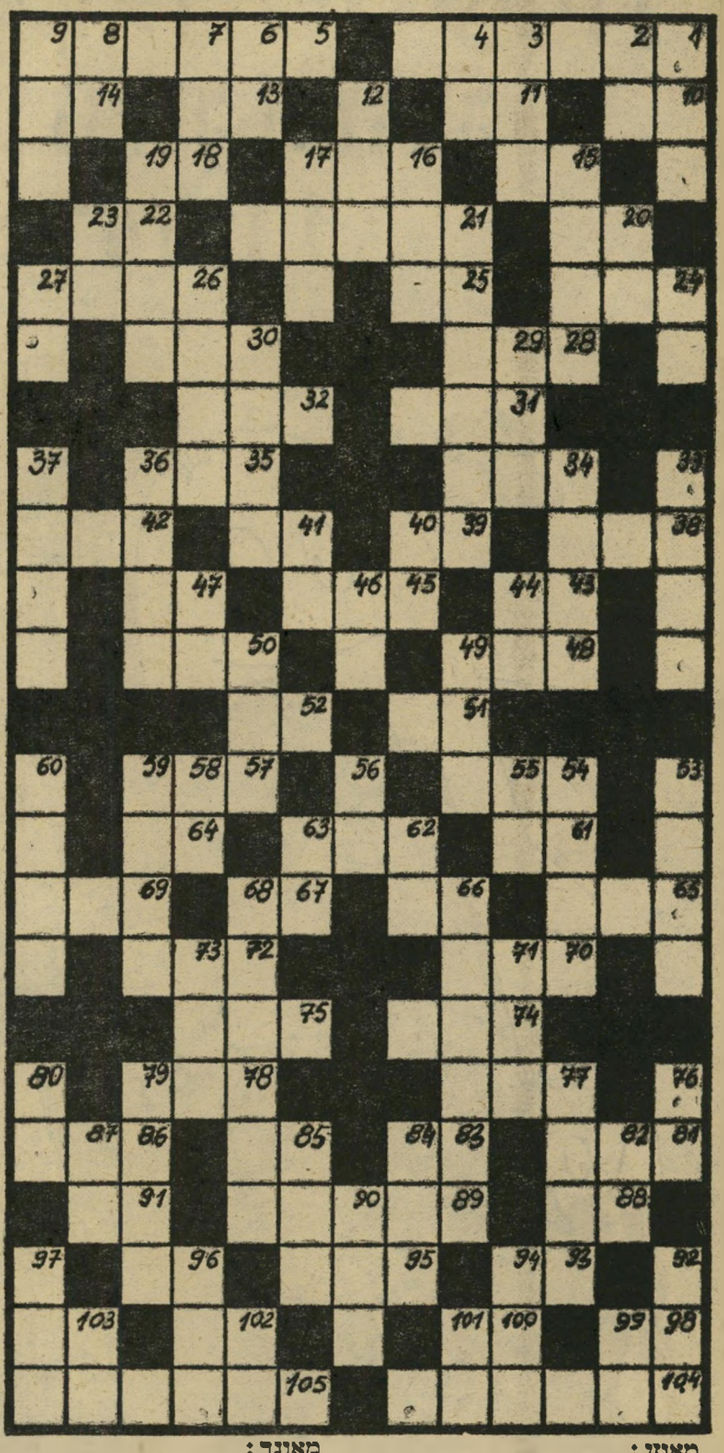
קנו ותיהנו משוקולד ברבאבא של עלית
ותאמרו:

טוב לי עם ברבאשוקולד עלית

ברבאשוקולד!

ללא הטרלה! כל השלח-זכה!

תשבץ העולם הזה 2212

מאוזן:

1) תואר־אצולה אירופי; 5) יד־ימינו של הבוס; 10) שביב; 11) נצח; 13) מזיל; 14) מאכל אבותינו במידבר; 15) וזיר; 16) יגח; 18) עצם בפה; 20) ממציא הטלפון; 21) משמש להקשיית הבגד; 22) סיום; 24) מעונות השנה; 25) רטוב במיקצת; 26) ויכוח; 28) ארג דק ויקר; 30) חוזה חקלאית; 31) יחידת־זמן; 32) היישב־ראש; 34) במקום הזה; 35) יתן תגובה; 38) דומה ל־; 39) בת־קול; 41) נוכרי; 42) צער גדול; 43) הבל; 45) פעולה; 47) קידומת שמשמעה שלילה; 48) זילזול עמוק; 50) מחבר שתי גדות נתיב־מים; 51) הוורייה; 52) ענף; 54) כעס גדול; 57) רמס; 61) תבואה; 62) תבלין נפוץ; 64) מתרחש (הפוך); 65) נהרה; 66) בוא מלמעלה למטה!; 67) שרוי בתענית; 69) פרח־נוי; 70) צייר ישראלי (ש"מ); 72) עלוזה; 74) מחל על זכותך! 75) צמד סופרים ישראלים (ש"מ); 77) מין שמן; 78) עיר־נמל עתיקה בארץ; 81) שיג; 83) קידומת הולנדית; 85) גוף; 86) משמש לכיסוי הגב; 88) מסולם־הצלילים; 89) כלי־שיט קטן; 91) עולו; 93) מילת־יחס נפוצה; 95) נס; 96) גם אותה כבש יהושע; 98) מיקוה־מים ענקי; 100) בתוכך; 102) נחמד; 103) מושת על כל אזרח. 104) משמשת לרחיצה; 105) פשר.

מאונך:

1) מינעל חורפי; 2) כלי בשחמת; 3) חורש עבות; 4) רשע; 6) נע; 7) בהמה דקה; 8) נישא; 9) הרי; 12) עלייך לגעת! 15) משאת־נפש המשותפת לכולם; 16) לא חי ולא דומם; 17) ראש־לישכה (ר"ת); 19) מעבר צר בין סלעים; 20) צאצאה; 21) נמצאת מעל כולם; 23) פקודה מפורשת; 24) מכשיר־עינויים; 26) טיוב הקרקע; 27) ישן; 29) פיסגה; 30) נותן אור; 33) יודע; 34) דואב; 36) בהמות הבית; 37) עשיר גדול; 40) גוזל החיים; 41) בוא לכאן!; 44) קידומת שמשמעה שניים; 46) גוי גדול; 47) להבה; 49) אבר־הנשימה בדגים; 50) חייץ; 53) צאצא הציפור; 54) חרק טור־דני; 55) בעלה של תמר; 56) תנועת־מים בים; 58) מילת־יחס נפוצה; 59) שאין הפרוטה מצוייה בכיסו; 60) מתכת מחושלת; 62) בגד־שרד; 63) תחמושת קדומה; 66) קיבוץ בעמק; 68) סקסור אליות; 71) צמד; 73) עקב במרוצה אחר מישהו; 76) היא בירת הנגב (ר"ת); 77) מחלקי השעון; 79) מלחיך־אופרות איטלקי ידוע מאוד; 80) מיפתן; 82) מן הנפיים; 84) פנוראמה; 85) ואדי; 87) איל; 90) ספר; 92) גוף שלישי יחידה; 94) תוכנית פופולארית בטלוויזיה; 96) גרם; 97) רגולאטור; 99) ממלא־מקום (ר"ת); 101) כיוון ש...; 102) סופר עברי (ש"מ); 103) מלכסיקון הבקר.

מכתבים

שתי גדאת לירדן

בעיקבות הכתבה „איפה החצי השני ?!" („העולם הזה" 2208).

פירסמתם תמונה של בוגרי מעו"ז בית"ר בראשון־לציון, בהפגנה למען החלת החוק הישראלי על יהודה ושומרון. עקב אי־הבנה כתבתם, כי ההפגנה נערכה נגד

סמל בית"ר
גדה או שתיים ?

שלומי גרביץ — ראש ההנהגה הארצית של בית"ר, ולא היא.

אבי סוקולסקי,
מפקד מעו"ז בית"ר,ראשון־לציון

● המרחב שבו יש להחיל את החוק הישראלי, אליבא למייסדי בית"ר — ראה סמל בית"ר.

● ● ●

שאלות תם

על כספי ציבור ועל אפלייתן של נשים.

מי מממן את עיתון ההסתדרות דבר ? איך מצליח עיתון כה גדול בהיקפו להחזיק מעמד באינפלציה של היום ? האם נתמך דבר בכספי־ציבור ?

בזמן האחרון מדברים הרבה על אפליית נשים בכלל, ובסקטור הציבורי בפרט. שאלה לי אל ראשי הליכוד: מדוע אין אפילו אשה אחת בממשלת־ישראל, ומדוע היתה רק אשה אחת — ח"כ גאולה כהן — בסיעת חירות בכנסת ?

שימעון אריציאל, ירושלים

● ● ●

בעיקבות הא"ת־אללה

מאיראן

הצעתו של איש נטורי־קרתא מ־ירושלים.

ב"ה

אינני קורא חלילה את עיתון על המישמר ובוודאי שלא את העולם הזה, אבל מישהו המציא לי קטע שהתפרסם בעל המישמר, ביום ל' כסליו תש"ם, ובו כתוב ששאה שהואשמה בזנות הוצאה להורג בטהראן.

אני פונה בזה לממשלה הכופרת הזאת ללכת בדרכי איראן ולהקים גם בארץ בית־דין מהפכני, שידון כל אשה המואשמת ובוודאי שעוסקת בזנות להורג.

את הכתובת של העולם הזה מסר לי ידיד נאמן. אינני נוגע, חלילה, בעיתון שלכם.

נוטר קרתא, ירושלים

● ● ●

הח"כ והשדכנית

על סיפור חשער של „העולם הזה" (2208). השדכנית הלנה עס־רם: „שימעון פרס הציע לי מקום בכנסת."

...אני שוב איתכם (אני שמח למצוא מכתבים שלי בעתון. תודה!).

הרשו לי להגיב על שני נושאים שבוודאי יעניינו גם את הקוראים האחרים של העולם הזה.

בביטאון המערך קראתי ידיעה המכחישה את הצהרתה של השדכנית הלנה עם־רם, בדבר הצעתו של שימעון פרס, החתרן הבלתי נלאה, להציב אותה ברשימת המערך לכנסת בבחירות הבאות.

בידיעה נאמר שהשדכנית הלנה הכחישה שאמרה את הדברים הללו, ו„כי כתב בעל דמיון פרוע המציא את ההצעה הזאת".

מתוך הנחה שאכן הדברים נאמרו על־ידי הלנה, יש לי השערה מדוע ולמה חזרה בה מדבריה להעולם הזה.

בקרוב, כנראה בקרוב מאד, ייערכו בחירות חדשות, וכנראה ששימעון פרס יהיה ראש־ממשלה, והיא מעוניינת ביחסים טובים עם מנווטי המדינה. הרי רק באחרונה קראנו על תגמולים, או משהו כזה, שהלנה מקבלת מהסוכנות היהודית (שידוכים ו־יורדים...).

אגב, כאשר פניתי במיזנון הכנסת ל־שימעון פרס וביקשתי את תגובתו בנידון הוא הסכים רק לומר: „ההתקפה הטובה ביותר — היא ההתעלמות! במיוחד אמורים הדברים לגבי העולם הזה."

כמי שמתעניין בפוליטיקה, נדמה לי אכן ששימעון פרס מעולם עוד לא הגיב על פירסום כלשהו בהעולם הזה.

ד. ברייזים, ירושלים

● ● ●

טירוף גזלן

על „פנינה בין הכוכבים" („העולם הזה" 2210).

לא מובנת לנו ההתרפסות שלכם בפני התופעה הדוחה, שמייצגת פנינה גולן. כמויות הדיו שאתם שופכים, כל פעם ש־הגברת פותחת את הפה — מדהימות ממש ביחס לערכה: אשה שאין לה מה לחדש, אין לה בשורה מייוחדת, ושמכתיבים לה כתבים לא לה ומשבחים אותה על מה שאין לה — חכמה, שנינות, יופי והשד יודע מה.

דומה שחולשתכם, שאיננו יודעים מאין היא נובעת — לחוג אנשים מסויים, שנקרא „חוג הנוצץ" רחמנא ליצלן, היא בהחלט בעוכריכם. הרצינות עד להדהים שבה אתם מדווחים על כל ציוץ משם גובלת באוב־

פנינה גוזן וידיד*
בין השורות

סטיה. יש גם הרגשה שאינכם מסוגלים לכתוב עליהם ולו מילת ביקורת רצינית אחת.

תגידו, מאיימים עליכם? אם כן, פנו למישטרה. אם לא, התחילו להשתחרר מזה. יש דברים הרבה יותר יפים ומעניינים בארץ הזאת.

רק אל תספרו שוב את הסיפור על „הציניות המסתתרת בין השורות". היא אולי מסתתרת במחשוף הגברת — אך לא בכתבה המפארת!

חזי ורותי, גשור, רמת הגולן

● ● ●

קיבוח - יוק!

חנושא שלא נדון בוועידת מפ"ם.

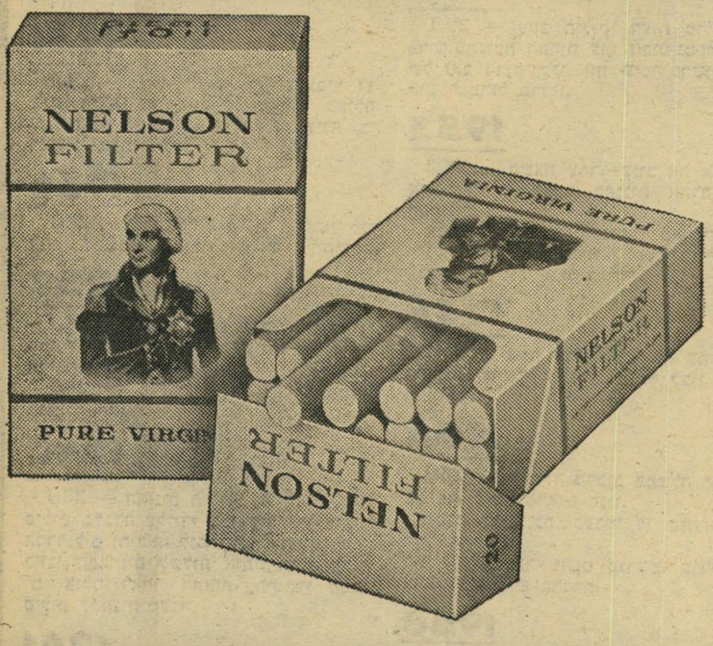
...האם שמתם לב שבוועידת מפ"ם, ש־נערכה בחודש שעבר, כימעט ולא הוזכרו

(המשך בעמוד 10)

* עם המנחה־בדרן דודו טופז.

„ויקטורי" ספינת הדגל של נלסון בקרב טרפאלגאר.

NELSON FILTER

Virginia

„ויקטורי" ספינת הדגל של נלסון בקרב טרפאלגר שנערך ב־21 באוקטובר 1805. נלסון, שפיקד על צי של 27 ספינות התגבר על ציין המשותף של צרפת וספרד שמנה 33 אניות קרב, בפיקודו של האדמירל וילנוב, וטיבע 19 מאניותיהן.

כשאתה מעשן נלסון פילטר וירג'יניה, זה הסיפור שהיא מספרת לך. קח אחת...

נלסון פילטר וירג'יניה - הטעם הנועז של המרחבים הגדולים...

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20׳ בשבוע שבין ח־23 בינואר עד ה־29 בו? במדור זה יסקור „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־80 השנים החקודמות בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1901

27.1 — המלחין האיטלקי ג׳וזפה ורדי נפטר בגיל 88.

1902

28.1 — נפתח בית־החולים שערי צדק בירושלים, בית־החולים הראשון בעיר־ החדשה.

1904

25.1 — בנימין זאב הרצל נפגש עם האפיפיור פיוס ה־10 המסרב לתמוך ב־ ציונות מאחר שהיהודים מסרבים לקבל את הדת הנוצרית.

קרב הקסטל
26.1.1948

1907

27.1 — האולד בייל, בית־הדין הגדול למישפטים פליליים בלונדון, נחנך על־ידי המלך.

1908

24.1 — סר רוברט באדן־פאואל, גנרל בריטי בדימוס, מקים את תנועת הצו־ פים.

1916

28.1 — לואי ברנדייס מונה לשופט בית־המישפט־העליון של ארצות־הברית. היהודי הראשון בתפקיד זה.

1926

27.1 — הממציא הסקוטי, ג׳ון ביירד, מציג בהדגמה פומבית ראשונה את הטל־ ויזיה.

1931

27.1 — פייר לאואל, מי שכעבור 14 שנה הוצא להורג בגלל שיתוף פעולה עם הנאצים, נבחר בפעם הראשונה כ־ ראש־ממשלת צרפת.

1936

29.1 — מישרד־המושבות הבריטי מו־ דיע על הגבלת מכירת הקרקעות ליהודים.

1939

24.1 — הוקם המישרד המרכזי להגי־ רת יהודים מגרמניה בראשותם של הייד־ ריך ואייכמן.

26.1 — ברצלונה נפלה בידי כוחות הגנרל פראנקו.

1940

23.1 — האוניה הילדה, עליה 728 מע־ פילים, נלכדה על־ידי הבריטים ליד מיצרי הדרדנלים והובאה לנמל־חיפה. תחילה התי־ כוונו הבריטים לשלוח אותה חזרה ללב־ ים, אולם לאחר מחאות, הועברו המע־ פילים למחנות־מעצר.

1941

23.1 — האוסטרלים כבשו את טוברוק.

1943

27.1 — גרמניה מחליטה על גיוס נשים לצבא.

1945

26.1 — אושוויץ שוחררה על־ידי ה־ צבא־האדום.

1946

24.1 — הגנרל דה־גול מתפטר מרא־ שות הממשלה הזמנית הסוציאליסטית ב־ צרפת.

29.1 — שר החוץ הנורווגי, טריגווה לי, נבחר כמזכיר האו״ם.

1948

25.1 — 40 ערבים נהרגו בקרב ה־ קסטל.

בתי הכפר סוכריר פוצצו על־ידי ההגנה כתגמול על רצח ה־11 ליד גן־יבנה.

26.1 — הקרב הגדול על הקסטל. 10 יהודים ו־3 ערבים נהרגו. תגבורת יהו־ דית נאסרה על־ידי הבריטים ונישקה פורק.

1949

23.1 — הוקם חבר־העמים־הבריטי.

25.1 — בחירות ראשונות לכנסת. מפא״י זכתה ב־46 מושבים, מפ״ם — ב־19, החזית הדתית ב־16, חירות ב־14, והציו־ נים־הכלליים ב־7 מושבים.

1950

26.1 — הודו הוכרזה כרפובליקה דמוקרטית במסגרת חבר־העמים־הבריטי. נהרו ראש־הממשלה ושר־החוץ.

וינסטון צ׳רצ׳יל
24.1.1965

1951

29.1 — עקב חילוקי דעות פוליטיים פרש מתנועת החרות ערי ז׳בוטינסקי, בנו של זאב ז׳בוטינסקי. יחד עימו פרשו הלל קוק ושמואל מרלין.

1953

28.2 — השאה עמד לעזוב את איראן, אך חזר בו לאחר הפגנות אהדה של ההמונים.

אליעזר ליפא סוקניק, הארכיאולוג ומגלה המגילות הגנוזות, נפטר בגיל 64. אביהם של יוסי וייגאל ידין.

1954

25.1 — משה שרת מגיש את ממשלתו החדשה לאישור הכנסת. פנחס לבון שר־ הביטחון.

1956

26.1 — גי מולה מרכיב ממשלה חדשה בצרפת. מנדס פראנס סגנו.

נוסדה קריית־גת. כעבור 17 שנה הוכ־ רזה כעיר.

הקרונועים הראשונים שנרכשו בגרמניה הוכנסו לשימוש ברכבת.

1958

27.1 — משה דיין פרש מתפקידו כ־ רמטכ״ל. חיים לסקוב במקומו.

1959

28.1 — יוסף שפרינצק, מי שהיה יו־ שב־ראש הכנסת, נפטר בגיל 74.

1963

25.1 — הושקה עציון גבר, הספינה הראשונה שנבנתה במספנות ישראל.

1965

24.1 — וינסטון צ׳רצ׳יל נפטר בגיל 90.

1968

23.1 — ספינת הבינ האמריקאית פו־ אבלו נלכדה על־ידי צבא צפון־קוריאה.

28.1 — הצוללת הישראלית דקר נעל־ מה בדרכה מבריטניה לישראל.

29.1 — פולה בן־גוריון נפטרה לאחר 51 שנים לצידו של דויד בן־גוריון.

1970

24.1 — 18 חיילי צה״ל נהרגו ו־42 נפ־ צעו באילת, כאשר משאית צבאית עמוסת תחמושת התפוצצה.

25.1 — בית־המישפט־העליון הוציא צו החלטתי בעתירת רב־סרן בנימין שליט בדבר רישום ילדיו כחסרי דת וכיהודים, אף כי אמם נוצריה.

29.1 — גדעון פת נכנס לכנסת במקו־ מו של אריה בן־אליעזר שנפטר בגיל 57.

1972

24.1 — 16 כרכי אינציקלופדיה יודאיקה יצאו לאור.

1973

23.1 — הסכם על הפסקת־אש בוויט־ נאם נחתם על־ידי הנרי קיסינג׳ר ולה דוק טו.

26.1 — עובד שרותי־הביטחון, ברוך כהן, נרצח במדריד על־ידי מתנקש ערבי.

שחקן הקולנוע האמריקאי אדוארד ג׳י רובינסון, או בשמו האמיתי עמנואל גולד־ ברג, נפטר בגיל 80.

1974

23.1 — צה״ל החל בפינוי הגדה־המע־ רבית של הסוויס.

1976

23.1 — פנחס לבון נפטר בגיל 71.

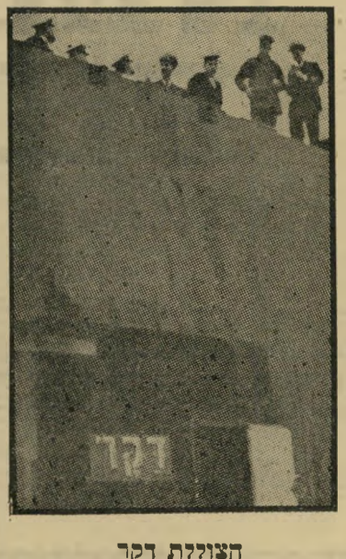
24.1 — פול רובסון, הזמר הכושי־אמ־ ריקאי בעל קול הבס העמוק, נפטר ב־ גיל 77.

26.1 — מי שהיה הרב־הראשי־ליש־ ראל, הרב איסר יהודה אונטרמן, נפטר בגיל 90.

1978

23.1 — נחנכה העיר קצרין בדרום רמת־הגולן.

29.1 — הממשלה אישרה את הצעתו של שר־הביטחון למנות את רפאל („רפול") איתן כרמטכ״ל.

הצוללת דקר
29.1.1968

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

את נושא הקיפוח והאפלייה של בני עדות־ המיזרח מצד השליטים האשכנזים?

מושיק אסף, תל־אביב

● שמנו לב.

● ● ●

המימסד אינו אדיש

על פרוייקט האותיות של הוצאת „מו״לות אחרת" („העולם הזה" 2205).

קראנו בעניין את הרשימה על מיפעלי המו״לות שלנו בארץ ובחוץ־לארץ, וברצו־ ננו להעיר:

(1) לא תמיד המימסד אדיש לעבודו־ תינו. כך, למשל, מתבצע פרוייקט אל״ף־ בי״ת, הכולל כרזות, ספרים, גלויות, תוכנית

רדיו ועוד, בסיוע ובהנחיה של המחלקה לחינוך ולתרבות בגולה (ההסתדרות ה־ ציונית).

(2) לא הגענו עדיין להפצה ב־22 אר־ צות, ורק באחרונה הוחל בהפצה באמריקה הלאטינית.

(3) עמוס רולניק, מנהל ההוצאה, טרם הגיע לגיל 43.

רמי פרדו, מו״לות אחרת, תל־אביב

● ● ●

כל אחד והגזר שלו

גזר נגד טל? גזר נגד לורנץ?

למקרא הידיעות בעיתונות של חסידי גזר, שתקפו את ח״כ שלמה לורנץ, חייב שר־הביטחון, עזר וייצמן, להודות, שהגזר השני (מוסה), משתמש במילחמת ההתשה

חסידי גזר הדפו ודחפו ח״כ לורנץ

שלו נגד טליק (ישראל טל) רק בפורענות מילולית.

המסקנה: לא כל גזר — אריה.

אמנון ברזילי, בנימינה

● הכותרת של **על המישמר** על חסידי גזר — ראה גלופה.

כל גיל

אוהב ילדים מכל הגילים.

רהיטי כל גיל מלווים את ילדך בנאמנות, בכל הרגעים היפים...
עם הגיע התינוק מבית החולים לחדרו, יחכה לו הריהוט המשלם, הכולל שידות לאחסנת חיתולים ובגדים, ארוניות למשחקים, שולחנות טיפול ומיטת התינוק המיוחדת, שזכתה להמלצתה של המועצה לצרכנות.

יחד עם הילד גדלים גם הצרכים. את מקומם של מיטת התינוק ושולחנות הטיפולים, ימלאו הכוניות לספרים הראשונים ומיטות נוער מהודרות בשלל דגמים וגדלים, שישרתו אותו במשך שנים ארוכות ומהנות. היום הראשון בבית הספר הוא יום מרגש, לכל הדעות, וגם כאן נוטלים

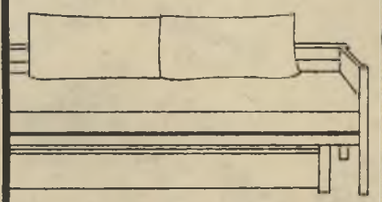
רהיטי כל גיל חלק בשמחה. שולחנות כתיבה בדגמים שונים: על רגל, בין ארוניות, שולחנות כפולים וכולם עם מגירות רבות תכולה.

כל פריט ניתן להשגה בחמישה צבעים מרהיבים: ירוק, אדום, חום, כחול ואורן טבעי. שולחנות הכתיבה ומיטות התינוק להשיג גם בכתום.

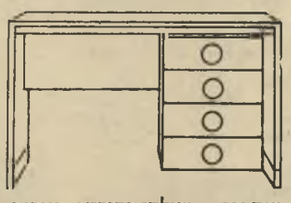
רהיטי כל גיל יוצרים חדר מקסים. שטוב לחזור ולהתרגע בו גם בחופשות מהצבא. קניית רהיטי ילדים איננה משחק ילדים. לכן, כשאת מתכננת את הריהוט לילדייך, בחרי בכל גיל, האוהב ילדים מכל הגילים.

רהיטי כל גיל —
מנגריית גבעת ברנר.

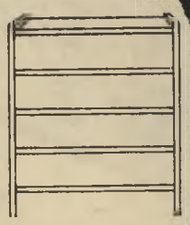
דגם 226 — ספה כפולה
70×57.6×190 ספה תחתית 70×25×190.

דגם 220 — שולחן כתיבה 4 מגירות
55×72×120.

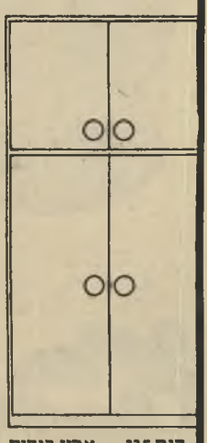
דגם 200 — ארונית
עם דלתות 30×90×90.

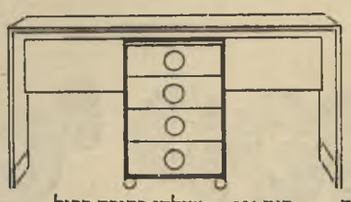
דגם 22
ארונית טיפולים לתינוק
4 מגירות 60×92×82.

דגם 224 — שולחן כתיבה
2 מגירות עם רגל 55×72×90

דגם 225 — ארון בגדים
6 דלתות 60×180.5×134.

דגם 221 — שולחן כתיבה כפול
55×72×150.

דגם 214 — ארונית עם מגירות
40×30×45.

דגם 459א' — מיטת תינוק
בשני גדלים: 60×90×120, 60×90×140.

תצוגה מרכזית וייעוץ- תל-אביב: דיזנגוף 201. חיפה: הרצל 32. אלנבי 117, בית הזורע, שמרת. גבעתיים: ויצמן 10.

רהיטי „כל גיל" לחשוג במקומות הבאים :

חיפה והצפון : חיפה : מחסן מרכזי לצפון, כביש כפר אתא, בניני רצף, קולוג'ניק. הרצל 32, קולוג'ניק. בית הזורע שמרת, אלנבי 117. נווה שאנן, צוציק. ק. מוצקין, „שי לתינוק", שדרות וייצמן. עכו : בן-עמי 55, חיים יעקובוביץ. נהריה : רח' הרצל, נאדלר משה. כרמיאל : מרכז מסחרי חדש, שרה נחום. צפת : רח' ירושלים, הרשקוביץ יעקב. טבריה : אחים אהרונוביץ, תחנת אגד החדשה. שפרעם : רהיטי וולדמן. טבעון : „הפיריון טבעון", טופובניץ. מירת הכרמל : „בייבי לנד", מרכז מסחרי חדש. בנימינה : רח' המייסדים, דור-און הדר. קרית-שמונה : „רהיטי קרן", יוסי אוחיון. נצרת : עוזה מאהר, אל-חנוך 1025/17. ק. אתא : „לתינוק ולילד". בית-שאן : פינגרהוט אסתר. **מרכז ודרום :** תל-אביב : „שילב", אבן גבירול 14. „שם", בוגרשוב 26. ירושלים : „שילב", יפו 68. „כל-גיל", אבן גבירול 5. „דירז", אזור התעשיה תלפיות. כפר-שמע : „שילב", הרצל 90. ראשליצ : „שילב", הרצל 73. „עמי ותמי", רוטשילד 43. רחובות : „רהיטי אלון", אחד העם 22. סופובסקי, בנימין 6. רמת-גן : הרצל 57. בני-ברק : רבי-עקיבא 90, שטצברג. „לילך", רבי עקיבא 106. חולון : „תינוק כל", כיכר וייצמן. הרצליה : „כל גיל", סוקולוב 99. נתניה : „כל בו מאיר", שמואל הנציב 15. כפר-סבא : „במבי", רח' וייצמן 54. תורם : „פינת הילד", ה. ספואל 47. נאות אפיקה : „גילגי" מרכז מסחרי.

כיצד לעבור חורף טעים ובריא וגם לשמור על הגזרה.

ביוגורט טבעי
יוגי קפוא של שטראוס
רק 4% שומן. אין בהם כמעט קלוריות.
(ב-100 cc יוגורט יש רק 90 קלוריות).
אפילו ה"ניו יורק טיימס" ממליץ עליהם
לשומרי משקל.
יוגורט טבעי ויוגי קפוא של שטראוס טעימים,
משביעים ומכילים כמות רבה של
פרוטאינים מזינים.

יוגי קפוא בשני טעמים: טבעי/תות שדה טבעי/תפוזים

יוגי קפוא ויוגורט טבעי

בריאות של חורף

יוגורט של שטראוס מלא טעם.

טל-אריוו

אפשר לנוח - הערבי עובד

שלא יהיו אשליות: הצעירים חולמים היום על הבורסה ועל פתיחת מיזללות נון־סטופ, שבהן מרוויחים יפה, ועל „ירידה" לחוף־לארץ. הנערות חולמות על נישואין „טובים", עם עוזרת־בית (היום בת עדות המיזרח, מחר: ערביה). רבים בעם דוגרים על ג'וב נוח ונעים בשירותים, מתוך אמונה כי ההסתדרות תדאג למשכורתם. השוטרים מוותרים על ועד־עובדים תוך אמונה שהשר־הבוס יגלה רוחב־לב (ולאחרונה חטפו סטירת־לחי מצלצלת מהורביץ). נהגי המכוניות מסר־בים להתרכז בנהיגתם ומצפצפים, כל אחד לחוד וכולם בצוותא, תוך כדי קטל־דרכים נוראי. הקיבוצניקים, כמו כל האחרים, הופכים בהדרגה למעבידים המשגיחים על עבודת הזולת, ורק הילדים (ששוטפים את מוחם הלאומי) אין ביכולתם ליהנות ממתיקותה של העוגה הלאומית.

העם היהודי ידוע כעם חרוץ. כל גדולתו, במשך 2000 שנות גלות, מבוססת על חריצותו הבלתי־נלאית *. גם ראשוני הציונות התבלטו בחריצות הראויה לשמה: היה „כיבוש העבודה" והיתה „עבודה עברית". האם הפכנו לעם של עצלנים?

■ ■ ■

הפרופסור ישעיהו לייבוביץ' טוען, כי הכיבוש משחית כל חלקה טובה בנפש האומה. רבבות הפועלים הפלסטינים מהשטחים הכבושים בונים, עובדים, מטא־טאים ומשקים את הגגים הציבוריים והפרטיים שלנו. עצם נוכחותם השקדנית בקרבנו נוטעת בנו תחושה כי אפשר לנוח, שהרי זו בושה לא לנוח בשעה שהערבי עובד. וצריך לאמץ את המוח בכדי שמישהו אחר יעשה את העבודה המזוהמת. כדאי להתאמץ רק בשביל הרבה כסף! אתה הופך לאזרח מכובד רק אם עומד לרשותך ערבי השוטף את כליך ומשקה את גינתך. אתה רשאי לגלות כלפיו את „עליונותך" היהודית, את נועם־הליכותיך עם היד על הכיס.

עצלנות, מסתבר, הולכת יד ביד עם נצלנות. מקונן

* ראה ציורו של הצייר היהודי הנודע ליליאן: יהודי עובד ליד מכונת־תפירה, כשבעל־הבית, דמוי ערפד, מוצץ את דמו.

המשורר: „בעצלתיים זורם דמי / ברית לא־קדושה כרותה לי עם הזמן האכזר / לחטביע חותם חזקנה בפניך / אנא, סילחי לי, אמא!"

וכשם שהילד נוהג לנצל את אמו, כך הורגל עם ישראל לנצל את הערבים החיים תחת כיבושו הצבאי. אותה הקללה הערבית המתפרצת בשעת ריתחה מפי רבים, איננה אלא ביטוי לזעם אינפנטלי וחסר־אונים של אדם, שהורגל לחיות על חשבון זולתו והמציאות החלה טופחת על פניו.

ככל שגובר הניצול גוברות הפסיביות והאדישות הנפשית; ציניות ואופורטוניזם שפל־רוח חוגגים את ניצחונם הקטנוני. ולא לחינם מדבר המשורר על הברית הבלתי־קדושה עם הזמן. זהו דם מדמו ועצם מעצמותיו של הקונפורמיזם ושל האופורטוניזם בהתגלמותם ההר־סנית ביותר. הזמן יעשה את שלו — אומר האזרח הקטן והליברלי. אין הוא החלוץ הצועד לפני המחנה, והרואה את חזון העתיד. הוא איש מן השורה, הרואה את רעיו בחלומותיהם היומיומיים, בין הפסקת־תה אחת ל־רעותה.

הזמן יעשה את שלו! שיבוא הליכוד. הליכוד לא טוב? בסדר, אז שיבוא המערך! בתוככי עצמו — עקב הכיבוש ושטיפת־המוח, הנמשכים שנים על גבי שנים — אין הוא מאמין עוד בכוחו של השילטון לפתור את מצוקת המדינה ולהגיע לשלום יזום עם הערבים בכלל ועם הפלסטינים בפרט. הוא אמון על מישנת „יצר האדם רע מנעוריו", לחוציא את היהודים הישראליים כמובן.

במובן זה אין כל הבדל בין שילטון המערך לבין שילטון הליכוד. משמעותו האמיתית של חקונסנזוס הלאומי היא לשמור על פולחן הפסקת־התה ושהפוע־לים הערביים יטאטאו את כל השאר. צה"ל עומד על המישמר שלא יהיה באלגאן, ואנחנו נמשיך לעשות כסף. רק כוח עליון — היינו: ארצות־הברית — מסוגל לכפות הסדר שלום זה או אחר. זאת היא, על רגל אחת, מישנתו של האזרח חקטן. זאת היא החלקה החרבה בנפש האומה, עליה מדבר חפרופסור לייבוביץ'; חלקה, שאפילו כוחות השמאל בארץ אינם מסוגלים לצאת מתוכה!

וכך ממשיך האזרח הקטן לנוע במעגל הקסמים של האשליה כי הזמן — הכוח העליון — יעשה את שלו. הוא מטאטא אל מתחת לשטיח את קורבנות הטרור, את סכנת המילחמה המרחפת באוויר, את חסכנה הצפויה לחייו ולחיי יקיריו ומתחמק ממתן תשובה צלולה באמצעות הנוסחה הגואלת: הזמן יעשה את שלו! אך הוא שוכח עובדה פשוטה ואכזרית אחת: הזמן איננו ציוני או חסיד של מדינת־ישראל דווקא.

■ ■ ■

„הזמן־פועל־לטובתנו" היא נוסחתם של הגזלנים הנצלנים והעצלנים בעולם כולו. ההיסטוריה מוכיחה כי אין הזמן פועל לטובתם של אלה. ולעולם לא נוכל להתנער מנגע העצלנות, שפשה בקירבנו, מבלי שנחדל תחילה להיות עם המתפרנס על חשבון הזולת. ניצול ועצלנות הם תאומים־סיאמיים, המחוברים יחדיו מח־קודקוד ועד כף הרגל, וחרב הזמן כי תיפול תשים קץ לשניהם: גם לזה וגם לזו.

יצחק סובול, תל־אביב

פוקר פוליטי עם קלפים חלשים

מערכת הצווים המחייבת יהודי יראי־שמים, מבוססת על תשתית של תרי"ג מיצוות. גם אם יקיים צדיק אורח־חיים טהור וזך, כשל מלאך ושרף, קשה יהיה לו למלא אחרי כל המיצוות, ומדי פעם נכשלין גם הנזהרין שבמהדרין בעבירה קטנה פה ושם. מצד שני, אפילו בתקופות קדומות, כשתאוות הלב וחולשות הבשר היו מינימליות, לא יכלו תרי"ג מיצוות להקיף את כל האפשרויות לחטא, הנקרות במציאות של הבלי היום־יום. כבר אז נקבע על־ידי יוריסטיקן הילכתי כי „רשע ברשות התורה".

המדובר ביהודי חוטא, ולצד הגוזמה אפילו ידיו דמים מלאו, לעין השמש ובכיכר השוק, המצליח באמ־צעות תיחכום תיאולוגי להוכיח, שהחטא שעבר איננו כלול בקודקס של תרי"ג מיצוות. ולכן, מבחינה דתית הוא תמים ונקי. להבדיל אלפי הבדלות, התנהגותו של המימסד החרדי־קיצוני, אגודת־ישראל, פועלי־אגודת־ישראל ומקורביהם, איננה אומנם בתחום העבירות שבין אדם למקום, אבל היא באופן בולט בתחום העבי־רות שבין האזרח למדינה; ולכן, ספק הוא אם התנה־גות זו היא בהתאם לרצונו של קונה עולם.

■ ■ ■

יחסה של היחידות החרדית־קיצונית כלפי המדינה ומוסדותיה, גורם להשפלתה של התורה בה הם חוגים יומם ולילה ולביזוי דת ישראל. אין המדובר כרגע בנטורי־קרתא, שהם גורם חריג, אלא ביהודים המנו־תקים מהגיטו הירושלמי במאה־שערים, היושבים ומעו־רים בתוך עמם ורגליהם מעוגנות היטב בקרקע המצי־אות. מה שנשמע ונראה בכלי־התיקשורת, בכנס הכנסייה הגדולה, לפני שבועיים, היה מוגדר בכל מדינה של גויים בביטוי מהמישנה: „מרידה במלכות", והגדרה זו נכונה גם במדינת־ישראל.

במשך מאות שנים התפתחה בדת היהודית ברכה, הנאמרת בשעה שיהודי חרדי נפגש עם גורם ממלכתי רם־דרג, הברכה מהללת את השם, על שחלק מכבודו לבני־אדם. זוהי ברכה לגיטימית, לא מתוך שתדלנות, חנופה או פחד מהמימשל, אלא מתוך ראייה מפוכחת, שרצונו של הבורא הוא בקיומה של חברה מסודרת עם מימשל תקין; שחוק, סדר ומשפט־צדק, שהם ערובה לשלומו ושיגשוגו של הפרט, אפשריים רק אם קיומם של ממשלה ושרים ונשיא. העובדה שנציגי היח־דות החרדית־קיצונית, החברים בממשלת־ישראל וב־כנסת־ישראל, לא ראו לנכון להזמין את נשיא המדינה לכנס הכנסייה הגדולה, לא התנצלו לאחר מעשה ותצ־דיקו את החטא בכך, שאין גדולי־תורה חייבים בגינוני טכס אלמנטריים כלפי נשיא שחוא בן־ברית, הם בבחינת בזיון וקצף, נגד כוונת קונה עולם, שהשיב פדות עמו ונתן ממשלה בראשה.

האירועים בכנסייה הגדולה הם שיא קטן נוסף בשרשרת העבירות המוסריות של המימסד החרדי־קיצוני. זמן לא רב לפני־כן הם אנסו את הציבור כולו, בתיקון אפל לחוק ההפלות. החוק בוודאי לא היה עובר לעולם את הקריאה הראשונה בכנסת אילו הצביעו חברי הבית לפי מצפונם, ואילו לא היתה הממשלה מוכרת את קיומה בפשרות אסורות. במשך שבועות עמדה הממשלה, העמוסה לעייפה בבעיות קיום קשות, באיום, כשאקדח האולטימטום נעוץ ברקתה, שאם לא יבוטל סעיף 5 בחוק, תיערכנה בחירות שאין אפילו מיפלגת אחת החפצה בהן. אונס מוסרי איננו עבירה על אחת מתרי"ג מיצוות, אבל חילול השם יש פה.

מקריאה בעיתונות אני למד, שאותו מערך פוליטי דתי שכבש אותנו בחוק ההפלות, מכין מיתקפה פוליטית להשגתה של מטרה אחרת, שהיא בציפור הנפש של הציבור הדתי. המדובר בשינוי בחוק ניתוחי־מתים. בחוק הזה כבר דנו ודשו קואליציות רבות, אבל עתה, כשקיימת ממשלה חלשה, אין הזדמנות טובה מזו להשיג סעיף סעיף חדש פה או לשנות סעיף אחר שם. מבוקשם הוא בחישג יד. גם בעניין זה הם מסוגלים להעיף בבעיטה את אותם מיכשולים שעמדו על דרכם במיתקפתם בחוק ההפלות. אבל קיימת סכנה שמתוך תחושה מוגזמת של כוח, הם ייגררו לנסות לשנות שרשרת שלימה של תקנות — מהפסקת עסקי־שעשועים ביום השישי בתל־אביב ועד לענייניים הקשורים בבנייתו של האיצטדיון החדש בירושלים. באחד מהנסיונות האלה עלול לקרות תקר, וגם חברי־כנסת חילוניים יחליטו על „יהרג ואל יעבור", יסרבו להצביע בניגוד למצפונם ויפילו את הממשלה.

■ ■ ■

במישחק הפוקר הפוליטי הנערך בין הממשלה וח־מימסד הדתי־קיצוני מפגינה הממשלה עצבים חלשים וחוסר בשלות. אגלי חזיעה הניגרים על מיצחה מסגירים את קלפיה החלשים ומגבירים את הפסדיה. הכניעה לדרישות החרדים, ולעניין זה גם לאנשי גוש־אמונים, מיותרת לחלוטין. חוגים אלה יודעים היטב, כי אם הם ילחצו חזק מדי ויפילו את הממשלה, יחיה מצבם בקואליציה הבאה גרוע וכל הישגיהם ימחקו כלא היו. במערך נעשים עכשיו מאמצים להכניס למצע המיפלגה את תפיסקה האומרת, כי בקואליציה הבאה יש למנוע את שיתופם של המיפלגות הדתיות. ואם תתקבל גישה זו, תחול נסיגה משמעותית בהישגיהן של המיפלגות הדתיות וגוש־אמונים.

אור זרוע לצדיק ולישרי־לב שימחה. רובו של הציבור החילוני מבין שהחיים מאירים לציבור החרדי בצבעים אחרים. הציבור החילוני גם מסכים שכללי המישחק הפוליטי, שלפיו מפעילות קבוצות־לחץ כח לקידום אינ־טרסים חיוניים תקפים גם עבור המימסד הדתי־קיצוני. גם להם מותר למתוח מעט את החבל, אבל הדבר מעורר בעיה. הדתיים־הקיצוניים טוענים שאת דרכם מנחים עקרונות מוסריים בילבד, עקרונות לפי רוח־ישראל־סבא, בניגוד למימסד החילוני, שהתדרדר מב־חינת ערכיו. דווקא בגלל קביעה זו אנו מצפים מהמימסד הדתי שיעורר בנו הערכה לנורמות התנהגות מעוררות כבוד, תחת שיוכיח כי הסינדרומים הקשים של המימסד החילוני דבקו גם בו.

ד"ר עמירם לנדמן, תל־אביב

פרק נוסף בסידרה המנתחת את הרכב השיכבה השלטת

בכל תחומי החיים במדינה - ואת הרקע וההשקפות שלה

פנתני הטון

בתישעת פירקי הסידרה שהתפרסמו עד-כה, סופרה עלילת התגבשותה של עלית-המחליטנים הישראלית. כיצד כרתו בי-ניהם ברית אמיצה מחליטני המעמד השליט — אלה בני התעשיינים ובעלי-האחוזות והפרדסים, אנשי המיסחר והייבו-אנים, הבנקאים והקבלנים מחד — וחבריהם מן המעמד החדש — בני המושבים והקיבוצים, הביורוקרטים של ההס-תדרות וחברת-העובדים ומנהלי החברות הממשלתיות.

דובר ברשת המוסדית הענפה, המשבצת את האינטרסים של בני המעמדות הללו, וכיצד ניתן למצוא את המחליטנים הישראליים בצמרת הפוליטיקה, הכלכלה ומערכת-הביטחון.

המחליטנים הישראליים הם, ברובם המכריע, גברים, ותיקים בארץ ואשכנזים. אך ראוי לדעת יותר על הטיפוס האנושי של המחליטן הישראלי, על מניעיו וכישרונותיו, על האינטרסים שלו והשקפת-עולמו, ועל הדרכים הגלויות והנס-תרות שבהן הוא מפעיל את עוצמתו.

בתנאי חייו, מסלול חינוכו, הקאריירה שלו, סביבתו החברתית, השקפת-עולמו ואורח-פעולתו של המחליטן יעסקו הפרקים הבאים של הסידרה.

מאת **שלמה פרונקל**

המחליטנים הם אותם אלף אנשים, שבתוקף העמדות שהם תופסים בפו-ליטיקה, בכלכלה ובמערכת-הביטחון, הם מקבלים יום-יום ושעה-שעה החלטות ה-קובעות כיצד נחיה בארץ הזאת, ולעי-תים — כיצד נמות. הם הקובעים את גו-בה-השכר ואת רמת-המחירים; הם המח-ליטים על שיעור האינפלציה ועל מידת השפעתה על שכבות שונות באוכלוסייה. הם השולטים במערכת החקיקה ובמערכת אכיפת-החוק, בקשר בין דת ומדינה ובטיב היחסים הבינלאומיים של מדינת-ישראל. המחליטנים קובעים איזה חלק מתקציב-המדינה יופנה לביטחון, וכמה ימי מילו-אים ישרת כל אזרח מדי שנה. הם הקוב-עים מתי תהיה פעולת-תגמול רחבת היקף, ומתי סתם הפצצה. לכל אחת מהחלטות האלה ודומותיהן יש השפעה מרחיקת-לכת, ישירה או עקיפה, מיידית או משתהה, על חייו של כל ישראלי.

אוהבי המיסתורין וחסידי המזימות ה-חשאיות לא ימצאו כאן עניין רב. ההח-לטות הללו מתקבלות בפגישות רשמיות ורשמיות-למחצה, אך לא בסודיות. במר-בית המקרים אין שום צורך בסודיות. ההח-לטות מתקבלות בישיבות מועצות-המנהלים של הבנקים והקונצרנים הגדולים, בישי-בות הממשלה וועדות הכנסת, ובהתייעצו-יות המטכ"ל ומערכת-הביטחון. נציגי המח-ליטנים השונים נפגשים לעתים תכופות גם בנסיבות בלתי-רשמיות: במיזגון-הכנסת, בקוקטיילים דיפלומטיים, בכמה מיסעדות-יוקרה בתל-אביב, בחתונות ובלוויות.

אין, כנראה, שום מיסמך שיתאר את יעדי המדיניות, שמנהלים המחליטנים ב-מיגזרים השונים. ברובם הגדול אין הם מודעים לכך שהם פועלים, אכן, על-פי מדיניות מסויימת. רבים מהם משוכנעים, מן הסתם, שכל מעשיהם הינם לטובת „המדינה" או למען „כל העם". רבים אח-רים משוכנעים, כנראה, שאין מדיניות ה-מדריכה את מעשי המחליטנים מן המיג-זרים השונים, והם סבורים כי יש כאן מיקריות רבה, ויהיה זה מוטעה לחלוטין להצביע על קו-מדריך, המלכד את ההח-לטות כולן לשלמות ברורה אחת.

אין שום צורך במיסמך או בתיאור כולל ומפורט של מדיניות קבלת-ההחלטות הישראליות, כפי שהיא נקבעת ומבוצעת על-ידי המחליטנים.

אנשים יודעים מהם האינטרסים שלהם-עצמם גם בלי שמישהו יפר-סם ברבים, כשם שכל אחד מן המחליטנים יודע מהם האינטרסים שבהם „אסור" לו לפגוע.

עובדה היא ששום מחליטן פוליטי בישי-ראל לא יעלה על דעתו כי ניתן, למשל, להלאים את הבנקים, כשם ששום מחליטן כלכלי לא יעלה על דעתו כי ניתן שלא לתרום למערכת-הבחירות של אחת ה-מפלגות.

אין שום רשימה של צווים ואיסורים. הדברים פשוט „מובנים מאליהם".

המחליטנים משוכנעים שהאינטרסים של השכבות החברתיות שהם מייצגים זהים לאינטרסים הלאומיים.

היכן הם גרים

המחליטנים הישראליים מגיעים, ב-רובם המכריע, משתי שכבות מוגדרות באוכלוסייה הישראלית. מקומו של כל מחליטן, המפנה את מקומו ביגלל מוות, גיל או תהפוכות הפוליטיקה, נתפס מייד על-ידי מחליטן אחר, המגיע מאותן שתי שכ-בות — זו של „המעמד השליט" או של „המעמד החדש".

שיכבת אוכלוסייה, המונה כשלוש-מאות אלף ישראלים, מספקת למדינה ולחברה את מחליטניה. אלה הן שישים אלף המישפחות, המצויות בפיסגת החב-רה הישראלית מבחינת ההכנסה, ההשכלה והעוצמה הפוליטית. כימעט כל בני המיש-פחות הללו זוכים בהשכלה אקדמאית — או מקבילה לה — בארץ, ולעתים תכו-פות בחוץ-לארץ. כימעט כל המישפחות הללו הן אשכנזיות, וותיקות בארץ, ומב-חינת האינטרסים שלהן, אין זה משנה הר-בה אם הן מתגוררות בפרבר תל-אביבי יוקרתי, בדירה צנועה במישמר-העמק או בווילה בסיגנון ספרדי בכפר-ויתקין.

המחליטנים יודעים כימעט „בחוש" כי-צד עליהם להחליט, לא משום שהדבר כתוב במקום כלשהו, אלא משום שידוע להם יפה מהם האינטרסים של מישפחותיהם ושל המישפחות השכנות. הם מבינים יפה זה את זה, משום שהרקע ההשכלתי שלהם דו-מה, ואין להם שום קושי במעבר מצמרת הצבא לצמרת הכלכלה או הפוליטיקה. מ-שום שבכל אחת מהצמרות הללו שוררים אותם כללי-מישחק, ובכל אחת מהצמרות הללו יושבים חברים וידידים מבית-הספר, „מהשכונה" או מהקיבוץ.

לא קשה להצביע במדוייק על מקומות-מגוריהם של המחליטנים: הם מתגוררים בקרב השכבות החברתיות שמהן מוצאם, ובשכבות חברתיות אלה שכונות-מגורים משלהן.

● בירושלים, אלו הן שכונות **רחביה** ו**טלביה** הוותיקות יותר, ושכונת **בית-הכרם** החדשה-יחסית. רשימת המחליטנים הגרים בשכונות אלה, או המחזיקים שם דירה, ארוכה מאד. שם ממוקמות דירות-השרד של שרי-הממשלה, הנשיא, יו"ר הכנסת, הרבנים הראשיים, וכל המנכ"לים, חברי-הכנסת ומנהלי החברות הממשלתיות המתגוררים בירושלים.

● בחיפה חלו שינויים במקום-מושבם של המחליטנים. בשנות היישוב היתה זו שכונת **הדר הכרמל** שאיכלסה אותם. עם תום המדינה נדדו לשכונת **אחוזה**, שם התגוררו בעיקר ברחובות **כיפת-נוף, שושנת הכרמל, שדרות הנדיב ודרך הים**. עתה החלו המחליטנים החזי-פאיים נודדים לשכונת **הוילות דניה**, בדרך לאוניברסיטת חיפה. ברחובות הללו ובשכונת דניה מתגוררים מחליטנים כיעקב רקנטי (דיסקונט), יקותיאל פדרמן (מלו-נות דן), בנימין גיבלי (שמן), דרור גלעזר (דלק), יעקב פרימן (גז) והאלופים (מיל.) שלמה אראל ושמואל טנקוס.

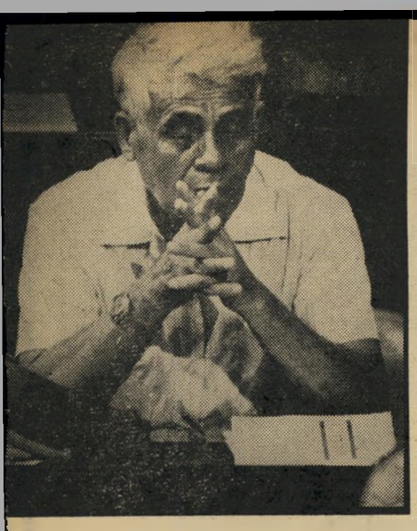
● מחליטני תל-אביב היו מרוכזים, תחי-לה, במה שידוע כ**„תל-אביב הקטנה"**. אך עם גידולה והתפתחותה של העיר, ש-התפשטה צפונה, העתיקו משם את מקו-מות מגוריהם. שכונת **„מעונות"**, שבסוף רחוב **ארלוזורוב**, איכלסה בזמנו את מחליטני „המעמד החדש", בשעה שהמח-ליטנים מהמחנה „האזרחי" התאכלסו ב-אזורים המערביים יותר שבצפון העיר, או יצאו ממנה. ברבות הימים הפכו **רמת-אביב**, ובמיוחד שכונת **נווה-אביבים** לשכונות שבהן מתגוררים מחליטנים בצפי-פות רבה. רחוב **שרת**, למשל, מאכלס אנ-שים כחיים סיבר (ביטוח), ח"כ זלמן שובל, (המיליונר של מישפחת מאיר), ונשיא בורסת-היהלומים, משה שניצר. ב-רחוב **אופנהיימר** שבנווה-אביבים מתגו-ררים יצחק רבין, שימעון פרס, דויד כוכב (בל"ל), ודס לאוטמן (דלתא, סגן נשיא התאחדות-התעשיינים).

● כמה שכונות נוספות בתל-אביב וב-סביבותיה מאכלסות מחליטנים רבים. מר-דכי („מוטה") גור, שלמה להט וגרשון רוזוב (טקסטיל) מתגוררים ב**אפקה**. בין דיירי **סביון** אפשר למצוא את גידעון פת, שימעון קליר (ארגמן), יוסף קרמר-מן (עץ לבוד), יגאל וייגשטיין (דסקו), שמואל דרור (בירה) ועוד. ב**צחלה** מת-גוררים יוסף גבע (שופרסל), יוסף הרפז (בלל), נפתלי רז (קונטרול-דטה), דן טול-קובסקי (דיסקונט, יהודה ניצן (בלל) ו-רבים אחרים. מן המחליטנים המתגוררים ב**כפר שמריהו** אפשר לציין את מיש-פחת אלוני, שימעון הורן, אהרן קמחי (בנק הפועלים) ושימעון עין-דור (ביטוח). **הרצליה פיתוח** מאכלסת בין השאר את אליהו איזקסון (התאחדות האיכרים), מרטין גהל (דובק), אפרייים רייזר (בנק הפועלים), חיים רוזוב (טקסטיל), דניאל רקנטי (דיסקונט) ודויד שהם (בנק כללי). הצעקה האחרונה היא, כנראה, **רמת השרון**, שם מתגוררים חברי-הכנסת גד יעקבי ויחזקאל פלומין, ומחליטנים רבים נוספים כגידעון אהרד (דיסקונט), ישע-יהו גביש (כור), יעקב חפץ (דלק) וחיים ירון (ציקלון).

גימנסיה הרצליה בתל-אביב הקטנה
מישפחה טובה, בית טוב, חינוך טוב

המישפחה של מישמר־העמק

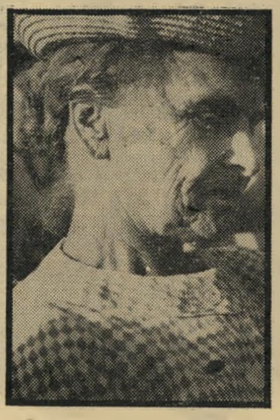
מרדכי בנטוב | מאיר תלמי | יעקב חזן

גם בתנועה הקיבוצית לא באים המחליטנים מכל הקיבוצים —

אמה תלמי | אימרי רון | אפריים ריינר | משה שמיר

— הקיבוצים הגדולים והוותיקים מספקים את האחוז הגבוה

למחליטנים רבים — בעיקר אותם הנמנים על הצמרת הכלכלית, אך גם העשירים שבין מחליטני הפוליטיקה — יש בתי־קיץ מפוארים באתרי נופש בקיסריה, חופית, אשדוד, צפת וטבריה. כמה מהם — בעיקר המייצגים אינטרסים זרים — מחזיקים גם בבתים או בדירות בשכונות הנאות ביותר של ז'נבה, פאריס, לונדון וניו־יורק.

המחליטנים המגיעים מן המיגזר החקלאי נוטים לשמור על בתיהם הישנים במושבות, במושבים ובקיבוץ. רחובות, ראשון־לציון, פתח־תיקווה, חדרה ויבנאל הן המושבות שסיפקו מחליטנים רבים. בין המושבים אפשר לציין את נהלל, תל־עדשים, כפר ויתקין, כפר־מלל, כפר־ורבורג ובאר־טוביה.

גם בתנועה הקיבוצית לא מגיעים הרבה מחליטנים מכל הקיבוצים. הקיבוצים הגדולים והוותיקים הם המספקים אחוז גבוה מבין מחליטני התנועה הקיבוצית ו"המעמד החדש". כאלה הם אפיקים, יגור, נען, גבעת־חיים, מעגן־מיכאל, גיבעת־ברנר ועברון. אך השיא מוחזק, ללא ספק, על־ידי מישמר־העמק של השומר הצעיר. זו סיפקה את מזכירי מפ"ם יעקב חזן ומאיר תלמי, ואת חברי־הכנסת אמא תלמי, משה שמיר, אימרי רון והשר־לשעבר מרדכי בנטוב. מישמר־העמק גידלה גם כמה מחליטנים כלכליים, שהבולט ביניהם הוא מנכ"ל בנק הפועלים אפריים ריינר.

שלוש מאות אלף הגברים, הנשים והילדים, המתגוררים במקומות הללו, זוכים בתנאי־דיור ובתנאי־חיים שישראלים אחרים אין גם זוכים להם, בדרך כלל. במקומות שבהם גרים המחליטנים אין מחסור בטלפונים, יש כבישים מתוקנים ומידרכות סדורות, יש שטחים ירוקים בשפע, בריכות־שחייה, מיתקני־ספורט ובתי־ספר טובים — בתי־ספר המגדלים עתה בתוכם את מחליטני ישראל של מחר.

היכן הם למדו

רוב מחליטנים של היום — אותם שהתחנכו בארץ — בילו את שנות־נעוריהם בשורה מצומצמת של גימנסיות יוקרתיות ויקרות בערים ובתי־ספר חקלאיים, ששירתו את המיגזר הכפרי.

● בית הספר הריאלי בחיפה היה בית־אולפנא מובהק של מחליטנים, כנראה משום שבשנות ה־30' וה־40' (אז קיבלו המחליטנים של היום את חינוכם התיכוני) היו חלקים גדולים של המיסחר והתעשייה ביישוב הוותיק מרוכזים בעיר־הנמל הצפונית ובמיפרץ חיפה. בבית־הספר הריאלי קיבלו את חינוכם האלופים ורבי־האלופים מרדכי מקלף, חיים לסקוב, עזר וייצמן, מאיר זורע ואלי זעירא. שם למדו גם מחליטנים כלכליים כיהודה וילסון (כלל־טקס) ויגאל גרא (פז), וגם דיפלומטים דהיום, שאחד מהם הוא השגריר הישראלי בארה"ב, אפריים עברון.

● גימנסיה הרצליה התל־אביבית הוציאה מתוכה מיספר עצום של מחליטנים. ביניהם אפשר להזכיר את ח"כ גידעון האוזנר, חיים בר־לב (שלמד גם ב־מיקווה־ישראל), פרופ' יובל נאמן, השופט יצחק אולשן, חבר־הכנסת לשעבר ואיש־העסקים דויד הכהן, השר־לשעבר שלמה הילל, יהודה רותם (צ"ם), יגאל דרור (פרדס סינדיקט), אברהם טייבר (בי"סוח), דניאל רקנטי (דיסקונט), יוסף קרמרן (עץ לבוד), זלמן אברמוב, נוח מוזס, א"בגון גפני ועוד. השר יוסף בורג היה מורה בגימנסיה זו.

● בירושלים מילאה הגימנסיה העברית את תפקיד בית־האולפנא למחליטנים. שם למדו האלופים (מיל') עמוס חורב ועוזי נרקיס, ואנשים כחיים דובשני (בנק הספנות) וארנסט יפת (בנק לאומי). ישיבת חברון בירושלים הוציאה מתוכה רבים מן הדתיים שבין המחליטנים, אך לא רק מי שנשארו דתיים: חיים הרצוג, בנו של הרב הראשי דאז, היה מחובשי ספסליה של ישיבה זו.

● את מחליטני המיגזר החקלאי בצפון הארץ שירת בית־הספר החקלאי כדורי, שם למדו יצחק רבין, יגאל אלון, ומי שהיה מפקד הנח"ל, משה נצר. בבית־הספר החקלאי בגיבעת־השלושה (הנקרא על שם רוזה כהן, אמו של יצחק רבין), התחנכו האלופים (מיל') ישעיהו גביש ורחבעם זאבי, וכן חבר־הכנסת לשעבר ברוך אזניה, ויצחק רן (איסכור). בית־ספר חקלאי ותיק יותר הוא, כמובן, מיקווה־ישראל, שם התחנכו האלופים (מיל') צבי איילון, יוסף גבע, אברהם יפה, ובמשך פרק־זמן מסויים — גם חיים בר־לב. ב„מיקווה" למדו גם יעקב תבורי (קריסטל), ברוך ברק (נציגו של המיליונר האמריקאי ויקטור קרטר) וגם מרדכי פירון (הרב הראשי לצה"ל). בכפר־הנוער בן־שמן התחנכו חברת־הכנסת שולמית אלוני, מנהיג „העבודה" שימעון פרס, אהרון ידלין ורבים אחרים. מוסד אחר שהוציא מבין כתליו מחליטנים רבים הוא המוסד החינוכי הגדול של השומר־הצעיר, שלא במיקרה מוקם בקיבוץ מישמר העמק.

„הצנע לכת" — אבל...

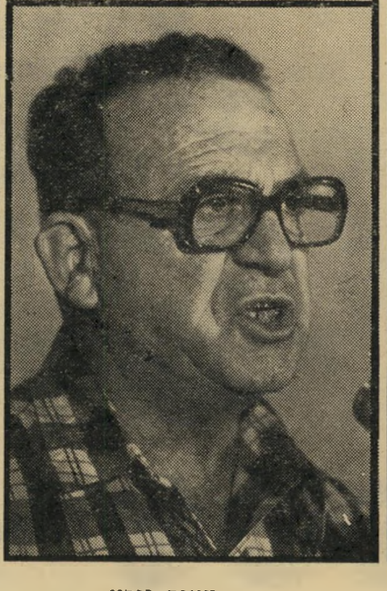
את יסודותיה של השקפת־העולם, המונחת בייסוד החינוך שקיבלו המחליטנים בבתי־ספר הללו, ניתן למצוא בכמה מישפטים שאמר לפני שנים אחדות ד"ר יצחק שפירא, מנהלו הוותיק של בית־הספר הריאלי בחיפה בראיון לצהרון ידיעות אחרונות. בבקרו את הקצאת המשאבים במערכת־החינוך הטעים הד"ר שפירא, כי יש —

„להקדיש טיפול יתר לנותני־הטון בחברת התלמידים, לאלה העתידים להיות מנהיגי המחר. היעייה היא בכך העולם, וגם אצלנו. מכוונים את עיקר המאמץ, הארגונות והמשאבים הכספיים לטיפוח היסודות הנחשלים בחברה. זה כשלעצמו חשוב מאד והכרחי, בתנאי אחד: אם כך זה לא בא על חשבון הדאגה והשקעת־הכוחות ביסודות שהם בהכרח יהיו המנהיגים והמובילים מחר־מחרתיים."

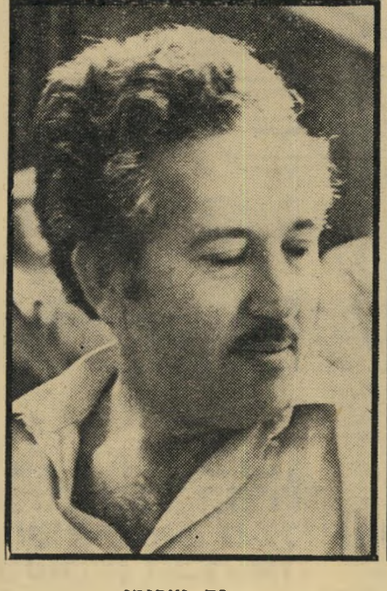
סיסמתו של בית־הספר הריאלי היתה, אמנם, מאז ומתמיד „והצנע לכת", ותלמידיו לבשו מדי־חאקי פשוטים, והיו חניכיה הנאמנים של תנועת נוער הצופים. אך יחד עם חבריהם בבתי־הספר הדומים בערים האחרות התחנכו במודע ובמכוון להיות „נותני־הטון", „הסודות שהם בהכרח יהיו המנהיגים והמובילים" בישראל של היום.

דניאל רקנטי
למד בהרצליה, גר בהרצליה־פיתוח

מאיר זורע
למד בריאלי, גר במעגן־מיכאל

גד יעקובי
נולד בכפר־ויתקין, גר ברמת־השרון

איזה עוף את נותנת לילד שלך?

מתוך "המזון שאנו אוכלים"
סידרת מאמרים מאת: ברוך נאדל

...עם זאת חשוב להדגיש, כי הרוב המכריע של משחטות „תנו־עוף" פועל בתנאים תברואיים טובים, ובהשוואה למקובל בישראל — טובים מאוד.

נדפס בדצמבר 1979

רק תנו עוף נקי!

הקניה הטובה ביותר 1930

דרשי תנוע נקי בהיפרשוק, בחנויות הגדולות ובכל החנויות המובחרות הנושאות את סמל תנוע - העוף הצעיר בשקית הכתומה

תנובה

ארצות־הברית: המילחמה מתחממת

„האמריקאים אינם יודעים כיצד לחיות עם בעיות חמורות. הם תמיד חושבים שאפשר ללקק את הבעיות עד להיעלמותן.“ שניגות בלתי־צפוייה וקצת מגושמת זו הושמעה השבוע בוושינגטון על־ידי ראש ממשלת בריטניה לשעבר, ג׳יימס קאלאהן.

תגובה זו היתה מתונה לעומת השתוללות מצדדי המילחמה הקרה בישראל. הפלישה הסובייטית לאפגניסתאן עוררה שימחה אמיתית בקרב הפוליטיקאים והעיתונאים בישראל. טוף־סוף נזדמנה להם האמתלה הנפלאה לחזור לשנות ה־50׳ הנפלאות, לקווי־התיחום הברורים שבין ידיד לאוייב, בלי הדאטנט המביך והשנוא. אפילו בן־בריתה העיקרי של ישראל בעולם, הרב־סרן סעד חדאד, טען שארצות־הברית היא מעצמה ממדרגה שלישית. הערכתו הסמכותית של הרב־סרן זכתה בכותרת שמנה במדורו של העיתונאי אורי דן בצהרון מעריב.

נשיא ארצות־הברית עצמו, ג׳ימי קארטר, נהג בנחישות־החלטה קדחתנית, המאפיינת אנשים חלשים השוערים תחת לחץ סיתאומי, אחרי תקופת־רגיעה ארוכה. הנשיא, כרוב בני־ארצו, מסרב לחלוטין להסיק את המסקנה הנכונה מהמשבר בדרום־מערב אסיה.

הבעייה האמריקאית אינה נעוצה בפלישה הסובייטית לאפגניסתאן. הפלישה המגונה אינה משנה את העובדות באיזור באורח מהותי, מכיוון שאפגניסתאן נמצאת כבר שנים רבות באיזור השפעה סובייטית. מצבה הקשה של ארצות־הברית באיזור נובע מתמיכתה הממושכת במישטר השאה. בכך לא איבדה רק את עולמה בקרב השמאל, שהתנגד לה ממילא, אלא שקנתה גם את איבת האיסלאם, המהווה כוח אדיר בחלק זה של העולם.

סיי וזביג. מאז עלותו לשילטון ב־1977, ביזבז ג׳ימי קארטר חודשים ארוכים. הוא פשוט לא היה מסוגל להחליט בענייני־חוץ. המריבה הנצחית בין שר־החוץ שלו, היוגה סיירוס ואנס, לבין יועצו לביטחון־לאומי, הנץ ד״ר זביגנייב בז׳ז׳ינסקי, השאירה את מדיניות־החוץ שלו במבוי סתום.

„סיי“ תמך בדטאנט, ועשה את הכל כדי להביא לאישורו של הסכם סיירוס־הנשק המקיף, סאל״ט 2. „זביג“ עשה כמיטב יכולתו לחבל בהסכם.

בניגוד לתגובות בישראל, בא ההסכם לשרת גם את האינטרס האמריקאי, לחסוך מאות מיליארדי דולרים ולהפחית את הסכנה של מילחמה גרעינית. איילו הצליח קארטר להשיג את אישור ההסכם בקונגרס, היה הסיכסוך באפגניסתאן מקבל ממדים מקומיים, ומונע את ההתדרדרות הגדולה למילחמה קרה גלוייה. עתה התמוטטה כל מדיניות־החוץ האמריקאית.

ארצות־הברית עומדת להטיל את כל יהבה על נשיא פקיסתאן, דיקטטור עריץ ושנוא בארצו, הגנרל זיא. זיא, שתלה, בין השאר, את נשיאה הקודם של פקיסתאן, עלי בוטו, קיים עד כה יחסים קרירים עם קארטר, בגלל שאיפתו לפתח פצצה גרעינית.

עתה זנח קארטר לחלוטין את מדיניותו השוללת הפצת הנשק הגרעיני. זיא עומד לקבל סיוע אמריקאי אדיר־ממדים, לפחות עד שיודח ויאבד אף הוא ל„עולם החופשי“.

מחלוקת בשוק. היחסים המתוחים בין הודו לבין פקיסתאן ידחפו, כמובן, את אינדירה גאנדי לשיתוף־פעולה הדוק עוד יותר עם הסובייטים. התמוטטות הדטאנט תניע את הסובייטים לאפשר לאינדירה לפתח פצצה גרעינית משלה. המיתקנים לכך כבר קיימים בהודו, והבעייה הקטנה של דלק אוראניום עומדת עתה לפני פיתרונה.

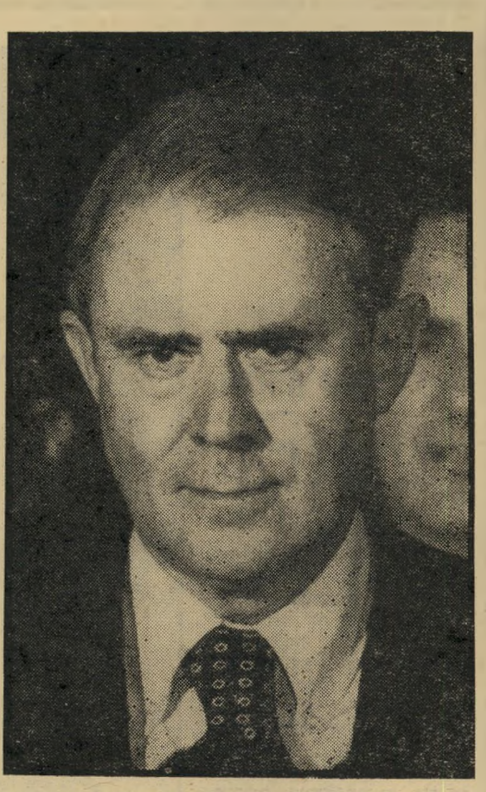
להערכה קודרת זו על האיוולת במדיניותו הנוכחית של קארטר שותפים מנהיגים רבים בנאט״ו. מרגארט תאצ׳ר, שהיא נץ אידיאולוגי מובהק, אמנם תומכת בתפנית ההיסטרית של נשיא ארצות־הברית, אך לעומתה שותפים נשיא צרפת, ולרי ז׳יסקאר־דיסטאן וראש ממשלת־גרמניה, הלמוט שמידט, לדעה שיש לשמור על הדטאנט עם הרוסים בכל מחיר. שמידט אף הכריז בגלוי שמדיניותו החדשה של קארטר מודרכת על־ידי שיקולי־בחירות מובהקים.

ברור שאירופה אינה בנוייה היום למילחמה הקרה. לדיעה זו שותפות מדינות בנלוכס (הולנד, בלגיה ולוכסמבורג) וגם איטליה והמדינות הסקנדינוויות. מירוץ־חימוש חדש עלול להמיט שואה על כלכלת אירופה.

מנהיגי השוק המשותף יעשו כמיטב יכולתם למנוע אותו.

הקומוניסטים מפריגים. מעניין שגם במחנה הקומוניסטי אין תגובה אחידה לפלישה באפגניסתאן. רוב המיפלגות הקומוניסטיות במערב־אירופה, מילבד הצרפתית, גינו את הפלישה. גם רומניה הסתייגה מהפלישה, ואילו הפולנים וההונגרים המתינו כעשרה ימים לפני שהעניקו לסובייטים תמיכה פושרת ומאולצת. רק הבולגרים, הצ׳כים והמיזרח־גרמנים העניקו לפלישה תמיכה רשמית נלהבת.

הסובייטים ניסו ביניתיים לשפר את יחסיהם עם איראן, באמצעות הוותו שהטילו במועצת־הביטחון על הסנקציות. האמריקאים מנסים לגייס את הערבים, תוך פניה לאינסטינקט ולרגש המוסלמי. בעיתונות הישראלית חדלו לדבר על „הסכנה המוסלמית“.

שר־החוץ ואנס
ישראל, מגינת האיסלאם

בעולם מסובך ומורכב, שנסיבותיו משתנות כל הזמן, מנסה מנהיג העולם המערבי, ג׳ימי קארטר, להבטיח את בחירתו מחדש באמצעות צעדים דראסטיים ורתוריקה צ׳רצ׳ילית. את המחיר ישלמו, כרגיל, העמים עצמם.

איראן:
לא כולם משוגעים

השבוע פורסמה תמונה מזעזעת בצהרון ידיעות אחרונות: ילד קטן, שזרועותיו נכרתו על־ידי אנשי סוואק, המישטרה החשאית של השאה. הזוועה נעשתה כנקמה או כאמצעי־לחץ נגד אביו של הקורבן. עורכי העיתון הוסיפו, כמובן, מישפט שהטיל ספק „בטענת“ המישטר המהפכני.

כיצד אפשר להעביר לקורא את הגלרייה הססגונית של זוועות המישטר הישן באיראן, ובעת ובעונה אחת להצדיק את ארצות־הברית וישראל, שתמכו בשאה בהתהוות כה רבה?

אחת השיטות הננקטות, לא רק בישראל אלא גם במערב, היא הנסיון להכחיש את כל מתנגדי השאה כמטורפים וכקנאים חשוכים. הכת של חומייני מסייעת, אמנם, לכך, אך כל האינטליגנציה האיראנית, גם החילונית והנאורה, מתעבת את השאה ואת כל הקשורים בו.

כתב השבוע ד״ר מאברי מאברייז׳, מרצה באוניברסיטת אדינבורו בסקוטלנד: הציטטות המעליבות מדברי דיפלומט בניו־יורק על „האודיסיאה העצובה של קורט ואלדהיים בארץ־המטורפים,“ ממחישה את התהום העמוקה שבין מיזרח למערב.

המאורעות באיראן נראים במערב כעבודה של מטורפים. בעיני האיראנים נראים האמריקאים כצבועים. הם מגלים עתה פעילות, מכיוון שהאינטרסים שלהם בסכנה. בעבר, כשהאיראנים שיוועו לצדק, היו האמריקאים פאסיבים ושקטים. עד שהמערב ינסה להבין ולכבד את האיראנים, ועד שהאיראנים יוכלו להאמין שוב במערב, לא תהיה הבנה או הסדר משביע־רצון.

היתה, בכל זאת, תוצאה חיובית לביקורו של מזכיר האו״ם קורט ואלדהיים. לראשונה עמד ואלדהיים על עומק רגשותיהם של האיראנים. מזכיר האו״ם הצהיר, אחרי שראה מקרוב עדויות על זוועות מישטר השאה: „ראיתי את סבל העם האיראני תחת המישטר הישן. זהו סבל קורע־לב. אני אעביר את המסר הזה לאו״ם ולכל הקהיליה הבינלאומית. אנו נבחון את הפשעים נגד זכויות־האדם בכל האמצעים העומדים לרשותנו.“

אני מקווה שהנשיא קארטר יאפשר לקיים את הבטחתו.

עד כאן מיכתבו של האינטלקטואל האיראני. יש להניח שסיפור זוועות־השאה עוד יוסיע במלואו. ישראלים רבים ואמריקאים רבים יצטרכו להסביר את מעשיהם בתקופה נוראה זו. מבלי להצדיק את כליאתם הבלתי־חוקית והמרגיזה של הדיפלומטים בשגרירות ארצות־הברית בטהראן, הרי היא כימעט עבירה טכנית לעומת רציחת עשרות אלפי אנשים בתקופתו של השאה.

המישקע החמור קיים באיראן לא רק כתוצאה מהסתת וקנאות מוסלמית. כדאי, אולי, להסיק, שיחסים בינלאומיים מוצקים חייבים להיבנות לא רק בין ממשלות, אלא גם בין עמים.

לפיד בוער באנגליה

קומיסאר לפיד
נגד מרסר, ואגנר, פיקאסו

אחרי שהצליח לטהר את הטלוויזיה הישראלית מטובי אנשיה, פונה עתה יוסף לפיד לזירה הבינלאומית.

אין הוא מסתפק בפסילת מחזהו של דייוויד מרסר (העולם הזה 2210). השבוע שיגר מיכתב קצרצר וברוטאלי לשבועון הבריטי ניו־סטייטסמאן, ובו תימצת את המסר שלו במישפט אחד: „תחת להשתמש בתירוצים מגומסים, הייתי צריך לומר לדייוויד מרסר את האמת — הוא כתב מחזה גרוע.“

נפלא. עתה לא נותר ללפיד אלא לכתוב לגרמניה שריכרד ואגנר כתב מוסיקה גרועה, ולצרפת, שפאבלו פיקאסו לא היה אלא מערבב־צבעים ומגבב־רישומים נחות. מעניין שדווקא לפיד הימני מאשר את התיאוריה הלניניסטית על האימפריאליזם. מכיוון שביצר את שילטונו בשוק המקומי, יוצא עתה לפיד למסע־צלב בעולם. האם צפויים עתה פיטורים המוניים ב־בי־בי־סי לפי הוראות מירושלים?

אנשים בעולם

סאמי דיוויס: כשך למהדרין

לסאמי דיוויס יש חולשה להפגנות חיבה פתאומיות המעוררות לא אחת את פליאתם של הנוכחים, לדוגמה: חיבוק פיתאומי שהעניק פעם לריצ׳רד ניכסון. הבדרן החוגג את יובל ה־25 לגיורו, הוזמן להשתתף בכנס של ידידי בית־הכנסת ישורון במאנהסן, וברוחניות העילאית האופיינית לו גישק בחום את הרבי ד״ר ויליאם ברקוביץ.

ברי׳ג׳יט באדרו: נאום התביעה שלא הוגשה

חתולת־המין של פעם הפכה בגיל 45 נמרה לוחמת נגד התעללותם של בני־האדם בבעלי־החיים. היא באה לבית־משפט הומה אדם במארסיי, כדי להעיד נגד הפרופסור אנרי סארלס ונגד נתיחת חיות לצורכי מדע. את התביעה ניסתה להגיש בעלי־חיים ומשדחה בית־המישפט את התביעה על הסף, מטעמים אדמיניסטרטיביים. התפרצה ב.ב.: ״החיות מתות בייסורים נוראים ובחוסר הגנה מזוויע. מנתחיהן דומים לגאצים!״ ב.ב. בעצמה מגדלת בין חיות הבית שלה גם חמישה־עשר ארנבים — לא לאכילה!

האחים קארטר: תמונת האידיליה של שנות ה־70

זוהי אחת התמונות שנבחרו על־ידי העיתונות האמריקאית כדי לסמל את העשור האחרון. היא צולמה בשנת 77׳ כשבילי קארטר, אחיו של ג׳ימי, היה באחת התקופות הרגועות שלו ולא גרם מבוכה גדולה מדי ל־נשיא. האידיליה בין השניים היתה כה מושלמת שהנשיא קארטר הירשה לצלמם כשהם אוכלים ארוחה פרטית מול ה־טלוויזיה. מאז גיראו השניים פחות ופחות זה ליד זה ב־פומבי.

לסלי קארון: „ילדי ג'ניפר וכריסטופר הם השיגעון המתוק שלי!"

קשה להאמין שהיא כבר בת 53. לסלי קארון מסרבת להתבגר, וקשה להחליט אם ליקי או ג'ניפר נחרטו יותר בזיכרון מכל הקאריירה הקולנועית שלה שהתמשכה בהפסקות בגלל מסירותה העקשנית לגידול ילדיה. אבל לסלי קארון אינה מצטערת על מאומה. „ילדי הם פיסגת השימחה שלי," היא אומרת. אביהם, סיר פיטר הול מנהל היום את התיאטרון האנגלי הלאומי, וכשהתגרש מלסלי היו שני הילדים בני 6 ו־7. „החלטתי להקריב את הקאריירה שלי לפחות עד שיילכו לקולג'. היה כדאי. כריסטופר בן ה־22 מסורף לקולנוע וג'ניפר בת ה־21 משוגעת לתיאטרון. שניהם תלמידים מצטיינים ושאיפתה הגדולה של ג'ניפר לעבוד עם אביה כבמאי." הכל נישאר במישפחה.

פלה ורג'ין: הסולידריות ברגליים

שניהם התפרסמו בגלל העלינות באמנות הרגליים: היא מלכת הדיסקוטקים — רג'ין, הוא — מלך הכדורגל — פלה. הם נפגשו כשהיא חגגה עשר שנים לנישואיה למזכירה האישי הקודם, רוז'ה שוקרון. הוא בא לניו־יורק להופיע במישפט גירושיו מאשתו רוז.

בט מידלר:
נא להתייחס
אלי בכבוד

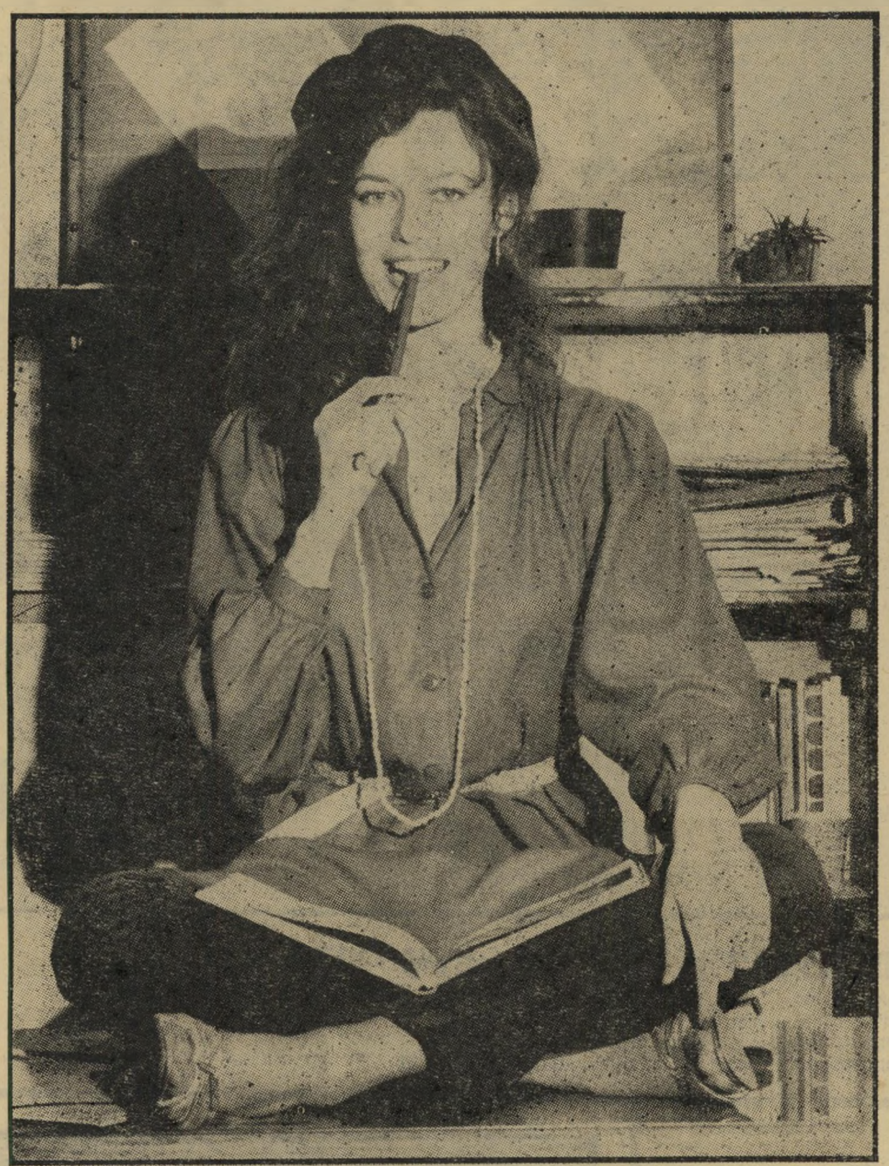
בט מידלר ממלאה היום את ברודווי כמה פעמים סימולטנית. בראש וראשונה בהצגת היחיד המופלאה שלה, ובמקביל בסרט השושנה שבו היא מגלמת תפקיד של זמרת שדמותה תפורה לפי מידותיה ו־גורלה של הזמרת המנוחה ג'ניס ג'ופלין שמתה ממנה עודפת של סמים. „נא להתייחס אלי בכבוד," מתבדחת בט בהומור האופייני לה. „היום אני אישיות קולנועית". אך למען האמת, חוץ משערה שהפך בלונדי לצורכי ההסרטה, לא חל בה שום שינוי מהותי. היא ממשיכה להתכונן להופעותיה בכל הרצינות (כמו בתמונה). איך זה להיות בודדה בצמרת? „כמו להיות בודדה באמצע הדרך. אין הבדל." יורה בט את תשובתה.

אנשים בעולם

מרייה פאפאפטרוס: ד"ש מקרוסבי

מרייה פאפאפטרוס, מגדת־עתידות הטועגת שחזתה מראש את אסון ג'ונסטאון (ההתאבדות ההמונית), הביאה לאומה האמריקאית דרישת־שלום חגיגית לחג־מולד לבן, שמסר לה בינג קרוסבי, אישית. כשהיא מקיימת מגע עם רוח המת בהניחה ידיעה על טביעות אצבעותיו שהונצחו על מרצפות הוליווד (בתמונה) שמעה מפי הכוכב המנוח את מישאלותיו לשנת 1980: שלום בעולם, שלום עם בתו שעימה הסתכסך לפני מותו ונישואין מחדש של אשתו קתרין.

פאטרישיה בארזיק: מיס פראנס החדשה

בת 16 בלבד ומבורכת בפרופורציות קתרין דנב ומרילין מונרו. 1.73 מטר גובה, 85—60—85 מידותיה. זוהי פאטרישיה בארזיק, בת הכפר ארבוען המונה בסך הכל 1400 תושבים, שזכתה בתואר מיס צרפת. היום החליפה הכפרית הקטנה את הפרובינציה המישפחתית בסוויטה במלון שרתון בפאריס, כשהיא מוכנה לכבוש את העולם. אבל אך ורק בסרטים בעלי רמה וטעם טוב. לפי שעה עומדת גם אמא על המימשר.

טוויגי: „האמהות מחמיאה לי!"

היא היתה רק בת 16 ב־1966 ומישקלה לא עלה על 46. כזו היתה הדמות הנערצה על קארנבי, הרחוב שממנו שאבה האופנה הלונדונית אל העולם כולו. שמה היה טוויגי. היא לבשה מיקרו־מיני, מינימום שיער ומכסימום מאסקרה. אבל כל זה שייך לעבר. היום, היא התי־עגלה (עלתה למישקל של 57 קילו־גרם, והיא מתגוררת בהוליווד עם בעלה השחקן מייקל ויטני, ועיקר גאותה על בתה היפהפיה (שאותה היא מחזיקה בזרועותיה בתמונה מימין) קארלי, שנולדה בדיוק לפני שנה.

אדריאנו צ'לנטאנו: העבודה היא ההנאה

מי שלא עושה עבודה לא עושה אהבה, כך שר פעם אדריאנו צ'לנטאנו הזמר האיטלקי שמעולם לא נראה כמתאמץ במיוחד בעבודתו. אחרי סרט שעשה בעצמו יופי דו הוא מככב שוב, בתמונה למעלה, בסרט של רנטו קאסטלאני, בחברתה של אלאונורה ג'ורג'י. כיאה להשקפותיו הספבדו־קומוניסטיות, הוא מיליארדר המתאהב בבת־עניים.

אנשים

לאן פוזלת ראומה וייצמן, ומה קורה לרודף שמלות כאשר הנשים לובשות מכנסיים?

■ שר־הביטחון **עזר וייצמן** החליט לוותר על העוזרים שלו, בעת נסיעותיו במכוניות. הסביר וייצמן: „כאשר אין לי עוזרים אני יכול לישון בספסל האחורי."

■ את השר ליוותה בביקורו בשבוע שעבר בכנסת אשתו, **ראומה וייצמן**. ה־שניים ישבו לאכול צהריים, כשראומה מזמינה שניצל ווייצמן סטייק. השניצל לא מצא כל כך חן בעיני ראומה והיא פזלה לעבר הצלחת של בעלה. „אשה יקרה, קחי חצי סטייק," פנה אליה וייצמן, והוסיף: „אני לא מכיר את הפזילות של אשתי?"

■ במיזנון הכנסת ישב וייצמן יחד עם שר־האוצר **יגאל הורביץ** ושר הבינוי **דויד ליו**. אל השלושה ניגש הח"כ התעשיין **זאב** („סטף") **ורטהיימר**, והרצה באוזניהם על הצעדים הכלכליים החדשים של הורביץ. כאשר הסתלק ורטהיימר רצה וייצמן, שאינו מבין בכלכלה, לדעת על מה הוא דיבר. הסביר לו שר־האוצר: „אני לא הבנתי אף מילה."

■ ח"כ **משה דיין** ניגש בשבוע שעבר אל ח"כ המפ"ל **אברהם** („אברמל") **מלמד** ואמר לו: „אמר לי ח"כ **יהודה בן־מאיר** ש..." מלמד קטע את דיין עוד לפני שישמע מה אמר בן־מאיר ופסק: „זה לא נכון!" „איך אתה יודע שזה לא נכון, אם עוד לא שמעת מה הוא אמר?" תמה דיין. „כל מה שבן־מאיר אומר זה לא נכון," השיב מלמד.

■ שני חברי־הכנסת הירדנים מאגודת־ישראל, **מנחם פרוש ושלמה זורינץ**, נראו יחדיו במיזנון חברי־הכנסת. אחד הח"כים אמר להם: „עוד מעט תתחבקו." פרוש לא השיב ולורנץ ענה: „זה — לא. ללכת ביחד, בבקשה, אבל להתחבק איתו זה כבר מוגזם."

■ חבר־הכנסת **דב שילנסקי** מצא דרך מצויינת איך להעביר את הזמן בכנסת. שילנסקי הגיע ביום הרביעי למישכן הכנסת, פנה לחדר המנוחה וישן בו במשך שעות. כשקם, ראה שהדיונים הסתיימו, אכל במיזנון וחזר לביתו.

■ בתו של ח"כ **יגאל כהן**, חיילת המשרתת בשארם אל־שייח', הגיעה לחופשה לירושלים וביקרה אצל אביה. האב הזמין את הבת ללון עי־

בני קצובר

איש אילון־מורה ומראשי גוש־אמונים, לא שמח כל כך על ביקורו של שרון בהתנחלות. בתחילה לא יצא בני לקבל את פני השר, ופנה לעבר המיטבח שבדירתו, שם הכין קפה לידידים שבאו אליו. רק מאוחר יותר נפגש קצובר עם שרון, אך לא הציע לו קפה.

הבן היתה: „אדון יבין, כאן בבית אין לך משרתים ואין לך מעריצים."

■ אחד הרגעים המביכים ביותר היה למזכיר מועצת פועלי חיפה, **משה** („מוישה") **ורטמן**, בשבוע שעבר. אחד מחברי המועצה, **נתן לוין**, הגיש לוורטמן שאילתה שבה ביקש לדעת אם לדעתו זה יאה שמנהיג פועלים יבלה בליל סילווסטר במלון פאר, במקום שבו עלה כרטיס־כניסה 1200 לירות. ורטמן ידע כי הכוונה אליו, שכן הוא השבוע תמונה של הטייס הישראלי **יאיר ברק** ואשתו **חגית**. השניים ביקרו במצריים כעשרה ימים, כשמארח אותם **מחמוד קבוב**, מי שלקח את יאיר בשבי במילחמת ששת־הימים.

■ השגריר המיועד של מצריים בישראל, **סעד מורתדא**, הוא אלמן בן 57, יש לו בן, רופא־שיניים, שנשא באחרונה אשה איטלקיה. אשתו היא בתו של היועץ לענייני תרבות בשגרירות איטליה במרוקו. מורתדא, שהיה שגריר מצריים במרוקו, פגש בצעירה זו שבאה אליו ושאלה אותו אם הוא רוצה לשים לוח משהו לבנו בקאהיר, לשם היא נוסעת. השגריר נתן לה להעביר מעיל לבנו, וכך התחיל הקשר בין הזוג הצעיר, שנישא לבסוף. כיום עובד הבן בטאנגה שבמרוקו. בשיחה פרטית שקיים מורתדא באוזן, התעניין היכן נמצאים בישראל מיגרשי־הגולף ומועדון בעל בריכת־שחיה צמודה.

■ שחקן עסוק ביותר הוא **יוסי פולק**. הוא משתתף בעת ובעונה אחת בשתי הצגות של התיאטרון הקאמרי הוצאה לרורג וינטל, **ובסרט חדש בשם** המישחק האמיתי. השבוע, כאשר עלה על הווספה שלו, נתקל בדלת של מכונית שעברה, ונפצע. רגלו נשברה. התיאטרון הקאמרי נאלץ לבטל את ההצגות שבהן הוא משתתף בנשף סילווסטר שנערך במלון דן כרמל בחיפה.

■ ראש עיריית חיפה, **אריה גוראך**, מחפש סיבה לחגיגה. גוראך החליט לערוך חגיגות המוניות במלאת 100 שנים להיווסדה של חיפה. אולם לגבי תאריך יסוד העיר קיימים חילוקי דעות. גוראך שיגר מיכתב למישרד־החוץ התורכי וביקש שיעיינו בארכיונים ויגלו מתי בדיוק נוסדה חיפה, בתקופת השילטון העותומני.

■ לבדרן־חקיין **מוטי גילעדי** נגרמה הפתעה כאשר הופיע באחד ממועדוני־הלילה בארץ. גילעדי הודיע כי הוא עומד לחקות את קולו של נשיא מצריים, **אנוור אל־סאדאת**, ובאותו הרגע נשמע חיקוי מצויין של אל־סאדאת מהקהל. גילעדי הפסיק את התוכנית וביקש מהחקיין החובב את כתובתו. „אני אקרא לך להחליף אותי כשאהיה חולה," אמר גילעדי.

■ בשבועון המצרי אוקטובר כתב העורך **אנים מנצור** כתבה בשם „מה קנו הישראלים באסואן?" בהתכוונו לעיתונאים הישראליים. הוא גילה שהם קנו במיוחד מיץ גויאבות, מיץ מנגו ובדים שונים. מה שאיפיין אותם הוא שבכל קניה עמדו על המקח עם הסוחרים המצריים.

■ באותו שבועון מתפרסמת מו בחדרו, שבמלון הילטון, וזו השיבה: „אבל תבטיח שלא תעשה לי שום דבר בלילה."

■ למי שהיה מועמד לתפקיד יושב־ראש הכנסת, ח"כ **יצחק ברמן**, יש טענות: „בהעולם הזה היה כתוב שאני רודף שמלות. עכשיו הבחורות הולכות רק במכנסיים, אז אני מתוסכל."

■ דוברת הכנסת **שרה** („שרל"ה") **יצחקי** נשאלה השבוע אם היא מתכוונת לעבור עם הבוס שלה, יושב־ראש הכנסת, **יצחק שמיר**, למישרד־החוץ. תשובתה של שרל"ה היתה: „אני שוקלת בעניין."

■ בסיור שערך מפכ"ל המישטרה **הרצל שפיר** במחוז הצפוני הוא נפגש גם עם דובר המחוז, רב־פקד **בני פרידמן**. הדובר פנה אל המפכ"ל ושאל אותו: „מה הן לדעתך התכונות של מפכ"ל טוב?" השיב לו שפיר בשאלה: „אתה רוצה להיות מפכ"ל?" „כן," השיב פרידמן. „אז אני אענה לך על השאלה בעוד חמש שנים." „בסדר," ענה לו פרידמן, „אני עוד אהיה כאן." „גם אני," מיהר שפיר להרגיע אותו.

■ מנהל מחלקת החדשות של הטלוויזיה, **חיים יבין**, שכב בשבוע שעבר חולה במשפעת. הוא ביקש מבנו בן ה־7 שיביא לו תפוז. תשובת התף והבמאי **אבי כהן** הפסיק את צילומי הסרט. עכשיו מחכים כולם שיוסי פולק יחלים.

■ הכתב הכלכלי של הארץ, **איתן ליפשיץ**, ביקש מהעורכים שלו חופשה, ובקשתו גורל הועיד לליפשיץ בכל זאת חופשה. הוא שיחק כדורסל, קרע גיד ברגל, ונאלץ לשכב בביתו, בחופשה מאונס, במשך שלושה שבועות.

■ העיתונאי **אורי אלוני**, המשתתף כאיש־צוות בשעשוען הטלוויזיה שחק אותה, הצליח להביא מתחרה ל„פירמידה", והוא זכה בפרס של עשרת אלפים לירות. המתחרה הרגיש שהוא חייב לאורי משהו ונתן לו שי — סנס מיוחד לקמפינג.

■ צילומי הסרט מצדה, הנמשכים באולפן בלוס־אנג'לס, לא הסתיימו עדיין, ועל בימת־הצילומים מסתובבים שלושה ישראלים: השחקנים **חיים חובה** ו**דידי זיו־קוב** ואשי־הצוות **משה שגיב**. בימים אלה הצטרפה אל השלושה ישראלית נוספת, מלכת־המים **אורלי חידה**, שקיבלה בסרט תפקיד קטן, ולדבריה בחרו בה מתוך חמישים מועמדות. לבחורה שהגיעה אל עיר־הכוכבים לפני שלושה חודשים בילבד, זהו הישג בהחלט לא רע.

אריק שרון

ביקר בשבוע שעבר בתל כביר, שם נבנית דיים של אילון־מורה. שרון, שהיה מלווה בעוזרו אלי לנדאו (במרכז התמונה), הבחין באחד המודדים שעסק במלאכתו. הוא ניגש אליו ואמר לו: „אתה מציל את המולדת." המודד, שלא כל כך הבין מה רוצה ממנו השר, ומדוע מסתערים עליו הצלמים, השיב: „תעזבו אותי עם כל זה. אני לא קליף ריצ'ארד." אולם כאשר חושיט לו אריק שרון את ידו, הוא לחץ אותה.

אנשים

אופירה נבון מאוהבת במנות אחרונות

ומאילנה גור נגנב ארנקה. ובו 3000 דולר

■ בטכס מרגש העניקה הסופרת־עיתונאית **אינגה דויטשקרון** את סיפרה ל־רעיית נשיא־המדינה, **אופירה נבון**. הספר אומנם נכתב לפני 15 שנה, ומביא עדויות של ילדים ששהו במחנה־ההשמדה אושוויץ, אך תורגם לעברית רק באחרונה, בעידודה של אשת הנשיא. בטכס סיפרה אופירה שכאשר עברה לפני כמה שנים בפאריס ניתוח, שבעיקבותיו ילדה את בנה **ארז**, החלימה בבית־החולים וחלמה אז שהיא ילד קטן בשואה, כחוש ורעב, שרק עור ועצמות לו.

■ אומנם קצת באיחור נזכרה השבוע אופירה כי בביקורה האחרון במכסיקו, שם השתתפה בוועידה של נשות־נשיאים, היא סיפרה לעמיתותיה על עיר־המיקלט לילדים, רעיון שהגתה בעצמה. אחרי הנאום ניגש אליה איש־ביטחון מכסיקאי, כשדמעות בעיניו. האיש התוודה לפניה כי לבנו יש בעיות דיבור ושמיעה, ובקש ממנה שתשלח לו חומר על נושא זה.

■ באחת מארוחות־הצהריים באקפולקו, שנערכה לכבוד הגברות הנכבדות, ביקשה אופירה שיתנו לה לטעום מכל המנות האחרונות. נתנו לה רק ארבע מתוך שש מנות, והיא התעקשה שיתנו לה את כל השש לטעימה. כאשר התבוננה סביבה, גילתה שרעיית נשיא מכסיקו, **כרמן רומנו דה־לופז פורטיו**, ביקשה את אותו הדבר מן המלצר. השתיים התיידדו, עקב חולשתן למנות אחרונות.

■ הגברת הראשונה של סמואה, הנקראת בפי נתיניה נותר לה זמן לצאת ולקנות לעצמה פונצ'ו כזה. כעבור שעה נשמעו נקישות על דלת חדרה של אופירה. איש המישלחת המקסיקאית, שהיה עד לפגישה במעלית, קנה עבור אופירה פונצ'ו דומה, והיא החזירה לצ'ק את הפונצ'ו שלה.

■ קורבן לגניבת־כסף היתה השבוע הפסלת **אילנה גור**. היא הלכה לבנק, הוציאה מחשבונה שלושת אלפים דולר, שהם יותר ממאה אלף לירות, והלכה לבית־מלאכה לחומר־פיסול פלקסי־גלאס, שמשמו היא עובדת על פסליה. משם אצה לגלריה יפואית, ואחר־כך קפצה אל ידידתה, מתכננת־האופנה **ריקי בן־ארי**. היא מיהרה לפגישה נוספת עם בעל בית־יציקה לפסליה, ורצתה לטלפן אליו מבית הידידה. כאשר חיפשה בתיקה הענקי את סיפרון הטלפונים שלה, גילתה לתדהמתה כי ארנק־הכסף שלה, על כל תכולתו, נעלם. מילבד הכסף איבדה הפסלת את כרטיסי־האשראי שלה, צילומים של ילדיה וניירות חשובים. מייד ניגשה למישטרה להגיש תלונה. רק לפני כמה שבועות, כאשר שהתה בנמל־התעופה של לונדון, נגנבה לה מיוזודה מלאה בחפצים יקרי־ערך. אילנה טילפנה אל בעלה באר־צות־הברית, **לני ווינגרוב**, והלה הודיע לה שאמנם חבל על הכסף, אך נותרה לה בריאות שלה, וזה מה שחשוב.

■ בבית־החולים איכילוב מספרים כי **שולמית אלוני**, שהוקרן רק בשלוש ערים בארץ. לדעת המפיק, הקרנת הסרט בטלוויזיה מחטלת את סיכוייו להיות מוקרן בבתי־הקולנוע.

■ בירושלים יתקיים קונצרט מיוחד, שכל הכנסותיו תהיינה קודש לאגודה הישראלית לטרשת הנפוצה. הסולן הוא הפסנתרן **דניאל בארנבאום**, וקטעים מן הקונצרט כים לניתוח, היא חותמת במודיה על גזר־דינה.

■ במישפט שנערך בימים אלה לפני השופט **חיים שטיינברג** הופיע עורך־דין צעיר, שאינו דובר עברית רהוטה. כאשר חקר את איש־המישטרה, שקנה סמים מהנאשם, רצה לשאול אותו מדוע השתמש בכסף מסומן. מכיוון שהתקשה בשפה שאל: „מדוע זר. לדבריו, הביאו אליו שבוע לפני הרצח אישום נגד עורך־דין על מכירת מקררים גנובים, וביקשו לעצרו. שראטר החליט שלא לעצרו, ובכך, אולי, גרם, שלא בכוונה, למותו של חרצל, שנרצח על־ידי אנשי העולם התחתון.

■ **רוני רימון**, כתב הארץ בבית־המישפט בתל־אביב, אמר לאחד הסניגורים,

מנפרד כץ

מלך חפיצות בן ה־44, הנמצא בביקור בארץ, קיבל השבוע קריאה טלפונית מהמבורג שבגרמניה. על הקו היתה בתו אביבית, שנישאה לפני כמה חודשים. היא ביקשה ממנו קודם כל לשבת. אחר־כך בישרה לו כי נתברר לה שהיא בהריון. מנפרד הנרגש טילפן מייד לקנדה, לגרושתו אלישבע, כדי לבשר לה את הידיעה המשמחת. בתמונה חוגג כץ ב„כסית" עם הזמר אריק לביא ואשתו, השחקנית שושיק שני. לידם: המלצר הוותיק של המקום, מרסל.

שבתאי טל

כתב וצלם „שטרן" בישראל, זכה במסיבת יום־הולדת מפתיעה בעת שליווה את ראש־הממשלה מנחם בגין בסיורו באסואן. העיתונאים המקומיים גילו לתנחלת מלון „אוברוי" באסואן, שלכתב יש יום־הולדת. המלון אפה עוגה שקוטרה מטר, וזו הספיקה ל־200 האורחים. בתמונה נראה טל פורס את העוגה, כשלידו מנהל המלון וצוות מלצרים.

צ'ק (ראש־שבט), **טואלה טרפה מנילימואה**, היא מורה במיקצועה. בערב האחרון לשהותן במכסיקו נפגשו אופירה והצ'ק במעלית בית־המלון. הצ'ק החזיקה בידה פונצ'ו מכסיקאי יפהפה. אופירה התלהבה מאד ממנו, התימאה לה על־כך וסיפרה שלא אשר אושפזה שם לפני שלושה שבועות בגלל כיב־קיבה שהתפרץ, סירבה בתוקף לעבור את הניתוח כנדרש. רק לילה שלם של דיבורים אל ליבה שיכנע אותה. בשיכנוע השתתפו שני בניה, בעלה **ראובן אלוני**, והרופאים התורניים, אשר הסבירו לה שאם לא תסשילמת לו בכסף מזומן?" ראיש־המישטרה השיב, בלא להניד עפעף: „מכיוון שהם לא מקבלים צ'קים." צחוק פרוע פרץ באולם.

■ התובע **עוזי שראטר** טוען שיש לו נקיפות־מצפון ביגלל מותו של **הרצל עוזרי**, שהוקרן רק בשלוש ערים בארץ. לדעת המפיק, הקרנת הסרט בטלוויזיה מחטלת את סיכוייו להיות מוקרן בבתי־הקולנוע.

■ בירושלים יתקיים קונצרט מיוחד, שכל הכנסותיו תהיינה קודש לאגודה הישראלית לטרשת הנפוצה. הסולן הוא הפסנתרן **דניאל בארנבאום**, וקטעים מן הקונצרט

שטען כי לקוחו שנעצר הוא חף־מפשע: „עוד לא ראיתי מקום שמסתובבים בו כל־כך הרבה חפים־מפשע כמו בית־המישפט!"

■ במישפט־שוד בנק לאומי ברמת־אביב העיד פקיד הבנק. הוא זיהה את קולו של אחד השודדים כ„קול מתגלגל". השופטת **הדסה בן־עיתו** שאלה את העד: „מה זה קול מתגלגל?" העד השיב בלא היסוס: „זה לא קול חד כמו של כבוד השופטת."

■ בעיקבות הכתבות על בית־החולים לחולי־נפש מזרע יצאו ראשי האגודה הפסיכיאטרית בכנס של רופאי־נפש בישראל לטיהור שמם המיקצועי. על השאלה אם הלם חשמלי או טיפול חשמלי אחר אינם מזיקים, ואם הוכיחו את יעילותם, השיב הפרופסור **מרכז עשהאל**, יושב־ראש האגודה: „טיפול חשמלי זה כמו כינור. כאשר **יצחק פרלמן** מנגן, יש צליל אחר, וכאשר מישהו אחר מנגן, הצליל שונה. כך זה עם טיפול חשמלי. תלוי מי נותן אותו, ובאילו תנאים."

■ מפיק הסרט פרשת וינשל, **יעקב קוצקי**, הגיש בימים אלה תביעה מישפטית נגד הטלוויזיה על הפרת חוזה, וביקש פיצויים בסכום של חמישה מיליון לירות. קוצקי טוען שהטלוויזיה התחייבה שתקרין את סירטו של הבמאי אברהם הפנר אחרי שתסתיימה הקרנותיו בכל רחבי הארץ. אך אנשי הטלוויזיה לא בדקו היטב, ומיהרו הקרינו את הסרט מעל המסך הקטן, אחרי הוא יעביר לאשתו, הצ'לנית **ז'קלין דה־פרה**, המתגוררת בלונדון, דרך הטלפון, כפי שעשה בקונצרט דומה שנערך לפני שנתיים. אחרי הקונצרט תתקיים קבלת־פנים למוזמנים, בחסותה של רעיית ראש־הממשלה, **עליזה בגין**, העומדת בראש האגודה. מחיר כרטיס זוגי לקונצרט: 1200 לירות.

■ למנהל תיאטרון ירושלים, **אביטל מוסנזון**, הסתבר כי נידונדים ממושכים עוזרים לעיתים. מדי פעם, כאשר נפגש **באיאן מקללן**, שחקן התיאטרון השייקספירי באנגליה, מנדנד לו מוסנזון כי יסכים לבוא לסיור־הופעות קצר בארץ. לפני כחודש נסעה לאנגליה **נירה אבניאלי**, העוזרת של מוסנזון, טילפנה בשמו לשחקן ושוב ביקשה ממנו שיבוא ארצה. הפעם נעתר, והוא עומד להגיע לכאן בחודש הבא. כוכב אנגלי אחר, **דרק ג'קובי**, מי ששיחק בסרטו של אני קלאודיוס, יגיע גם הוא ארצה בחודש אוקטובר. השחקן אינו יהודי, אף כי לשם־מישפחתו צליל עברי.

■ מלהקת מקורית לסירטו־קולנוע היא הקולנוענית **הצעירה שרון הראל**. כאשר לא מצאה שחקנים מיקצועיים, המתאימים לתפקידים בסירטה האחרון, הפחדנים, היא הציעה תפקידים לבעלי־מיקצועות אחרים. ידידה הוותיק, עורך־הדין **עמי גניגר**, קיבל תפקיד בסירטה כגבר נשוי, המפרנס את השחקנית־דוגמנית **חלי גולדנברג**. בחיים הפרטיים הוא בעל בתו של הצייר המנוח **ראובן רובין**.

ניצה בן־אלישר: היכון לקאהיר!

לא ל"ד ג'יהאן

ניצה נוהגת לעשן בשרשרת סיגריות אמריקאיות ארוכות. כשהגיעה לפגישה עם ג'יהאן אל־סאדאת ידעה, כי אשת הנשיא אינה מעשנת ומעדיפה שלא יעשנו לידה. "שעה וחצי ישבתי והתאפקתי, וגם הבטחתי לה שאעשה מאמץ להפסיק לעשן."

בחפקיד

ניצה ואליהו בן־אלישר, מנכ"ל משרד ראש־הממשלה, נישאו לפני שנה, אחרי היכרות בת עשר שנים. בעוד חמישה שבועות יעזבו את ביתם ויעברו להתגורר בקאהיר.

"אני האדם היחידי במדינה הזאת שבתעודת־הזהות שלו רשום מיבנה־גוף שמן," מעידה על עצמה מי שתהיה בקרוב הגברת הישראלית הראשונה בקאהיר, ניצה בן־אלישר. אבל מאז הוצאה תעודת־הזהות הראשונה שלה עברה ניצה דיאטה אחת בילבד. עתה היא רזה, והציון בתעודת־הזהות הוחלף ל"מיבנה־גוף בינוני".

ניצה היא גבוהת־קומה, עיניה ירוקות, אפה סולד, שערה שחור ומגיע עד למותניה. "אני לא זרכרת את עצמי בשערות קצרות, בדיוק כמו שאני לא מכירה את אלי בלי זקן," אומרת ניצה, המסדרת בכל בוקר את שערה במשך מחצית־השעה, ומשתדלת מאד שלא תיאלץ לעשות זאת שוב במשך היום. "ראיתי את אלי בלי הזקן רק בתמונות של בר־המיצווה וי בתמונה של ברית־המילה, עם התוסיק למעלה!" במשך היום שערה אסוף ומורם, בערב אסוף מלפנים ופתוח מאחור. "אלי אוהב אותי עם שער פתוח!"

לפני שנה נישאו ניצה ואליהו בן־אלישר, מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, אשר מונה כשגריר הראשון במצריים. השניים הכירו לפני כעשר שנים בזעבה, כאשר כל אחד מהם היה נשוי. אליהו הוא בעלה השלישי של ניצה, והיא אשתו השניה. ניצה היא אמה של חן, מורה ירושלמית לסיפרות, המתעניינת בעישבי־מרפא וצימחוגות ולדבריה היא "סבתא של הירונימוס", כלב הסן־ברנרד הענק של חן. ניצה עצמה היתה רוצה לגדל כלב בבית, אך בעלה מתנגד לכך.

לא רק בענייני כלבים אין ויכוחים בבית, אלא אף בנושאים פוליטיים. ניצה, מורה לשעבר, וזה שנתיים עובדת המכון לסיפוח מגיעות בסוכנות היהודית, התחנכה בתנועה המאוחדת. היא משתדלת לקבל ללא עימותים את העובדה שבת שצריך הרבה יותר כוח שלא לדבר ושלא להתווכח, מאשר לעשות כך."

אין היא רואה עצמה כפמיניסטית. "אני אשה משוחררת, בלי הגדרות ובלי פמיניזם מיקצועי, אני פועלת על פי שיפוטי ולפי ראות־עיני."

יום־העבודה שלה, בימים אלה, עמוס מאד. בימי־עבודה רגילים היא מועסקת עד שעה שלוש אחרי־הצהריים. אם מתארחות בארץ קבוצות של מנהיגים יהודיים מארצות־הברית, היא מדריכה אותם ומסיירת עימם עד לשעות הלילה. יום אחד בשבוע מוקדש לחן, יום אחר הוא "יום הורים", המוקדש להוריה הירושלמיים, שעלו לארץ מפולין, בהיותם צעירים מאד.

אחרי־כן היא עסוקה בביתה שבשכונת רחביה, שאותו שיפצו בניבדיוק למי אני נישאת, ואני חוזג בשבועות האחרונים. לניצה שהיא אשתו של בית"רי. "ידעתי

אוכל פולני

מסורתי ומתקתק מעדיף בעלה של ניצה, השגריר המיועד אליהו בן־אלישר. היא עצמה אוהבת אוכל מזרחי, בתנאי, כמובן, שלא יפגע בגיזרתה. בבית השגרירות אשר בקאהיר יעבוד טבח, שיעסוק גם בקניית מצרכי המזון.

ללמוד! ללמוד!

עם היוודע דבר המינוי החלה ניצה ללמוד ערבית — הן מדוברת והן ספרותית. היא קנתה כמה ספרים על מצריים בעבר ובהווה, ומתכוונת ללמוד ספרות ערבית — הנלמדת בשפה האנגלית — באוניברסיטת קאהיר.

סיפריית־בישול גדולה, וכשהיא מארחת היא מוכיחה את מומחיותה בבישול צרפתי מעודן. בימים כתיקנם היא מבשלת אוכל פולני, מרק־עוף, גפילטע פיש, והכל בתוספות סוכר, לטעמו של בעלה יליד פולין. ניצה מעדיפה אוכל מיזרחי, אותו היא מתכוונת ללמוד במצריים.

בימים אלה היא מסיימת את הכנת הרשימות לקניות. היא מתכוננת להביא עמה את כל הריהוט לבית שבקאהיר, האמור להיות ברובע זמאלק המפואר, על האי שבמרכז קאהיר. היא גם עוסקת בחיפוש אחר גני־ילדים ובתי־ספר לילדי הצוות הישראלי בשגרירות. "אני חייבת להיות אמא לכולם, אז קודם כל חיפשתי לי אמא, ובביקור שלי בקאהיר, שאילצתי את אלי לקחת אותי, הזמנתי את עצמי אל אשת השגריר האמריקאי, בטי אתרטון, והודעתי לה שמהיום ואילך אני הבת המאומצת שלה. לשימחתי היא קיבלה אותי בזרועות פתוחות, והתחילה להכין לי רשימות."

לעצמה היא מתכננת מלתחה של שמלות ארוכות, שאותן נוהגים ללבוש באירועים רישמיים בקאהיר. "במסיבה של הגברת חסן כאמל הגיעו כל הגברות בשמלות ארוכות, ואני התיישבתי והתחלתי למשוך את החצאית הקצרה שלי למטה." את חלום־נעוריה, להיות מתכננת אופנה, היא מגשימה עכשיו. היא מתכננת את השמלות, והתופרת הוותיקה שלה תופרת אותן.

ניצה גם החלה ללמוד ערבית — ארבעה שיעורים בשבוע אצל מורה פרטי. "ומילבד זאת הודעתי לכל החברים, שכל מי שרוצה לקנות לי או לאלי מתנות, אז שיביא ספרים על מצריים, היסטוריה, גיאוגרפיה ובכלל."

עכשיו היא מסיימת את קריאת הביוגראפיה של הנשיא אנוור אל־סאדאת.

איך לחסוך כמה מאות לירות ולשבור את אצבעות הרגל. ואיך להינצל מהתפוצצות בבית־מלון בלונדון

יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים. כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה סנגריה הלהיט החדש של כרמל מזרחי

מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

עודד אברמסקי

רופא מבית־החולים „הדסה" בירושלים, הוא גיבור כתבה המתפרסמת בשבועון האמריקאי „פיפל". כותרת הכתבה אומרת כי הד"ר אברמסקי נותן יחס שווה לכל חולה, החל בחברי־ממשלה וכלה בקרובי־מישפחה של יאסר עראפאת. בגוף הכתבה מסופר כי אברמסקי בן ה־38, לשעבר קצין־רפואה בצה"ל, הוא הרופא שטיפל בראש־הממשלה מנחם בגין, בקרוב מישפחתו של האייתולה חומייני, בקרוב־מישפחתו של יאסר עראפאת ובקרוב־מישפחתו של הד"ר ג'ורג' חבש. עוד אומרת הכתבה כי הד ר עודד אברמסקי הוא אחד הניאורולוגים חידועים ביותר בעולם.

■ את המשמעות של הידוק־החגורה וחיסכון למדה על עורה העיתונאית **דבורה נמיר**. היא הצטרכה להעביר ארון קטן מגגריה בתל־אביב לרמת־גן. ההובלה והסבלות עלו 700 לירות. כדי לחסוך, העמיסה את הארון הקטן על גג של מונית ונסעה לרמת־גן. היא ניסתה בעזרת הנהג להעלות את הארון לקומה ב'. בדרך ניתקה דלת אחת מהציר, ונחתה ישר על רגלה. תוצאת החיסכון בכמה מאות לירות: שבר באצבעות כף־רגלה השמאלית.

■ שני ישראלים בעלי מזל הם **ישראל רינגל**, מבעלי סרטי רוק, ו**שמואל אימבר־מן**, במאי הסרט החדש חמש חמש. השניים שהו בבית־המלון מאונט־רויאל בלונדון, שם התפוצצה פצצה בידי ערבי. הפצצה התפוצצה בקומה החמישית, בחדר הסמוך לשני הישראלים. השניים נרגעו מן ההבהלה וטילפנו מיד ארצה לי־משפחותיהם, כדי להרגיע אותם ולהודיע שיצאו חיים ובריאים מן התקרית.

■ השחקנית־במאית־תסריטאית **מיכל בת־אדם** משתתפת בסרט המישחק האמיתי. באחת הסצנות, כאשר היה עליה לעבור גדר־תיל, נפצעה מן הגדר מתחת לזרועה הימנית. למזלה סיימה מיכל את כתיבת התסריט, שעליו עבדה בלילות, בעודה מצטלמת בימים.

■ הבדיחה האחרונה המתהלכת בתל־אביב: אשה הלוקחת רק את החלק התחתון של הביקיני היא סטרפלס. כאשר היא לובשת בגדים שלם היא הופלס. וכאשר היא הולכת עירומה, היא תכלס.

■ לספרית **עליזה זלצר**, מצמד האחיות־הספריות בתיה ועליזה, נולד בן זכר בשם אוריאל, ואל טכס ברית־המילה הגיעו לקוחותיה המפורסמות של עליזה, הזמרת **שר** וכוכבת הקולנוע **פארה פוסטמייג'רס**. שר גם שלחה זר־פרחים ענק, וצירפה מיכתב ברכה. אגב, עליזה החליטה לשנות את תסרוקתה של פארה, וקלעה לראשה עשרות צמות קטנות. פארה לא אהבה את הצמות, פרעה אותן ויצרה אגב־כך תיסרוקת חדשה.

מונשיין

איש החברה הירושלמי וסוכן נכסי דלא־ניידי, דויד מונשיין, היה אורח כבוד במיסת שנערכה בשבוע שעבר ביפו. מונשיין שנראה משך כל הערב בגפו, מצא לבסוף ידידת־נפש בדמותה של מריה, אחד הפסלים בבית שבו נערכה המסיבה. הוא הסביר אחר־כך שהיא היתה „המעניינת ביותר מבין כל הנשים שבמסיבה." עילת המסיבה: תערוכת גיורא אופנהיימר.

■ העיתונאית **לאה אתגר** הלכה לראיין את הזמר **צביקה פיק**. כאשר הגיעה לביתו, סיפרה לה אשת הזמר, **מירית שם־אור**, כי אי־אפשר להתניע את המכונית שלה. לאה, המתמצאת במכוניות, הקדישה כמה רגעים לטיפול במנוע, והמכונית פעלה. מירית נסעה לה, והעיתונאית שאלה את הזמר היכן היא יכולה לרחוץ את ידיה, שהושחרו מן הטיפול במכונית. הוא כיוון אותה למיטבח. כאשר שאלה אם אפשר לקבל כוס־קפה, השיב לה: „את במיטבח, הכיני לעצמך קפה!" העיתונאית רגזה ועזבה את ביתו ללא ראיון.

■ הבדרן **דודו דותן** הינחה את תוכנית הרדיו האדם השלישי, באחד מבסיסי חיל־האוויר. לפתע, באמצע התוכנית, כבה האור: הגיב דודו מיד: „בינתיים נצלו את החשיכה ותעשו ילדים!"

גלית רוטמן

(שנייה מימין), השחקנית הצעירה, בסצנה מתוך סירטה החדש של הבמאית עידית שחורי, „מעגלים". בסרט מופיעות ארבע הכוכבות, כשהן עירומות על חוף הים. משמאל: נועה כהן־רז, כשגבן אל המצלמה יושבות מימין השחקנית חווה אורטמן, המשחקת בימים אלה בתיאטרון חיפה, ומשמאל, רחל שיין, המופיעה בתיאטרון ה„קאמרי".

מרקז

האשה החדשה של צדוק

מסיבת השבוע

קשה לדעת מה מעסיק את צדוק קראוס יותר — פתיחת עוד מועדון־לילה, או חתונה עם אשה חדשה?

במסיבה שנערכה ביום החמישי האחרון עשה זאת צדוק שוב — הפעם את שניהם: חתונה ופתיחת מועדון. למסיבת הכלולות ופתיחת המועדון הגיעו כל האורחים במצב־רוח מרומם. אנשי הבימה ותיקים שמחו לפגוש ידידים, וליד כמה שולחנות הצטופפו ריכלו זמרים ושחקנים. חתיכות צעירות ויפות הגיעו בגפן, בהפגינן לבוש מקורי וצמות. הצעקה האחרונה באופנת השיער.

צדוק, איש הבוהימה הוותיק בן ה־42, הספיק כבר לפתוח מועדוני־לילה רבים ברעש והמולה, מועדונים שגססו לאט לאט ובשקט. גם להתחתן הספיק כבר חמש פעמים. אשתו הראשונה היתה אמריקאית. השניה היתה מחדרה. השלישית שוב היתה אמריקאית. מיספר ארבע היתה דיילת יפהפיה בשם רחל טרי, עימה ניהל חיי נישואין סוערים ביותר. גם בת בשם הילי יש לו מרחל. אך זו התאהבה לבסוף בבחור אמריקאי, נישאה לו ועברה להתגורר עימו בלוס־אנג'לס. בימים אלה התחתן עם מיספר חמש: צעירונת בת 19 בשם אוסנת („אוסי") ירימי.

אוסי היא תימניה יפהפיה ודקה, המתהלכת עם 14 צמות קלועות בשיער ומצהירה בפני כל מי ש־רוצה לשמוע: „זו החתונה האחרונה שלו, איתי הוא יישאר נשוי לנצח." צדוק, לעומת זאת, אומר שסבו היה נשוי שבע פעמים ואין לדעת מי יגבר על מי במיספר הנישואים.

מעניין מי יחזיק מעמד זמן רב יותר, המועדון החדש או הנישואין ה

צדוק קראוס

מקדם במסיבה שלו נערות צעירות שעימ
הוא מיודד. בתמונה: עם ג', בחורה אנג
ליה, נשואה ואם לשני ילדים, שהשתקעה בארץ. היא באה למסיבה לבדה

אסנת קראוס

אשה מס' 5 נראתה מאחרת ביותר במסיבת הכלולות שלה. היא וצדוק יצאו שלוש שנים, כשהיא מסתירה זהותו מהוריה. לבסוף נישאו בברכת המישפחה.

מרים ברנהרדט

הציירת יצאה במחוג דיסקו עם בעלה הטבח גיורא ברנהרדט. כאשר היא עסוקה בציור, עסוק גיורא בגידול ילדיהם, בערב הם יחד.

מנחם עיני

השחקן מדגים את כישרונו בריקוד עם תמי, שאיש אינו יודע את שמה, אך היא מכונה בפי כל „הגמל". תמי גבוהת־הקומה עבדה לפני כמה שנים כבארמנית במועדון־לילה של שמוליק קראוס. אחר־כך עשתה הסבה והפכה למורה למחול. היא ומנחם משכו את תשומת־לב האורחים בריקוד מיקצועי ממש, לקצב הדיסקו, שלא היה מבייש אפילו רקדנים מיקצועיים. עיני הגיע למסיבה בגפו והשאיר בבית את אשתו עזי עם בנו הפעוט ומצא בה את תמי, שגם היא באה למסיבה בגפה.

הח"כ לא הצביע והשר שינה את דעתו

ילד-הפלא משה

מ י אומר שאין הפתעות בכנסת? דור־ההפתעה האחרונה היא ילד־פלא, שהת־גלה לפתע. שמו משה דיין. בכל השנים הארוכות שבהן שימש דיין כחבר־כנסת, הוא זילזל במוסד זה. כשהיה שר, לא בא אלא לנאום או להשיב ל־שאילתות. כשלא היה שר, הופיע רק לעיתים נדירות. כשפרש ממיפלגת־העבו־דה כדי להיות לשר בממשלת־הליכוד, לא טרח להסדיר את מעמדו בכנסת.

והנה, בשבועות האחרונים, בא משה דיין לכל ישיבה של המליאה. הוא גם מפתח פעילות. קשה להבין את טיבה ואת מגמותיה, אבל פעילות יש.

בשבוע שעבר הגיעה פעילות זו לשיא. הסיפור הוא כל־כך משעשע, שכדאי לספר אותו במלואו.

■ ■ ■

ל ה התחיל **בכך** שמשה דיין הגיש הצעה דחופה לסדר־היום. הנושא נוסח על־ידו בדיקדוק מוזר במקצת: „שלא לתקים את היישוב אילון־מורה על ג'בל־כביר."

נשיאות הכנסת לא הכירה בדחיפות ה־הצעה — כשם שלא הכירה בדחיפותן של הצעות רבות שלי על אותו נושא. אך דיין החליט להילחם. הוא הגיש עירעור לוועדת־הכנסת, התייצב לפניה ולחם כארי. ביום השני הופסק דיון חשוב — על דו"ח מבקר־המדינה — באמצע, כדי לאפ־שר לדיין לשאת את דברו. זהו נוהל בלתי־רגיל, שהונהג לכבוד דיין.

ציפינו להתקפת־מחץ של דיין על התנ־גחלות אילון־מורה. אבל זו לא באה. דבריו של דיין היו פושרים, עם הרבה הסתיי־גויות לכאן ולכאן, ומחמאות לגוש־אמו־נים. את מרבית דבריו לא הקדיש כלל

ח"כ דיין
נגד, אבל בעד

להר־כביר, אלא להשקפה כללית על ה־התנחלות — שלא היה בה שום חדש.

קשה היה להבין מדוע מדבר דיין כך. אך הסוד הובר במהרה, כאשר קם נציג הממשלה להשיב. התפקיד לא הוטל על אריק שרון, השר האחראי, אלא על השר משה ניסים, שהוא מעין נערה־לכל־דבר של הממשלה. הוא משיב על כל עניין, ששר אחר אינו מוכן להסתכן בו.

ניסים אמר שהוא מציע להעביר את הצעת דיין לוועדה. אמנם, הוא תומך ב־התנחלות בהר־כביר, אך מכיוון שדיין לא הרחיב את הדיבור על נושא זה, אלא דיבר על ההתנחלות ביכלל, כדאי שהוועדה תערוך דיון...

בעלי־הנסיון הבינו: נעשה עסק בין דיין וניסים, לפני הדיון. הסיכום: הממ־שלה תסכים להעביר את ההצעה לוועדה, בתנאי שדיין לא ידבר על אילון־מורה והר־כביר. בכך הפכה ההצעה לבדיחה. העניין יכול היה להסתיים כך, לולא בא לי החשק לטרפד את העיסקה. הת־חלתי לקרוא קריאות־ביניים קצרות: אפ־שר, בהשמצות ובאיומים ברצח. תקפתי את החגינה, שהוענקה להם על־ידי הרמטכ"ל רפאל איתן, בניגוד לרוח המלצות ועדת־שמגר. זו היתה ביקורת נוקבת וצודקת. למרות זאת האשימו אותי כאילו אני מנהל מילחמה אישית נגד רב־אלוף איתן, ביגלל היותו איש ארץ־ישראל השלמה.

אולם חטאיו של הרמטכ"ל איתן הם כאין וכאפס לעומת חטאיו, שלא לומר פשעיו, של הרמטכ"ל מו־טה גור.

הוא האשם מס' 1 בכתב־האישום הזה של מבקר־המדינה, והדבר חייב להיאמר בצורה מפורשת.

דו"ח המבקר שלפנינו אינו מזכיר את פרשות הרצח. אך הוא מזכיר את הביזה ההמונית, את הפרת כל כללי המישמעת בכל הדרגות, את ההפקרות שהשתררה במקומות מסויימים בצה"ל, בימי כהונתו של רב־אלוף־במילואים מוטה גור.

הבה נוותר על הלשון העדינה של המבקר. (אני מאז ומעולם מותח ביקורת על הסיגנון הזה. אני מעדיף את סיגנון התנ"ך, שקרא למעשה עכן בשמו ולא קרא להם „אי־סדרים מינהליים בשעת כיבוש העיר יריחו", ולכן גם העונש היה אחר.)

הבה נקרא לדברים בשמם: מיבצע לימני היה כזה מיפלצת אנטי־מוסרית. תפיסתו הטאקטית היתה בנוייה על השמדה במקום לחימה, מכות־אש רצי־חניות על אוכלוסיה אזרחית לכנונית במקום מחשבה צבאית, ובתוך כך זה — התפרקות של כל חישוקי המוסר, רצח וביזה.

כל חייל יודע כי המפקד הוא היוצר את האווירה המוסרית של היחידה, ולא חשוב אם זו כיתה, חטיבה, אוגדה, או הצבא כולו. כאשר מיבצע כזה עומד כולו בסימן של התפרקות מוס־ריח, של חוסר־מישמעת, של הפקרות בכל הדרגים, כפי שאומרת ועדת־הכנסת, הרי האחראי העיקרי לכך הוא הרמטכ"ל.

מוטה גור קיבל לידיו את צה"ל למחרת מילחמת יום־הכיפו־רים. היתה דרושה אז אישיות צבאית ומוסרית, כדי לקומם את צה"ל, לשקם אותו גם מבחינה צבאית, גם מבחינת הדוקטרינה הצבאית, גם מבחינת המיבנה הצבאי, וגם — ואולי בעיקר — מבחינת הרמה המוסרית. סברתי אז, ואני משוכנע בכך היום, שבחירתו של מוטה גור לתפקיד זה היתה מישגה חמור ביותר. לא הוא היה האיש שיכול היה להרים מעמסה זו מבחינת שיעור־קומתו האישי, ומכמה וכמה בחינות אחרות. עכשיו, כשיש לפנינו הדו"ח של מבקר־המדינה, אין עוד שום ספק לגבי גזר־הדין הזה.

והנה, הפלא ופלא, האיש הזה, שקופת־שרצים זו תזיזה זו מאחוריו, תחת לגזור על עצמו שתיקה מוצ־דקת, קם לעיני המדינה כמטיף־מוסר בשער ותוקף מפקדים בכירים בצה"ל.

על מעשיו של כל מפקד בכיר, שפיקד על גייסות במילחמה, יכול ומוכרח להיות ויכוח. אבל אין ויכוח לגבי רמתו המוסרית של האלוף ישראל טל. והנה, ה„גיבור" של המיסמך החמור הזה, רב־אלוף־במילואים מוטה גור, קם ומטיל דופי ומשליך בוץ באלוף טל.

אני יכול רק לומר שאילו הייתי רוצה לאמץ לעצמי את לשונו העדינה של מבקר־המדינה, הייתי אומר שזה מראה על ליקוי מסויים בחוש הפרופורציה ועל מחסור מסויים בטאקט.

רוני מילוא: זה היה אחרי שהוא הכריז על עצמו כמועמד לראשות הממשלה.

אורי אבנרי: כן, הוא הכריז שהוא מועמד לכהונת ראש־ממשלה. את היומרה הזאת אי־אפשר להגדיר, בסיגנונו העדין של מבקר־המדינה.

בית־דין לחריגים

ברצוני להציע לכנסת שתי הצעות מעשיות.

את ההצעה הראשונה השמעתי, לראשונה, בדיון הראשון על דו"ח מבקר־המדינה, שהיתה לי הזכות להשתתף בו בשנת 1966. הצעתי אז שורה של הצעות שנשאר נכונות כפי שהיו אז:

- **יזכיר מבקר־המדינה בדו"ח שלו את השמות המפורשים של כל הפקידים, אישי־הציבור והמפק־דים, האחראים לחריגים חמורים מסדרי המינהל התקין.**
- ייאמר בפירוש באיזו מחלקה או מדור קרה הדבר, מי האיש האחראי, כדי שלפחות הפירסום עצמו יהווה נשק מרתיע.
- **ייקבע עיקרון האחריות האישית של מי שנב־חר או שנתמנה לנחל את ענייני הציבור, ויוקם בית־דין מינהלי לשפיטת חריגים אלה.**

ההצעה השניה הועלתה על־ידי חברי, מאיר פעיל:

- ייענתנו שיניים לוועדת־הכנסת, כדי שהדיון השנתי על דו"ח מבקר־המדינה לא יסתיים בהנחת המיסמך על שולחן הכנ־סת ובוויכוח לפני חמישה, ששה או עשרה חברי־כנסת.
- תינתן לוועדה לענייני ביקורת־המדינה, ולשאר ועדות הכנסת, הזכות ליזום הצעות־חוקים בעיקבות הנסיון המתבטא בדו"ח מבקר־המדינה, ויהיה דינן של הצעות־חוקים אלה כדינן של הצעות ממשלתיות, המובאות לדיון לקריאה ראשונה.

רק אם תתקבלנה הצעות אלה ודומות להן, תהיה משמעות לדיון השנתי על דו"ח מבקר־המדינה, ולעבודתו הברוכה של מבקר־המדינה תהיה תוצאה.

הדג מסריח מן הראש

אורי אבנרי פתח את נאומו על דו"ח מבקר־המדינה מייד אחרי הדיון בהצעה לסדר־היום של משה דיין, נגד התנחלות הר־כביר. להלן דבריו:

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, אחרי שהיינו עדים עכ־שיו למעשה־חלם פרלמנטרי, לתרגיל של הומור פרלמנטרי, קשה לחזור לעניינים רציניים.

צאו וראו — חבר־כנסת מציע הצעה לסדר־היום, לוחם כארי על דחיפותה, ובסוף אינו מצביע בעדה.

נציג הממשלה עולה על הדוכן כדי להציע להעביר את ההצעה לוועדה, ובסיום דבריו הוא מציע להסיר את ההצעה מסדר־היום.

אבל עצוב יותר מכך הוא, שכאשר מתנהל תרגיל הומוריסטי כזה — הכנסת מיאה. וכאשר דנים בדברים הרציניים ביותר של המדינה, בניהול הממדינה עצמה — הכנסת מתרוקנת.

החריג הוא הנורמה

אדוני היושב־ראש, כראשי עיר כן יושיבה, או, בעברית פשוטה יותר: הדג מסריח מהראש.

מבקר־המדינה אינו פועל בחלל ריק. הביקורת אינה יכולה לבוא ב מ ק ו ם נורמות מוסריות. היא יכולה רק לפעול במיסגרת של נורמות מוסכמות, להתריע על חריגה מהן ולהציע תיקונים.

אך מה ערכה של ביקורת במישטר שאין בו נורמות בכלל, שחריג מן הנורמה הוא שהפך לנורמה?

הבה נסתכל בצמרת שבצמרת, בממשלת ישראל עצמה. שר־החקלאות ממשיך להחזיק בחווה החקלאית הפרטית שלו. מה כוחו של מבקר־המדינה, לשם מה דרוש בכלל מבקר־המדינה במישטר שבו מצב מחפיר זה, הסותר כל נורמה של אתיקה, של מוסר, של מינהל תקין, נמשך בריש גלי, יום אחר יום ושנה אחר שנה?

צאו וראו לאיזה תהומות של הפקרות מלכותית הגענו. בש־בוע שעבר סייר השר אריאל שרון באירופה, להלכה כדי לבדוק את מערכות־השיווק של התוצרת החקלאית בחברת אגרקסקו. אבל הרי השר עצמו הוא אחד הייצואנים החקלאיים הגדולים במדינה. מי יודע בתור מה הוא סייר שם — בתור מי שאחראי על הייצוא החקלאי של ישראל, או כמי שאחראי על הייצוא החקלאי של חוות שיקמים? ואיך ניתן בכלל להבחין בין שתי הפונקציות האלה?

כאשר הותקף השר שרון, הוא נהג כגנרל אמיתי, כטקטיקאן מוכשר. הוא תקף, תחת להתגונן. הוא אמר שאינו מוכן לסידור „פיקטיבי", משמע, שרים אחרים אכן מוכנים לסידורים פיק־טיביים. והרמז היה ברור לכל צופה־טלוויזיה: הוא מתכוון לשר־האוצר.

כאשר זהו המצב בממשלה, כאשר הממשלה עצ־מה נגועה, היפלא כי המחלה פושטת אל הפקידות הבכירה?

הנה פרצה מילחמה בין יועץ שר־התחבורה לבין יושב־ראש מועצת רשות־הנמלים. תחילה מתפרסמת ידיעה על־כך שהיועץ, מר דוריאל, הוא בעל־מניות מרכזי בחברה הגובה הון־עתק עבור כרטיסי־חניה, עניין תחבורתי מובהק. למחרת היום מתפרסמת ידיעה שיושב־ראש מועצת רשות־הנמלים, מר וידרא, מכהן כמנהל בשורה של חברות, הקשורות בתובלה ימית. זה מוזר וזה מוזר.

מה עושה הממשלה? היא ממנה ועדה וזורקת את מסקנותיה לפח הזבל: ממנה ועדה שנייה וזורקת לפח הזבל גם את מסקנותיה.

ועדת אשר, מסקנותיה משמשות כיום לעטיפת דגים מלוחים; מסקנות ועדת קנת — לעטיפת גבינה של חוות־שיקמים; מסק־נות ועדת שמגר — לעטיפת פלאפלים.

הפשע של מוטה

זה מוביל אותנו במישרין למערכת־הביטחון ולמיבצע־ליטני, התופס מקום כה מרכזי בדו"ח המבקר.

לפני כמה חודשים העליתי בכנסת את פרשת הסנן־לשעבר דניאל פינטו ואת פרשת הסנן־אלוף־לשעבר שדה, הרוצחים שזכו בהמתקת עונשיהם מידי הרמטכ"ל. הדבר עורר סערה גדולה, שר, לא בא אלא לנאום או להשיב ל־שאילתות. כשלא היה שר, הופיע רק לעיתים נדירות. כשפרש ממיפלגת־העבו־דה כדי להיות לשר בממשלת־הליכוד, לא טרח להסדיר את מעמדו בכנסת.

והנה, בשבועות האחרונים, בא משה דיין לכל ישיבה של המליאה. הוא גם מפתח פעילות. קשה להבין את טיבה ואת מגמותיה, אבל פעילות יש.

בשבוע שעבר הגיעה פעילות זו לשיא. הסיפור הוא כל־כך משעשע, שכדאי לספר אותו במלואו.

■ ■ ■

ל ה התחיל **בכך** שמשה דיין הגיש הצעה דחופה לסדר־היום. הנושא נוסח על־ידו בדיקדוק מוזר במקצת: „שלא לתקים את היישוב אילון־מורה על ג'בל־כביר."

נשיאות הכנסת לא הכירה בדחיפות ה־הצעה — כשם שלא הכירה בדחיפותן של הצעות רבות שלי על אותו נושא. אך דיין החליט להילחם. הוא הגיש עירעור לוועדת־הכנסת, התייצב לפניה ולחם כארי. ביום השני הופסק דיון חשוב — על דו"ח מבקר־המדינה — באמצע, כדי לאפ־שר לדיין לשאת את דברו. זהו נוהל בלתי־רגיל, שהונהג לכבוד דיין.

ציפינו להתקפת־מחץ של דיין על התנ־גחלות אילון־מורה. אבל זו לא באה. דבריו של דיין היו פושרים, עם הרבה הסתיי־גויות לכאן ולכאן, ומחמאות לגוש־אמו־נים. את מרבית דבריו לא הקדיש כלל

ח"כ דיין
נגד, אבל בעד

להר־כביר, אלא להשקפה כללית על ה־התנחלות — שלא היה בה שום חדש.

קשה היה להבין מדוע מדבר דיין כך. אך הסוד הובר במהרה, כאשר קם נציג הממשלה להשיב. התפקיד לא הוטל על אריק שרון, השר האחראי, אלא על השר משה ניסים, שהוא מעין נערה־לכל־דבר של הממשלה. הוא משיב על כל עניין, ששר אחר אינו מוכן להסתכן בו.

ניסים אמר שהוא מציע להעביר את הצעת דיין לוועדה. אמנם, הוא תומך ב־התנחלות בהר־כביר, אך מכיוון שדיין לא הרחיב את הדיבור על נושא זה, אלא דיבר על ההתנחלות ביכלל, כדאי שהוועדה תערוך דיון...

בעלי־הנסיון הבינו: נעשה עסק בין דיין וניסים, לפני הדיון. הסיכום: הממ־שלה תסכים להעביר את ההצעה לוועדה, בתנאי שדיין לא ידבר על אילון־מורה והר־כביר. בכך הפכה ההצעה לבדיחה. העניין יכול היה להסתיים כך, לולא בא לי החשק לטרפד את העיסקה. הת־חלתי לקרוא קריאות־ביניים קצרות: אפ־שר להעביר לוועדה רק את ההצעה כמו שנוסחה בכתב. ההצעה אינה מדברת על ההתנחלות ביכלל, אלא על הנושא „שלא לתקים את היישוב אילון־מורה על ג'בל־כביר."

אחרי כמה קריאות, הבינו כל חברי־הכנסת מה מתרחש. השר יוסף בורג קם ותבע לדעת מן השר ניסים מה בדיוק הוא מבקש להעביר לוועדה. אמנון רובינשטיין הוכיח שאי־אפשר לשנות את הנושא. לחצ־תי על היו"ר בקריאות חוזרות, עד שזה הודיע מעל הדוכן שאפשר להעביר לוועדה רק את הנושא שהוגש על־ידי דיין בכתב. באולם השתררה אנדרלמוסיה. אנשי

מחץ לפרוטוקול

„הרכבת הגיעה אל התחנה ששמה נורמליזציה עם מצריים. אני מציע לראש־הממשלה, מר מנחם בגין, לרדת מן הרכבת בתחנה זו, ברוב כבוד, ולהניח לאחרים לנהוג מכאן והלאה, אל השלום עם הפלסטינים."

פירות אסואן

בדיון על הודעת ראש־הממשלה על שיחותיו באסואן אמר אורי אבנרי:

ב־27 בפברואר יגיש השגריר המצרי הראשון בישראל את כתב־האמנתו.

יהיה זה יום גדול לישראל, יום גדול לממשלה זו ויום גדול לראש־הממשלה.

מנחם בגין הוא שנענה ליוזמת אנוור אל־סאדאת. הוא שחתם על הסכמי קמפ־דייוויד ועל הוזמה־השלום עם מצריים. זוהי זכותו, ואלה הם הישגיו.

מתוך כבוד לראש־הממשלה, מתוך דאגה למקומו בהיסטוריה של מדינה זו, אני רוצה להשיא לו עתה עצה:

ויקינא מר מנחם בגין, מייד אחרי חגשת כתב־האמנה של השגריר המצרי בירושלים ושל השגריר הישראלי בקאהיר, אל נשיא־המדינה, ויגיש לו את התפטרותו.

זאת לדעת: באותו יום יסתיים תפקידו של מר מנחם בגין בדרך אל השלום. הוא היה מסוגל להגיע עד כאן — ועל כך יבורך. אך אין הוא יכול לצעוד עוד אף צעד אחד קדימה. כי באותו יום תסתיים המשימה הישראלית־מצרית, ותתחיל המשימה הישראלית־פלסטינית. ולגבי משימה זו אין לראש־הממשלה, לצערי, מה לתרום. להיפך, הוא ומיפלגתו מהווים את אחד המיכשולים העיקריים בדרך זאת.

רעיון האוטונומיה תקוע על שירטון, ואין שום סיכוי שיירד משם. לא תיתכן כל פשרה בין מה שהנשיא אל־סאדאת יכול להסכים לו, ובין מה שמנחם בגין יכול להציע. ואילו העם הפלסטיני עצמו — אותם „תושבים", שראש־הממשלה רוצה להעניק להם אוטונומיה של ביוב ושל הדברת־עכברים — אינו מוכן לתת יד לאוטונומיה שלא תבטיח לו את הדרך להקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה.

הרעיון שהאוטונומיה תיישם תחילה בעזה, ורק אחר־כך בגדה — הוא בלתי־רלוונטי בשעה זו. הוא יכול להיות טוב אחרי שיושג הסכם על האוטונומיה. אך כאשר שום פיתרון אינו נראה באופק, כששום פיתרון אף אינו אפשרי, זהו רעיון חסר־חשיבות, בלתי־רלוונטי לחלוטין.

סוחר טוב או רע?

אז מה עוד קרה באסואן?

לא כלום.

הנשיא אל־סאדאת היה נדיב וגמיש בעניינים קטנים, הנוגעים לאוטונומיה. מר בגין השיג משהו, מבלי לתת שום דבר בתמורה.

מי שזוקה ואינו נותן, האם הוא סוחר טוב או סוחר רע? לכאורה, סוחר טוב. למעשה — סוחר רע.

כי מה שהושג בחינם לא יחזיק מעמד לאורך ימים, והחשבון יוגש.

מאיר עמית: הוא שילם מראש, חבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: תשלומים מראש נשכחים במהירות. זאת יודע כל סוחר.

הנשיא אל־סאדאת פרש מן העולם הערבי כדי לעשות את השלום הזה, והוא לא יוכל להישאר מחוץ לעולם הערבי זמן רב. מר בוטרוס בוטרוס־גאלי אומר זאת בגלוי, ושום חיוכים וחיבוקים, ככל שיהיו כנים, אינם יכולים לטשטש מציאות גיאו־פוליטית זו.

המצורע של העולם הערבי

אז מה עוד קרה באסואן?

אדוני ראש־הממשלה, יש בדיחה האומרת שבעל ואשה הסכימו ביניהם מראש: האשה תחליט בכל העניינים הלא־חשובים, כגון תקציב המישפחה, מה לקנות ומה לשכור, ואילו הבעל יחליט בכל העניינים החשובים, כגון איך לנהל את העולם.

משהו דומה קרה באסואן. האדונים אל־סאדאת ובגין הסכימו על כל העניינים החשובים — אפגניסתאן, איראן, פאקיסתאן, ואולי גם הגיעו להודו — ולא הסכימו על הדברים הקטנים: מה צריכים לעשות ברמאללה, בחברון ובעזה.

אבל הבה נדבר על הדברים ה„גדולים":

ראש־הממשלה ניסה כאן היום לספר לאמריקאים, שאש"ף תומך בחומייני ובפלישה הסובייטית לאפגניסתאן, ומכאן הקריאה לאמריקה: תמכו בנו במאבקנו נגד אש"ף, נגד מדינה פלסטינית ונגד אוטונומיה שתוביל למדינה פלסטינית. עם כל הכבוד, זוהי תעמולה מטופשת. כי המציאות היא הפוכה. מול הפלישה הסובייטית הפרועה שעת לאפגניסתאן, זקוקה ארצות־הברית לגיוס העולם המוסלמי, ואם זה יהיה אפשרי, תנסה ארצות־הברית גם להסתדר עכשיו עם חומייני.

בכך המערכת הזאת, האמריקאית־מוסלמית־ערבית, אין מקום לישראל, כי עוד היא המצורע של העולם הערבי.

כך אומרים האמריקאים, וכך אומרים לנו ידידינו המצרים. מה אפשר לעשות? האמריקאים אינם רוצים לא בעזתנו, לא בבסיסינו ולא בשירותינו, כל עוד לא נשיג שלום עם הפלסטינים. ושום סיסמות, שמפריח ראש־הממשלה בעניין זה, לא תעזורנה.

במצב זה אין עוד תפקיד למר בגין. ולמרבה הצער, גם אין עדיין תפקיד למערך.

אין בפי המערך דבר מיכבד „אלטע־זאכען", שהתבלו לפני עשר שנים. האמונה בתחיית המתים של המישטר ההאשמי בשטחים הכבושים היא חלום באספמיה, ואפילו לא חלום מתוק.

דרושה פריצת דרך בגיזרה הפלסטינית, ולא מר בגין ולא מר פרס מסוגלים לכך.

מתח גבוה בירושלים

בינתיים עושים את ההיפך.

הנה עשו את המעשה הפרובוקטיבי, הרודני והמטופש של הפקעת חברת החשמל הירושלמית.

זהו המעסיק העצמאי הפלסטיני הגדול ביותר בירושלים המיזרחית ובגדה, והפקעתו פירושה בתשתית הכלכלית ובגאווה הלאומית של הפלסטינים. מעשה זה הופך את כל הדיבורים על אוטונומיה לבדיחה תפלה.

אבל, אדוני ראש־הממשלה, זהו גם מעשה מטופש מאין כמותו.

הנה הציע לך הנשיא אל־סאדאת הצעות לגבי ירושלים, ואמרת שאינך מוכן אף לדון בהצעות אלה. אם כן, איזה גימוק יכול להיות לך ולממשלתך לעשות מעשה המעלה את עניין ירושלים על סדר־היום הבינלאומי? ידוע לי מהמקורות שלי, שמנהלי החברה מתכוננים להגיש עתירה לבית־המישפט הבינלאומי בהאג. מי מעוניין בזה, ריבונו של עולם? אפילו לשיטתכם, אפילו לפי ההגיון שלכם, איזה הגיון יש במעשה זה?

ומילה אחת על העצומה של 75 חברי־הכנסת בזכות סיפוח הגולן, שהוגשה היום. זה מרשים מאד. אבל עם כל הכבוד לאותם 75 החותמים הנכבדים, אשאל אותם שאלה אחת קטנה ופשוטה:

האם כולם, כל אותם 75 חברי־הכנסת, לא היו חותמים, שבוע לפני ביקורו של אל־סאדאת, על אותה עצומה ממש סיפוח פיתחת־רפיח לישראל, ואולי סיני כולו?

איזה ערך יש לעצומות כאלה? הרי אלה הן שטויות במיץ עגבניות, אם להשתמש בביטוי צברי. אי־אפשר לספח את הגולן, כי זוהי הפרת־הסכם. זהו דבר שלא יעלה כלל על הדעת. זה לא ייתכן במציאות שנוצרה אחרי הסכמי קמפ־דייוויד. זה מעשה פרובוקטיבי.

יגאל כהן: מה הקשר עם הסכמי קמפ־דייוויד.

אורי אבנרי: אולי אינך יודע מה הקשר, אבל יש מבוא מסויים בהסכמי קמפ־דייוויד בקשר להשגת שלום כולל.

רבותי, בזה צדק חבר־הכנסת משה שמיר, וזה היה הדבר היחידי שלגביו צדק: חתימה על העצומות האלה הוא מעשה מטופש, חסר־ערך, אווילי, ריק מתוכן, לא תהיה לזה שום תוצאה. הדבר אינו ניתן לביצוע, אליבא דאותם שרוצים בכך, ובוודאי אינו ניתן לביצוע אליבא דאותם הרוצים בשלום.

כך הפרשות האלה מוכיחות שאין ממשדה זו יכולה להמשיך מכאן, כדרך לשלום. הרכבת הגיעה אל התחנה ששמה נורמליזציה עם מצריים, זוהי תחנה חשובה. אני מציע לראש־הממשלה, מר מנחם בגין, לרדת מן הרכבת בתחנה הזו, ברוב כבוד, ולהניח לאחרים לנהוג בקטר מכאן והלאה, אל השלום עם הפלסטינים.

המפד"ל ואנשי־חרות היותר קיצוניים החלו מתרוצצים. חיים קורפו, ראש הקואליציה מטעם חרות, העביר פתק לניסים, שיש להסיר את ההצעה מסדר־היום. ניסים שינה את סיגנונו. הוא גילה את העובדה שמשה דיין הוא שניסח את ההלטת־המפלגה שלה להקמת אילון־מורה ליד שכם. לבסוף הציע להסיר את ההצעה מסדר־היום.

במיקרה כזה, זכאי חבר־כנסת אחר להציע להעביר את ההצעה לוועדה. נר־שמתי מראש לקבלת זכות זו. אולם במזכירות הכנסת היה בילבול, הרישום שלי אבד, וכדי למנוע בילבול הסכמנו שהזכות תהיה לצ'ארלי ביטון, שנרשם גם הוא. אולם בדרך לדוכן־הנואמים קרה משהו מוזר לצ'ארלי: שלמה הילל, שנרשם אחרון, הקדים אותו. הילל הציע להעביר את ההצעה לוועדה.

כנהוג, שאל יו"ר הישיבה את משה דיין אם הוא מסכים להעברת הצעתו לוועדה. המציע יכול להסכים לכך או לא. אין אונס. הוא יכול להתעקש ולעמוד על דיון במליאה. אך משה דיין הסכים ש־הצעתו תועבר לוועדה.

כך נשארו שתי הצעות: להעביר את ההצעה לוועדה או להסירה מסדר־היום. 42 אנשי הקואליציה הצביעו בעד הסרה. 40 אנשי האופוזיציה הצביעו בעד העברה לוועדה. משה דיין עצמו לא הצביע.

באולם השתררה תדהמה. עוד לא קרה שבעל־הצעה לא יצביע בעד הצעתו.

„למה אתה לא מצביע?" קראו רבים לעבר דיין.

„רציתי שההצעה תידון במליאה, לא בוועדה," השיב זה.

„אז מדוע הסכמת שיעבירו אותה לוועדה? הרי יכולנו להצביע בעד דיון במליאה!" דיין לא ענה.

כך נגמר העניין. בשביל מה זה היה טוב?

מובן שלא היה בו שום תוכן מדיני או רעיוני. זה היה תרגיל אופייני של משה דיין — תעלול של פירסומת.

בימי הזוהר, היה דיין עורך תרגילים כאלה כל שני וחמישי, והעולם כולו היה מתפעם. עכשיו זה מעורר פחות התרגשות. אך דיין השיג את שלו: העיתונים כתבו, הטלוויזיה צילמה, במשך שעה־שעתיים עמד משה דיין שוב במרכז העניינים.

אורות הטלוויזיה כבו. העיתונאים וח"כים יצאו מן האולם. והכנסת חזרה לטפל ב־עניין הרציני שעמד על סדר־היום (ראה מיסגרת).

■ ■ ■

ב סך־הכל היו בשבוע שעבר שלושה דיונים רציניים בכנסת: על דו"ח מבקר־המדינה, על מעמד המורים ועל ועידת־אסואן.

הדיון על המורים היה אופייני לכנסת. לא השתתפתי בו (לפי החלוקה הסיעתית, דיבר על נושא זה מאיר פעיל). ישבתי, הקשבתי, וכימעט התפקעתי.

כבעלה של מורה, אני מצוי במציאות של מערכת־החינוך. בהקשיבי לוויכוח, היה לי קשה להאמין שהנושא הוא החינוך במדינת־ישראל. פשוט לא היה קשר בין המציאות ובין הדיון, שהסתמך על ניירות, סטאטיסטיקות ודו"ח של ועדת השופט משה עציוני.

זוהי אחת התופעות החוזרת בכנסת (ועוד יותר בממשלה): הניתוק הגמור בין המציאות בשטח ובין המציאות כפי שהיא משתקפת בעיני השילטון.

לפי הדו"חות, מצבו של המורה משתפר והולך. היתה עלייה גדולה בשכרו. אם יגלו המורים קצת רצון טוב, הכל יסתדר בכי טוב. ואילו אני יודע שמצב המורה בכי רע, שהמשכורת היא עלובה ומבריחה כל אדם טוב ממיקצוע זה.

קראתי כמה קריאות־ביניים ברוח זו, והזכרתי את הסכומים. השר הביט בי בעיניים תמהות. המומחים רמזו שאיני יודע על מה אנשי שח. הם יודעים יותר טוב. ולראייה: יש ניירות.

רוח רעה מהלכת אימים במרחב: האמנה הלאומית הפלסטינית. מה יש בה? מדוע אין הפלסטינים מבטלים אותה? מה אומרים עליה ראשי אש"ף בפומבי - ומה הם אומרים עליה בשיחות פרטיות וברמזים?

„לעזאזל האמנה!"

ה ציור היה מבהיל. נחש ארסי חבק מיסמך, שנשא את הכותרת „נשק קטלני ב־37 סעיפים". יד זדונית רשמה משהו בעט.

במבט הראשון זה נראה כמו ציור קלאסי של תעמולה אנטי־שמית, כגון עטיפה של הפרוטוקולים של זיקני ציון. לא פעם הופיע בהסתה זו המוטיב של הנחש הארסי היהודי, המבקש להרעיל את העולם, כדי להגשים את המטרות הזדוניות המפורטות בפרוטוקולים.

אולם הציור הופיע בעיתון ישראלי מהוגן, הארץ, והוא התנוסס בראש כתבה על האמנה הפלסטינית (שיש לה, אגב, 33 סעיפים, ולא 37).

חבל שברוון על נושא כה רציני, המחייב מאמץ מירבי של חשיבה רציונלית, מופיע ציור־הסתה אנטישמי כזה, שנועד להשפיע על הרכבים האפלים של תת־ההכרה של הקורא.

מיסמך פסול מעיקרו

ק ודם כל, יש להפריד, כמובן, בין הפרוטוקולים האומללים ובין האמונה העגומה.

הפרוטוקולים של זיקני ציון לא היו אלא זיוף. הוועידה היהודית, שעליה מדובר בהם, לא היתה ולא נבראה, וגם ההחלטות שנתקבלו בה, כביכול, הן המצאה זדונית.

האמנה הלאומית הפלסטינית, לעומת זאת, היתה ונבראה. היא התקבלה בוועידה אמיתית. הגירסה הנוכחית נתקבלה ב־1968 (נוסחה קודמת, חמורה עוד יותר, נתקבלה עם הקמת אש"ף ב־1964, בימיו של אחמד שוקיירי הזכור־לשימצה.) אין כל ויכוח על מהימנותה ועל ניסוחה.

כל כך־דעת, שיקרא אותה בעין בקתי־משוחדת, מוכרח להסיק כי „האמנה" דוגלת בחיסולה של מדינת־ישראל.

היא תובעת את הארץ כולה כנחלת העם הפלסטיני. כפלסטינים נחשבים בה רק אותם יהודים שהיו בארץ לפני „הפלישה הציונית" — הגדרה שכוונתה יכולה להיות עליית הבילו"יים, או הצהרת בלפור, או הקמת ישראל.

מבחינה ישראלית, אין מקום לספק לגבי חומרתו של מיסמך זה. לא יעזה על הדעת שאף ישראלי אחד השפוי בדעתו יוכל לקבל אותה בצורה כלשהי. לא על כך נטוש הוויכוח בישראל.

במידה שיש ויכוח, הוא נוגע למידת חשיבותה של האמנה במציאות הנוכחית, לצורך באקט הרישמי של ביטולה ולמיסגרת שבה ייעשה הדבר — אם בכלל.

ויכוח דומה קיים גם בציבור הפלסטיני. לא קל לישראלי להבין את הוויכוח הזה, את צורתו ואת דקויותיו — כי אין הוא מתנהל בגלוי ובשפה פשוטה. ביגלל סיבות שיעוד נעמוד עליהם, הוויכוח הפלסטיני על האמנה מתנהל מתחת לפני השטח, ולא פעם משתמשים המתווכחים בלשון של רמזים שרק מומחה יורד לסומקם. מי שאינו רוצה להבין את הדברים, או לטשטש את המציאות במזיד, מלאכתו קלה. עוד נסביר מה גורם לכך שהפלסטינים עצמם כאילו עוזרים לתעמולה הישראלית.

רמז מן הוויכוח הפלסטיני הזה פרץ החוצה, בעיקבות כתבה של השבועון דה מידל איסט, שריאיין קבוצה של מנהיגים פלסטיניים. השבועון הערבי, המופיע באירופה, הציג להם שאלות מפורשות על האמנה. התעמולה הישראלית הרישמית עטה על מציאה זו כמוצאת שלל רב. היא בישרה מייד, בתרועות־חצוצרה, שהנה גם הפלסטינים המתונים ביותר דוגלים בהמשך קיום האמנה, הקוראת להשמדת ישראל. משמע: אין בכלל פלסטינים מתונים, ובמילא צודקת ממשלת־הליכוד, המסרבת לנהל דו־שיח כלשהו עם אש"ף, או לקבל בצורה כלשהי את האפשרות של הקמת מדינה פלסטינית בגדה ורצועה.

הקיצוניות של „ארץ־ישראל השלמה" זקוקה לקיצוניות של „פלסטין השלמה". והנה, כדבריהם של המנהיגים הפלסטיניים נמצאו, כביכול, התימוכין לכך. כוחם קיצוניים, כוחם רוצים בהשמדת ישראל, כוחם תומכים ב„אמנה".

האמת הרבה יותר מורכבת. דברי המנהיגים המובאים בכתבה הרבה יותר מתוחכמים, מכפי שנראה בעיני בור, בקריאה שיטחית. גם מי שאינו מכיר את האנשים (ואני מכיר אחדים מהם, וניהלתי עימם שיחות־בירור ארוכות), אלא דן על פי הכתוב בילבד, יכול ללמוד הרבה מן הדברים — בתנאי שיתעמק בהם.

כדי להבין טקסט פוליטי, בייחוד כשמדובר בעם אחר, החי במציאות נפשית ומדינית שונה לגמרי, יש להבין קודם כל את הקשר הדברים. הבה ננסה לעשות זאת, באובייקטיביות מירבית, מבלי לשגות באופטימיות־יתר, אך גם מבלי ליפול במלכודת ההפוכה.

11 דוברים

ק ודם כל, מי הדוברים? זהו מיגוון ייצוגי למדי של הצמרת הפלסטינית הנוכחית. כתב־העת ריאיין אחד־עשר אנשים:

● **אחמד צידקי דג'אני,** המוגדר כ„חבר בלתי־תלוי בוועד־הפועל של אש"ף", הוא פונקציונר של האירגון, דיפלומט מיקצועי. כאיש־מיקצוע, הוא דבק בעמדות הרישמיות של האירגון, מבלי לסטות מהם. דג'אני נלוזה אל יאסר ערפאת בפגישותיו עם ברונו קרייסקי ווילי בראנד בווינה, ועם ראשי המימשל בספרד. לפני ארבעה חודשים פגשתי אותו בוועידת־רומא ודיווחתי על כך בשבועון זה.

● **מחמוד לבדי** הוא דובר אש"ף, ולמעשה דוברו האישי של יאסר עראפאת. מובן שהוא מבטא את העמדות הרישמיות של האירגון ומנהיגו.

● **זהדי טרזי** הוא נציג אש"ף באו"ם. דיפלומט מיקצועי, האיש שביגלל הפגישה עימו הודח אנדרו יאנג מתפקידו כראש משלחת ארצות־הברית באו"ם. טרזי נפגש לא פעם עם ישראלים. הוא נחשב כפלסטיני מתון, אך כדיפלומט הוא חייב לדבוק בפומבי בעמדות הרישמיות של האירגון.

● **צברי ג'ריוס** הוא מנהל מרכז־

מאת
אורי אבנרי

יאסר עראפאת כפי שצולם על־ידי צלם בריטי אוהד, כשהוא מחבק ילד פלסטיני. עראפאת הקים את פת"ח בסוף שנות ה־50', והפך יו"ר אש"ף בראשית 1969. נוסח האמנה התקבל בהשפעת פת"ח.

החקר של אש"ף, מוסד רב־יוקרה מבחינת רציניותו. הוא המומחה העיקרי של האירגון לענייני ישראל, ומקורב ליאסר ערפאת. צברי הוא ערבי ישראלי, יליד הכפר סכנין בגליל, חניך האוניברסיטה העברית. הוא היה מקורב לחוג אל־ארד, המתכסך עם מוסדות־הביטחון בארץ ולבסוף עבר לביירות. הוא נחשב כמתון ביותר. בשעתו עורר תשומת־לב עולמית כאשר פירסם בעיתון ביירותי ערבי מאמר בזכות שלום ישראלי־פלסטיני. נפגשתי עימו פעמים רבות בנעוריו בישראל, ו־אחר־כך באירופה, במיסגרת השיחות של התנהלו בין מישלחת אש"ף ומישלחת המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני.

● **האדר פאחום**, בן המישפחה הנצרתית המפורסמת, הוא יו"ר המועצה הלאומית הפלסטינית. זהו הפרלמנט של אש"ף. מובן שפאחום דבק בהחלטות גוף זה.

● **אדוארד סעיד** הוא אינטלקטואל בעל שם עולמי, איש אוניברסיטת קולומביה בניו־יורק, אחד הדוברים האינטלקטואליים העיקריים של העם הפלסטיני. הוא נפגש לא פעם עם ישראלים. כמה מדעותיו פורסמו בגיליון האחרון של העולם הזה (2211) במדור פורום.

● **פאיז צאיג**, יועץ למישלחת כוויית באו"ם, שייך גם הוא למישפחת האינטלקטואלים.

● **הישאם שראבי** הוא, כמו סעיד, אינטלקטואל מזהיר, איש אוניברסיטת ג'ורג'טאון בוושינגטון, דובר ידוע ונכבד של העם הפלסטיני. כמו סעיד, הוזכר שראבי בשעתו כאחד הנציגים הפלסטיניים בוועידת־ז'נבה חדשה, כאשר הוצע להקים נציגות כל־ערבית משותפת, שבה ישתתפו פלסטינים שאינם נציגים רישמיים של אש"ף. רעיון זה מת, כמובן, עם ביקור אנואר אל־סאדאת בירושלים. נפגשתי עם שראבי בעת סימפוזיון ניו אאוטלוק בוושינגטון ודיברתי עימו גם על האמנה.

● **מוסה מזאווי**, פרופסור למישפט בינלאומי בלונדון.

תישעת אלה שייכים, פחות או יותר, ל"זרם המרכזי" של אש"ף (כלומר: למגמה המרכזית של אירגון פת"ח) או קרובים אליו בדיעותיהם. מחציתם אינטלקטואלים ומחציתם אנשי־מנגנון (צברי ג'ריייס הוא גם זה וגם זה.) לעומת זאת, שני האחרים הם נציגים רישמיים של חוגי־סיכסוך:

● **בסאם אבו־שריף**, דובר החזית העממית לשיחרור פלסטין, אירגונו של ג'ורג' חבש. אחד מקודמיו בתפקיד, הסופר המבריק ע'סאן כנפאני, נהרג על־ידי פצצה בביירות.

● **עבד־אל־רחים אחמד**, מזכ"ל החזית לשיחרור פלסטין, אירגון המשרת את עיראק.

שניים אלה הוכנסו למישאל לשם השלמת התמונה, אך אין צורך לפרט את דיעותיהם. הם ממשיכים לדגול בהשמדת ישראל.

לעומת זאת יש טעם רב בניתוח דיעותיהם ודיבריהם של תישעת האחרים — הן האישים הרישמיים, הן האישים הבלתי־רישמיים. ניתן ללמוד מהם הרבה יותר מכפי שנראה במבט השיטחי.

„אם", „לפני", „בתנאי"

התגובה המודרכת בעיתוני ישראל (שכולם ינקו ממקור מסויים אחד) היתה שכל הנשאלים סירבו לתקן את האמנה הפלסטינית, דבר המוכיח כי שוב „אין פלסטינים מתונים". מי שמתעמק בקריאה, יסיק מסקנה אחרת לגמרי.

אומנם, למראית־עין אומרים כל תישעה שאין לתקן את „האמנה". אך למעשה אומרים כימעט כל תישעה כי אכן יש לתקן, והשאיה הנמושה ביניהם היא: איך ומתי.

בניסוח דיפלומטי, נאמר החיוב לא פעם על דרך השלילה, ומן הלאו אתה למד על ההן.

הנה, למשל, ניסוח אופייני, זה של זהדי טרזי: „אין לשנות את האמנה או להחליפה, לפני שישתנו הנסיבות."

אפשר לקרוא מישפט זה לפחות בשלוש צורות:

גירסה א': „אין לשנות את האמנה או להחליפה, לפני שישתנו הנסיבות."

גירסה ב': „אין לשנות את האמנה או להחליפה, לפני שישתנו הנסיבות."

גירסה ג': „אין לשנות את האמנה או להחליפה, לפני שישתנו הנסיבות."

במבט השיטחי נכונה הגירסה הראשונה. אך דיפלומט מנקצועי, המכיר את ההקשר ואת הנסיבות, יכין את המישפט בדרך הפוכה: אפשר לשנות את האמנה או להחליפה (קרי: כמטחה) כאשר ישתנו הנסיבות.

הנה כי כן, כדאי לשים את הדגש על מה שאמרו התישעה (אני מתעלם משני האחרים, שדיעותיהם ברורות והמייצגים מיעוט מוכר), תוך הבאת המישפט הקובע בילבד, ותוך הבלטת המילים המכריעות:

● **דג'אני:** „תיקון האמנה אינו אלא סערה בכוס־תה, שהציונים מחוללים כדי מיכשול בדרך לשלום."

(האמנה שוללת כמובן כל שלום. עצם העלאת האפשרות של שלום עם ישראל, אף ברמז, נוגדת את האמנה.)

● **לבדי:** "האמנה שלנו אינה תנ"ך. היא נוסחה על־ידי בני־אדם, ובני־אדם יכולים לתקנה ולשנותה, כדי שתהיה נוקשה יותר או גמישה יותר. חשובות יותר הכוונות להשיג שלום."

(ושוב: המילה „שלום" סותרת את האמנה כליל.)

● **טרזי:** „אין לשנות את האמנה או להחליפה, לפני שישתנו הנסיבות. רק אז תוחלף בחוקה זמנית של מדינה עצמאית בפלסטין."

(יש לשים לב: הנוסח „בפלסטין", להבדיל מ„בכל פלסטין", פירושה חלוקה.)

● **ג'ריייס:** „מדוע תתוקן האמנה בטרם נקבל רמז כלשהו לגמישות בצד הישראלי?"

(הרמז הברור: אפשר לבחון את ההחלטות של המועצה הפלסטינית, ולא את האמנה הפלסטינית. ההחלטות שנתקבלו במושבים שונים של המועצה הפלסטינית מייצגות את המדיניות העדכנית של אש"ף, ואין אנו צריכים לתקן את האמנה. הישראלים אינם רוצים שיראו בנו מתונים או הגיוניים. לכן הם מציגים אך ורק את האמנה."

(הרמז: החלטות המועצה הפלסטינית בזכות הקמת מדינה פלסטינית בחלק מהארץ, הן הקובעות, ולכן אין צורך לשנות את האמנה, האומרת את ההיפך.)

● **סעיד:** „אין השעה כשרה לשינויים באמנה."

(כלומר: זהו עניין של עיתוי.)

● **צאיג:** „איני מצדד בתיקון האמנה, אבל אם הנסיבות יאפשרו זאת, יש לתת את הדעת לאימוץ מצע מדיני חדש."

(זה ברור: בשעה המתאימה יש להחליף את האמנה במיסמך אחר.)

● **שראבי:** „אין אמנה קדושה או תקפה בכל הנסיבות ובכל הזמנים. ...תערדות בסיסיות משתנות, בדרך־כלל, לא על־ידי תיקון ישיר, אלא על־ידי התפתחות מעשית, דה־פאקטו."

(גם כאן הרמז ברור: החלטות מדיניות של אש"ף, הסותרות את האמנה, יכולות להתקבל בלי צורך בשינוי האמנה עצמה.)

● **מזאווי:** „כל עוד לא יחול שינוי יסודי בנסיבות, לא יהיה שום פלסטיני מוכן לנטוש את השאיפות הגעלות והנשגבות הכלולות באמנה. מה יקבלו הפלסטינים תמורת ויתור על אחדות מזכויותיהם?"

כדאי לקרוא מובאה אחרונה זו פעמיים, כדי לעמוד על טיבה. יש כאן שני פסוקים: הראשון מכיל לכאורה שלילה מוחלטת של רעיון שינוי האמנה, אך מסוייג במלים „כל עוד לא יחול שינוי". הפסוק השני קובע כי יש נכונות לוותר על „השאיפות הנעלות והנשגבות" אם התמורה תהיה מתאימה (והכוונה היא, כמובן, להקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה). בכך מבטא מזאווי, בסיגנון שלו, את אשר אמרו כל האחרים, כל אחד בסיגנונו.

למעשה, אומרים כל התישעה, איש־איש כדרכו, כי הם מוכנים לבטל את האמנה ו/או את מגמותיה אם „ישתנו הנסיבות" ותינתן לעם הפלסטיני התמורה המתאימה. רבים מהם מתנים זאת בשינוי העמדה הישראלית, הדרך גלת ב„ארץ־ישראל השלמה" ובשלילת קיומו או זכויותיו של העם הפלסטיני.

לכאורה, מי שאומר כי כל התישעה שוללים את תיקון האמנה הפלסטינית, אומר אמת. אך למעשה זהו שקר גמור. נכון ההיפך הגמור. קריאה ענייינית, פוליטית, מגלה כי כל התישעה דוגלים בשינוי האמנה בצורה זו או אחרת, בשעה זו או אחרת, בנסיבות אלה או אחרות.

שלושה צרכים ופשיים

כאן נשאלת השאלה: אם כן, מדוע אין התישעה מודיעים בפשטות, בצורה חיובית, שהם מוכנים לבטל את האמנה הפלסטינית?

כדי להשיב על כך יש להבין את המציאות הפלסטינית, ואת מקום האמנה בה.

בעיני ישראלי — כל ישראלי — „האמנה" היא מיסמך נתעב, חי מאיים על קיומנו. בעיני פלסטיני (ואולי כל פלסטיני) „האמנה" היא סמל ראשון, נקודת־מיפנה בהיסטוריה של עמו.

בניסוחה הנוכחי, נולדה האמנה באחת השעות השחורות ביותר בתולדות העם הפלסטיני. זה היה ביולי 1968. שנה לפני כן כבשה ישראל את שאריות האדמה הפלסטינית, אחרי שכבשה את מרבית הארץ במילחמת 1948. באו"ם נתקבלה ההחלטה 242, המתעלמת כליל מקיום העם הפלסטיני. הצבאות הערביים נשברו במילחמת ששת־הימים, בצורה מבישה ומשפילה. העם הפלסטיני נשאר לבדו, כשמחציתו חי תחת כיבוש, ומחציתו השנייה מסוזרת בארצות ערביות עוינות ומתנכרות.

(המשך בעמוד 30)

(1)

الميثاق الوطني الفلسطيني

١ – يطلق على هذا الميثاق اسم « الميثاق الوطني الفلسطيني ».

(مواد الميثاق)

المادة (١) فلسطين وطن الشعب العربي الفلسطيني وهي جزء لا يتجزأ من الوطن العربي الكبير والشعب الفلسطيني جزء من الامة العربية.

المادة (٢) فلسطين بحدودها التي كانت قائمة في عهد الانتداب البريطاني وحدة اقليمية لا تتجزأ.

المادة (٣) الشعب العربي الفلسطيني هو صاحب الحق الشرعي في وطنه ويقرر مصيره بعد ان

אל־מית'אק

אל־וטני אל־פלסטיני הוא שם **האמנה**, כפי שנתקבלה ב־1968, בנוסח המקורי, שנתקבל במאי 1964 בימי אחמד שוקיירי, נקרא המיסמך „אל־מית'אק אל־קומי". „קום" פירושו האומה הכל־ערבית, בעוד ש„וטן" פירושו הלאום המקומי. השינוי מסמן את המעבר מלאומיות כל־ערבית ללאומיות פלסטינית נפרדת, והינתקות הפלסטינית מן האפוטרופסות של המדינות הערביות.

מאבק אלים

תמונת־תעמולה של פידאיון צעירים. סעיף 9 של האמנה קובע כי המאבק האלים הוא „הדרך היחידה" לשיחרור פלסטין, ועל כן אינו טאקטיקה, אלא איסטראטגיה.

„לעזאזל האמנה!"

(המשך מעמוד 29)

כדי להבין (להבין, ולא לסלוח!) את האמנה, יש לתפוס שהיא ענתה באותה שעה על שלושה צרכים עמוקים של ה־נפש הפלסטינית:

● לבטא, במעמקי השפל, אמונה לאו־מית כימעט משיחית, שאין לה שום קשר עם המציאות. האמנה מבטאת את שלילת המציאות המרה — ואולי בכך כוחה.

● לבצר את הטיעון ההיסטורי של הפלסטינים, כי ישראל אינה קיימת כחוק. מכאן הסעיפים האומרים כי היהודים אינם עם, שהיתה פלישה ציונית לארץ, שעצם קיומה של ישראל הוא בלתי־חוקי, ועוד.

● להכריז על עצמאות העם הפלסטיני כלפי המישטרים הערביים, שניסו להטיל את מרותם על הפלסטינים, לנצל אותם למטרותיהם ולשחק בגורלם באופן ציני. האמנה הנוכחית נתקבלה בסמיכות להשתלטות תנועת פת"ח של יאסר ערא־

פרופסור שראבי
„אין אמנה קדושה..."

פאת על המהפכה הפלסטינית, וסילוקו של אחמד שוקיירי, שהיה סוכן שכיר של ממשלות זרות (בעיקר מצריים). פת"ח (ראשי־התיבות במהופך של „תנועת־שיח־רור־פלסטין) קמה בסוף שנות ה־50' כש־אחת ממטרותיה היא שיחרור הפלסטינים מעול האפוטרופסות של מדינות־ערב.

מכאן הסעיף מס' 28, הדוחה „כל צורות ההתערבות, האפוטרופסות והתלות". הכוונה היא לממשלות הערביות השונות. זהו סעיף שלא היה קיים באמנה המקורית של מאי 1964, אלא הוכנס לאמנה במועצה הפלס־טינית הרביעית, ביולי 1968, כשנתקבל הנוסח הסופי (לפי שעה) של המיסמך.

4 השאלות

כ**? פלסטיני נבון** מבין כי האמנה, שנתקבלה באותה שעה וכדי לספק את אותם צרכים, אינה מתאימה עוד למצי־אות של ימינו, אחרי שכל הנסיבות הש־תנו. הפלסטינים שוב אינם עם מוכה ומבודד, שהעולם כולו אסם את אוזניו מלשמוע את זעקתם. אש"ף אינו עוד חבורה שולית, שלא יכירנו מקומו בחברה מהו־גנת. להיפך, למעלה מ־100 מדינות מכי־רות עתה באש"ף בצורה זו או אחרת, יש לו רשת של נציגויות דיפלומטיות ברחבי העולם ומושב של משקיף באו"ם.

יחד עם המעמד השתנתה גם ההשקפה. האירגון מכריז עתה פומבית על מטרתו להקים מדינה פלסטינית „בכל חלק של הארץ שישוחרר או שיפונה על־ידי יש־ראל", לפחות כיעד מיידי. האמנה הפכה בלתי־רלוונטית.

בכל זאת אין איש מעז לקום ולתבוע בגלוי כי המועצה הפלסטינית תפעל לאל־תר על פי סעיף 33 של האמנה, האומר: „אמנה זו לא תתוקן אלא על־ידי רוב של שני־שלישים של כל חברי המועצה הלאו־מית של אירגון־השיחרור הפלסטיני, ב־הצבעה שתיערך במושב מיוחד שיכונס."

מדוע?

סבורני כי פועל כאן צירוף של כמה גורמים:

● ראשית, עצם קדושתו של המיסמך, המעוגן עתה בתודעה הפלסטינית. עוד נדבר על ההשלכות שיש לקדושה זו.

● הידיעה כי כל נסיון של שינוי ייתקל בהתנגדות הנמרצת ביותר מצד אירגוני חזית־הסירוב, מצד המדינות ה־ערביות התומכות בהם, ואולי גם מצד חלק של הציבור הפלסטיני, שאינו דוגל עוד בהשקפות הקיצוניות הכלולות באמנה, אך שהאמנה עצמה מעוררת אצלו סנטימנטים.

מכאן שבקרב המנהיגים הפוליטיים והאינטלקטואליים של הצי־בור הפלסטיני נטוש עתה ויכוח סמוי־ומחצה. כפי שמוכיח המישאל של „דה מירד איסט", הוויכוח שוב אינו אם צריכים לשנות את האמנה, אלא סביב ארבע שאלות מעשיות יותר:

● באיזו צורה לשנות את ה־אמנה.

● מתי לשנות את האמנה.

● אילו חלקים של האמנה לשנות.

● תמורת מה לשנות את האמנה.

כדאי לבדוק כל אחת מן השאלות האלה.

„להחליף", לא „לשנות"

ל**גבי הצורה** של השינוי יש דיעות רבות. כולם מרומזות בתשובות ל־מישאל.

יש המאמינים כי ניתן לשנות את האמנה עצמה, אם הנסיבות תאפשרנה זאת. אך נדמה לי שהסבורים כך מהווים מיעוט קטן.

שוללי השינוי הרשמי של האמנה עצמה טוענים כי שום אומה אינה משנה לעולם מיסמכים מקודשים כאלה. האם ביטלו ה־סובייטים את המאניפסט הקומוניסטי, ה־תובע מהפכה עולמית, כאשר כוננו את הדטאנט עם ארצות־הברית? האם תיקנה ישראל את תוכנית־באזל, או את אחת ההצהרות הקיצוניות שפירסמה התנועה הציונית במרוצת השנים? האם תוקנה תוכנית־בילטמור, שתבעה את הקמתה של מדינה יהודית בכל ארץ־ישראל? האם ה־כחישה ישראל רישמית להבטחה האלוהית, הקובעת כי ליהודים ניתנה כל הארץ, מן הנילוס עד לפרת? האם ביטל מנחם בגין, בקמפ־דייוויד, את מצע הליכוד (הכלול במצע של גח"ל), כי לעם היהודי זכות על ארץ־ישראל משני עברי הירדן?

לפי תפיסה זו, מיסמך כזה הוא פרי שעתו ושייך לתקופתו, ואין מתקנים אותו אחר־מעשה. הוא מהווה מוצג מוסיאוני, כמו שאר סימני תקופתו.

אם כן, איך משנים אותו? על־ידי מיסמך חדש.

על כך יש הצעות שונות. בין השאר:

● שבבוא היום תקום ממשלה פלס־טינית זמנית ותתקבל חוקה פלסטינית זמנית. זו תבוא במקום האמנה.

● שהמועצה הלאומית הפלסטינית פשוט תתעלם מן האמנה ותקבל שורה של החלטות חדשות, הנוגדות את עיקרי האמנה.

● שהסכם־השלום בין אש"ף ובין יש־ראל, שיושג בבוא היום, יהווה בעצמו את ביטול האמנה, מכיוון שיכלול הכרה ב־ישראל ויכונן יחסים עימה.

דרך מקורית אחרת מופעלת לאחרונה, בין השאר על־ידי אחמד צידקי דג'אני, אחד המשתתפים במישאל. בהצהרותיו הוא פישוט קובע, כי האמנה אינה אומרת מה שנאמר בה, שאין היא שוללת את קיום ישראל ואינה דוגלת בגירוש היהודים. עובדתית אין זה נכון — אך גם „פירוש" חדש כזה יכול, לדעת בעליו, להוות שינוי של האמנה. יאסר ערפאת עצמו נוקט גם הוא שיטה זו.

המגמה הכללית היא „להחליף" את „האמנה", ולא „לשנות" אותה. אצל הפלסטינים, כמו אצל רבים אחרים במצב דומה, זה הרבה יותר קל. כשאתה בא „לשנות", אתה פו־גע בסנטימנטים מקודשים. כשאתה „מחליף", אתה עושה אקט פוליטי.

שאלה של „מתי"

ת**היה צורת** השינוי או ההחלפה כאשר תהיה, מתי לעשות זאת?

גם התשובה על שאלה זו נרמזת בתשו־בות למישאל.

ידידי הפלסטינים בעולם היו רוצים ש־זה ייעשה מייד. כתנאי לדו־שיח עם הפלסטינים, כדי לאפשר לארצות־הברית ולגורמים רבים בישראל להכיר באש"ף. **הפלסטינים — ברובם המכ־ריע — מתנגדים לכך. מדוע?**

התשובה הגלוייה היא, שההכרה בישראל וההשלמה עימה הן הקלף היחידי ה־פלסטינים, ושאין לדרוש מהם להניח אותו על השולחן לפני שישראל הסכימה להחזרת השטחים הכבושים ולהקמת מדינה פלס־טינית.

לפי תפיסה זו, על הפלסטינים להביע נכונות להכיר בישראל רק במהלך המשא־ומתן, ולהסכים לכך רק כהסכם־השלום הישראלי־פלסטיני.

תפיסה אחרת אומרת שניתן לעשות זאת מראש, תמורת הכרה ישראלית ב־אש"ף. כלומר, שההכרה ההדדית, לפחות „דה פאקטו", היא תנאי למשא־ומתן, ו־ההכרה הסופית, „דה יורה", תהיה חלק מההסכם שיושג.

יש תשובה אחרת, סמויה. היא נוגעת למצב הפנימי באש"ף.

אש"ף, כאירגון־גג, הוא קואליציה רחבה מאד של אירגונים והשקפות. בעוד שפת"ח עצמו הוא בלתי־תלוי ומתמרן בין מדינות־ערב, הרי רוב האירגונים האחרים תלויים במדינה ערבית זו או אחרת. חלק מהם הם קיצוניים, ושייכים לחזית־הסירוב. גאוניותו של יאסר ערפאת טמונה בעוב־דה, שהצליח להחזיק חבילה זו ביחד במשך תקופה כה ארוכה.

כל שינוי באמנה, בכל צורה שהיא, ה־טולל את הדרך לשלום עם ישראל ולהכרה בה, יביא למילחמת־אחים בין הרוב, ה־מונהג על־ידי פת"ח, ובין המיעוט ה„סר־רש".

רבים מקרב המנהיגים הפלסטי־נים מבינים כי מיבחמת־אחים זו היא בלתי־נמנעת. אך מנוי וגמור עימם לדחות אותה עד כמה שאפ־

דיפלומט דג'אני
„סערה בכוס תה..."

שר, לפחות עד שיוכלו להראות להמונים הפלסטיניים הישג מו־חשי — הסכמת ישראל להקמת מדינה פלסטינית, למשל.

„גם בן־גוריון לא חיסל את אצ"ל ו־לח"י עד שקמה מדינת־ישראל," הסביר לי אחד מן האישים השתתף במישאל. „מדוע שנפוצץ את המחנה שלנו לפני שהשגנו משהו?" (אגב, הסתמכות הפלס־טינים על פרשות שלנו, כמו אלטלנה ורצח ברנדוס, גורמת לי תמיד הנאה מסויימת.)

יתכן שהמצב היה אחרת אילו יכלו ה„מתונים" באש"ף להצביע על הישג גלוי כלשהו, בעיקבות מגעיהם עם כוחות יש־ראליים. אך העובדה היא שממשלת־יש־ראל לא שינתה את עמדתה במאומה, וכי כוחות־השלום הישראליים נשארו חלושים, והשפעתם על המדיניות כלפי הפלסטינים היא אפסית.

מדבריהם של רוב הנשאלים בי־מישאל מסתבר, כי כימעט כולם מאוחדים בדיעה כי לא חגיע עדיין הזמן שבו יש לשנות את „האמנה" בצורה כישחי.

צדק ושרון

ר**ם כאשר יגיע** המועד, ותימצא הצו־רה הנאותה לשינוי או להחלפת האמנה, תישאר השאלה לגבי היקף השינוי.

(המשך בעמוד 44)

במדינה

העם שלום אולימפי

או שלום לאולימפיאדה

האם יש להחרים את האולימפיאדה?

האם דומה מוסקבה '80 לברלין '36?

יתכן מאד כי בעוד ימים מעטים תעמוד ישראל לפני ברירה קשה: להשתתף באו־לימפיאדת מוסקבה או לא?

נשיא ארצות־הברית הגיש אולטימטום לסובייטים, איים שאם תוך חודש לא יוצ־או הגייסות האדומים מאפגניסתאן, תח־רים מעצמת־העל האמריקאית את האירוע הספורטאי.

ישראל, שהציעה לארצות־הברית בסיסים צבאיים כדי להילחם בפלישה הסובייטית, תתקשה מאד שלא ללכת בעיקבות ידי־דתה הגדולה. מה גם שממשלת־ישראל קי־צונית יותר מאשר הממשלה האמריקאית בגישתה האנטי־סובייטית, ומבקשת לגרור את וושינגטון לעמדות תקיפות יותר להגנת „העולם החופשי".

מחזקים עמדה זו זיכרונות האולימפיאדה של אדולף היטלר, בשנת 1936, כאשר רדי־פות־היהודים בגרמניה כבר היו בעיצומן, והמוני יהודים ונוצרים עונו במרתפי־הע־נויים של הגסטאפו ובמחנות־הריכוז הנו־ראים, באו רבבות ספורטאים מכל העולם לבירה הנאצית וערכו שם את הפסטיבל הספורטאי בחסותו של הפירר המחייך.

כל יהודי בעולם זעם אז על שרירות־ליבם של הספורטאים, שרצו וקיפצו על קברות הקורבנות.

דגל במוסקבה. אולם יש נימוקים חזקים נגד החרמת האולימפיאדה.

כאשר חטפו הפידאיון הפלסטיניים את הספורטאים הישראליים באולימפיאדת מינ־כן, גיבתה ישראל לא רק את מעשה־הטרור כשלעצמו, אלא גם את הפרת „השלום האולימפי" המסורתי, שנולד עם המישחקים המקוריים באולימפיה היוונית. ישראל תמכה תמיד בעיקרון שהאולימ־פיאדה צריכה להתנהל מחוץ לכל המא־בקים האידיאולוגיים והפוליטיים.

יתר על כן, יש לישראל אינטרס מייו־חד להניף את הדגל הכחול־לבן במוסקבה, לעיני מיליוני היהודים בברית־המועצות. האולימפיאדה היא אחד המאורעות הגדו־לים המעטים שבהם אין ברית־המועצות יכולה למנוע תעמולה ציונית עקיפה, על־ידי עצם נוכחותם (ואולי גם הישגיהם) של ספורטאי ישראל.

וחוץ מזה דומים ספורטאי ישראל לספור־טאי כל העולם, המתנגדים להחרמת האי־רוע: הם רוצים להתחרות, לנצח, להתבלט.

מדיניות „עראפאתים וקדומים"

בגין מצא פאטנט, אבל האמריקאים אינם רוצים לשמוע

שום דבר לא שימח את מנחם בגין וחסידיו כמו הפלישה הסובייטית לאפגניס־תאן. הם היו משוכנעים כי המעשה ישפר באופן מכריע את יחסי ישראל־אמריקה.

כאשר השמיע פארוק קדומי, ראש המח־לקה המדיניות של אש"ף, הצהרה בזכות פלישה זו, גברה שימחה זו שיבעתיים.

בגין עצמו מיהר לנצל את היתרון, כפי שנראה לו, בשורה ארוכה של נאומים והצהרות, בכנסת ובכל הזדמנות אחרת, שבהם חזר שוב ושוב על כמה טיעונים:

● טענת הסובייטים, שמותר להם לתי־כנס לאפגניסתאן על פי הזמנת הממשלה האפגנית תהווה גם תקדים בפלסטין. אם תקום מדינה פלסטינית, וממשלת פלסטין תזמין את הסובייטים — יגיעו כוחות סובייטיים לשכם ולחברון ויסכנו את כל המערך האמריקאי במרחב. (זוהי מהדורה חדשה של טענה ישנה, כי מדינה פלס־טינית תהווה „קובה של המיזרח התיכון").

● יאסר עראפאת בירך את האייתי־אללה רוח־אללה חומייני, ועל כן הוא נתן את ידו לאויבי ארצות־הברית, ה־

(המשך בעמוד 34)

הוחלט על

ליכוד הליכוד

שלושת המיפלגות הגדולות המרכיבות את הליכוד, חרות, הליברלים ולעם, החליטו ביניהם, בשיחות שלא לפירסום שנערכו לאחרונה, על ליכוד כל מיפלגות הליכוד למיפלגה אחת.

הוחלט כי ליכוד הליכוד יתבצע רק אחרי הבחירות. גורמים במיפלגה הליברלית טענו, כי צעד כזה לפני הבחירות יביא מצביעים רבים מקרב אנשי המיפלגה, אשר היו מצביעים עבור הליכוד מפני שהליברלים בתוכו, אך אינם מוכנים להצביע עבור מיפלגה שבה ישלטו אנשי חירות.

דולצ'ין יציע

לארליך „להתקזז"

יושב־ראש הנהלת־הסוכנות־היהודית, אריה דולצ'ין, אשר הודיע על כוונתו להתחרות בטנוי־ראש־הממשלה שימחה ארליך, על תפקיד יושב־ראש המיפלגה הליברלית, יהיה מוכן לוותר על מועמדותו, אם גם ארליך לא יתמודד על התפקיד.

מקורבי דולצ'ין מסרו על כך לסגן־ראש־הממשלה ארליך, אך עדיין לא קיבלו ממנו את תשובתו. יש להניח כי אם אכן לא יתמודדו שני אישים אלה על התפקיד, יצליח השר יצחק מודעי לזכות בו.

רשימות שחורות

במערך

על־פי הוראתו של יושב־ראש מיפלגת העבודה, ח"כ שמעון פרס, החלו להכין במערך רשימות של פקידים בכירים אשר קיבלו את מישרותיהם במישרדי־הממשלה או בחברות הממשלתיות משום שהם קרובים לליכוד.

הכוונה לחכין רשימות כאלה, אשר יכללו גם פקידים בדרג נמוך, אשר אם המערך יחזור לשילטון, הוא יוכל להחליף אנשים אלה באנשים משלו, ולהחזיר לעבודה את אותם פקידים שפוטרו ע"ידי שילטון הליכוד, משום שלא חיו מזוהים עם המיפלגות והאישים המרכיבים את הליכוד.

כן תיבדק הנאמנות המיפלגתית של אותם פקידים בכירים, אשר נשארו עובדים תחת שילטון הליכוד ולא פוטרו על־ידו.

אלון יקים מטה

למרות שח"כ שמעון פרס נבחר השבוע כמועמד מיפלגת העבודה לראשות הממשלה, עומד יריבו של פרס, ח"כ יגאל אלון, להקים מטה־בחירות, מקביל למטה־הבחירות שעומד פרס להקים.

מקורבי אלון טוענים כי רוב של 63 אחוז שבו זכה פרס הוא רוב קטן, לאור העובדה שפרס היה מתמודד יחיד. ההערכה במטה אלון היא שמרכז המיפלגה, שייבחר לאחר הוועידה בפניו יתמודד אלון, יבחר בסופו של דבר באלון כמועמד המיפלגה לראשות הממשלה.

אלון אינו רוצה להימצא במצב שבו הוא לא יהיה מוכן לבחירות לכנסת אם ייבחר כמועמד המיפלגה, שייבחר לאחר הוועידה, בפניו יתמודד שיכין את המיפלגה לבחירות.

נחקרים חברי

„המועדון"

בעיקבות שני מקרי שוד־היהלומים, של נשים אשר ביקרו במועדון בתל־אביב, החלה מישטרת תל־אביב לבדוק את כל חברי־המועדון, השוכן בצומת הרחובות ירמיהו והירקון.

חמישטרה הצליחה לשים יד על רשימת חברי־המועדון והיא מתכוונת לחקוף את כולם כדי לגלות את שודדי היהלומים של שתי נשות החברה, מלכה רוזנשטיין ופולה קליינמן.

בורג מגביל

את שפיר

הקרע הראשון בין שר־האנים הממונה על המישטרה, חד"ר יוסף בורג, לבין מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב הרצל שפיר, ארע ביגלל דוברו החדש של שפיר, העיתונאי לשעבר אריה ארד.

אל בורג הגיעו תלונות מעיתונאים ואנשי־רדיו על סגנון הדוברות של ארד ובעקבותיו על מדיניות ההתראיינות של שפיר. בעקבות תלונות אלה יצא מיכתב מלישכת שר־האנים אל לישכת המפכ"ל, המטיל סייגים על פעילותו של שפיר בכל הנוגע לנושאי יחסי־הציבור.

בין חיתר צויין במיסמך, כי על שפיר לחתראיין רק באישור מוקדם של שר־האנים. על שפיר נאסר גם לחיפגש עם שרים אחרים אלא לאחר תיאום עם בורג.

גורמים במישרד־האנים מסרו, כי המיסמך יצא אל שפיר בעקבות בקשת ההברות משפיר. גורמים אלה טענו כי שפיר ביקש לדעת אם הסייגים שהיו מוטלים עליו בהיותו אלוף בצה"ל, הם גם הסייגים הנהוגים במישטרה.

נראה כי המפכ"ל אינו מקבל עליו את הסייגים, שהטיל עליו שר־האנים.

המטה הארצי של המישטרה החזיר את המיכתב ללישכת שר־האנים, ללא כל הערה או תגובה. נראה כי שר־האנים לא יעמוד על דרישות אלה, ומאחר וחן נדחו, תינתן בינתיים לי שפיר יד חופשית בכל הנוגע ליחסיו עם העיתונאים ועם השרים האחרים.

בינתיים גברה התסיסה נגד דובר־המישטרה החדש. עיתונאים ירושלמים טוענים כי הדובר, כתב דבר לשעבר אריה ארד, נוהג במדיניות של איפה ואיפה, ומבחין בין עיתונאים. הדובר גם אינו עונה על שאלות של עיתונאים ואינו מספק להם חומר על פי דרישתם. כמה עיתונאים ירושלמים, העוסקים בענייני מישטרה, עומדים ליזום פגישה עם שפיר ולדרוש ממנו להחליף את הדובר.

לשפיר היו בעיות עם עיתונאים גם כאשר שימש כיו"ר המישלחת הישראלית במשא־ומתן על הפרדת־הכוחות בז'נבה, אחרי מיל־חמת־יום־הכיפורים.

ספר על אונטבה

באוגנדה

אחד מעובדיו הבכירים של רדיו אוגנדה, פנה בבקשה להוצאת־הספרים פינגווין בניו־יורק למכור לו את זכויות התרגום של הספר מיבצע סערה, שנכתב על־ידי יהודה עופר. הספר של עופר הוא אחד הספרים שנכתבו בעיקבות מיבצע אנטבה.

עזכר רדיו קמפאלה, דניאל קאיאזה, ביקש לתרגם את הספר לשפת לוגנדה, שכה שולטים למעלה מ־85 אחוז מתושבי אוגנדה. קאיאזה כותב בבקשתו כי כרור לו שרבים מתושבי אוגנדה חיו רוצים לדעת את האמת על „מיבצע הגבורה של הקומנדו הישראלי שחציל את בני הערובה."

מחי נולד

בן המנהיג

סערה חדשה מאיימת בימים אלה על המפד"ל. גורם אנונימי הפיץ מיכתב אשר נשלח למאות מראשי המפד"ל שבו טען, כי אחד ממנהיגי מיפלגה זו פסול להנהיג את המיפלגה בגלל חוסר המוסר שלו.

כותב המיכתב טוען, כי בנו הבכור של אותו מנהיג נולד ארבעה חודשים ביולר אחרי נישואיו של המנהיג. לרעת כותב המיכתב אוסרת ההלכה על איש כזה להנהיג את העם, ויש להוציא אותו משורות המפד"ל.

גורמים במפד"ל טוענים כי הם יודעים למי מכוונים הדברים.

שפיר וכוע למדור

מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב הרצל שפיר, נסוג מתוכניתו לבטל את היחידה המרכזית (המדור) במישטרת תל־אביב, וזאת בעיקבות לחצים של ראשי מישטרת תל־אביב ומפקדי המדור.

תמורת ביטול התוכנית לבטל את המדור הבטיחו ראשי המדור לשתף יותר פעולה עם המרחבים השונים במישטרת מחוז־תל־אביב.

כלבים הוכרזו

כנושא ביטחוני

הכלבים השומרים על הכנסת הוכרזו על־ידי יושב־ראש־הכנסת, יצחק שמיר, כנושא בטחוני סודי. קצין הכנסת, יצחק („איזי") בן־גל, שמסר על כך בשמו של יושב־ראש־הכנסת, ציין כי הכלבים קשורים למערך הבטחוני של משכן־הכנסת ולכן הם מוגדרים „כנושא ביטחוני סודי," ועל כן אסר על עיתונאים לערוך כתבה עליהם.

חפתח נקודת

מישטרה במטולה

המישטרה מתכוונת לפתוח נקודת־מישטרה במטולה וזאת בעיקבות הגילויים על התרחבות ההברחות במושבה זו ועל כניסת גורמים הקשורים לעולם־התחתון אל המושבה.

עד כה כפופה מטולה למישטרת קריית־שמונה, אשר לא הצליחה לבלום את נגע ההברחות במטולה.

אחיו של לוינגר

קנאי מדי

ד"ר ישראל מאיר לוינגר, אחיו של איש קריית־ארבע, פרש מכהונתו כרב ראשי של קהילת קלן בגרמניה, אחרי שלוש שנים. בנאום־הסרירה שלו ביקש סליחה מאנשי הקהילה על שנהג בהם בקפדנות־יתרה בענייני הלכה.

מסתבר כי לוינגר היה קיצוני מדי למעמה של קהילתו. בינתיים נשארה תקהילה בלי רב.

שכיר „אל־על" נדרשו והסכימו לוותר ולקצץ - ואילו החברה מעניקה מיליונים ליו"ר שהודח

פרשה בקאהיר

יושב־ראש מועצת־המנהלים של **אל־על**, אברהם („בו־מה") שביט, מכחיש בכל תוקף שהיתה לו יד במינויו של המצרי סאלח נבחן, כנציג **אל־על** בקאהיר. נבחן היה בקשרי מיסחר עם חברת הנסיעות הפרטית אותה הקים בעבר שביט, ושביט אף מתכוון למכור לו את חלקו במישרד הנסיעות הזה.

החגיגה נמשכת

„א"ל־על" סוערת שוב. עובדים מצטופפים סביב לוחות־המודעות במיבנים השונים של מישרדי החברה ב־נמל־התעופה בן־גוריון בלוד. הועם הה־רירות שהצטברו בשבועות האחרונים אצל עובדי החברה, בעיקבות קיצוצי המש־כורות ואיומי הפיטורין של יושב־ראש מו־עצת־המנהלים אברהם („בומה") שביט, מתפרצים עתה אל מול לוח־המודעות.

את השערוריה החדשה המסעירה את אל־על גרם אחד מעובדי החברה, המועסק בה מזה 10 שנים. האיש, אשר סירב להז־דהות בשמו, אם כי טען שהוא אחד ה־מועמדים לפיטורין, שיכפל כתב־אישום באמתלות שונות, כשהוא מקבל אש"ל ביד רחבה, על חשבון החברה; אירח באופן קבוע אנשים פרטיים בימי שבת במיס־עות על חשבון החברה; קיבל הלוואות בתנאי־ריבית מצחיקים; קיבל טובות־הנאה בצורת כרטיסי־חינם במועדונים ובברי־כות־שחייה, קונצרטים והצגות, לו ולבני משפחתו; חזר מגיחותיו בחוץ־לארץ עם עשרות מיזוודות, ומעולם לא פתחו לו במכס אפילו מיזוודה אחת; הביא בחברות זרות דברי חשמל עבור בתו.

אולם הכרוז המשוכפל של העובד לא נכתב כדי לעשות חשבונות־עבר עם בן־ארי. הוא נכתב כדי להתריע על המשך חריף ביותר נגד הנהלת החברה, ושיגר אותו למבקר־המדינה, הד"ר ארנסט נבנצל, עם העתקים לשר־האוצר יגאל הורביץ, שר־התחבורה חיים לנדאו, בומה שביט, מבקר חברת אל־על, ומי שהיה יושב־ראש מועצת המנהלים של אל־על, מרדכי בן־ארי.

„לנגד עיני הלכה החברה והתדרדרה," כתב העובד, „כרכב שאיבד את הבלמים בירידה, ואינו מסוגל לעצור. הנהג של רכב רעוע זה, שהוביל אותנו במידרון, מר מרדכי בן־ארי, שילם לבסוף בראשו עבור המחדלים, ובצדק." אותו עובד מנה אחת לאחת את הביזבוזים הידועים של בן־ארי בחברה: הוא החזיק שתי מכו־ניות ושני נהגים על חשבון החברה; הת־ארח במלונות־פאר בארץ, דן־כרמל, גלי כינרת והמלך דויד, בסופי־שבוע, עם כל המישפחה, על חשבון החברה; נסע בפקו־דות־נסיעה בלתי־מוגבלות לחוץ־לארץ, הביזבוז הראוותני באל־על, בסיגנון שסי־מל בן־ארי, שפוטר מהחברה כבר לפני חודשיים, עתה מתברר כי בן־ארי ממשיך לעלות לחברת אל־על כסף רב, גם מבלי שהוא תורם במשהו לחברה.

תשת־חברה לספעלי תיירות ושרותי תעופה בע"מ
TESHET
TESHET - TOURIST ENTERPRISES
AVIATION SERVICES CO LTD

הגלות המחוקה

השלט על לישכתו של בן־ארי במישרדי חברת הבת של **אל־על**, חברת תש"ת, בן־ארי ביקש מיש־רד ומזכירה, אך שביט סירב להעמידם לרשותו בנמל־התעופה, ומצא לישכה בתל־אביב.

נהג צמוד בשבתות

בן־ארי קיבל מהחברה מישרד ומז־כירה בבית אל־על. הוא פנה אל שביט וביקש ממנו „מישרד ומזכירה עד שאני אתארגן." לשביט לא היה נעים לסרב לבן־ארי, שהיה מוכה אחרי הדחתו, והוא הס־כים. אלא שבומה שביט לא רצה שבן־ארי ימשיך „להסתובב לו בין הרגליים", כהגדרתו, במישרדי החברה בלח. לכן הוא נתן לו את החדר והמזכירה במישרדי חב־רת־בת של אל־על, חברת תש"ת, השוכנת בבית אל־על בתל־אביב.

אולם בן־ארי לא הסתפק במזכירה ובחדר. הוא ביקש מאל־על גם להשאיר בידיו מכונית ונהג. בן־ארי קיבל מכונית וולוו חדישה, ונהג צמוד.

נראה כי לאחר ההלם הראשון של פי־טוריו, ממשיך בן־ארי להתנהג כאילו לא אירע דבר. הנהג הצמוד שלו מסיע את מזכירתו האישית יום־יום מביתה בפתח־תיקווה למישרד ובחזרה. כשמסיים הנהג את הסעת המזכירה, וכשאין הוא צריך להסיע את היושב־ראש־לשעבר, הוא מסיע את אשתו של בן־ארי לשוק, מסיע את אמו של בן־ארי ואת חמתו לקניות, לוקח ומחזיר את בנו של בן־ארי מהבסיס ה־צבאי שבו הוא משרת. כשהבן רוצה לג־סוע עם חברים, הוא פשוט משחרר את הנהג, ולוקח את מכונית־השרד שתיא רכוש אל־על לטיוליו. הנהג צמוד למישפחת בן־ארי גם בשבתות, ומקבל עבור עבודת השבת והערב שלו תשלום מיוחד וגבוה.

אולם בכך לא די לבן־ארי. הוא ממשיך לטוס בחברת אל־על, יחד עם בני־מיש־פחתו, כאילו זוהי חברה פרטית שלו, מבלי לשלם עבור הכרטיסים. בטיסה 358 מפרנקפורט, שנחתה ב־18 בדצמבר, באו בן־ארי ואשתו עם שבע מיזוודות, שלא נפתחו, כמובן, על־ידי המכס. בן־ארי ממ־שיך לקבל סיגריות ומשקאות מהמישרד הראשי של אל־על, וממשיך בארוחות במיסעדות היקרות שבתל־אביב ובירושלים.

„התנדבות" במחיר מיליונים

בזמה **שביט טוען** כי לא קרא את המיכתב, אם כי שמע עליו: „אותי לא מעניין בכלל אם פותחים לבן־ארי את המיזוודות או לא. זה עניין של המכס ו" הוא אמר השבוע. דובר חברת אל־על, משה אילת, טען השבוע: „הסידור הזה עם בן־ארי יימשך שנה שלמה. זה בכפיפות לחוזה־העבודה של אל־על איתו, ובכפי־פות לנוהלים שלנו. בן־ארי אומנם כבר לא בחברה, אבל מגיעות לו זכויות מסויימות ואנחנו מקיימים אותן." שביט טוען לעומת זאת: „כאשר בן־ארי היה צריך ללכת, הוא קיבל הודעה מיידית, והיה צריך לפנות את מקומו מייד. אי־אפשר לזרוק אותו לרחוב, וחוץ מזה מגי־עים לו עוד כמה חודשי־חופשה שהוא צבר." את התקופה שהזכויות של בן־ארי עומדות לו סירב שביט לפרט, אך טען: „אנחנו עוד נראה אם זה יהיה שנה שלמה."

בן־ארי יקבל עוד שנה תמימה משכורת מאל־על, מבלי לעשות שום דבר. מילבד המשכורת שלו, הוא עולה לחברת אל־על כ־250 אלף לירות לחודש, שהם, בסכו־

המזכירה מזכירתו של מרדכי בן־ארי בלישכה המפוארת שהועמדה לרשותו בבית **אל־על**.

מים של היום, שלושה מיליוני לירות לשנה, ובסכומים ממשיים זה יגיע בסוף השנה לכחמישה מיליונים. כל זאת נוסף על משכורת־הענק שהצליח לסדר לעצמו בעת שעדיין עבד באל־על, וזו המשכורת שהוא ממשיך לקבל.

שביט היה מוכן להתייחס לייתר ההוצאות של בן־ארי, מילבד המכס. „יש לו מכונית ונהג צמוד. האיש הזה לא יודע לנהוג. אני יודע שהוא לומד עכשיו נהיגה, שזה הולך לו בקושי רב, אבל הוא כבר עבר את מיבחן התיאוריה. אם מגיעים לו מכונית ונהג צמוד, הוא יכול לעשות בנהג מה שהוא רוצה, לשלוח אותו לאן שהוא רוצה. אותו הדין לגבי יתר ההוצאות של בן־ארי. חוץ מזה, האיש הזה נתן לאל־על 30 שנה מחייו. אי־אפשר לזרוק אותו סתם ככה לרחוב!"

מקורבי בן־ארי מסבירים כי אין זה נכון שהוא לא עובד עוד בשביל אל־על. לדברי בן־ארי הוא עדיין עובד בהתנדבות עבור אל־על. שביט מגיב על כך: „הוא עושה בשבילנו משהו בענייני מחיר־הדלק בארצות־הברית, ואולי נבקש ממנו לסיים את המשא־ומתן עם חברת בואינג שבו הוא התחיל, אם נצטרך להמשיך אותו."

אולם האמת היא שבן־ארי מקדיש בערך שעתיים בשבוע לענייני אל־על. יתר הזמן שלו, הזמן של פקידתו, שרותי המישרד ושרותי אל־על מוקדשים להכנת עסק פרטי בתחום התיירות, שהוא מקים עתה.

שילכו לשנות את החוקים

בן־ארי סירב להגיב על ההאשמות נגדו: „אני מנוע עתה מלדבר על נושאים אלה." הוא סירב לציין אם הוא מנוע משום שהנושא נמצא עתה בטיפולו של מבקר־המדינה, או משום שאין לו תשובות לגבי סיגנון־החיים הבזבזני שהוא מנהל על חשבון החברה שבה הוא עבד בעבר.

בומה שביט מגיב בצורה אחרת: „אנחנו נהגנו לפי החוק ולפי התקשי"ר. אני יודע שזה לא בסדר, אבל אי־אפשר לבוא אלינו בטענות. צריך לבוא לשיסה ולחוקים. צריך לשנות את החוק ואת התקשי"ר במדינה, ולא להיטפל אלינו ואל בן־ארי. גם עמירם סיוון ואחרים קיבלו מכונית ומשכורת אחרי שעזבו, אז מה רוצים ממני — שילכו לשנות את החוקים ושלא יבואו אלי בטענות!"

לעומתו הגיב על כך עובד אל־על בצורה שונה לגמרי: „כל הביזבוזים של בן־ארי הם בשעה שעומדים לפטר אותי מהחברה עקב צימצומים. ההוצאות של בן־ארי יכלות לפרנס בכבוד עשרות משפחות של עובדי אל־על, שעומדות להיות רעבות ללחם מחר!"

סוכן בקאהיר

פרשה אחרת המסעירה עתה את אל־על היא פרשת הקשרים בין יושב־ראש מועצת־המנהלים שביט לבין מי ש־מונה בשבוע שעבר כנציג אל־על בקאהיר, סאלח נבחן.

נבחן הוא חלוץ היחסים המיסתריים הלא־רישמיים בין ישראל ומצריים. עוד בחודש יולי 1978 הוא הגיע לישראל, והתחיל ליצור התקשרויות מוקדמות בין חברות ישראליות והחברות המצריות והאירופיות שלו.

כשהוא מלווה על־ידי מנהל מישרד ראש־הממשלה והשגריר המיועד למצריים, הד"ר אלי בן־אלישר, קיבל נבחן את נציגות כור במצריים, חברותיו של המיליונר שאול אייזנברג ואת הנציגות של החברה החדשה, שבה שותפים אלופי צה"ל לשעבר, חברת גושן. נבחן ביקר גם בחברת אל־על, הציג עצמו כבעל מישרדי־נסיעות בקאהיר, גרמניה ובאוסטריה. נבחן הציע את עצמו כסוכן אל־על במצריים, כאשר תפתח אל־על קו לקאהיר.

אולם נבחן ביקר גם את נשיא התאחדות־התעשיינים, בומה שביט. שביט עסק באותה עת בהקמת חברת־נסיעות חדשה, חברת סיטי. בחברה אמורים היו לחיות שותפים שביט עצמו, סוכן־הנסיעות והביטוח עקיבא רוזנמן, וחברת־הנסיעות עזורי.

בין חברת־הנסיעות סיטי, שעדיין לא הוקמה, לבין נבחן הוקמו קשרי־עסקים. כאשר מונה בומה שביט כיושב־ראש מועצת־המנהלים של אל־על, הוא הפקיד אצל עורך־דינו את מניותיו בחברה החדשה, עד שהם יימכרו. שביט החל במשא־ומתן עם ידידו נבחן, כדי למכור לו את המניות בחברת־הנסיעות הישראלית. המשא־ומתן לא הגיע עדיין לסיומו.

בשבוע שעבר חתמה אל־על על ההסכם עם נבחן, אשר ישמש כנציגה הבלעדי במצריים. שביט טוען — וטענתו מקבלת אישור מהסמנכ"ל לענייני מיסחר של אל־על, אוטו הרשטיג — כי המשא־ומתן בין אל־על לנבחן התחיל עוד בתקופת מוטי הוד, ולפני ששביט הכיר כלל את נבחן. שביט והרשטיג טוענים כי אף הצעה אחרת מטעם סוכן־נסיעות מצרי לא הגיעה אליהם.

לעומת זאת טוענות שתי חברות מצריות, כי הן הציעו את שירותיהם לאל־על, ונדחו. האחת היא חברת זט — אוריאיישן סרוויסס והשנייה היא חברת אמקו מרבל. שביט טוען, ואף טענה זו מתאשרת על־ידי הרשטיג, כי לא היה לו כל קשר עם המשא־ומתן שנוהל עם נבחן, וכי הוא „רק הרים כוסית עם נבחן, אחרי שהחוזה נחתם."

שתי הפרשות, זו הישראלית הנוגעת למרדכי בן־ארי וזו המצרית הנוגעת לבומה שביט, מסעירות בימים אלה את חוגי עובדים הפגועים של אל־על. אין ספק שפרשות אלה לא יתרמו למאמצים להבראת החברה, שעליהם מצהיר שביט השכם והערב.

יוסי ינאי ■

פרשה בחל־אביב

היושב־ראש לשעבר של מועצת־המנהלים של אל־על, מרדכי בן־ארי, סירב להגיב על ההאשמות שלמרות הדחתו ממשיכה אל־על לשלם לו הוצאות אישיות בגובה של 5 מיליון לירות בשנה. הגילוי הזה קומם את עובדי אל־על שטענו כי בכסף זה אפשר היה לפרנס עשרות משפחות של עובדים בחברה.

יו"ר שביט: „אנחנו נהגנו לפי החוק והתקשי"ר. אני יודע שזה לא בסדר!"

יו"ר לשעבר, בן־ארי: „אני מנוע עתה מלדבר על נושאים אלה."

עובדה – מאז פוטר מתפקידו פחזיק כר בן-ארי, ע"ח החברה, משרד מרווח בבניין אל על בת"א (במערבי "תשת"), במזכירה, בנהג+מכונית צמודה (כאשר הנהג מסיע יום יום אותו, את המזכירה מפחח-תקוה לת"א וחזרה, הנהג נוסע עם האישה לשוק, מסיע את האמא של בן-ארי ואח חמתו לסידורים שונים ומסונים, לוקח ומחזיר את הבן לצבא - הבן עצמו נראה בכל רחבי הארץ כשהוא נוהג במכונית זו של אל על עם ידידיו - ולאחר נסיעותיו עוברת המכונית טיפולים שונים במוסך החברה, הנהג צמוד עם המכונית למשפחה גם בשבתות וחגים - ולמותר לציין מה משכורתו של הנהג בשעות נוספות מסוג זה). מר בן-ארי מקבל אספקת סיגריות וכיכוד מהמטרד הראשי, ממשיך בארוחות היוקרה, ממשיך לנסוע עם המשפחה לתקופות ממושכות לחו"ל ע"ח החברה (חזר לאחרונה מפרנקפורט בטיסה 358 ב-18.12.79 כשהוא נושא עמו 7 מזוודות, שכמובן עברו דרך המכס מבלי שנבדקו) .... ועוד הרשימה ארוכה!

תלונה למבקר־המדינה

קטע מחצי לום התלונה למבקר־המדינה, הד"ר ארנסט נבנצל, אותה שיגר עובד המשרת באל־על 10 שנים. העובד סקר את פרשת ביזבוזי הכספים של מרדכי בן־ארי בעת שבן־ארי היה יושב־ראש מועצת־המנהלים של אל־על וחשף את המשך ביזבוזי הכספים גם לאחר הדחת בן־ארי.

(המשך מעמוד 30)

מבצעים את המעשה הבארבארי של כלי־את בני־הערובה.

המסקנה של בגין: „מדינה של ערב־פאתים וקדומים" תהווה סכנה לאמריקה, ועל כן צריכה אמריקה לתמוך בישראל, שתיא המיבצר הנאמן הבטוח האמיתי שלה במרחב. עליה לספק לה יותר נשק, לעזור לה למנוע את הקמתה של מדינה פלס־טינית.

גוף חילוני. באורח מוזר, לא שוכ־נעו האמריקאים על־ידי טענות אלה. קרה ההיפך הגמור.

האמריקאים לא התרשמו במייוחד מהצ־הרת קדומי, שניתנה במיסגרת הודעה משותפת של שר־החוץ האשפ"י ונשיא בולגריה, בעת ביקור בסופיה. הם הסיקו ממנה את המסקנה ההפוכה: אש"ף נאלץ לתמוך בעמדות הסובייטיות, גם בניגוד לרצונו, מפני שברית־המועצות היא ה־מעצמה היחידה התומכת בו. אם ייפתח דו־שיח אמריקאי־פלסטיני תחלש התלות של אש"ף במוסקבה, ובמילא יוכל האיר־גון הפלסטיני לנקוט עמדות הדומות לעמ־דות של איראן, סעדיה ומדינות מוס־למיות אחרות, המתנגדות לפלישה הסובייט־טית.

גם יחסי חומייני־עראפאת נראים לאמ־ריקאים אחרת. אחרי כליאת הדיפלומטים האמריקאיים בטהראן, התנדב אש"ף לתווך בין הצדדים, אך נהדף על־ידי חומייני. חומייני הדתי־קיצוני חושד באש"ף, שהוא גוף חילוני מובהק, מה גם שנתגלו קש־רים בין אש"ף ובין המיעוט הערבי המר־דני בדרום איראן.

יתר על כן, האמריקאים בטוחים כי מאורעות אפגניסתאן יביאו להקמת ברית חדשה בין איראן ואמריקה, מייד עם חי־סול פרשת בני־הערובה האמריקאיים. לכן פירסמו האמריקאים השבוע הודעה מתו־נה, שבה הזכירו כי קצינים איראניים מס־יכים להתאמן באריצות־הברית, ושבה הובעה הדיעה כי חידוש פעולת השגרי־רות האמריקאית בטהראן יסייע לשני הצדדים.

גם מאיראן נשמעו צלילים מתונים יותר. השבוע ניתן להבין, כי המשבר עשוי להגיע לסיומו אם תתנהל באו"ם חקירה נגד השאה, שבה יתגלו ויפורסמו פשעיו, ואם יוחזר ההון שהוא שדד באיראן.

קשר אמריקאי־מצרי. כל זה הפ־תיע את בנין ועמיתיו. אולם הם לא הירי־פו מטיעוניהם. ייתכן כי קיוו שהסברה זו תשפיע על דעת־הקהל האמריקאית, אשר מאורעות איראן ואפגניסתאן עוררו בה מחדש את היצרים הלאומניים. מה גם שבשנת־בחירות נמצאים כמה פוליטיקאים המוכנים להסתייע בתעמולה זו למטרו־תיהם הפרטיות.

אך בסוף השבוע נראה כי הסברה־זו עלתה על שירטון. „הערבאפאתים והקדומים" לא הפחידו את האיש בבית הלבן. אפילו ביקורו של שמואל תמיר בוושינגטון לא הרעיד שם את אמות הסיפים.

האורות האדומים הוסיפו לדלוק בירו־שלים. המשבר בשיחות האוטונומיה, ש־הוחמר לפתע על־ידי הנשיא אנור אל־סאדאת, שדחה בצורה כימעט מעליבה את „דגם האוטונומיה" המגוחך של הצוות ה־ישראלי, נראה כחלק מקשר אמריקא־־מצרי.

לא נותר ספק: ממשלת ג'ימי קארטר סבורה כי יש להשיג היישג מהיר בדרך אל ההסדר הישראלי־פלסטיני, לפחות משני טעמים:

● כדי להקל על האמריקאים לפעול במרחב המוסלמי־הערבי, נגד ברית־המוע־צות, מבלי שאיבת הערבים לישראל תשמש מיטרד.

● כדי לאפשר לג'ימי קארטר עצמו להוכיח כי גם במישור זה הוא השיג הי־שג נוסף, דבר שישפר את סיכוייו בבחי־רות לנשיאות, שתיערכנה בעוד עשרה חודשים.

מיפלגות

רגע של אמת

פיצצת־הזמן, שהיתה חבויה מתחת לכניין של ש"י, התפוצצה חשבוע

באולם שררה דממה. בזה אחר זה נקרא כל אחד מן הנוכחים בשמו, ניגש לשולחן־הנשיאות, שילשל פתק מסומן לתוך קופ־סת־קרטון ששימשה כקלפי.

126 (מבין 145) חברי המועצה של ש"י, שנבחרה בוועידת־האיחוד שנסתיימה ב־אותו בוקר, הצביעו בעד או נגד קיום הרוטציה בסיעת התנועה בכנסת.

הכל התנהל בשקט מופתי, ובאורח תר־בותי למופת. שלושה נואמים דיברו בזכות קיום הרוטציה, שלושה נגדה. החלוקה לא היתה על פי המוצא התנועתי, והיא הפרידה גם בין ידידים. ד"ר יעקוב ארנון, מי שהיה מנכ"ל מישרד־האוצר, דיבר בז־כות הרוטציה. ידידו, האלוף (מיל') מתי פלד, דיבר נגדה. שני בעלי־הפלוגתא, סעדיה מרציאנו ומאיר פעיל, דיברו אח־רונים.

מילבד כמה קריאות־ביניים, התנהל ה־דיון בשקט. אילו הותר לזר להיכנס ל־ישיבה הסגורה, היה יכול לקבל את ה־רושם שמדובר על נושא אקדמי. אך כל הנוכחים ידעו כי הגיע רגע של אמת ל־תנועתם.

בעיטה בכתן. ואכן, תוך כמה דקות התפוצץ הכל.

בעוד שבאולם התנהל דיון אקדמי באמת (הנושא: השפעת דרגות־המס על שכר־העובדים), נערכה באולם סמוך, על שולחן־שיש גדול, ספירת פיתקי־ההצבעה. התו־צאה: 66 נגד הרוטציה, 56 בעדה, 4 נמ־נעים.

ברגע שנמסרה תוצאה זו, הסתיימה השלווה. סעדיה מרציאנו ביקש את רשות־הדיבור לשם מסירת הודעה אישית. בהת־רגשות גוברת הודיע תחילה על פרישה מן התנועה, אך תוך כדי דיבור התלהב, הכריז מילחמה על ש"י, נשבע להילחם בה.

כאשר עלה מאיר פעיל על הבמה כדי למסור הודעה אישית נגדית, אירעה ה־התפוצצות. תריסר חברי־המועצה, אנשיו של מרציאנו, ובניהם אשתו, החלו צועדים לעבר הדלת, כשהם עוברים במעבר ש־באמצע האולם, בדרך התעכבו. עלבונות וקללות ערביות עסיסיות הוטחו לכל עבר, וחיש מהר הורמו אגרופים.

קבוצה של פנתרים, ובראשם אשתו של מרציאנו, הסתערה בהיסטריה גוברת על הבמה, ירקה על פעיל, עקרה והרימה את שולחן־הנשיאות. אחרים החלו מכים תחי־לה את אנשיו של פעיל, ואחר־כך, בלא אבחנה, כל מי שנקרה בדרכם. איש־תנועה מירושלים, צלם חובב, הופל על הארץ כשהוא יורק שן ופניו מתנפחות. רן כהן, ראש סיעת של"י בהסתדרות, ספג מכה על עורפו. חבר־מועצה נכה הופל והוכה קשות. גם הסופרת יעל לוטן, שהצביעה בעד הרוטציה, ספגה בעיטה בביטנה, מפני שהעירה קודם לכן הערה שהפנתרים ראו בה עלבון.

המהומה ארכה כרבע שעה. כשהוזעקה המישטרה למקום, כבר היה האולם נטוש.

פנתר מרציאנו (באמצע) עוקב אחרי מניין הקולות במועצת ש"י*

66 נגד, 56 בעד, 4 נמנעים

בשעות הקטנות של הלילה. פי־צצת־הזמן, שהתפוצצה בצורה זו, הונחה עוד בלילה שבו קם מחנה של"י. זה היה ב־18 במארס 1977, ערב הבחירות לכנסת הנוכחית.

קדמו לכך חודשים של משא־ומתן עקר בין הפלגים, ללא תוצאות. גם כאשר הת־כנסה אותה ישיבה, במישרדו של אריה („לובה") אליאב, לא האמין כימעט איש שחישא תוצאות. אולם במהלך הדיון ה־מרתוני, שנמשך עד מאוחר בלילה, חדרו לתודעת 28 הנוכחים שתי אמיתות: שזוהי השעה האחרונה להקמת מחנה משותף, ושאם לא יקום המחנה ייתכן כי אף פלג אחד ממחנה־השלום לא יזכה בייצוג ב־כנסת.

וכך, לפתע, קם המחנה. הוא כלל שתי תנועות שכבר התייצבו בעבר בבחירות (תנועת מוקד ותנועת העולם הזה — כוח חדש); הקבוצה שפרשה עם לובה אליאב ממיפלגת העבודה (שקראה לעצמה „סוצ־יאליסטים עצמאיים"), קבוצה של אישים בלתי־תלויים (ובראשם ארנון ופלד), קבו־צה ערבית מהמשולש (בראשות ואליד צא־דק מכפר טייבה) — ופלג של הפנתרים השחורים, בהנהגת סעדיה מרציאנו.

הצטרפות פלג הפנתרים היתה בעייתית ביותר. היו שסברו כי הפנתרים לא יצליחו להביא קולות מן השכונות, אך יבריחו קולות בערים, ביגלל תדמיתם העדתית הקיצונית. אולם אנשי מוקד ראו בהצ־טרפות הפנתרים תנאי־בל־יעבור, ביגלל השקפתם הסוציאליסטית, ואילו לובה אליאב עמד על־כך ביגלל גישתו לפיתרון בעיית ארץ־ישראל השניה.

„לא קדנציה שלמה". במהלך הדיון פרשו מרציאנו ואנשיו מהישיבה, מפני שלא ניתן להם המקום השלישי ברשימה. אנשי מוקד, ובראשם רן כהן, רצו אחריהם במדרגות, שיכנעו אותם לחזור.

וכך, לבסוף, נתקבל מיסמך, שנוסח על־ידי לובה אליאב עצמו, ושנרשם ב־כתב־יד, הוא כלל רעיון שאליאב ראה בו עיקרון־יסוד: הרוטציה. בסיגנון כו־ללני, בלי נוכחותו של מישפטן (אמנון זיכרוני לא האמין כי הישיבה תישא פרי, ועל כן לא בא אליה), נרשם נוסח שגרם מאז לוויכוחים סוערים.

נאמר במיסמך: „הסכמנו שארבעת ה־ראשונים ברשימת המחנה לכנסת יהיו (1) אריה אליאב, (2) מאיר פעיל, (3) אורי אבנרי, (4) סעדיה מרציאנו... הסכמנו כי שלושת הראשונים ברשימה יכהנו בכנסת לא קדנציה שלמה, אלא יפנו מקומם, בדירוג, לבאים אחריהם ברשימה." הנוסח לא כלל לוח־זמנים, וגם לא פרטים אחרים לביצוע.

המחנה קם וזכה בשני מנדאטים — בניגוד לציפיותיהם של רבים, שקיוו לפ־חות לשלושה. אליאב ופעיל נכנסו לכנסת.

פיצצת־הזמן. לפתע נשמע תיק־תוק זה בקול רם. בסוף ינואר 1979 הודיע אליאב לפתע שהוא מתפטר מן הכנסת, בהתאם למוסכם. אורי אבנרי תפס את מקומו. סעדיה מרציאנו תבע כי מאיר פעיל ילך בעיקבות אליאב. יפנה לו את מקומו תוך חודש־חודשיים.

אנשי מוקד סירבו להיענות לדרישה זו, בטענה שאין הם יכולים לסבול מצב שבו הם לא יהיו מייוצגים בכנסת, מה גם שאבנרי ומרציאנו אינם מוגדרים שניהם כסוציאליסטים.

הוויכוח היה מר, והחריף משבוע לשבוע. בישיבות סגורות הוטחו עלבונות, לא פעם טענו אנשי מוקד כי הושמעו נגדם איומים באלימות. שאר ראשי של"י — וביניהם אבנרי, ארנון, פלד וזיכרוני — ניסו לתווך וחיפשו דרך כלשהי כדי ליישב את הסיכ־סוך, מבלי לפוצץ את המחנה.

לבסוף נמצאה דרך שנתקבלה על־ידי הכל. מכיוון ששרר רצון כללי לאחד את חטיבות של"י בתנועה אחת, נקבעה שי־טה: האיחוד יבוצע על־פי תקנון שית־קבל פה־אחד. אחר־כך תתכנס ועידה הוועידה תבחר במועצה, והמוצעה תחליט בישיבתה הראשונה בהצבעה דמוקראטית וחשאית על עניין הרוטציה.

לכאורה לא יכלו מוסדות של תנועה חדשה לקבוע לגבי הסכם, שנכרת לפני הקמתה, ושהוצג לבוחרים בבחירות ל־כנסת. אולם כל הצדדים הסכימו שאין דרך אחרת ליישוב המחלוקת.

ביצוע התהליך נמשך כימעט שנה, ו־בשבת האחרונה הגיעה לבסוף השעה הגורלית. המועצה החדשה, שנבחרה על פי התקנון, ושכללה תריסר פנתרים בקרב 145 חבריה, עמדה להכריע.

קדושת הסכם. בוויכוח הקצר וה־שקט, באווירה מתוחה, הושמעו כל הנימו־קים האפשריים בעד ונגד.

מחייבי הרוטציה העלו על נס את פער־לת פעיל כחבר־כנסת. אך לדבריהם היתה הבעייה פשוטה בתכלית: יש הסכם, והס־כם יש לקיים, גם כשאין זה נעים. מה גם שההסכם פורסם לפני הבחירות. תנועה המטוענת לטוהר־המידות ולקדושת־הסכמים, אינה יכולה להתעלם מהסכם שהושג בתו־כה. עליה לשמש מופת לציבור.

נראה כי נימוק פשוט זה שיכנע רבים, כי 56 המצביעים בעד הרוטציה כללו רק תריסר פנתרים, מאנשיו של מרציאנו. כל האחרים באו משאר חטיבות של"י (לשעבר, כי כל החטיבות התפרקו רשמית עם הקמת התנועה המאוחדת), רובם הגדול היו אש־כנזים.

(המשך בעמוד 38)

* מימין: דויד הייטנר, משמאל, מו־חמד יונים.

פרקליט המדינה חוקר תלונה שהוגשה נגד פרקליטה בכירה

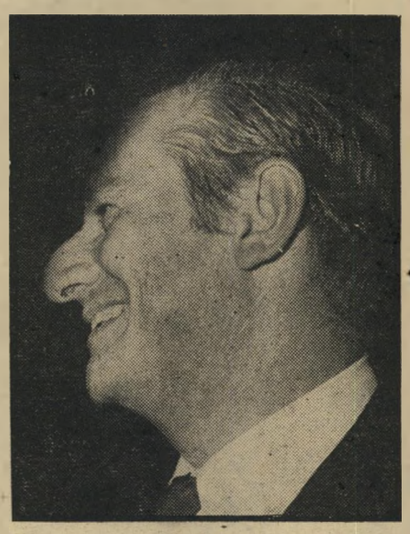
הגברים בחיי הפרקליטה

לאה לוי היא לא רק פרקליטה מוכשרת אלא גם אשה נאה ולבבית. לוי ניבאו עתיד מזהיר בפרקליטות. הצעירה בת ה־34 משכה תשומת לב אישית ומקצועית של כל מי שהכירה בבית־המישפט. אך בעלה לשעבר מנסה להציב מחסום בדרך התקדמותה. בימים אלה עוסק פרקליט המדינה, גבריאל בך, הממונה על לוי, בחקירה של שורה של האשמות שהועלו נגדה על־ידי בעלה לשעבר, אף הוא עורך־דין, ארנון לוי.

לוי, הנשוי כבר פעם שנייה, אינו מבקש לדברין „לנקום". לטענתו ממשיכה אשתו להתנכל לו, וחלק מתלונותיו נוגעות לגורמים שלא זה. אבל יש גם היבט ציבורי ליתר התלונות שלו. עורך־הדין ארנון לוי טוען, כי אשה העושה מעשים מהסוג אותם עשתה הסגנית־הבכירה לפרקליט־מחוז תל־אביב, לאה לוי, אינה יכולה להמשיך לכהן בתפקיד ולשאת את תואר עורך־הדין.

בתלונה הראשונה שהעביר ארנון לוי לבך, וכן ליועץ־המישפטי לממשלה ולמישטרה, נמצאת האשמה בדבר שיבוי חשבונות. על פי הסכם הגירושין בין לוי לאשתו, משלם הוא את חשבון הסופרמרקט החודשי. השיטה שנקבעה היא, שבסופר־מרקט רושמים את כל מה שרוכשת לאה לוי או את מה שרוכשות בנותיה על דף נייר, במחברת מיוחדת. האם ובנותיה חותמות במחברת, ליד הסכום שנרשם.

החוקר

פרקליט־המדינה גבריאל בך שאליו הוגשה התלונה נגד העוזרת־הבכירה לפרקליט־מחוז תל־אביב, לאה לוי, חוקר בפרשה.

בסוף החודש מעבירה לוי את הדף או את דפי־הנייר לבעלה, כדי שיפרע את החוב. לוי טוען כי גילה, שאשתו לא העבירה לו את הדף המקורי של הסופרמרקט, אלא דף משלה, שעליו כתבה סכומי כסף בעטים שונים, ולידם תחימות שלה ושל בנותיה. לוי לקח את הדפים לגרפולוג אליהו בן־טובים וזה אישר לטענת לוי במיסמך שהועבר לפרקליט המדינה, את מימצאיו של לוי.

לוי טוען, שכאשר גילה בפעם הראשונה דף לא מסודר כזה, עבר על־כך לסדר־היום, „אבל כאשר ראתה לאה כי בפעם הראשונה לא הגבתי, היא המשיכה לנסות, והחשבון של החודש שבא אחר־כך, היה גדול פי שלושה."

אך ללוי יש טענות נוספות נגד אשתו, מתקופת הנישואים שלהם, שלדעתו יש להם היבט ציבורי. לוי מפרט רשימה ארוכה של גברים, שהיו מעורבים בצורות שונות בעבודתה של אשתו כעורכת־דין מטעם המדינה, שעימם קיימה קשרים אינטימיים. בתלונותיו מציין לוי את הקשר בין אותם גברים לבין עבודתה של אשתו.

פגישה במלון „שרתון"

לדברי לוי של המיקרה הראשון הוא י.א., סוחר שכיהן כנציג־ציבור בוועדות ערר של מס־קניה. לוועדות אלה יש סמכויות שיפוטיות ולנציג־הציבור בהן שיקול דעת שיפוטי. לאה לוי הופיעה כפרקליטת מס־קניה, כאחד הצדדים בדיונים שנערכו בוועדות האלה. בינה לבין י.א. נקשרו יחסים אינטימיים. לאה לוי הודתה כי בילתה כמה לילות עם י.א. בחדר במלון שרתון בתל־אביב. כן הודתה לוי בפני בעלה, כי קיבלה מאדם זה מתנות בשווי רב. כולל תכשיטים ויהלומים.

ארנון לוי טוען, כי יש לבדוק את מערכת־היחסים האינטימיים בין גרושתו לבין י.א. ולראות אם היתה להם השפעה על מערכת־היחסים של לאה, שהיתה צד־טוען בוועדות אלה לבין י.א., שהיה באחד מקרי שופט, שהיה עליו להכריע בין שני צדדים: הצד של לאה לעומת הצד האחר.

לוי מבקש כי תוסק מסקנה אם היחסים האינטימיים, אותם קיימה לאה עם י.א., ומתנות התכשיטים שקיבלה ממנו היו להם השפעה על החלטות הוועדה.

פרשה אחרת שבה היתה מעורבת לאה לוי, לפי דברי בעלה, נוגעת לעד מרכזי שהופיע באחד המישפטים הגדולים והחשובים שבהם היא הופיעה במהלך הקאריירה המישפטית שלה. המדובר בעד ש.ר., ש־עבד במחלקת החקירות של המכס. ש.ר. הופיע כעד מטעמה של התביעה, שאותה ייצגה לאה לוי. היא הודתה בפני בעלה כי בילתה עם ש.ר. בחדר בבית־מלון בנתניה.

המישפט שאליו מתייחס לוי, הוא אחד המישפטים שהסעירו את הארץ משך תקופה ארוכה. הנאשמים במישפט זה יצאו זכאים למרות שהפרקליטה לאה לוי, יצאה מגידרה כדי להרשיעם. על עורך־דין אסור לקיים יחסים עם עד המופיע מטעם הצד הנגדי. במיקרה הזה, היה העד ש.ר. עד מטעמה של התביעה, העד של התובעת לאה לוי. אך ארנון לוי אסף חומר־דעת של מישפטנים הטוענים, כי גם במיקרה כזה יש בכך טעם לפגם, לפחות מבחינת חוקי האתיקה, הכתובים ושאינם כתובים, של עורכי־הדין.

אולם לפי דברי ארנון לוי לא הסתפקה אשתו־לשעבר בקיום יחסים רומנטיים עם צדדים המופיעים במישפטים שלה, אלא גם עם עורכי־דין אחרים ומתמחים שעבדו עימה. לאה לוי הודתה בפני בעלה כי קיימה יחסים עם ב.ב., שעזב אחר כך את מקום עבודתו.

לגבי מיקרה זה טוען לוי כי אין אמנם טעם לפגם ביחסים אלה מבחינת החוק, אך הוא מציע למעבידיה של גרושתו לבחון אם מצב זה, של אשה נשואה המקיימת יחסים אינטימיים עם אחד העובדים, בריא ליחסי העבודה במישרד.

ארנון לוי טוען כי מיקרה זה הוא החמור ביותר, מהבחינה הציבורית, משלל ההרפתקאות של אשתו לשעבר. עורך־הדין, אשר נהג לשלוח מתנות ופרחים ללאה לוי, היה מעורב באחד המישפטים המסעירים ביותר שנערכו בארץ, והוא גם ידוע כאיש־ציבור. לא מכבר הוזכר שמו של אותו עורך־דין כמועמד לתפקיד בכיר ביותר במישור הממשלתי.

מערכת יחסים אחרת קיימה לאה לוי, לפי טענת בעלה, עם עורך־דין שהיה נאשם במישפט שבו היא היתה מעורבת כפרקליטה. במיקרה זה לא הודתה לאה לוי כי קיימה עימו יחסים אינטימיים. אך מדי חג היתה מגיעה לבית הזוג לוי סלסלה גדולה, שבה היה מכל טוב, וזר פרחים גדול. בסופו של דבר הודתה, כי מתנות אלה נשלחו על־ידי אותו עורך־דין שהיה נאשם.

במיקרה אחר שבו הודתה לוי נוגע לרופא שישב בוועדת־ערר לגבי אחוזי נכות של נכי מישרד־הביטחון. אותו רופא היה חבר בוועדה, שגם לה סמכות שיפוטית. בלשים פרטיים, אשר עקבו אחרי לאה לוי, הצליחו לצלמה בעת שנפגשה בהסתר עם י.א. בעלה לשעבר של לאה לוי טוען כי היא קיימה יחסים אינטימיים עם י.א. במלון שרתון בתל־אביב, בתקופה שבה היו ביניהם יחסים מישפטיים.

תצלום של בלש

הגרושה

עורכת־הדין לאה לוי, נגדה הגיש בעלה לשעבר תלונות לפרקליט־המדינה, נחשבת לאחת מהנשים הנאות בפרקליטות.

טית. לאה לוי ייצגה בוועדה זו את המדינה. היא הודתה בפני בעלה כי קיימה עם אותו רופא יחסים אינטימיים.

לוי לא הצליח לגלות את שמו של הרופא, שהיה בקשרים אינטימיים עם אשתו, אולם קיבל ממנה הודאה בכתב, כי אכן היה כזה. לדעת לוי על השילטונות לחקור ולברר מיהו אותו רופא ואם היתה למערכת הקשרים האישית, ביגו לבין עורכת־הדין לאה לוי, השפעה על החלטותיו של הרופא, כאשר ישב בוועדת־הערר לאחוזי־נכות של מישרד־הביטחון.

„ידיד של אבא"

לה שאלה שתעמוד בפני החוקרים, ב־פרשת לאה לוי והגברים, היא מדוע הסכימה להודות בפני בעלה, בכתב ובהקלטה, על בגידותיה בו. היא טוענת כי זה היה בתקופה שבה „רציתי שהכל יהיה בסדר בינינו, ושנפתח דף חדש. לכן הייתי מוכנה להודות בכל דבר." לכתב העולם הזה אמרה לאה לוי: „כל הפרשה שייכת לתקופה שבה הייתי נשואה. עכשיו אני כבר לא נשואה וזה לא מעניין אותי."

תגובותיה של לאה לוי על פירוט האשמות של בעלה היו שקטות. כשנקראה בשבוע שעבר לשיחת־חקירה אצל בך, אמרה על חשבונות הסופרמרקט: „יכול להיות שהיתה שם טעות."

על האשמות הבגידה לא הרחיבה את הדיבור: „חלק ממה שאומרים עלי זה סתם דברים. חלק מתייחס לידידים־ממש שלי, אבל לא עם כל ידיד צריכים ללכת למיטה. אני לא רוצה לעסוק בעניין הזה. אני שלמה עם עצמי ועם מצפוני, ולא עשיתי רע לאף אחד. לגבי י.א. הוא הרבה יותר מבוגר מני והגענו למערכת יחסים של ידידים ממש. ב.ב. עבד איתי ביחד ואי־אפשר לחשוד בכל גבר שאני נמצאת במחיצתו כאילו אני נכנסת איתו למיטה. וביחס לעורך־הדין, זו ידידות בת הרבה שנים. הוא גם ידיד של אבא שלי, ואני עשיתי לו הרבה פעמים טובות בלי שזה יהיה קשור לעבודה שלי. על העניין של הרופא אני לא רוצה בכלל לדבר.

„הבעל שלי, ארנון, היה נוהג להכות כל בן־אדם שהוא חשב שאני מתעסקת איתו. יש על כך תלונות של אנשים במישטרה. אני לא מבינה מדוע הוא צריך לעשות לי את כל זה. אנחנו כבר לא נשואים והוא לא צריך לקנא לי גם עכשיו."

ניבה הצברית היא הדוגמנית היחיד

נבדת הס

כ**אשר היא צועדת** על המסלול אי־אפ־שר שלא להתפעל ממנה. תמירה, בעלת גוף דקיק, שיער חום־בהיר גולש, או אסוף בקוקו, והליכה מיקצועית בטוחה. כאשר היא מופיעה על דפי ירחוני־האופנה, אי־אפשר שלא להבחין במשהו המייוחד הזה שלה, המבדיל דוגמנית מוצלחת מעוד דוגמנית.

הדוגמניות הוותיקות רואות בה יורשת ה־מסכנת את מעמדן. ניבה פון־וייזל היא רק בת 21, וכבר נחשבת כאחת מהשורה הראשונה.

כאשר הנשים המבקרות בתצוגות האופנה אומרות עליה, בין פיסת־עוגה ללגימת קפה:

„או, כמה שהיא אצילה," הן אינן יודעו
כמה הן צודקות. משום שניבה פון־וייזל
הדוגמנית היחידה בארץ הנושאת תואר א
לה אמיתי שניתן למישפחתה, תואר שמס
היא מסרבת להיפרד.

את הקאריירה שלה בעולם הדוגמנות ה
חילה ניבה כשהיתה מזכירתה של מורת הדו
מניות לאה פלטשר. יום אחד הגיעה למי
רדה של פלטשר, ברגע האחרון, דרישה לד
מנית להופיע בשבוע האופנה. דרישותיהם
בעלי בית־האופנה היו מדוייקות: גבוהה, בל
דית, מידה 38. לפלטשר לא היתה אף ד
מנית אחת פנויה. לפני שהשיבה תשובה של

התותח של סבא

כאשר פרצה מילחמת־העצמאות, גוייס סבא של ניבה לצבא, קיבל דרגת סגן־אלוף ופיקד על סוללת נפולציונצ'קים, חיילי גבעתי יצאו מהפרדסים ובאו לראות את הקצין הקשיש.

ניבה עם הדוגמן ג'ון שקד, הדומה להפלי

בארץ שיש לה תואר של אצולה

נהיג

לית, אמרה לה גיבה: „תשלחי אותי, יש לי כל הנתונים."

פלטשר סירבה. לגביה, מי שלא עברה את הקורס היקר שלה אינה דוגמנית, וגיבה היתה רק מזכירה. גיבה התפטרה על המקום, ניגשה למיפעל שהזמין את הדוגמנית, הציעה את עצמה והתקבלה לאחר בחינה שנמשכה כמה דקות. מאוחר יותר הגיעו הדוגמניות המיקצועיות של פלטשר. הן לא עברו את המיבחן.

מאותו הרגע החלה הקאריירה של גיבה. היא זינקה כמטאור לשמי האופנה הישראלית וכבשה לה מקום של כבוד, ממש כמו הכי־בושים של סבא שלה, ושל אבי סבה.

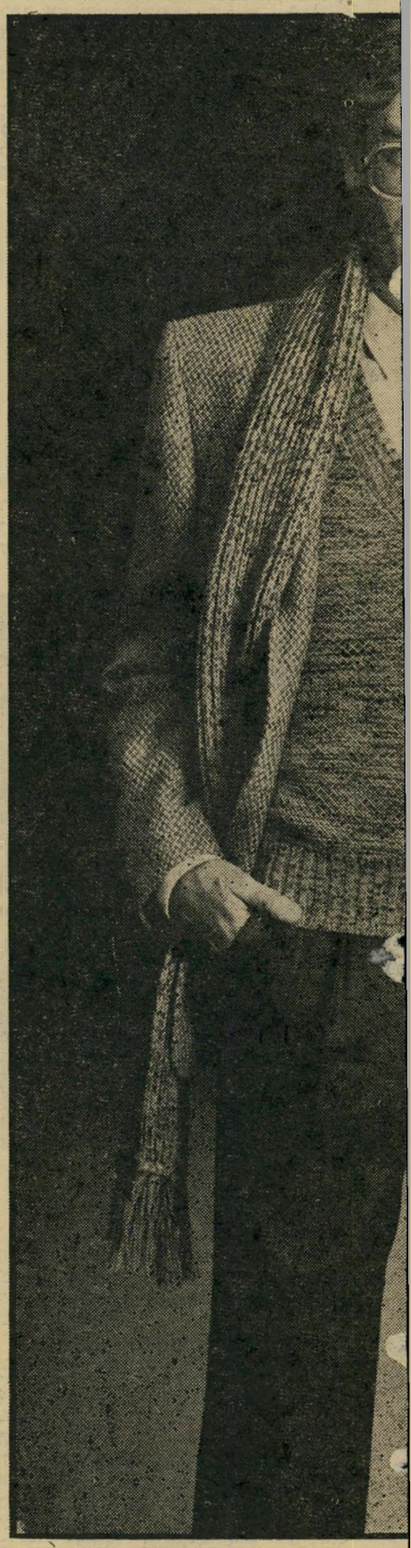
סבא של גיבה, זאב פון־וייזל, היה אחד ממנהיגי התנועה הרביזיוניסטית. התפרסם כעיתונאי ופרשן.

רקדנית החל בגיל ארבע למדה גיבה בלט קלאסי. היא עזבה את הריקוד אחרי שיחזרורה מהצבא.

לסבא שלה בנעוריו

אבי סבה של גיבה, פרנץ ארנסט וייזל היה הפרקליט הצבאי של צבא הקיסר האוסטרו־הונגרי. הוא הכין לממ־לכה חוקת־שיפוט־צבאית ליברלית, חוקת שיפוט הנחשבת לראשונה בתקופה המו־דרנית. חוקת השיפוט שהוכנה לפני זו של פרנץ ארנסט נערכה 200 שנה קודם לכן, בתקופת הקיסרית מריה טרזה.

לגבי הדרך שבה קיבל פרנץ ארנסט את תואר האצולה פון, המקביל לבארונט האנגלי, יש גירסות אחדות. יש הטוענים כי פרנץ ארנסט ידע כי הקיסר עומד להע־ניק לו את התואר, כאות־הוקרה עבור החוקה שחיבר ועבור שירותיו. אולם ה־קיסר נאלץ לברוח, ופרנץ ארנסט „הח־רים" לעצמו את התואר, מפני שבין כה וכה הוא הגיע לו. סיפור אחר אומר כי הדבר האחרון שהקיסר עשה לפני שברח, היה לחתום על התעודה המעניקה לפרנץ ארנסט את הפון. גיבה טוענת כי בידי המישפחה העתק של התעודה המקורית שלפיו היא נושאת את התואר שלה בזכות ולא בחסד.

בנו של הזוכה בתואר הפון, סבה של גיבה, וולפגנג פון־וייזל אשר שינה את שמו לזאב, היה רופא, שהצטרף לחיל־התותחנים של הצבא האוסטרי במילחמת־העולם־הראשונה. ניסיון זה עמד לו לאחר שעלה לארץ. כאשר פרצה מילחמת־העצ־

(המשך בעמוד 38)

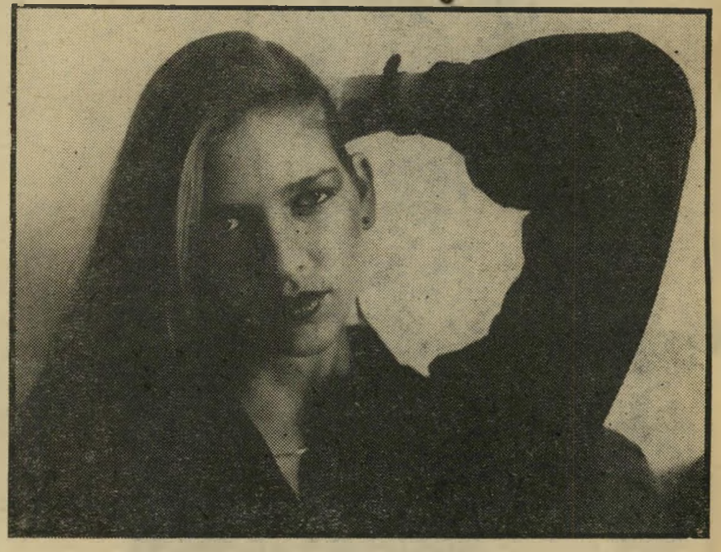
(המשך מעמוד 37)

מאות, גוייס זאב פון־וייזל לצבא, קיבל דרגת סגן־אלוף, היה אחד הקציניס הקשר־שים ביותר בצה"ל ופיקד על טוללת נפוליונצ'יקים בקרב על נגבה. מסופר כי חיילי גיבעתי יצאו מהסרדסים הסמוכים למקום הסוללה כדי להתבונן בפלא הכ־פול: תותחים מימי מתושלח וקציו קשיש המפקד על חייליו במיבטא יקי מודגש.

יתכן שחיילי גיבעתי לא הכירו את זאב פון־וייזל, אולם מדינאי אותה התקופה, ואבות היישוב הכירו אותו היטב כאחד ממנהיגי התנועה הרביזיוניסטית. פון וייזל היה ידוע תקופה מסויימת כיחיד המאציס על שילטונו של ז'בוטינסקי בתנועה. את פירסומו בארץ קיבל פון־וייזל, כאשר נאסר יחד עם מנהיגי היישוב ונכלא ב־לטרון, שם הוא הכריז על שביתת רעב ל־28 יום. ביום ה־19 לשביתה שיחררו אותו הבריטים מהכלא, אך פון־וייזל המ־שיך בשביתה עד ליומה ה־28.

בתחילת שנת 1943 זכה פון־וייזל ב־פירסום עולמי כאשר הגיש תוכנית לה־קמת מדינה־יהודית במיסגרת האימפריה־הבריטית, תוכנית שנדחתה אז על־ידי היישוב ובעיקר על־ידי חברי תנועתו של פון־וייזל. עד היום משוכנעת המישפחה כי אילו היתה מתקבלת תוכניתו של הסב, היתה היום ישראל מבוגרת בחמש שנים.

בערוב ימיו השתקע פון וייזל בגדרה והתפרסם כסופר, עיתונאי ופרשן צבאי. בנו, דן, אביה של ניבה, הלך בדרכי אביו ובדרכי סבו. מהסב הוא ירש את המישפטים, ומאביו את התותחנות. דן פון וייזל הוא כיום עורך־דין מצליח וקציו־מילו־אים בחיל התותחנים.

דוגמנית פון־וייזל
דוגמנית או תותחנית?

מבוגרת בת שמונה

מישפחה עם היסטוריה כזו הגי־עה ניבה למסלול הדוגמנות. „להיות דוגמנית עם תואר פון זה כמו להיות דוגמנית בלי תואר פון, אבל אני יודעת שיש בי הרבה, לחיוב ולשלילה שנתנה לי המורשת המישפחתית, ואולי אני בכל זאת שונה במשהו משאר הדוגמניות."

הוריה של ניבה התגרשו כשהיא היתה בת שמונה. אמה היא אשה יפה העוסקת בהרצאות בנושאי אופנה ויהדות. „אבא ואמא לא הסתדרו. אני לא הסתדרתי בשלב מסויים עם אשתו החדשה של אבא, ולמ־רות שהוחלט שאני אהיה אצל אבא, עזבתי את הבית פעמים רבות. לאבא לא היה מי שיטפל בנו." אז מצאה ניבה מיקלט בגדרה, אצל סבא וסבתא. „סבא היה אדם מיוחד, ולא בגלל שהוא פון," צוחקת ניבה. „את כל חיין הוא הקדיש ללימודים. זה מה שהוא העביר לנו, לנכדים שלו: לא חשוב מה לומדים, העיקר שלומדים."

„הייתי מאד קשורה לסבא. הזיכרון ש־יישאר לי ממנו הוא לא של סבא שמביא את הצעצועים. לי כמעט לא היו צעצו־עים. הוא היה אדם דתי, אבל זה לא הפריע לו להיות איש העולם הגדול. אני זוכרת שבחגים הייתי הולכת איתו לבית־הכנסת, ושם הכל היה מתנהל לפי דקדוקי הדקדוקים. שולחן החג היה כאילו מעולם אחר: כלי־כסף, מפיות תחרה עם פרחים — כמו באירופה של אבא של סבא."

ניבה מודה כי גירושי ההורים שלה הש־פיעו עליה קשה: „ילדה בת שמונה, שפיתאום ההורים שלה מתגרשים, זה פוגע בהתפתחות שלה. פיתאום הייתי יותר מבו־גרת והפסדתי דברים שמגיעים לילדה בגילי. פיתאום הייתי צריכה להיות מבו־גרת וחזקה לשפל באחי הקטן, פיתאום הייתי צריכה להתמודד עם דברים שילדים אחרים, בגיל שלי, ואפילו בגיל מבוגר יותר, אינם מכירים כלל."

אחר־כך החלה תקופת ההתבגרות. שני־בה טוענת כי היתה קשה לה במיוחד, בעיקר בגלל אופיו המיוחד של אבא שלה. „אני לא הייתי צריכה להכין שיעורים כדי לספק את המורה, אלא לשביעות רצונו של אבא. הוא היה יושב איתי שעות. גם על דברים שהייתי מקבלת ציון מעולה מהמורה, היה אבא מתרעם שאין הם מושלמים. בשיחות בינינו אבא אסר עלי להשתמש במונח 'אני חושבת'. הוא טען, והיום אני מבינה שבצדק, שברגע ששני אנשים המשוחחים אומרים 'לדעתי', או 'אני חושב' אין יותר בסיס לוויכוח.

„אבא גם חשב אחרת על מה שמותר ומה שאסור לילדה בגיל 17 לעשות. הייתי צריכה לחזור מוקדם הביתה. אסור היה לי ללבוש ביקיני. את החברים שלי היא לא אהב. על תיאטרון, סרטים, קונצרטים, דיסקוטקים אי־אפשר היה לדבר בכלל. בגיל מבוגר יותר כבר הצבתי את הדב־רים כך שאני לא צריכה לקבל את רשותו, אבל אני יודעת שעד היום אין הוא מסכים עם דרך החיים שלי."

ג'ינס, פילוסופיה ותצוגות־אופנה

במשך שנתיים היא היתה חברתו של עורך־הדין אילן לפידות, מי שהתפרסם בעיקר כבעלה לשעבר של דוג־מנית אחרת, ליאורה לפידות. כיום היא טוענת שאבא שלה צדק כשהתנגד לחיים המשותפים שלה עם לפידות. „לא הייתי נמצאת איתו שנתיים אם לא הייתי אר־הבת אותו, אך הפרש הגילים ביניהם, כ־עשרים שנה, הוא בכל זאת משמעותי. בגלל זה אולי לא הסתדרנו ונפלאתי להחליט על פרידה."

משבר הנישואין של הוריה יחד עם המשבר שלה עם לפידות, גרמו לניבה לאמץ לעצמה דעות מסויימות ביותר לגבי החיים שבין בני־אדם. „אני רציונאלית. אני לא חושבת במושגים של שקיעות. אני לא מאמינה באהבה ממבט ראשון, יכול להיות שיש כאלה אהבות, אבל הן לא מחזיקות מעמד. אני גם לא משוכנעת שאני מטורפת לגמרי אחרי הנושא הזה של אהבה בכלל. אני לא מוכנה להקדיש לחיפושים אחר האהבה זמן ולא מאמץ. זה לא הדבר הכי חשוב בעולם.

„אני הרבה יותר מאמינה בקוטביות. אני אוהבת להיות זרוקה בבוקר עם ג'ינס, ללכת לשעורי הפילוסופיה והמתימטיקה שלי באוניברסיטה, ובערב להיות לבושה אלגנטית לקראת תצוגה. את זה אני אוהבת אפילו יותר מאהבה ומין, ואני חושבת שהם לא בדיוק קשורים זה בזה."

נאום הדוגמנית לבית פון־וייזל.

(המשך מעמוד 34)

חשדות וחששות. הנימוקים שהוש־מעו נגד הרוטציה היו מגוונים יותר. בין השאר:

● העובדה כי של"י זכתה רק בכמה מאות קולות בשכונות. כך שברור כי חל־קם של הפנתרים בציבור האלקטורלי של של"י הוא זעום ביותר.

● החשש שעם היכנסו לכנסת יזנח מרציאנו את של"י, יתאחד עם חברו צ'רלי ביטון (שנבחר בזכות הקולות הערביים של רק"ח) ויקים עימו סיעה של פנתרים שחורים בכנסת, שתחייצב גם בבחירות הבאות. ייתכן כי חשש זה, יותר מכל נימוק אחר, השפיע על המהססים.

● „אם אדם חותם על הסכם ואינו יכול לקיים אותו מפני שזאת התאבדות, הוא הולך לבית־המישפט ואומר: איני יכול לקיים, תטיל על קנס!"

● הטענה כי ההרכב אבנרי—פעיל הוא הטוב ביותר שהתנועה יכולה להעמיד, מבחינת הכושר הפרלמנטרי, ושזהו השי־קול החשוב ביותר.

● הטענה כי בשנתיים האחרונות לא השתתף מרציאנו כראוי בפעולה היומיומית של של"י, לא ניסה להתמחות בעניינים הנדונים בכנסת, והופיע רק בישיבות ש־בהן נדונה הרוטציה.

שני הצדדים ניהלו פעולת־שיכנוע אינ־טנסיבית, במשך חודשים. כאשר התכנסה המועצה, היה ברור כי אין בה כימטע חברים שאין להם דיעה מגובשת על נושא זה. אך נותרו באמצע כמה מתלבטים — וייתכן כי דווקא הם הכריעו את הכף.

חשבון נפש. תומכיו של מרציאנו, מחוץ לפלג הפנתרים, קיו שיישאר בשל"י ושימשיך להיאבק בתוכה. אך הודעתו ה־רגשנית, מייד אחרי היוודע התוצאות, סתמה את הגולל על תיקווה זו. המהומה האלימה סיימה את הפרשה. בעיני מרציאנו וחבריו, היתה זאת פרשה פשוטה של „דופקים את השתורים", והם הגיבו בזעם.

פרישת הפנתרים לא שינתה באופן מהו־תי את הרכב התנועה, מפני שגם קודם לכן הם היו בה מיעוט קטן. אולם ייתכן כי הפרשה תזיק לשל"י באופן חמור במישור הציבורי.

בשבועות הקרובים בוודאי תלקק התנועה את פצעיה ותערוך את חשבון נפשה אחרי החווייה הטראומטית.

תכנים וכוזבים

מה אומרים הקומוניסטים על אפגניסתאן — אז ועתה

אחד הג'ובים הקלים והנעימים, שמסר־גלת רק"ח לתת למישהו מחבריה, כרוך בשהות ממושכת במוסקבה. על חשבון המיפלגה, כמובן, ולפעמים על חשבונה של ממשלת ברית־המועצות. הג'וב: לכהן כ־שליח עיתוני המיפלגה הקומוניסטית הישי־ראלית בבירה הסובייטית. לא צריך להיות עיתונאי בעל נסיון, כדי לזכות בג'וב הזה. נחוצים שני דברים בלבד: חוש אח־ריות ונאמנות בלתי־מסוייגת לקו המיפ־לגתי, הזהה תמיד לקו הנקוט באותה שעה בידי ממשלתה של ברית־המועצות.

החבר המאושר, המכהן עתה כ„כתבנו במוסקבה", הוא איש מיפלגה ותיק בשם רסאן חביב. הוא משוחרר מן החובה, המוטלת בדרך כלל על עיתונאים ב„עולם הקפיטאליסטי הרקוב" — לגלות סקופים, לחשוף שערוריות, לדווח על האמת, גם אם אינה נעימה לשילטונות, ליזום ראיו־נות, להקשות על בני־שיחו ולהגן על קורבנות המישטר. עליו רק לגשת למוס־דות הסובייטיים — הממלכתיים או המיפ־לגתיים — ולקבל מידיהם הודעות או חו־מר־רקע מתאים. את אלה הוא שולח לישראל, וכאן מתפרסמים הדברים בעב־רית ובערבית, מדי שבוע.

מגן הפועלים. בספטמבר 1979, למשל, העביר „כתבנו במוסקבה" את הדברים הבאים למערכת זו הדרך • בתל־אביב: „תאפזאללה אמין, שנבחר כראש המועצה המהפכנית של אפגניסתאן, כמזכיר כללי של המיפלגה הדמוקראטית וכראש־ממשלה של הרפובליקה הדמוקראטית האפגאנית, הכריז כי המישטר העממי באפגניסתאן מגן על אינטרס הפועלים, הפלאחים וכלל העובדים." הדברים התפרסמו בשבועון המיפלגה ב־26 בספטמבר.

כעבור כשלושה חודשים, נאמן לג'וב שלו, העביר רסאן חביב לישראל את הדברים הבאים: „תוך דמגוגיה, תכסים וכוזבים פעל אמין לתפיסת מרכזי־כוח ב־ממשלת אפגניסתאן והצליח להפיל את הנשיא החוקי הנבחר ואפילו לרצוח אותו, כדי לחסל למעשה את המהפכה ואת הי־שגיה." הדברים פורסמו אף הם בשבועון הרק"חיסטי ב־2 בינואר 1980.

איך הצליח העיתונאי הקומוניסטי לגלות בינואר את אשר לא ידע בספטמבר? סתם ולא פירש.

לפני שלושה חודשים כתב חביב, כי המישטר המהפכני באפגניסתאן, בהנהגת אמין, „לוחם ללא רתיעה בשרידי הפי־אודליזם, מבצע תמורות נרחבות לפיתוח החקלאות והתעשייה, ומכבד את אמונו־תיהם הדתיות של כל התושבים." החודש כתב את ההיפך הגמור: „בידי אמין נר־צחו נציגים רבים של פועלי תעשייה, מנ־היגי המיפלגה, מנהיגי צבא, מנהיגי הדת האיסלאמית ואורחים נאמנים..."

אחוות עמים. בספטמבר תיאר חבי־טאון של רק"ח את החיים באפגניסתאן כגן־עדן עלי אדמות: „הלאומים חיים באחווה, ללא הבדל לאום או עדה. אחוות העמים באפגניסתאן נושאת אופי מעמדי; זוהי אחווה של העם העובד, של הפועלים והאיכרים... המאבק אינו בין תומכי ה־איסלאם למתנגדיו, אלא מאבק של כל המנוצלים והמדוכאים נגד מנציליהם."

אולם בינואר גילה, כנראה, שליח רק"ח במוסקבה, כי גן־העדן האפגאני הפך, משום מה, לגיהינום. הוא כתב מפי השליט ה־חדש של אפגניסתאן: „בני המולדת רבי־הסבל, חיילים, קציניס, פועלים, נוער, אינ־טליגנציה, איכרים, אנשי כהונה, מאמי־נים, מוסלמים כנים — סונים ושיעים, גברים ונשים גיבורים של ארצנו... עמי אפגניסתאן: פושטונים, תאג'יקים, האזא־רייאים, אוזבקים, תורכמנים, בלוצ'ים, נו־ריסתאנים ובני־מולדת אחרים, אשר סבלו עד כה דיכוי ועינויים בלתי־נסבלים מצד קומוניסט זידנר

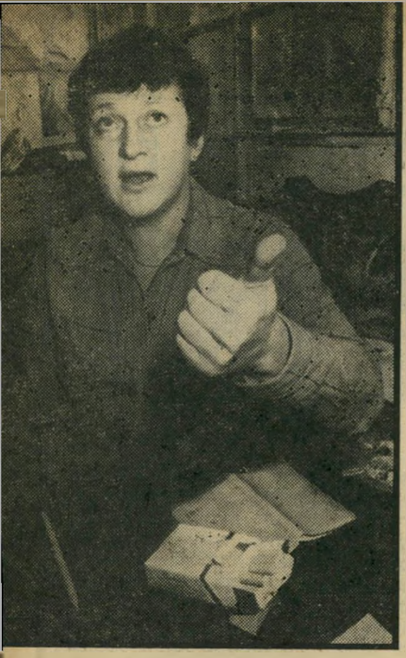
קומוניסט זידנר
גן־עדן או גיהינום?

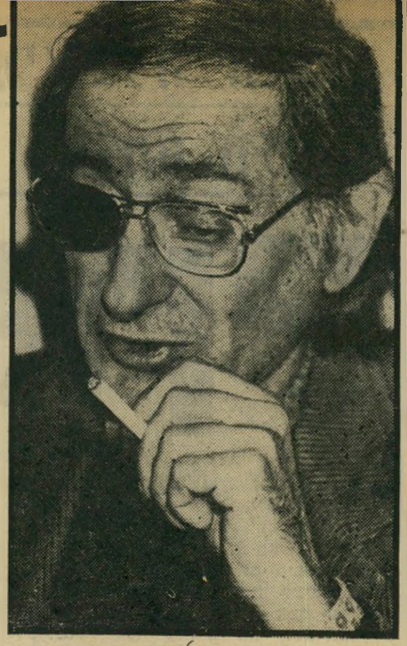
המגנון העקוב מדם של תאפזאללה אמין ומרעיו, סוכני האימפריאליזם האמריקאי — התאחדות בשם החרות, הכבוד והמצפון של המולדת!"

המסביר החייכן. בשבוע שעבר ער־כה רק"ח אסיפת־הסברה פומבית בתל־אביב, על הנושא המדובר ביותר בעולם: „האמת על הנעשה באפגניסתאן". מפאת חשיבות הנושא הוטל תפקיד המסביר למנ־היג המיפלגה, הח"כ החייכן מאיר וילנר. הוא חזר בהרצאתו על הדברים שנכתבו בעיתוני מיפלגתו. אך כיאה לאדם בקיא ומעודכן הסתמך, כמובן, על דיווחי ינואר, כאילו שדיווחי ספטמבר כלל לא היו קיימים.

שר־הבריאות לווה מח"כ פלאטו שני מיליון ל"י בתיקווה להציל את המועדון

מועדון בצרות

מנהל־המועדון ספיבק
יצירת עולם קטן

ב יום השישי שעבר נאלצה כרמלה • לעזוב את המיסגרת היחידה שאליה היתה שייכת. שנה וחצי לפני כן שוחררה מבית־חולים פסיכיאטרי בירושלים אחרי ששהתה שם אחת־עשרה שנים, מיום היותה בת 19. היא לא עזבה מרצונה או מרצון מטפליה, היא עזבה בגלל „בעיות תקציביות".

כרמלה אושפזה אחרי מאורע שהוגדר במינוח רפואי „התקף פסיכוטי", שבא ב־עיקבות נטישתה על־ידי חבר נעוריה. ב־שנה הראשונה ניסו לרפאה, באמצעות תרופות ושיחות, מצבה השתפר והיא שוח־ררה לשבוע, אולם החזרה על־ידי בני מישפחתה אחרי התקף נוסף. נסיונות חוז־רים לחיות מחוץ לבית־החולים נכשלו גם הם. כרמלה לא היתה מסוגלת לתפקד בחברה רגילה.

לפני כארבע שנים ניסתה העובדת־הסוציאלית לחפש לה מקום עבודה. היא היפנתה אותה לכריכיית ספרים. בעלי המקום ידעו על מצבה של כרמלה, וב־תיאום איתם התחילה לעבוד שם. אולם היא לא יכלה לעמוד בסדר היום הקבוע וחדלה לעבוד.

ללמוד מחדש

ל יום אחד הוחלפה העובדת־הסוציא־לית באחרת. היתה זו השנה הראשונה לעבודתה של העובדת החדשה, שהיתה מלאת מרץ ורצון לתקן את כל אשר פגום בסביבתה הקרובה.

בתקופת לימודיה היא עברה השתלמות במועדון שלום הירושלמי, שמעה הרצאות מפי הד"ר מרק ספיבק ראתה חולים שכונו "Lost case", (מיקרה אבוד) שהתנהגו כנורמליים לכל דבר, ותיפקדו בחברה הרגילה. היא החליטה לפנות לעזרתם. תחילה הגיעה כרמלה לפגישות הקבוצה כשהיא באה וחוזרת לבית־החולים. בהמשך הוחלט, בלחץ העובדת־הסוציאלית, לשח־רר מבית־החולים. מצאו לה מקום לינה והיא החלה בפגישות אינטנסיביות עם מטופלים, כאשר הפגישות נערכות במיס־גרת מועדון שלום ובהדרכת אחד מאנשי ציוותו של ד"ר ספיבק. תחילה לימדו אותה לצחצח שיניים, אחר־כך להחליף בגדים, לתכנן את הבוקר, להכין כוס־קפה ולמרוח גבינה על הלחם.

אחרי חודשים ספורים התקדמה, ויחד עם בני הקבוצה האחרים למדה לתכנן יום שלם, מבוקר עד ערב. יחד עם מדריכה היא הלכה לחנות המכולת הקרובה וקנתה מיצרכים לארוחת־הבוקר, בהמשך הזמינה חברות לארוחת־ערב. לפני שלושה שבו־עות חגגה את ביקורה הראשון בקולנוע.

התיקוות היו גדולות, אנשי הצוות קיוו לראות אותה מסתדרת באופן עצמאי לח־לוטין, שוכרת חדר לבד, עובדת בקביעות ומפרנסת את עצמה. כרמלה ציפתה ליום שבו תרגיש די בטוחה כדי לפנות לבני מישפחתה, למרות שידעה שהם עלולים שלא לקבל אותה ביניהם. האתגר היה לא להישבר גם אם אמא תגרש אותה.

• שם בדוי.

אחרי חודשים של מאבקים עם מישרד־הבריאות ומישרד־הרווחה, ואחרי הבטחות שונות התנפצו החלומות והתיקוות עם סגירתו של המועדון.

הרעיון שהינחה את המועדון הוא פרי עבודות־מחקר שערך ד"ר ספיבק עוד בה־יותו פסיכולוג בארצות־הברית. ספיבק החליט לעלות לארץ, ב־1967, וליישם את הרעיון בירושלים. המועדון נפתח ביוזמתו ותחת הנהלתו ב־1968.

הטענה העיקרית היא כי מלבד בעיות המחלה עצמה, מחמיר האישפוז הממושך בבית־חולים את מצבו החברותי של המ־טופל. החולה לומד לחיות ולהסתגל לקבו־צה קטנה ומיוחדת במינה של הסביבה הקרובה, שהנורמות שלה שונות מאותן המקובלות בחברה הרגילה. ככל שזמן ה־אישפוז ממושך יותר, וככל שהמחלה קשה יותר, הולך המרחק בין החולה והחברה הרגילה וגדל. נוסף על כך, המישפחה הקרובה מתרגלת לחיות בלעדיו, ובהמשך אף מרחיקה אותו ממנה. כשהמטופל עוזב את בית־החולים הפסיכיאטרי, גם אם מצב בריאותו האובייקטיבי טוב, הוא איננו מסוגל ללמוד להסתגל לחיים במהירות הגדולה, שמצפים ממנו. הוא נשבר וחוזר למיסגרת הבטוחה של בית־החולים. סקר שנערך בארצות־הברית הראה כי אחד מכל שלושה אישפוזים פסיכיאטריים הוא אישפוז חוזר.

מועדון שלום טוען שאת השלבים הרא־שונים, שיכולים להימשך גם כמה שנים, יש לבצע בעזרה צמודה של מדריך, ויש ללמד את החבר במועדון כל פעולה וכל תגובה, שלכאורה נראות פשוטות ביותר, ואפילו אוטומטיות לאדם רגיל.

הלוואה לשוסטק

ב חודשים האחרונים צופה כל ה־ארץ במאבק הקיום של צוות המר־עדון. תוכניות טלויזיה וכתבות העיתונות היומית עוקבות בדריכות אחר מאבקים שמנהלים אנשי הצוות במישורים ציבו־ריים ופרטיים. הדי המילחמות הגיעו מעבר לגבולות המדינה. למישרד־החוץ הגיעו מיברקים מאוניברסיטות באיטליה ובאוס־טרליה, שבהן טוענים מרצים לפסיכולוגיה כי מועדון שלום הירושלמי משמש דוגמה ובסיס למחקרים ענפים בתחום שיקום מחלות־הנפש.

בבדיקה יסודית מתברר כי עתידם של 73 משוקמי מחלות־נפש וארבעים אחרים הממתינים בתור, תלוי ועומד על כירעי שני מיליון לירות ישראליות. מאבקי יוקרה של מישרדי־ממשלה הם המונעים תמיכה זו. את סכום הגרעון הזה צבר המועדון בשתיים־עשרה שנות קיומו העצמאי, כא־שר במשך השנים הוא נתמך בסכומים קטנים על־ידי מישרד־הבריאות, הביטוח־הלאומי ומישרד־הרווחה שנחשב בעיני הצוות המשרד הבעייתי והחסכן ביותר.

כשהתעוררה בעיית הגרעון, זה אמר „שלך הוא" והשני אמר „שלך הוא". מיש־רד־הבריאות, למרות שאחריותו היא לגבי 20 חברים, החליט לתמוך בהם בסכום של 900 אלף לירות בשנה הזו, סכום שיכסה את ההוצאות הצפויות. תמורת סכום זה מבקשת הנהלת מישרד־הבריאות לקבל את חלקה בהנהלת המועדון. אך גירעון שני מיליון לירות עדיין נותר.

בראשית השבוע שעבר נפגשו מול מע־ליות הכנסת שר־הבריאות אליעזר שוסטק וח"כ שרון. השיחה שהתנהלה ביניהם נש־מעה כך: שוסטק: „שמעתי שפנו אליך ממועדון שלום?" פלאטו: „כן, פנו אלי." שוסטק: „צריך לעזור להם. אתה תעשה משהו?" פלאטו: „אני בודק, אתה יודע צריך לבדוק. אולי נתחלק בעזרה חצי חצי?" ידיד משותף שעמד לידם הציע רעיון מקורי: „פלאטו, אתה מוכן לתת לשוסטק הלוואה? שוסטק, אתה מוכן לק־בל מפלאטו הלוואה?"

שני הצדדים הנידו ראשם בחיוב הססני, ואז הנחית הידיד את המכה: „פלאטו אתה תתן הלוואה ותקבל אותה חזרה בשנת התקציב הבאה." פלאטו הסכים, הם לחצו ידיים. ביום השישי שעבר סוכמה עיסקת־ההלוואה בפגישה בחדרו של השר. בימים אלה מארגן ח"כ שרון לדבריו את תרומתו־הלוואתו.

ציוותו של ספיבק ממתין לראות מתי, כמה, ואיך יגיע הכסף.

מועדון „שלום" השבוע
שלום, שלום — ולא יהיה שלום?

פסיכולוגית פוגז
„חסרי תיקווה"

עם בואו של הממפכ"ל החדש זורקים קציני מישטרת הצפון

בוץ איש ברעהו ומטיחים במפקדים האשמות בעזרת ח"כים

לאן נעלם ההרואין?

ד שוטרים שפרצו לדירתו של יחיעם אוחנה בטבריה, ידעו כי הם עומדים בפני אחת התפיסות הגדולות בקאריירה המישטרתית שלהם. מלבד מיצבור של נשק ותחמושת שהתגלה בדירה, החרימו השוטרים עשרות רבות של מיסמכים, חש־בונות וצ'קים. לחוקרים היה ברור, כי זהו פתח לחקירה רצינית. אולם התפיסה החש־בה של השוטרים היתה בובה קטנה, ה־מיוצרת בהונג־קונג, בובת־פסנט. כשהיו לוחצים עליה, היתה נפערת וחושפת מחסן זעיר שהיה מצוי בקירבה. השוטרים שגילו את הפסנט מצאו בבטנה של הבובה כמות ניכרת של אבקה לבנה. זה היה הירואין.

אוחנה, בן לאחת המישפחות הידועות ביותר בטבריה, לא התרגש מגילויי השוט־רים. אחיו, שמואל אוחנה, הוא הבעלים של בית־קפה ומועדון־לילה על חוף הים בטבריה. גם שמואל וגם יחיעם ידעו כי הכל יסתדר, בסופו של דבר, על הצד הטוב ביותר. ונראה כי אכן צדקו.

בפרשת מעצרו של אוחנה אירעו כמה דברים מוזרים ביותר, שבעיקבותיהם נכ־נסו לחקירה אנשי יח"ס, יחידת החקי־רות הפנימיות של המישטרה.

אוחנה נעצר ושוחרר מייד. הבובה עם החומר הלבן נשלחה למעבדות המישטרה בירושלים. היא הגיעה לירושלים רק כע־בור כמה ימים, ועתה חושדים כי נעשה בה טיפול מיוחד. מה שברור הוא, כי האבקה הלבנה שהגיעה לירושלים היתה טלק פשוט.

המיסמכים שהוחרמו בבית אוחנה הוח־זרו, מבלי שנבדקו כלל. אחרי ששוחרר הוציא נגדו שופט צו־מעצר, אולם אוחנה ירד למחתרת. בטבריה פשטו שמועות, כי מי שעזר לאוחנה להיעלם היה אחד מהק־צינים הממונים על היחידה שחקרה אותו. אנשי יח"ס חוקרים שמועות אלה. אוחנה נראה, לפי אותן שמועות, יחד עם הקצין בטבריה ובירושלים ורק כעבור ארבעה ימים אחרי שהוצא נגדו צו המעצר, הס־גיר עצמו למישטרה. בכתב־האישום שהו־גש בסופו של דבר נגד אוחנה, דובר על עבירה פעוטה — החזקת נשק ללא רשיון. שוטרי מרחב העמקים, שבתחומו נמצאת מישטרת טבריה, נחקרים עתה בקשר לפר־שה זו. בינתיים לא הוסקו מסקנות ואיש מבין שוטרי וקציני המרחב לא הושעה.

סיגריות מוברחות מלבנון

א וזם בכך זאת ישנם כמה קצינים ושוטרים מישטרתיים זו ש־הושעו מתפקידם. הם אינם לובשים מדים בימים אלה. סיבת ההשעיה אינה פרשת טבריה, אלא פרשת הברחתן של סיגריות מלבנון.

לגמרי במיקרה התגלה לפני כמה חו־דשים, כי קצינים ושוטרים ממישטרת מר־חב העמקים, שנשלחו בעת מיבצע ליטאני כתיגבורת למרחב הגליל, לשטח שנכבש על־ידי צה"ל, הקימו רשת מאורגנת לחב־רחה ולשיווק של סיגריות אמריקאיות. אח־רי חקירה קצרה ביותר התגלה כי הקצין הבכיר ביותר ברשת זו היה, לדברי אנשי יח"ס, סגן מפקד מישטרת מרחב העמקים, סגן־ניצב (מקביל לסגן־אלוף בצה"ל) יוסי לוי, וכי שותפיו לרשת היו שני קצינים נוספים: פקד סוהיל חדאד ופקד יגאל חבר, ושני סמלי מישטרה. חקירת יח"ס גילתה, כי הרשת פעלה כימעט בגלוי וער־כה כמה גיחות של הברחת־סיגריות מ־לבנון לישראל. הרווח הכספי של השוט־רים־המבריחים הגיע בכל גיחה לכ־15 אלף לירות.

באחת מפעולות ההברחה נתקלו חשוט־רים המבריחים במבריח קשות. היו חסרות להם 3000 לירות כדי לממן את הזמנת הסיגריות שהועברו לידיהם. המבריח ה־לבנוני לא היה מוכן לוותר על הכסף. הוא שלף אקדח וכיוון אותו לראשו של פקד יגאל חבר. אחד השוטרים, שלא איבד את עשתונותיו, שלף אקדח כנגדו, אולם נראה כי הלבנוני היה אמיץ ולא השפיל את קנה אקדחו. לוי, שהיה בעל הדרגה הבכירה ביותר במקום, נתן הוראה להכסף נאסף מכל השוטרים שהיו בסביבה. איום האקדח הוסר.

היתה זו הפשיעה המאורגנת הראשונה שנחשפה בקרב השוטרים. עוד בשלבים הראשונים של החקירה היה ברור, שהמ־שכה יסעיר ויזעזע את המחוז הצפוני של המישטרה. מיד עם גילוי הפרשה לקח מפקד מרחב העמקים, ניצב־מישנה אמיר פרי ב־התקף־לב. כאשר בא מפקד המחוז, ניצב חיים אבינועם, להשעות את הקצינים ולשו־טרים המעורבים בפרשה היה פרי מאושפז. לא נמצאו מימצאים הקושרים אותו לפר־שה, ובקשה היה להוכיח כי ידע מה עשה סגנו. אולם לא היה ספק בליבו של אבי־נועם, שעליו להשעות גם את פרי, כמפקד היחידה שהסתאבה כימעט כולה. אולם אבינועם ריחם על האדם שרק ימים אח־דים קודם לכן לקה בליבו. לכן החליט להשאיר בתפקידו. יתכן שהחלטה זו היא עשמה קץ לקאריירה שלו.

חשבון טלפון מנופח

ב עיקבות הפרשות של טבריה ושל מיבצע ליטאני, והשעיית השוטרים, פרץ נחשול של לחישות, שהפך עם הזמן לסוער ביותר. השמועות הטילו ספק ב־יושרו האישי של אבינועם, ואיימו על המשך שירותו של קצין מישטרה בכיר זה.

מפקד־מחוז אבינועם
מדוע נעדר ארבעה חודשים?

לפני חודשים אחדים ביקרו חברי ועדת־הפנים של הכנסת בצפון הארץ. כתב־ידיעות אחרונות עמנואל אלנקוה, המת־גורר בטבריה, הזמין שניים מחברי־הכנסת אליו הביתה — תמר אשל מהמערך ודוב שילנסקי מהליכוד. אלנקוה הוא עיתונאי המעורה היטב בתחום הסיקור שלו, טבריה והעמקים, וידיד של צמרת פיקוד המישטרה בטבריה.

בעיקבות הביקור של חברי־הכנסת ב־ביתו של אלנקוה, מיהר ח"כ שילנסקי להגיש שאילתה לשר־הפנים, הממונה על המישטרה, שבה נכללו האשמות חריפות ביותר כנגד מפקד המחוז הצפוני של ה־מישטרה, חיים אבינועם.

בשאילתה שלו טען שילנסקי, כי הובא לידיעתו שמפקד המחוז הצפוני של ה־מישטרה לא תיפקד כלל במשך חמישה חודשים, סירב לקבל קצינים לראיונות ולא ערך סיורים במחוז שלו. כן טען שילנסקי, כי אבינועם מחזיק בשני נהגים ובשני כלי־רכב צמודים, המגיעים ישירות אל ביתו מבלי לעבור דרך מישרדי מטה המחוז, כפי שקובעות הוראות המישטרה. האשמה נוספת של שילנסקי: חשבון ה־טלפון של אבינועם, הממומן על־ידי ה־מישטרה, הסתכם בעשרת אלפים לירות. כימעט פי 7 מחשבונות הטלפון של קצי־נים אחרים, שהטלפון שלהם מוחזק אף הוא על־ידי המישטרה.

שילנסקי הגיש את השאילתה שלו לאחר שיחה בביתו של העיתונאי בטבריה, מבלי שבדק את העובדות ומבלי שהתקשר עם אבינועם. טען אחר־כך אבינועם: „אילו היה מרים אלי טלפון ושואל אותי לגבי העובדות, יתכן שלא היה צריך להתבזות עם השאילתה שלו." לאחר שהשאילתה כבר הוגשה ותוצה על־ידי שילנסקי בקרב עיתונאי הכנסת, נודע הדבר לאבינועם.

אבינועם, שבמשך כל שנות שירותו ב־פלמ"ח, בצה"ל ובמישטרה, לא הוטל ספק כלשהו בנקיון כפיו, חש כאילו כל עולמו חרב עליו. הראשון שאליו פנה בצר לו היה ידידו לשעבר בפלמ"ח, האלוף (מיל') מאיר („זרו") זורע. אבינועם סיפר לזרו על הפרשה כולה וזרו פנה לשילנסקי. „יש לי בקשה אחת אליך," אמר זורע לשילנסקי. „קח בחזרה את השאילתה, בדוק את אשר כתבת בה, ואם תגלה כי מה שכתוב בה נכון, הגש אותה בשנית."

צלקת עמוקה במצח

ש שילנסקי מכיר את זורע מהתקופה שבה היה עדיין חבר־כנסת מטעם ד"ש. התפטרותו של זורע מהכנסת עוררה בזמנה הערכה וכבוד, בעיקר בקרב אותם חברי־כנסת היודעים כי הם מחממים את כיסאותיהם ללא הצדקה.

שילנסקי מיהר להיענות לחלק הראשון של בקשת זורע והחזיר את השאילתה. אך הוא לא טרח למלא את החלק השני של הבקשה — לחקור בפרשת ההאשמות שלו ולהסיק את המסקנות. שילנסקי עצמו הכחיש בשבוע שעבר, כי ביטל למעשה את השאילתה שלו בעקבות פנייה של זורע: „זה לא זורע. מישהו באמת ביקש ממני, אבל זה לא היה זורע. אני לא המשכתי בכל העניין משום שהישגתי כבר את מה שרציתי. הצלחתי להשיג את הפירסום מהפרשה, ולכן אין טעם לחקור ולהגיש את השאילתה בשנית."

אילו פנה שילנסקי לאבינועם, היה מקבל הסבר מלא ומפורט בנוגע לכל אחת מן ההאשמות שאותן הטיח הח"כ בקצין ה־מישטרה. אבינועם היה מודה בפני שי־לנסקי בכך שנעדר זמן רב מעבודתו.

לפני כחצי שנה עסק אבינועם בעבו־דות ניסור על גג ביתו בטבעון. המסור החשמלי פגע באסבסט, הלהב השתחרר במהירות וקרע את ידו הימנית, את זרועו ואת מיצחו של הקצין. לאחר ארבעה חודשים שבהם היה מאושפז בבתי־חולים שונים, שבהם עבר סידרה של ניתוחים, נותר אבינועם נכה שכימעט ואינו מסוגל להזיז את ידו הימנית. על מצחו מתנוססת צלקת עמוקה. אולם אבינועם יודע, כשם שיודעים זאת הרופאים שטיפלו בו, כי הוא יכול לברך את ברכת הגומל. חייו ניצלו בנס.

עתה חזר אבינועם לשירות רגיל ומלא, אך במשך התקופה שבה היה מאושפז היה שירותו חלקי ביותר. אבינועם ניסה להמשיך ולתפקד ממיטת חוליו, ובין ניתוח לניתוח גם קם מהמיטה, ערך סיורים ביחידות השונות והשתתף בישיבות מטה.

ההאשמה השניה של שילנסקי התייחסה לנהגים הצמודים ולשתי המכוניות הצמו־דות של אבינועם. לו היה שילנסקי טורח לבדוק את העובדות, היה מגלה שהיטעו אותו ושקפץ על הטעות בפזיזות רבה. לאבינועם יש אמנם שתי מכוניות־מישטרה צמודות אליו, כפי שהדבר נהוג לגבי כל מפקד מחוז. המכונית הרזרווית שלו משמשת בעיקר למילוי־חורים, כאשר ב־אחת מיחידות המחוז חסרה מכונית. ממש בימים אלה משרתת המכונית הרזרווית של מפקד המחוז את צוות החקירה המייחד שהוקם לחקור בפרשת הרצח האחרונה ב־נתניה. בניגוד לטענה של שילנסקי, אין ואף פעם לא היה לאבינועם יותר מנהג אחד. נהגו של אבינועם, ציון, כה קשור אליו, עד שמעולם לא החסיר יום עבודה אחד. כך שגם נהג מחליף לא היה לאבי־נועם.

אולם בעוד שההאשמה הראשונה היא בגדר „אי־מילוי תפקיד", והשניה מת־ייחסת ל„ניצול מעמד", הרי ההאשמה ה־שלישית של שילנסקי, המתייחסת לחשבון

הטלפון, היא בגדר „חשד של מירמה". אנשים המקורבים לשילנסקי ידעו להוסיף על חלק זה של השאילתה ולהסביר גם את מקור החשבון המנופח. לדבריהם ירד בנו של אבינועם מהארץ והאב המתגעגע קיים שיחות טלפון מטבעון לניו־יורק על חשבון המישטרה. אלא שהאמת היא שונה. חשבון הטלפון הגדול ביותר של אבינועם הסתכם ב־5000 לירות. חשבון זה התייחס דווקא לתקופה שבה שהה כבר בנו היורד של אבינועם בישראל, אליה חזר לאחר שסיים את לימודיו בארצות־הברית.

אולם ביחס לחשבון זה חש אפילו אבי־נועם כי הוא מנופח מדי. הוא פנה למיש־רד התיקשורת והתלונן על כך. תשובת המישרד היתה: „בטלפונים של טבעון יש תמיד בעיות בתקופת הגשמים, ואין לנו מה לעשות."

שוטרים מוחאים כפיים

כאשר גבר גל ההשמצות נגדו, וכאשר הגיע אליו עותק השאילתה שלא נש־אלה, החליט אבינועם לנקוט יוזמה. הוא ערך כנסי־שוטרים בכל אחד מחמשת המר־חבים שתחת פיקודו, וכדי להציב סכר בפני גל השמועות, סיפר לשוטריו על השאילתה והסביר להם אותה.

סיפר אחר כך אחד ממלוויו של אבי־נועם: „מעולם לא ראיתי במישטרה שוט־רים המוחאים כפיים למפקד שלהם, אחרי שהוא משוחח איתם."

בשבוע שעבר ביקר במחוז הצפוני ה־מפכ"ל החדש של המישטרה, רב־ניצב הרצל שפיר. כשהוא מלווה על־ידי אבי־נועם, ביקר שפיר גם במטה מישטרת מרחב העמקים, השוכן באותו מיבנה בנצרת שבו ממוקם גם המטה של אבינועם. שפיר, שעודכן כבר בכל הנוגע לפרשת הסי־גריות ולפרשת טבריה, התקבל על־ידי מפקד המרחב אמיר פרי. שפיר לא התייחס לפרשות שהתרחשו במרחב של פרי והס־תפק בכך ששאל את הקצין: „כמה זמן אתה משרת כאן?" התשובה היתה: „תשע שנים." שפיר הודיע לפרי כי עליו לעזוב מיד את תפקידו ולעבור לתפקיד אחר.

לפרי היה ברור כי זו היא הדחה בעיק־בות השאילתה וגל השמועות נגד אבי־נועם. ידיעה על ההדחה התפרסמה כעבור יום בעיתונות היומית. פרי היה משוכנע בתחילה כי אבינועם הוא שעומד מאחרי ההדחה שלו. רק שיחה שנערכה יומיים אחר כך בלישכת המפכ"ל, במטה הארצי בירושלים, הבהירה לפרי כי אבינועם לא ידע כלל על ההחלטה של המפכ"ל.

כאשר גילו קציני המישטרה, שהפיצו את השמועות נגד אבינועם, כי השאילתה של ח"כ שילנסקי לא הוגשה בסופו של דבר, וכי סילוקו של פרי מהתפקיד לא נעשה ביוזמת אבינועם, הם החלו להדליף לאמצעי־התיקשורת סיפורים נוספים על שחיתותו כביכול של אבינועם. שוטרי ה־מחוז מוצפים אף הם בגלי שמועות וסי־פורים על יושרו המפוקפק כביכול של המפקד שלהם.

הסיפור האחרון שהודלף מתייחס לפקידתו של מפקד המחוז, שוטרת צעירה בשם שושנה שמש. לדברי המפיצים אישר אבינועם לשמש הוצאת רשיון־נהיגה מישטרתי, למרות שאין היא משמשת ב־תפקיד מיבצעי. כאשר הגיע הסיפור ל־אוזני אבינועם הוא החליט לבדוק כיצד קיבלה שושנה את רשיון הנהיגה המיש־טרתי שלה וגילה את הטופס שעליו חתום מאשר הרשיון. היה זה מפקד המחוז שקדם לו, מרדכי („מוטקה") רון. שושנה שמש שימשה כפקידה עוד בזמנו.

מיניבוס על אם הדרך

אולם הסיפור על רשיון הנהיגה, ש־נועד לרמוז על יחסים אישיים בין אבינועם לפקידתו, היווה רק הקדמה לסי־פור אחר, שהתפוצץ בשבוע שעבר. שושנה שמש מתגוררת עם הוריה במיגדל־העמק. פרנסת ההורים היא על עדר קטן של כבשים. ההורים חלו ולא היה מי שיביא מזון כבשים למשק. שושנה קיבלה אישור לקחת מיניבוס מישטרתי ולהעביר בו שק שעורים אל המשק של הוריה. בדרך ל־מיגדל־העמק נתקע המיניבוס. מי שאישר לשושנה לקחת את המיניבוס לידיה חשש לפעול לפי הנוהגים המישטרתיים ולהזמין חברת גרירה, פן תתגלה הנסיעה הפרטית של שושנה. לכן הוזמן גרר ערבי מנצרת. המיניבוס חולץ, אולם לאיש לא היה כסף כדי לשלם לגרר הערבי. זה שוכנע לבסוף כי עליו לוותר על הכסף לטובתו הוא ו־לטובת המישטרה.

כאשר נודע הסיפור, התברר כי הוא נכון בכל פרטיו, מילבד אחד: אבינועם כלל לא ידע על העניין. לא הוא שאישר את הנסיעה הפרטית של שושנה, אלא סגנו, תת־ניצב יצחק חדאד; שושנה משמשת גם כפקידה של חדאד. הקשר היחידי של אבינועם לפרשה הוא קשר פשוט וברור: כאשר נודע לו עליה, הוא הורה להקים מיד ועדת־חקירה ולהסיק את המסקנות האישיות המתאימות. אך עובדה זו לא הפריעה למי שהחליטו להילחם באבינועם ולהפיץ את הסיפור.

שקי־שקדים מוחרמים

סגן־ניצב גידעון לוי, המושעה עתה, סירב להשיב לשאלת כתב העולם הזה, אם הוא זה שעומד מאחרי מערכת ההש־מצות הענפה נגד אבינועם. „התשובה שלי יכולה לחכות עד אחרי המישפט," הוא אמר השבוע. גם ניצב־מישנה אמיר פרי, ה־ממתין עתה בביתו, עד שיקבל תפקיד מישטרתי חדש, סירב להגיב על שאלת העולם הזה אם הוא העומד מאחרי גל השמועות. לשניים ניתן אישור להתראיין בפרשה זו, אולם למרות זאת בחרו שלא להתראיין.

מסע הסיפורים נגד אבינועם נמשך. לפי אחד הסיפורים מואשם אבינועם בכך, ש־הורה לאנשי מכס בנמל חיפה שלא לגבות מכס עבור מכונית אל־קאמינו חדישה, שהובאה לארץ על־ידי חותנו. כמובן, גם כאן ננקטה שוב הטכניקה הרגילה. כדי שהסיפור יישמע אמין הולבשו פרטים לא נכונים על גרעין של אמת. האמת היא שחותנו של אבינועם קיבל לאחרונה מכו־נית אל־קאמינו חדשה, שהגיעה דרך נמל חיפה. אלא שבידי חותנו של אבינועם יש מיסמכים וקבלות המאשרים, כי המכס עליה שולם במלואו.

סיפור אחר נוגע אף הוא לבן מישפחה של אבינועם. לאבינועם אח בכפר תבור. לפני שבועות אחדים נתפס האח על־ידי מפקחים של המועצה לשיווק ירקות כשהוא מוביל שקי־שקדים ממטע השקדים שלו לביתו שבכפר. השקים הוחרמו, ולאחר שהוטל על אחיו של אבינועם קנס, הם שוחררו והוחזרו.

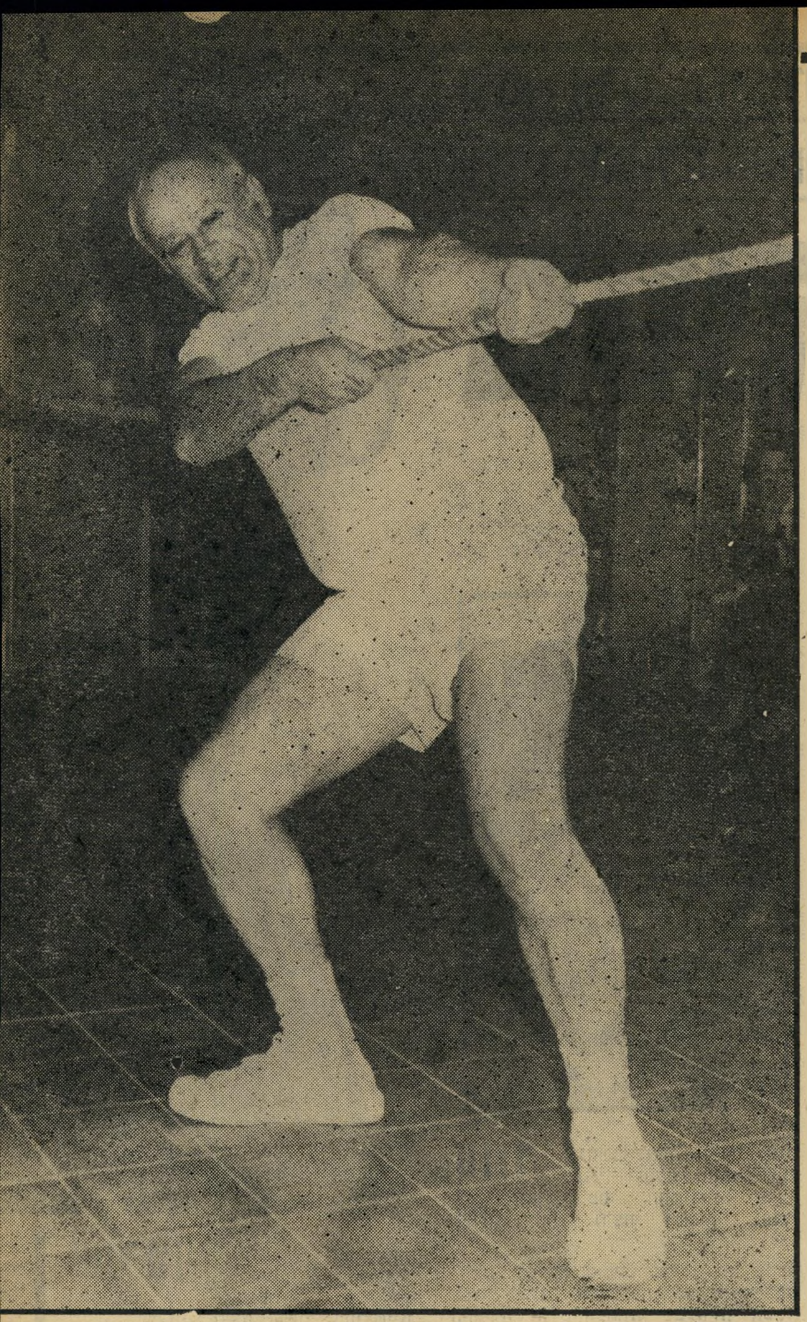
קבלני השמועות במישטרת מחוז הצפון החלו מיד בפעולה. הם הפיצו שמועה, כאילו סגר אבינועם את התיק הפלילי של אחיו. ושוב, האמת היתה אחרת. הנושא אינו נושא מישטרתי ולא היה בכלל תיק פלילי כלשהו, שאותו אפשר היה לסגור.

לקצינים בכירים במטה המחוז הצפוני ידוע מי מפיץ את הסיפורים נגד מפקדם. נסיונו של אבינועם להבריא את המחוז הצפוני — שהיה המחוז הגרוע ביותר של המישטרה בתקופתו של רון והפך לטוב ביותר מאז שאבינועם נכנס לתפקידו — קומם נגדו יריבים רבים. היד החזקה שבה נקט כאשר גילה כי בתוך המישטרה מצויה רשת של מבריחים, שבה מעורבים קצינים בכירים, וההשעייה המיידית של כל מי שהיה מעורב בפרשה פלילית זו, קוממה נגדו בעיקר את הקצונה הבכירה של מרחב העמקים.

לקצינים שהחליטו להיפרע מאבינועם יש קשרים מצויינים עם כמה עיתונאים מקומיים.

אבינועם עצמו אינו מוכן להגיב על גל השמועות שגאה סביבו: „יש לי חשדות די מבוססים לגבי מי שמפיץ את הסי־פורים עלי, אבל אין לי הוכחות לכך. לכן לא אנקוט בינתיים בצעדים נגד מישהו. מה שמפריע לי הוא זה, שאני צריך כל פעם לקום ולהוכיח שאין לי אחות, אחרי שמספרים כי אחותי... אני מקווה שהגל העכור הזה לא יפגע בעבודת השוטרים במחוז. מהפגישות שלי עם שוטרי המחוז הבנתי כי ימיו של הגל הזה ספורים. ל־צמחים רעילים כאלה אין קרקע מתאימה במחוז שלי, והם אינם נקלטים."

יוסי ינאי ■

ח"כ שילנסקי
מושך בחוטים

ניצב־מישנה פרי
העברה ביגלל מה?

סגן־ניצב לוי
השעייה בעיקבות חקירה

ידיד זורע
לחץ על הח"כים

כיוון חדש בחקירה: הרצל עוזר נרצח משום שנחשד

על־יד׳ העולם התחתון בעיסקת שיתוף־פעולה עם המישטרה

פסק־דין מוות

שולמן היה בעליו של מיפעל הרהיטים מרס, שסביבו התחולל סיכסוך קרקעות עם מישפחת שניר. שולמן נרצח לפני כחודשיים.

״לְכָל כְּדוֹר יש כתובת!״ אזהרה זו הושמעה מפיו של סגן־ניצב יגאל אנקורי, ראש מדור־המודיעין במישטרת מחוז־תל־אביב. היא הופנתה אל הרצל עוזר. השניים נפגשו באקראי בשדרות ירושלים ביפו, יומיים לפני שעוזר נרצח. השיחה שהתפתחה ביניהם היתה ידידותית, כאילו היו שני חברים ותיקים, שרק יד הגורל הפרידה ביניהם והציבה אותם משני עברי המיתרס של החוק.

מישהו שעמד בקירבתם שמע כיצד מזהיר אנקורי את עוזר. כעבור יומיים קיבלה האזהרה משמעות מיוחדת.

הרצל עוזר נרצח בשבוע שעבר. חמישה כדורים גורו לעברו, סמוך לביתו בבת־ים. היורים — שני אלמונים — חמקו בחשאי. חוקרי המישטרה, העוסקים בפיענוח תעלומת רצח דויד שולמן, לא הופתעו מהרצח החדש. הם לא הכחישו, אמנם, את הקשר שבין שני מקרי הרצח, אך איש מהם לא הודה כי רצח זה היה צפוי. רק הדברים שאמר אנקורי לעוזר, יומיים לפני חיסולו, גילו את האמת.

למבצעי הרצח של עוזר היתה סיבה טובה לחסל אותו. שילמו להם בכסף עבור מיבצעם. אולם למי שעומד מאחרי הרצח, ולמי שהזמין אותו, היו מניעים אחרים. אדם זה עמד, ככל הנראה, גם מאחרי רצח שולמן. הוא חשד כי עוזר ביצע עיסקה עם המישטרה, שבמיסגרתה מסר גם את שמות המעורבים ברצח שולמן. עוזר היה ככל הנראה ידידו של אדם זה. כאשר השתכנע כי עוזר הסגיר אותו, הוציא נגדו פסק־דין מוות.

עובדות אלה ידועות היטב לחוקרי המישטרה. שני צוותי־החקירה המיוחדים, העוסקים האחד בפיענוח רצח שולמן והשני בפיענוח רצח עוזר, משוכנעים כבר עתה כי בידם המפתח לפיתרונו של הרצח הכפול.

בבית־המישפט טענו נציגי המישטרה כי ארבעת החשודים שנעצרו, האחים מוחמד, סייד ויוסוף שניר ולילו פרג׳ון, הם שעמדו מאחרי הרצח הכפול. לטענת חוקרי המישטרה מסכת המניעים והאירועים שהביאה

עוזד נחשב לאחד מגדולי לווי־תני העולם־התחתון. הוא היה קשור עם החשודים ברצח שולמן. הוא נרצח בשבוע שעבר.

לרצח פוענחה כימעט כליל. מה שחסר כיום, לטענת המישטרה, לצורך השלמת החקירה הן ההוכחות, שבעזרתן אפשר יהיה להביא לדעתה להרשעתם של החשודים.

בהתאם למסכת שנרקמה, החוליה מקשרת בין שני מקרי הרצח הוא אדם שזהותו ידועה למישטרה. לדעת המישטרה אותו חשוד הוא שתיכנן את רצח שולמן. לילה לפני הירצחו ביקר החשוד באפקה, באיזור מגוריו של שולמן, ובדק אישית את נתוני השטח. כאשר השתכנע כי המיבצע אפשרי, נתן את ההוראה להטמין את המיטען הממולכד במכוניתו של שולמן.

על פי מידע הנמצא ברשות המישטרה היה הרצל עוזר קשור לאותו חשוד ולשאר החשודים ברצח שולמן. החשוד השתכנע כי עוזר ביצע עיסקה עם המישטרה. תגובתו לא איחרה לבוא. עוזר נרצח.

מחווה מסוכנת

הרצל עוזר היה עבריין ידוע ומוכר למישטרה. במושגים של העולם־התחתון הישראלי הוא נחשב לאחד מגדולי לווייתני־הפשע, החולש על פעילויות עבריניות רבות. בדף הרישום הפלילי שלו מופיע שלל עבירות של סחיטת דמי־חסות, מימון ותיווך בעיסקות סמים והברחות דברי ערך גנובים, בעיקר יהלומים. בגין מעמדו הרם בעולם־התחתון, עסק עוזר גם בפעילות המכובדת של בוררות בסיכסוכי עבריינים. מלבד עיסוקיו הפליליים היה בעל מוסך בדרך בן־צבי ביפו.

עוזר הועמד כבר כמה פעמים לדין בעבירות שונות, אך הצליח לרוב ״להתחלק״ ולצאת זכאי — מחוסר הוכחות או מחמת הספק. שיטותיו המתוחכמות והיותו מנהיג שאינו מלכלך את ידיו בעבודה־שחורה, עמדו לו. לאחרונה הצליחה המישטרה להניח עליו את ידיה בשלושה מיקרים, שבהם נחשד בעבירות קלות־יחסית, אך מספיקות כדי לגרום לשימחה במישטרה, ש״סוף־סוף תפסנו אותו״.

בשלושת המיקרים הוגשו נגד עוזר כתבי־אישום בבית־המישפט. הוא הואשם בהחזקת מקרר גנוב, בהשמעת איומים וכינויי־גנאי נגד איש מישטרה ובשימוש בסמים. ב־31 באוקטובר 1979 נמחקו, לפי בקשת המישטרה, כתבי־האישום בגין החזקת הרכוש הגנוב והאיומים. הדיון בתיק השלישי החל, אך ההליכים המישפטיים הופסקו.

המישטרה לא נתנה כל הסבר לסגירת התיקים. רק עתה נמסר מטעמה, כי לא היו, במילא, הוכחות של ממש נגד עוזר, וסביר להניח ששוב היה יוצא זכאי. לכן חשבו במישטרה, שלא כדאי היה להמשיך בהליכים המישפטיים נגדו. אולם הסבר זה הוא תמוה ביותר. לפחות בשני כתבי־אישום היו נגד עוזר הוכחות חותכות. המקרר הגנוב נתפס ממש בביתו של עוזר ואת האיומים נגד איש המישטרה השמיע

הנעלם שלמה קלמים, נעדר מאז ה־2 בנובמבר 1979. על־פי שמועות הוא נרצח. המישטרה חושדת כי היה אחראי למילכוד מכוניתו של דויד שולמן.

בנוכחות אנשי מישטרה נוספים, שהיו ברשימת העדים.

סגירת התיקים התפרשה כנראה רק באופן אחד: עוזר שיתף־פעולה במשך זמן עם המישטרה, ומסר לה מידע על הנעשה בעולם־התחתון. בתמורה סגרה המישטרה את התיקים נגדו. אחרי רצח שולמן מסר עוזר את כל הפרטים הידועים לו על הפרשה למישטרה. כאשר נודע לחשוד העיקרי, שהואשם אף הוא בשימוש בסמים והורשע, כי ההליכים נגד עוזר הופסקו, התעורר כנראה חשדו.

עבריינים שהיו מקורבים לעוזר ידעו לספר, כי היה בעל אופי מיוחד. למרות שעסק בדברים אפלים היה אדם פתוח ולבבי, שקידם תמיד גם את אוהביו וגם את שונאיו בברכה חמה. בעת האחרונה הוא השתנה, נעשה מופנם והתרחק מידידיו. התנהגות זו הגבירה כנראה את חשדו של החשוד העיקרי כי עוזר אכן בגד בו ובשאר המעורבים בפרשה. הוא ראה בשינוי שחל בעוזר סימן לכך כי הוא מתייסר ואינו שלם עם העיסקה שביצע עם המישטרה.

ייסוריו של עוזר לא עוררו רחמים בליבו של החשוד. למי שבוגד בשותפיו ומשתף־פעולה עם המישטרה יש רק עונש אחד בעולם־התחתון — מוות.

לפני שנגזר דינו, הועלה להגנתו של עוזר רק טיעון אחד. בקרב אנשי העולם־התחתון אין זה סוד כי הנשק האיום ביותר שיכולה המישטרה להפעיל נגד עבריין, כדי להכריחו לשתף־פעולה, הוא דווקא מחווה לפנים־משורת־הדין כלפיו. כל עבריין יודע כי מחווה כזו תתפרש מיד בין חבריו כאות וכסימן שאכן ביצע עיסקה עם המישטרה. לכן ידוע שעבריינים רבים משתפים פעולה בחשאי עם המישטרה, ולו בילבד כדי שלא תעשה להם ״טובות״ מסוג זה.

השיטה של המישטרה להיטיב עם פושעים, כדי לגרום לסיכסוכים בין עבריינים לבין חבריהם, ידועה היטב לאנשי העולם־התחתון. לדבריהם יוצרת לעיתים המישטרה רושם מוטעה, כאילו עבריין מסויים משתף עימה פעולה. התוצאה עלולה להיות, שאותו עבריין יירצח, וכך תופסת המישטרה שתי ציפורים במכה אחת: העבריין נרצח, ואילו הרוצח הולך למאסר־עולם, אם הוא נתפס, כמובן.

החשוד הניצחי

אפשרות כי המישטרה נקטה בשיטה כזו גם נגד עוזר, לא התקבלה על־ידי החשוד. לפי מידע הנמצא בידי החוקרים נפגש החשוד עם עבריינים, בבית מסויים ביפו, זמן מה לפני הרצח של עוזר. בפגישה זו סוכם על חיסולו ואת המלאכה ביצעו שני אנשים שהשתתפו בה. זהותם של המבצעים עדיין אינה ידועה למישטרה.

בלילה שבו נרצח עוזר, מיד אחרי הרצח, בעוד אנשי המישטרה חוקרים בזירת הפשע, הבחינו אנשי הבילוש של מישטרת יפו במכונית דודג׳ דארט לבנה, הנוסעת בצורה חשודה בקירבת מקום הרצח. תוך כדי מירדף נעצרה לבסוף המכונית ברחוב בלפור בבת־ים, ושני אנשים קפצו מתוכה ונמלטו.

התברר שהמכונית גנובה והיא שייכת לשחקן קבוצת הכדורגל של מכבי יפו, מוצי ליאון. חוקרי המישטרה יודעים כי ליאון היה חברו של הרצל עוזר. הם חושדים כי רוצחיו של עוזר גנבו דווקא את מכוניתו של ליאון, לצורך חיסולו של עוזר, כדי לטשטש את העקבות ולהטעות את המישטרה.

והמישטרה, אכן, טעתה בתחילה. היא עצרה את החשוד הכימעט־ניצחי במעשי רצח בקרב העולם־התחתון — שמעיה אנגל. אנגל חזר לפני כמה חודשים מחוץ־לארץ, שם עסק לדעת המישטרה בהפעלת רשת סמים בינלאומית. לפני כן ריצה תקופת מאסר של שמונה שנים בגין שוד ועבירות חמורות אחרות. מאז שובו ארצה אין המישטרה מפסיקה להטרידו. בעבר כבר נחשד ברצח ארבעה עבריינים. המישטרה הלבישה עליו מעקב צמוד (העולם הזה 2205), והיא מנסה כל העת להוכיח כי אנגל אכן רוצח מסוכן.

אולם חוקרי המישטרה ידעו הפעם כי אין בידם ראיה כלשהי המקשרת את אנג'ל לרצח עוזר. בעת שעצרו את אנג'ל, התבססו החוקרים רק על מידע מסויים — שהוא, אנג'ל, התיידד לאחרונה עם עוזר. השניים נראו יחד כמה פעמים. לפי המידע שברשות המישטרה נפגשו השניים גם בבוקרו של יום הרצח של עוזר. אך לא היה בכך כדי להוכיח דבר ואנג'ל שוחרר.

עתה מפנה המישטרה את עיקר ה־חקירה להוכחת החשדות נגד ארבעה את האינטרס של אלה שהיו מעוניינים כי האחים שניר יפנו את השטח. הרצח נועד להעביר את המסר למישפחת שניר.

חוקרי המישטרה אמרו בבית־המישפט, כי בהלווייתו של עלי שניר האשימו אחיו את שולמן ברצח ואף איימו כי הוא ישלם בעבור זה. לחוקרים נודע גם, כי ביום שנרצח עלי, עלה לילו פרג'ון, העצור ה־רביעי בפרשת הרצח הכפול, לבניין ה־בלתי־גמור שבגה שולמן ליד בית־מרס, וכילה את זעמו בציוד שהיה במקום.

רצח 1 אחיהם של החשודים ברצח שולמן, עלי שניר, נרצח לפני כמה חודשים, כאשר אלמונים פרצו לביתו ופיצחו במהלומות גרזנים את ראשו של עלי שמת מפצעיו. בתמונה נראים אנשי מישטרה בבית עלי לאחר הרצח.

לילו פרג'ון הוא ידידם הקרוב של בני משפחת שניר. יש לו עבר פלילי עשיר, והוא נחשב ללווייתן המטיל את חיתתו על דגי הרקק בעולם־התחתון. ה־מישטרה מייחסת לו עבירות הכוללות, בין השאר, סמים, תקיפות ופרוטקשן. לפרג'ון היו בוטיק ומועדון ביליארד שאותם פתח בשותפות עם ריפעת טורק, קפטן קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב. המישטרה סגרה את המקום.

בבית־המישפט סיפר נציג המישטרה כי פרג'ון ידוע כאדם המתמחה בתיכנון מיבצעים הכוללים הטמנת מיטעני חבלה. אך המישטרה יודעת גם כי פרג'ון לעולם אינו מבצע את העבודה השחורה במו ידיו.

לפני ארבע שנים הוא נעצר כחשוד בפי־צוץ שאירע בביתו של מנהל אגף הפיתוח בעיריית בת־ים, אברהם שדה. נער ש־נעצר בחשד שהטמין את הפצצה מסר עדות במישטרה כא פעל לפי פקודת פרג'ון. אולם הנער שינה, מאוחר יותר, את עדותו במפתיע ופרג'ון יצא זכאי.

לפי חשדה של המישטרה התגייס פרג'ון לעזרת מישפחת שניר, אחרי שנרצח האח עלי. החוקרים סבורים כי את מיטען ה־חבלה במכוניתו של שולמן הטמין שלמה קלמיס, עבריין המתמחה בביצוע פיצוצים, לפי הזמנת ידיד של מישפחת שניר.

שלמה קלמיס נעדר מאז ה־2 בנובמבר 1979, ועיקבותיו נעלמו. לפי שמועות ש־רווחו בחוגי העולם־התחתון נרצח קלמיס על רקע חיסול חשבונות, וגופת הוסתרה. אולם מידע שהגיע לידיעת החוקרים שיכ־נע אותם כי קלמיס לא נרצח, אלא ירד למחרת כדי לא לעורר חשד. קלמיס נראה בחיים שבוע אחרי שנעלם.

יחד עם זאת אין החוקרים מוציאים מכלל אפשרות כי קלמיס נרצח אחרי רצח שולמן כדי להשתיקו.

לפי המידע שנמצא בידי החוקרים נפגשו פרג'ון וקלמיס בביתו של קלמיס, ברחוב קדם 128 ביפו, לפני שנרצח שולמן. ה־חוקרים יודעים גם, כי שמו של שולמן עלה במהלך הפגישות כמה וכמה פעמים. אשתו של קלמיס לא שבעה נחת מפגישות אלה, ואף דרשה מבעלה שלא יביא את פרג'ון הביתה.

כיום משוכנעים החוקרים כי הרצל עוזר ידע על המזימה לחיסול שולמן. כאשר הת־עורר החשד כי עוזר משתף־פעולה עם ה־מישטרה וכי יש לו הרבה מה לספר, הוא חוסל.

אנשי העולם־התחתון הכחישו השבוע בתוקף את החשד כאילו שיתף עוזר פעולה עם המישטרה. הם טענו בלהט, כי עוזר היה „גבר אמיתי" שמעולם לא היה בוגד בחבריו, ולטענתם היה ידוע עוזר גם כנותן צדקה בסתר.

רצח 3 הרצל עוזר נרצח בשבוע שעבר מחמישה כדורים שנורו לעברו סמוך לביתו בבת־ים. אנשי המישטרה מצאו אותו יושב, כשהוא מתבוסס בדמו. את הרצח ביצעו שני אלמונים שנמלטו, כנראה, במכונית. בתמונה נראים בני מישפחתו וידידיו בעת הלווייתו. בלשי המישטרה צפו בהלווייה.

רצח 2 דויד שולמן מצא את מותו כאשר התניע את מכוניתו באחד הבקרים, לפני כחודשיים, ליד ביתו שבאפקה. מיטען־חבלה ממולכד, שחובר למערכת ההצתה של המכונית, שם קץ לחייו. בתמונה נראית המכונית אחרי הפיצוץ.

העצורים שבידיה. במיסגרת חיפושים נר־חבים, שנערכו השבוע בפרדס הנמצא ליד ביתיהם של האחים שניר, בגיבעת הרצל ביפו, גילתה המישטרה מצבור של ברזל־בניין במישקל של כמה טונות, וחומרי בנייה אחרים, מוטמנים באדמה. המישטרה חושדת כי החומרים נגנבו בשעתו מהבנ־יינים שהקימו שולמן ובנק־דיסקונט בסמוך לבתיהם של האחים שניר.

כיום משוכנעים החוקרים, כי הרצח ה־כפול קשור ישירות לסיכסוך על רקע הקרקעות שמסביב לבית־מרס, שהיה ב־בעלותו של שולמן. תוך כדי כך חובלו אתרי הבנייה של שולמן ובנק־דיסקונט, והמישטרה חושדת כי חומרי הבנייה שנמ־צאו, נגנבו בזמן הבנייה בהקשר לסיכסוך.

החוקרים סבורים כי רצח שולמן קשור ברצח אחיהם של האחים שניר, עלי, ש־אירע לפני כמה חודשים. הרצח של עלי בוצע כשפרצו אלמונים לביתו של עלי ופצעו בגרזנים שישה מבני המישפחה (העולם הזה 2189). עלי מת מפצעיו זמן מה אחרי המיקרה.

החוקרים משוכנעים כי רצח זה קשור אף הוא לסיכסוך הקרקעות. לפי מידע הנמצא בידי המישטרה בוצע הרצח לפי הזמנתו של אדם המוגדר כ„אחד מראשי הפשע המאורגן בישראל". אדם זה ייצג

4 החשודים מימין לשמאל: האחים מוחמד, סייד ויוסוף שניר ולילו שולמן. חוקרי המישטרה סבורים, כי רצח שולמן קשור ברצח עלי, אחיהם של האחים שניר. לפי חשד המישטרה בוצע רצח עלי לפי הזמנתו של אדם המוגדר כ„אחד מראשי הפשע המאורגן". החוקרים חושדים שפרג'ון התגיים לעזרת האחים שניר, אחרי רצח עלי. הארבעה עצורים כחשודים ברצח שולמן והמישטרה קושרת לרצח זה גם את רצח עוזר.

»לעזאזל האמנה!"

(המשך מעמוד 30)

„האמנה" כוללת 33 סעיפים, ה. נוגעים לעניינים רבים. גם מי שמו כן לשנותה, אינו סבור כי יש לשנות את כולה.

כך, למשל, קובע הסעיף 19 כי החלטת האו"ם על חלוקת ארץ־ישראל לא היתה חוקית. הסעיפים קובעים כי יהודי העולם אינם מהווים אומה או עם מאוחד, וכי במילא הציונות אינה תנועת־שיחרור לאומית, אלא סוכנות של האימפריאליזם, וכו'.

הפלסטינים, הרוצים או המוכנים לשלום עם ישראל, אינם מוותרים בהכרח על השקפות אלה.

גם מי שמוכן להכיר בישראל כבעובדה קיימת שיש להשלים עימה, ומי שמוכן להסכים לכך שקיומית עתה אומה ישראלית בארץ, אינו מוכן בהכרח ליהודות שהציונות היתה תנועה צודקת, או שהיתה ליהודים זכות על הארץ.

השלמה אמיתית כזאת — כלומר, ראיית הציונות באור אחר, וקבלת התהליך ש־הביא להקמת המדינה כמעשה חוקי ומוצדק — יכולה לבוא רק כתוצאה מהתפתחות ממושכת, אולי בדור הבא.

הפלסטיני המתון האופייני אומר: „הציונות היתה גזענית ואימפריאליסטית, ונשארה כזאת. היא גרמה עוול היסטורי לעם הפלסטיני. ישראל לא קמה כחוק. אך מה שהיה היה, ואי־אפשר לבטלו. לא נתקן עוול על־ידי יצירת עוול חדש. יש עכשיו אומה ישראלית בארץ, ויש להשלים עם עובדה זו. הפיתרון המעשי הוא דו־קיום בשתי מדינות לאומיות, זו לצד זו."

אם וכאשר תוחלף האמנה על־ידי מיסמך חדש, יש להניח שזה ישקף השקפה מעין זו.

ויכוח כזה קיים גם בעניין ה. טרור.

מה שנראה לכל ישראלי כסידרה של מעשי־זוועה בארבאריים, נראה לכל ה. פלסטינים כמעשים מוצדקים של הגנה עצמית, אחרי שישראל גירשה את הפלסטינים מארצם, מסרבת להניח להם להקים מדינה משלהם ואף משתמשת בצבאה ה. מעולה כדי להסציצם ולהפגיזם בלבנון.

הישראלים רואים ילדיהם רוצחים נתעבים, הפוגעים בלי אבחנה בנשים ובילדים. הפלסטינים רואים ילדיהם גיבורים צעירים, החודרים לתוך ארץ המוגנת יותר מכל ארץ אחרת בעולם, כשסיכוייהם להיי הרג קרובים ל־100%.

בעיני הישראלים זהו „טרור" שפל. בעיני הפלסטינים זהו „מאבק לשיחרור לאומי", שאינו רק מותר על פי מישפט העמים, אלא שהוא חובה של עם כבוש. תפיסה זו מוצאת את ביטויה בסעיף 9 של האמנה.

לדעתי, אין כי אפשרות לגשר על פני התהום הרוכצת בין שתי תפיסות אלה, זולבי העבר והחווה. אפשר רק לפעול כדי להפסיק את הפיגועים בעתיד, לפחות עם פתיחת המשא־ומתן הישראלי־פלסטיני לשלום.

התעמולה הישראלית טוענת, כי אין הדבר אפשרי כלל, ביגלל אותו סעיף ב־אמנה. הפלסטינים אומרים כי הנהגת אש"ף יכולה לעשות זאת, כאשר הנסיבות יצדיקו זאת — אם כי הדבר יחייב, בוודאי, מילחמה עם אירגוני־הסירוב, שלא יקבלו החלטה כזאת מרצון.

גם מבחינה זאת יש חשיבות לעיתוי. אי־אפשר לעשות זאת לפני שהמוני העם הפלסטיני בתפוצותיו ישוכנעו כי ניתנה על כך התמורה הלאומית המתאימה.

אשר לתמורה, ברור מה היא צריכה להיות, לדעת הפלסטינים: הקמת המדינה הפלסטינית ברצועה ובגדה, וביכלל זה ירושלים המיזרחית (תוך סידור עירוני ל־שמירה על שלמותה הפיסית של העיר.)

השאלה הגדולה היא: האם זהו סוף־פסוק, או שזהו רק שלב זמני, עד להקמת מדינה פלסטינית בכ? רחבי הארץ?

כאן מרימה האמנה את ראשה מחדש.

אויבי השלום הישראלי־פלסטיני בישראל מוצאים באמנה תחמושת רבה. האמנה דוגלת בהקמת מדינה פלסטינית־ערבית בכל הארץ, „בגבולות המנדט הבריטי" (ולא נאמר אם הכוונה היא לגבולות ה. מנדט לפני הפרדת עבר־הירדן, או אחריה). בניגוד לטעות הנפוצה, אין האמנה מדברת על „מדינה דמוקרטית חילונית", שבו יחיו יחדיו בשלום ובשיוויון יהודים, נוצרים ומוסלמים. זוהי התפתחות מאוחרת יותר, הסותרת את האמנה. זו מדברת רק על מדינה ערבית־פלסטינית, שבה יקבלו אז־רחות יהודים שחיו בארץ „לפני הפלישה הציונית".

לפי אותה אמנה, יכולה מדינה פלסטינית בגדה וברצועה לשמש בסיס להמשך „המאבק המזוייין" נגד ישראל, עד ל„שיחרור" הארץ כולה וחיסול „הקיום הציוני".

המנהיגים הפלסטינים נתקלים בקושי זה. מכיוון שאינם מוכנים עדיין לבטל את האמנה רשמית, הם נאלצים לחפש מוצא אחר. עראפאת עצמו אמר כי איחוד הארץ היא „חלום", ומותר לחלום. הרמז: אין זה יעד מדיני סביר ומעשי. אחרים אמרו כי איחוד הארץ יתגשם אי־פעם בעתיד, „אחרי מאה שנה", כפי שאמר סעיד חמאמי ה. מנוח, או „לא בימינו", כפי שאמרו אחרים. ויש האומרים כי הסכם־השלום הישראלי, שיכלול מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, יהיה סופי, וניתן יהיה לשנותו רק בהס־כמת שני העמים, כלומר בדרכי־שלום.

בסופו של דבר ייצטרכו הפלס־טינים להכיר בעובדה שאין די ב. נימוחים אלה, וכי תמורת הסכמה של ישראל להקמת מדינה פלסטי־נית יהיה צורך לקבוע חד־משמעית שזהו היעד הסופי (עד כמה שיש כיכך משהו „סופי" בחיים.)

נוחו של מיסמך

ב שיחות פרטיות וגם בוויכוחים צי־בוריים, מנסים הפלסטינים לשכנע את הישראלים שכל עניין האמנה הוא חסר־חשיבות. מה גם שבחייהם של הפלסטינים עצמם אין האמנה מהווה משהו ממשי ו־אקטואלי, ורובם הגדול כלל אינם זוכרים מה כתוב בה. (לא פעם היה לי ויכוח עם אישיות פלסטינית זו או אחרת על נוסח האמנה, ולבסוף התברר כי הגירסה שלי נכונה, בעוד שאיש־שיהי זכר גירסה משו־בשת לגמרי.)

„לעזאזל האמנה!" הפליט פעם, בוויכוח כזה, אדם פלסטיני מרכזי מאד.

גם אני אמרתי, בנאומי בכנס נין אאוטלוק בוושינגטון, „לעזאזל האמנה!" ואם לשפוט על פי הבעת־פניהם של הפלס־טינים שנכחו בכנס, הם די הסכימו עימי.

אך יש לסייג קריאה זו.

בדרך לשלום, מהווה האמנה כיום מיכ־שול של נייר. זוהי תחמושת בידי אויבי השלום שבקרב הישראלים, ורוב הפלס־טינים מאמינים כי ישראל דבקה באמנה מתוך כוונת־זדון, בעוד שהפלסטינים כבר נטשו אותה למעשה.

זוהי אמת. אבל לא כל האמת.

יש צד שני למטבע. מחוץ לחיים המדי־ניים היומיומיים, יש למיסמכים מקודשים גם קיום וכוח משלהם. הם משפיעים, יוצ־רים עמדות רוחניות, זורעים חשד וחשש. ההבטחה האלוהית לעם ישראל, לתת לזרע אברהם את הארץ מן הנילוס עד הפרת, עדיין משפיעה מאד בישראל. משד־רים אותה מדי פעם ברדיו ובטלוויזיה, הגאומים הלאומניים מסתמכים עליה מדי יום. יש בה ממשות אקטואלית מסוכנת.

המאניפסט הקומוניסטי, הגלמד בבתי־הספר הסובייטיים, משפיע גם כיום, כימעט 150 שנים אחרי שנכתב. מי יודע מה מתרחש בתת־ההכרה של המנהיגים ה. סובייטיים, שחונכו על ביריכי מיסמך זה?

האמנה הפלסטינית, גם אם אינה מכוונת כיום את המדיניות של החלק המכריע של אש"ף, עלולה להשפיע בתת־ההכרה של רבים.

לכן אין לי ספק שיש „לשנותה או לבטלה", באחד הימים, כדי להגיע לשלום. התרומה שלי לוויכוח היא ההצעה לכלול, בבוא היום, בחוזה־השלום הישראלי־פלסטיני סעיף שיקבע כי „כל ה. אמנות, ההחלטות וההצהרות של שני הצדדים, הנוגדות את רוחו ולשונו של חוזה זה, בטלות ומבו־טלות."

כיתה בבית־ספר פלסטיני בלבנון*
האם הם לומדים את האמנה?

נאם של נייר

א ך **בשעה הנוכחית,** בעת הדיון על פיתרון הסיכסוך ההיסטורי בין שני העמים, כל הוויכוח על האמנה הפלס־טינית הוא עורבא פרח. זהו תכסיס כדי להסיח את הדעת. יש העושים זאת בתמי־מות, יש העושים זאת בזדון. טילוף תוכנו של המישאל של דה מידל איסט, בידי יש־ראלים היודעים היטב שאינם אומרים אמת, אינה אלא דוגמה נוספת לכך.

לאחרונה משמש ויכוח מפוברק זה גם כמכשיר פוליטי־פנימי, בידי „יונים"־כב־יכול, כדי לנגח את מחנה־השלום האמיתי, המחפש פיתרונות־אמת. „יונים" אופנתיים אלה, המבקשים לשמור על פופולריותם ולנגח אנשי־שלום שהם עיקביים יותר, המקיימים מגעים עם הפלסטינים, טוענים לעומתנו: „מדוע איננכם דורשים מהם לבטל את האמנה מייד? איך אתם יכולים לשבת איתם כשאינם עושים זאת?"

אנחנו אנשי־מיקצוע בשטח ה. שלום. לא נוותרו אתמוך, ואיננו בני־האופנה. אנחנו משתדלים להבין את הבעייה המורכבת, ובין השאר גם את מקומו של נמר־נייר זה בתוך המערכה הכללית.

האמנה עדיין קיימת. אין היא בלתי־חשובה. זוהי אחת הבעיות שיש להתמודד עימה. אחת מני רבות, ולא החשובה ביותר.

מי שמעלה את „האמנה" כ. בעייה יחידה, או כבעייה העיקרית, כאילו היא חשובה יותר מסיכוייה של ממשלת־ישראל להחזיר את השטחים הכבושים תמורת השלום, או אף לחכיר בקיומו ובזכויותיו של העם הפלסטיני, ממיקד את ה. מציאות עד כדי שקר גס.

מי שמעלים בזדון את הלבטים הפלס־טיניים, וטוען בפשטות כאילו הפלסטינים „מסרבים לבטל את האמנה", וכי על כן „אין פלסטינים מתונים" — משקר אף הוא. אלא אם כן הוא כסיל ללא־תקנה.

ברוח זו אני חוזר ואומר: „לעזא־זל האמנה!"

במדינה

עסקים

הצנזורה נגד בנק

הישיש ניהל בנק ממש, ושלח מיליוני דולרים לחו"ל. שיחרורו בערבות הותנה בכך שלא יכנס לבנקים

הצנזורה הביטחונית פקחה עינה על מעשפות המוטבעות בחותם השגרירות ה. אמריקאית אשר נשלחו בדואר רגיל. כידוע אין השגרירויות משתמשות בשירותי ה. דואר. את מיכתביהן לחוץ־לארץ הן שול־חות בדואר דיפלומטי. מחשש לעניין ביט־חוני נבדקו כל המעטפות המוזרות הללו בחודש ספטמבר 1976. באותו חודש נשלחו 30 מעטפות כאלה. הן היו מיועדות כולן לבנקים בשוויץ. שני בנקים בציריך ואחד בלוגאנו.

כאשר נפתחו המעטפות התברר כי לא מדובר בעבירות ביטחוניות, אבל תוכן המיכתבים הצביע על עבירות כלכליות חמורות. בתוך המעטפות הללו היו מיכ־תבים בצרפתית שהכילו הוראות לבנקים לשלם סכומי כסף גדולים לאנשים ששמו־תיהם נקבו במיכתבים. היו שם גם המ־חאות־נוסעים והמחאות אחרות בסכומים של 120 אלף דולר.

חוקרי המכס והמס, אשר קיבלו לידיהם את החקירה, הבינו כי עלו על בנק פרטי שהעביר סכומי מטבע זר לחוץ־לארץ עבור לקוחות, וסידר את קבלת הכסף עבורם בארצות שונות במטבע־חוץ.

כאשר נעשה החישוב השנתי של סכומי הכסף שעברו דרך הבנק־הפרטי הזה הס. תבר למישטרה כי מדובר בבנק כלל לא קטן. הסכום השנתי, לפי אומדן זהיר, היה מיליון וחצי דולר לשנה. יש לזכור כי מדובר בתקופה שעבירות מטבע נחשבו לחמורות, זמן רב לפני הליבראליזציה ב־מטבע זר, וכי סכומים כאלה בשנת 1976 היו מרשימים במייוחד.

האיש שהיה חתום על מיכתבי ההו־ראות לבנקים בחוץ־לארץ היה יצחק סמו. אז בן 66. יליד בולגריה חביב וחייכני. שני בניו ניסים וחיים הם עורכי־דין צעי־רים.

לצאת לפנסיה. מעצרו של סמו היה תחילת גילגולו של כדור שלג. נתגלו לקוחות, ואנשים אחדים נעצרו. חלקם נשפטו וחלקם שילמו כופר לאוצר. סמו עצמו הועמד לדין בהאשמות שונות של אי־הצהת מטבע־זר לאוצר וניסיון להבריח מטבע. המישפט נמשך שנים ארוכות וכמו בנקאי אמיתי, היה גם סמו מלא דיסקרטיות והתחשבות בלקוחותיו. במשך כל הזמן הוא לא פצה את פיו. הוא לא הודה ב. אמומה ולא שיתף פעולה עם המישטרה.

החוקרים ערכו חיפוש בביתו ובחנות שהחזיק ברחוב ליילינבלום בתל־אביב, ש־בה עסק רישמית במיסחר בניירות ערך, אך מאומה לא נמצא שם.

אחרי שישב במעצר 36 יום שוחרר סמו ממעצרו בערבות של 50 אלף לירות, ומתן התחייבות שלא ייכנס לבנקים.

כיוון שסמו לא הודה באשמה התמקדו הוכחות התביעה בעיקר על מיכתביו של סמו, שנתפסו במעטפות השגרירות. ה. גרפולוגית ורדה תמיר הגישה חוות־דעת שבה קבעה כי „קיימת הסתברות גבוהה כי אכן סמו הוא אשר כתב את המיכ־תבים". שולמית אמיר, הפרקליטה שהו־פיעה בתיק הכינה שיעורי־בית, והביאה לפני השופט מנחם אילן את כל החומר בצורה מסודרת. כל סכום וכל המחאה היו מתוייקים לפי סעיף האישום שאליו הת־ייחסו.

ואכן, אחרי שלוש שנות מישפט הרשיע השבוע השופט אילן את סמו. אמיר הצ־ביעה על גודל הסכומים ועל חומרת ה. עבירה כפי שהיתה בזמנו. והסניגור דוד ליבאי סיפר על גילו של הנאשם ועל כך שנשבר מטה לחמו.

אחרי הרהור קצר גזר השופט על סמו שנתיים מאסר על תנאי, ומאה אלף לירות קנס.

למישמע גזר־הדין השמיעה קבוצת תל־מידות שישבה באולם קריאת התפעלות והשתתפות בצער. אבל הנאשם שיצא מהאולם עם סניגורו ועם בנו לא נראה עצוב כלל. הוא ביישר את התוצאה בטלפון למישפחתו, וישב מחייך במיזנון בית־המישפט. אומנם את הבנק סגר, אבל בגיל שבעים ממילא כבר הגיע הזמן לצאת לפנסיה.

במדינה

תל־אביב

נפילת ה־601

מיסעדת־יוקרה, שבהקמתה הושקעו מיליונים הפכה כישלון חרוץ

„ציפינו לקהל קונים גדול שיציף את הדיזנגוף־סנטר," אמר אודי דורון, מבעלי הבר־מיסעדה סטודיו 601. „התבססנו על

מיסעדן דורון
„לא לוקח ללב!"

הנושים. כיום המקום קודר ושומם.

לא כך נראה המקום בליל הפתיחה ה־חגיגית. אנשי הבוהמה והחוג הנוצץ מילאו אז את שתי קומות המיסעדה המפוארת. האווירה היתה עליזה והעתיד נראה ורוד.

מימון ואשראי. בעלי המקום הם שני צעירים, אודי דורון (30), טייס במילואים בחיל־האוויר ושחקן כדורי־יד בהפועל רמת־גן, ואבשלום ספיר (26), סטודנט. שניהם החזיקו בעבר בשותפות את ה־מיסעדה לה קרפרי ברחוב ירמיהו, בתל־אביב. העסק שיגשג אך השניים לטשו עיניהם אל האפשרויות הטמונות בדיזנגוף סנטר ההולך ונשלם.

חצי שנה אחרי שקנו את לה קרפרי מכרו את המקום, ושכרו תחתיו חנות של 240 מטרים מרובעים בסנטר. עיסקת ה־שכירות בוצעה עם הילדה וסרג' גוזלן, המחזיקים בבעלותם חלק מהחנויות במקום. הילדה היא בתו מנישואיו הראשונים של חבר־הכנסת שמואל פלאטו־שרון, שהיה שותף בבניית הפרוייקט יחד עם הקבלן אריה פילק.

לצורך הקמת העסק הקימו דורון וספיר חברה תחת השם הדס השקעות. החברה קיבלה מימון ואשראי בערבויות שונות, וכך גוייס הכסף להקמת המיסעדה. נחתם חוזה עם המשכירים, ולפי כל התצפיות התעתדו השניים לגרוף רווחים גדולים. אולם נראה, כי דווקא החוזה עם מישפחת גוזלן הוא שהכשיל את צמד המשקיעים היומרני.

„בהתחלה התכוונו לפתוח עוד סניף של לה קרפרי," סיפר אודי דורון, „אבל כש־ראינו את המקום החלטנו ללכת על גדול.

„לפי התצפיות עמדנו לכסות את ההשק־עה תוך שנתיים וחצי. נכנסנו אומנם לחו־בות גדולים, אבל זהו ההימור. תוך זמן קצר הגענו למצב שבו לא רק שלא הת־חלנו לכסות את ההשקעה, אלא שהפסדנו מאות אלפי לירות כל חודש. במצב כזה לא יכולנו להמשיך וסגרנו."

את תחילת המשבר ביישר צו־סגירה ש־הוצא נגד המקום על־ידי עיריית תל־אביב. בבדיקה שנערכה נתגלו בסנטר חריגות בנייה גדולות, שהוסיפו שטחים לחנויות על־חשבון המעברים והשטח ה־ציבורי. למרות שלחריגות אחראית חברת דיזנגוף סנטר הופעל החוק נגד בעלי ה־

סטודיו 601 אחרי הסגירה
„הפסדנו מאות אלפים בחודש!"

חנויות ושוכריהן, שנזקקו לרשיונות לעס־קים מטעם העיריה. אולם בית־המישפט העירוני התחשב במצב ונתן לסטודיו 601 אורכה של 10 חודשים כדי להסדיר את עניין החריגות והרישיון.

כאשר נראה היה, לכאורה, כי המכשלה הוסרה ועתה יוכל העסק להתייצב על רגליו, באה המכה שממנה לא התאושש.

חוזה בלתי סביר. חוזה־השכירות למקום נחתם לחמש שנים מראש עם אופ־ציה לחמש שנים נוספות. לפי החוזה אמור היה השכר לעלות בכל שנה וההסבר לכך הוא שבמשך השנים ילך המקום ויתפתח והרווחים יגדלו. נוסף לעליות אלה צמוד השכר החודשי למדד, כך שהסכום הריאלי שמשולם גדול בהרבה ממה שנקוב בחו־

(המשך בעמוד 49)

כך שהסנטר יהיה הצלחה, אבל עד היום זה לא קרה."

נראה שמעולם לא נתלו תיקוות כה רבות במיסעדה אחת, והן נפלו כה מהר. סטודיו 601, שנפתח לפני כחצי שנה ב־דיזנגוף סנטר, היה אמור להיות סיפור־הצלחה מזהיר. גם מיקומו וגם סכומי העתק שהושקעו בו הצדיקו את התוכניות להפיכתו למיסעדת היוקרה המשגשגת בעיר. אולם, על אף זאת, כשנודע לפני שבועיים כי התוכניות נכשלו וכי המקום נסגר, לא היו רבים שהופתעו.

סוד הכישלון הצפוי הפך כבר נחלת רבים לפני כמה חודשים. יותר משבעה מיליון לירות שהושקעו במיסעדה יהדו לטימיון. הבעלים נקלעו לחובות כבדים ומרביתו של הציוד והריהוט עוכל על־ידי

קמיל שמפו לשיער בלונדיני

קמיל שמפו המיוחד לבלונדיניות ולבהירי שיער הינו מוצר נוסף במשפחת מוצרי הקמיל של מעבדות ד"ר פישר
קמיל שמפו טבעי מכיל אזולן המופק מפרחי הקמומילה
הוא מעמיק את גוון השיער ושומר על צבעו הטבעי מוסיף לו ברק ורכות.

זה טבעי.

Kamil
shampoo

קמיל שמפו טבעי... יש לו טבע לפנק
מוצר של דר פישר

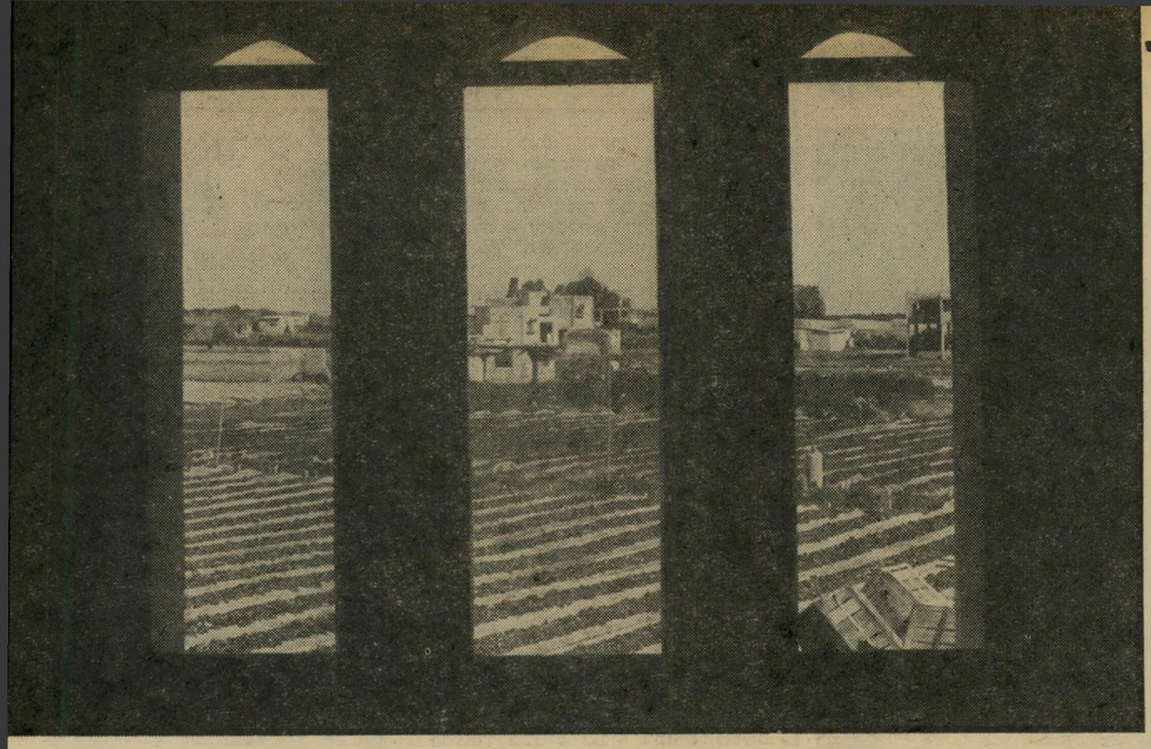
STEAK HOUSE
אם סטייק
אז בסטייק האוס
מבחר עשיר של סלטים ומשקה קל-חופשי.
דיזנגוף 193 תל-אביב טל: 239209, 232386

סוד כמוס

אני לא אוהבת רכילות,
אבל אני לא יכולה להתאפק ומוכרחה
לספר לכם ש**אבי אשרוב** הקוסמטיקאי
לא הלך לאיבוד.

בעוד שבוע הוא יתחיל
לעשות את בנות החן יפות יפות
וזאת בסלון שונטל ברחוב גורדון 48
(פינת ישראליס), טלפון 238973.

אז אל תגלו לאף אחד או קיי?!...

הקבלנים והבנאים הבונים את בתי היהודים ברחבי הארץ בונים לעצמם וילות המתחרות בפארן בבתים שבשיכוני הצמרת היהודיים

סביון בהשוואה

„אני לא קונה דולרים ולא שם מתחת לבלטות," אומר עבד אל־ג'וד חאג' יחיא, מן הכפר הערבי טירה, שבמשר לש. „אז החלטתי לבנות וילה. אצלנו זה מיפעל חיים. לא עושים חשבונות. השקעתי 900 אלף לירות והקמתי וילה של שני מיפלסים, עם שישה חדרים."

אין זו הוזיה. זהו אכן מחירה הממוצע של וילה מפוארת בכפר הערבי. ואמנם הבתים המסורתיים, בעלי העמודים ה־גבוהים, נעלמים מן הנוף. את מקומם תופסות וילות מפוארות, שאינן מביישות אפילו שכונות־יוקרה כדוגמת קיסריה, סביון וכפר־שמריהו. וכמו במשולש, כן גם בגליל. גם בכפרים הערביים בצפון הארץ צצות לאחרונה וילות פאר.

המיקרה של עבד אל־ג'וד הוא אופ־ייני. עבד אל־ג'וד הוא עורך־דין ב־מיקצועו. הוא מתגורר יחד עם אשתו ושתי בנותיו הצעירות בבית שכור בן שלושה חדרים, בכניסה לטייבה. לפני שלוש שנים החל לצבור חומרי־בנייה, שאותם רכש בזול מסוחרים ערביים בני כפרו. לפני שנה, כאשר אסף את מלאי החומרים הדרוש, החל בבניית וילה מפו־ארת, על שטח אדמה הסמוך לביתו.

שר השיכון בטלוויזיה

„קיבלתי את האדמה בירושה," הס־ביר עבד. „את התיכנון עשה מהנ־דס משכם, לפי רעיון שלי. הזמנתי רק תוכנית של המיבנה. תוכנית־עבודה, עם הכמויות של החומרים, לא צריך. זה רק מייקר את המחיר. הקבלן הוא קרוב מישפחה ואני סמכתי עליו שיסתדר.

„מה שמייוחד בבית הזה, שהוספתי חדר מישפחה בנוסף לחדר האורחים. זה לא היה מקובל אצלנו עד היום. חשבתי גם על הילדים, והשארתי אפשרות להו־סיף בעתיד עוד קומה. אם הם יתחתנו, יוכלו לגור למעלה.

„מחיר השלד עלה לי יותר מהגימור. בשלד השקעתי 300 אלף לירות. הגימור, שכולל את הנגרות, הריצוף, הטיח, ה־אינסטלציה וכל השאר, עלה לי 600 אלף לירות. אבל אצלנו במישפחה כולם עוז־רים אחד לשני. אנחנו שישה אחים. אני עוד מעט גומר. אחר כך נעזור לאח אחר."

המצב הזה נמשך עד שהחל השפל הכלכלי. מה שהספיק עבד אל־ג'וד לסיים לא הספיק עבד ג'אבר. לבני הזוג ג'אבר היה בתחילה חדר אחד, שבו גרו עם חמשת ילדיהם. לפני ארבע שנים קנה עבד, צלם במיקצועו, פיסת קרקע במחיר 50 אלף לירות, שעליה החל לב־נות וילה. אולם בניית הווילה לא נס־תיימה עד היום. אך בשל הצפיפות בדי־רת החדר, עברה מישפחת ג'אבר להת־גורר בווילה, עוד לפני שהושלמה.

„רק השטח שווה היום 450 אלף לי־רות," הסביר עבד. „אבל את זה לא מוכרים. השקעתי עד היום בבנייה 150 אלף לירות. הבית גמור מבחוץ, ועכשיו אני צריך לגמור מבפנים. מה שמעכב אותי זה המצב הכלכלי. חוץ מזה היו לי בעיות גם עם הרישיון.

„אני לא עשיתי תוכנית. תיכננתי את הכל בעצמי. פעם ציירתי קצת, אז הס־תדרתי. הקבלן הוא חבר שלי מטייבה. הוא הסתדר עם הציורים שעשיתי לו. אבל בית־המישפט לא הסתדר. עשו לי מישפט על שבניתי בלי רישיון. אמרתי לשופט שבכפר אין מישרד־שיכון ואפילו פקיד של זוגות צעירים לא רואים. רק שר־השיכון מופיע בטלוויזיה. אם אנחנו צרי־כים לבנות לבד, אך איך נסתדר אם רק להוציא רשיון עולה 30 אלף לירות? השופט הבין ונתן לי רק 100 לירות קנס.

„לפי התיכנון רציתי לעשות וילה קט־נה, אבל יצא לי 165 מטרים מרובעים. את החומרים השגתי בזול, מחברים שלי. עכשיו אני עושה מאמצים לגמור. אני אצליח להסתדר אבל אנשים כמוני מהווים רק כחמישה אחוז מהצעירים. לרוב ה־צעירים אין כסף ואין אדמה לבנות עליה." ואכן, את הווילות מצליחים לבנות רק בני השיכבה העשירה בכפר. האחרים ניצבים בפני בעיות קשות של גידול ה־מישפחה ומחסור בקרקע. לכך מתווספות גם בעיות תקציביות — אין די כסף אפילו לבניית בית רגיל.

העשירים אינם סובלים מבעיות אלה. על גיבעה, בסמוך למיגדל המים שבכפר, נבנתה שכונת יוקרה שכולה וילות. אחת הבולטות שבהן שייכת לסאלח ג'אבר מאסרי. בני הזוג מאסרי וששת ילדיהם מתגוררים בווילה שעיצובה יוצא־דופן.

המאפיין את ביתם בעל שתי הקומות וששה החדרים, הוא מיבנה משולש ה־מרכיב את חלקו הקידמי ובולט למרחוק. את הרעיון שאב ג'אבר, טרקטוריסט ב־מיקצועו, מעיתון מצולם. דבר יוצא־דופן נוסף היא הכתובת „אללה", העשויה מ־לצורך תיכנון הווילה. תחת לשכור את שירותיו של מהנדס, דבר המייקר בהרבה את מחיר הבית, העדיף לצייר בעצמו. הקבלן בנה את הבית לפי ציוריו. **בתמונה מימין:** אשתו של עבד, יוסרה.

„ציירתי את זה!" אומר עבד ג'אבר (**בת־מונה משמאל**) מטייבה, על הווילה שלו. עבד עסק בעבר בציור והוא ניצל את כישרונו

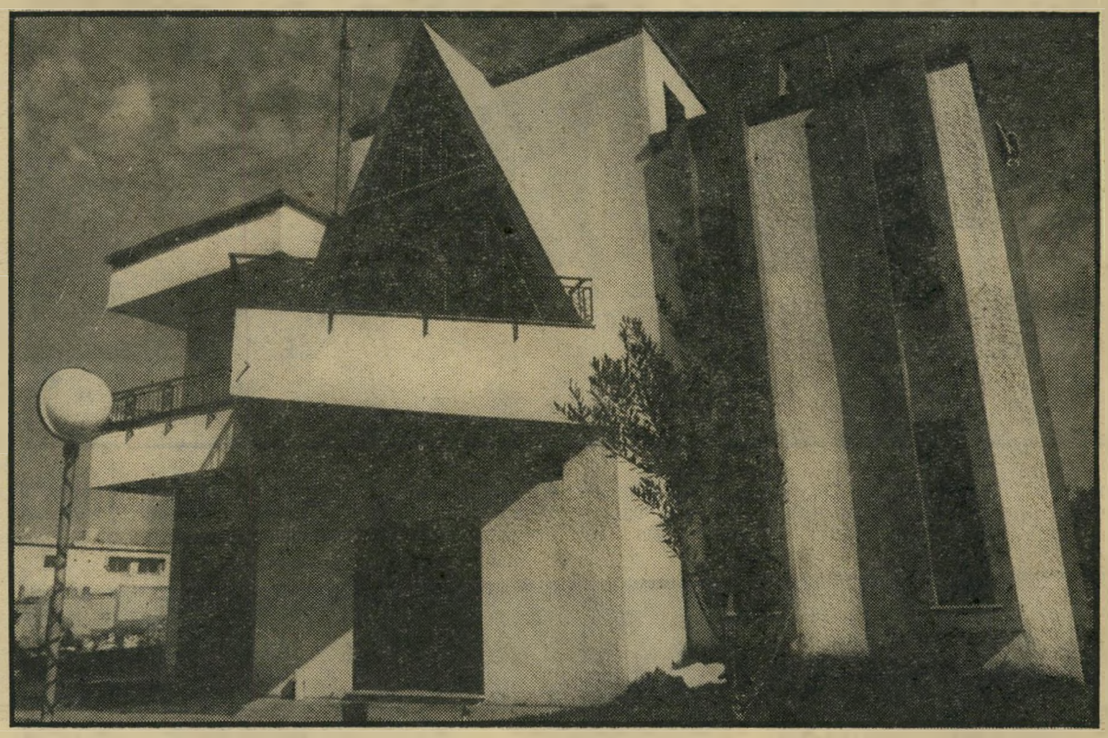
פתחים על גג הבית, כך שקרני האור חודרות בעדם.

פנים הבית מעוצב בסיגנון מערבי מוב־הק. הוא כולל פינת אוכל גדולה, עם כיור לרחצת ידיים, מיטבח סיפר־מודרני עם מירב השיכלולים, שלושה חדרי־שירותים, שני חדרי־אמבטיה, חדר־אורחים, חדר־שינה וחדרי־ילדים. כולם מרוהטים ומעוצבים על־פי האופנה המערבית.

הערביים להשפיע יותר על עיצוב הבתים."

הווילות בכפר טירה אינן פחות מפוארות מאלה שבכפר טייבה, אם כי מיספרן קטן יותר. אחת מהן שייכת למישפחת מאנצור, בעלת שתי קומות ושמונה חדרים. ראש המישפחה, לאטיף, קבלן הבנייה מספק פועלי ניקיון לבתי־חולים, בנה את הבית בהשקעה של חצי מיליון לירות. את הביצוע עשה קבלן מן הכפר. החומרים קומות ובו שיבעה חדרים. לג'לג'ולי 12 ילדים. סמוך לווילה שבנה עומד ביתו הקודם, שאותו השאיר לבנו הבוגר. "בניתי את הווילה כי יש לי כסף ואני רוצה לדאוג לילדים שלי," סיפר. "אבל כיום אני מצטער שלא השארתי אפשרות לבנות עוד קומה. הילדים האחרים יגדלו, ואצטרך לדאוג גם להם. היום יותר כדאי לבנות לגובה."

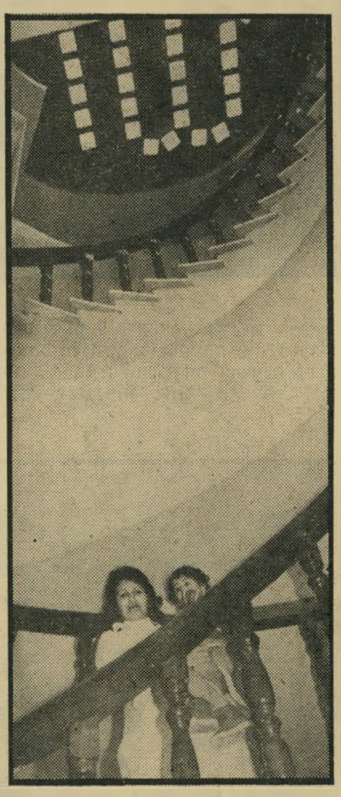
המשולש הוא הצורה המאפיינת את חזית ביתו של סאלח ג'אבר. **בתמונה למעלה**, האשה על רקע הנוף הנשקף ממירפסת ביתה. **בתמונה למטה**, סאלח ג'אבר עם ידיד מצרי, השחקן פאריד שאוקי.

כל זה עלה 250 אלף לירות, בנוסף למחיר הקרקע, שנרכשה תמורת 45 אלף לירות לפני שבע שנים.

את הלהיטות אחר הסיגנון והפאר המערביים מסביר האדריכל עדל מאנצור מן הכפר טירה. "ראשית, פועל כאן גורם ההשפעה מן הנעשה אצל היהודים," הוא אומר. "בנוסף לכך נותנת את אותותיה התופעה של רווחה כלכלית בקרב שכבות מסויימות בכפר הערבי. כיום ישנם גם מהנדסים ואדריכלים ערביים, מה שלא היה עד לפני כמה שנים. המהנדסים היהודים, שתיכננו כאן את הבתים בעבר, עבדו עם מודלים שאותם הם שיכפלו ומכרו לכל דורש. כך נוצרה תופעה של בתים רבים זהים לחלוטין.

"המהנדסים והאדריכלים הערבים, לעומת זאת, מקפידים יותר על תיכנון פני הכפר. להם יש גם קשר טוב יותר עם מזמיני התוכניות. במהנדס ערבי נותנים גם אמון רב יותר, ומוסרים בידיו עבודות שלא היו מוסרים ליהודי. כך יכלו המהנדסים

ואכן יש גם כאלה המעדיפים לבנות בתים משותפים בני שלוש קומות תחת וילות. כך נמצא לפעמים פיתרון דיור לי־חמולה שלמה בבניין אחד. אולם אותם היכולים להרשות לעצמם הוצאות גדולות יותר מעדיפים וילות.

מול המיבנים המפוארים ההולכים ומקמים בכפרים הערביים, ניצבים הבתים המסורתיים, שצורתם לא השתנתה במשך עשרות בשנים. על רקע הווילות בולט כיעורם לעין, ואפילו השמרניים שבין תושבי הכפרים משתכנעים כי החדש טוב מהישן.

לא כך הדבר לגבי עיצוב הפנים. המתרנים שבין בוני הווילות סיגלו לעצמם את העיצוב המערבי, אך הם נחשבים עדיין בבחינת יוצאי־דופן. הרוב הגדול של דיירי המיבנים הישנים לוטש עיניים אל המראה החיצוני של הווילות, אולם באשר לפנים — מרביתם מעדיפים עדיין את המסורת הישנה.

תופעה בפני עצמה היא השילוב בין הישן והחדש. ישנם בעלי־בתים המעדיפים לבנות בית חדש ממש על גבי ביתם הישן. הדבר שכיח בעיקר אצל אלה שידם אינה משגת קניית שטח קרקע נוסף. הם אינם יכולים להרוס את ביתם ולהמתין ללא קורת גג עד אשר תושלם בניית הבית החדש. לכן מעדיפים לבנות את האחד על השני.

בניית הישן על גבי החדש אינה מצטמצמת לגובה בלבד. הבתים החדשים חוב־קים את הישן לכל צדדיו. באופן כזה גבלע הבית הישן בחדש, עד שלפעמים כימעט שקשה להבחין בו. לצורת בנייה זו יש גם יתרון נוסף, שכן היא משמרת את ה־

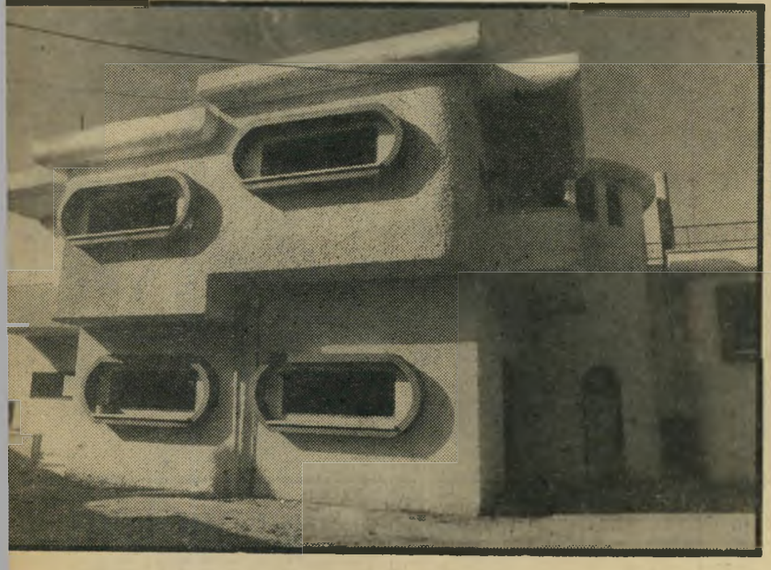

אלה היא הכתובה המופיעה בצורת חריצים על גג ביתם של סאלח ג'אבר מאסרי ואשתו צ'אפה. בתמונה: צ'אפה עם אחת מבנותיה בתוך הבית.

ניקנו מסוחרים שונים במשך תקופה של עשר שנים. רק אחרי שהיו בידי לאטיף כל החומרים, החל בבנייה לפני כשנה.

אופנת המתיוונים

בית מפואר אחר שייך לאבו ג'לג'ולי חאג' סאלח. ביתו מתגשא לגובה שתי

"יש כסף!" אומר אבו ג'לג'ולי חאג' סאלח מטירה. הוא השאיר את ביתו הישן לבנו הבוגר, ובכספו בנה לעצמו וילה מפוארת בת שתי קומות. כיום הוא מצטער על שלא השאיר אפשרות לבנות קומה נוספת.

(המשך מעמוד 47)

מיבנה המסורתי והחדש אינו בא על חשבון הישן אלא כתוספת משלימה.
מה שמאפשר את תנופת הבנייה המפוארת בכפרים הערביים הוא המחיר הזול. הסיבות לכך טמונות בקרקע, שהיא בעצמה זולה־יחסית. סיבה נוספת היא כוח־העבודה הזול, המורכב כולו מתושבי הכפרים עצמם. העובדה שהמיבנים מוקמים ללא תוכנית עבודה ולעתים אף ללא רישיונות, תורמת אף היא להוזלה ניכרת. גם קניית חומרי הבנייה מידי הסוחרים המקומיים תורמת להוזלה.

אולם מה שמאפשר יותר מכל את הבנייה היא העזרה ההדדית שמגישים בני החמולה זה לזה. באופן כזה מתגייסת חמולה שלמה, הכוללת כמה בתי אב, לשם בניית הבית. לצורך זה מתאספים כולם בשבתות ובחגים ועוזרים במלאכת הבנייה. כאשר נשלמת בניית בית אחד, מתגייסים כולם לעזרת המישפחה הבאה, וכן הלאה.

שיטה זו הוכיחה את עצמה ופגי הכפרים הולכים ומשתנים לבלי הכר. בעיות דיור ואמצעים, שלא היו באות על סיתרונן בדרך אחרת, נפתרות באמצעות שיטה זו. ייתכן שגם ליהודים יש מה ללמוד.

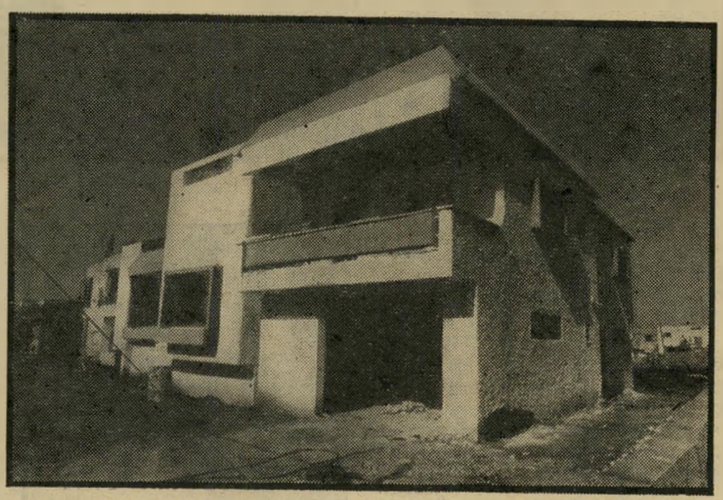

במשך עשר שנים

אספה מישפחת מאנסור מסירה חומרי בניין לצורך הקמת הווילה המפוארת. מסוחרים שונים קנו בזה אחר זה את החומרים ורק כאשר היה בידם כל הדרוש החלו בבנייה. המיבנה הוא בעל שתי קומות ושמונה חדרים. ההשקעה בבנייתו הסתכמה בחצי מיליון לירות. מימין: טולפה מאנסור צופה לעבר ביתה.

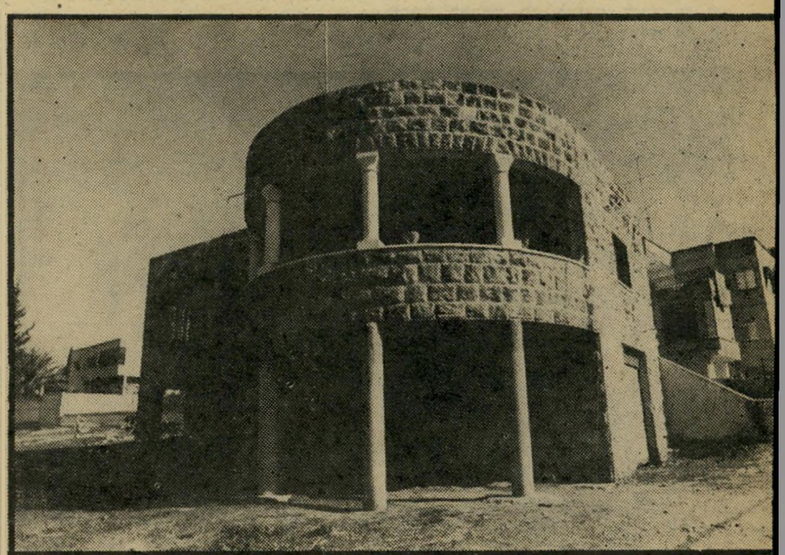

„לא קונה דולרים!"

הכריז עורך־הדין עבד אל־ג'וד חאג' יחיא (בתמונה משמאל) מטייבה. את כספו הוא השקיע תחת זאת בבניית וילה מפוארת. אשתו היא מורה ומשכורתה הושקעה גם היא בבית. הבית הוא בן שני מיפלסים ושישה חדרים ובנייתו עלתה 900 אלף לירות.

חדש מול ישן

הבית הישן (מימין) והבית החדש (משמאל) מסמלים את תהליך המודרניזציה שפשט בשנים האחרונות בכפרים הערביים בישראל. המיפגש שבין התושבים הערביים, הן כפועלי־בניין והן כקבלני־בניין, עם אופנת הבנייה הרווחת בשכונות־היוקרה, הוליד סיגנון בנייה חדש בכפרים הערביים. את מקום הבית הכפרי המסורתי תופס עתה הבניין המודרני המערבי, ולעתים אף הווילה החדישה. כמה מרובעי הכפרים הערביים נראים למבקר מן החוץ כשכונות מטופחות ומודרניות, בעלות אופי עירוני לגמרי. מחיר הבנייה בכפרים הערביים זול ממחיר הבנייה של מיבנה מקביל בערים. אחת הסיבות לכך טמונה בעובדה, שבכפרים בונים התושבים את בתיהם במו ידיהם, כשהם נעזרים בבני מישפחתם — רובם ככולם פועלי בניין מיקצועיים ובעלי נסיון רב. בדרך כלל מתגייסת חמולה שלמה, הכוללת כמה בתי־אב, לשם בניית בית, כאשר מסיימים בניית בית אחד, מתגייסים כולם לעזרת המישפחה הבאה, וכן הלאה.

במדינה

(המשך מעמוד 45)

זה. צמד המשקיעים חשב שיתגבר על הסכר העצום בזכות הרווחים שיבואו בעיקבות ההצלחה הצפויה לדיזנגוף סנטר. אולם כיום כבר ברור כי הסנטר נחל, לפחות בשלב זה, כישלון חרוץ. חלקן הגדול של החנויות כלל לא נפתח, ואלה שנפתחו עומדות על סף סגירה.

את האשם במצב זה תולים בעלי החנויות בחברת דיזנגוף סנטר, שלא חייבה את רוכשי החנויות לפתוח אותן. בעלי הון רכשו חנויות כהשקעה ומחזיקים אותן סגורות. עבור מעט החנויות שכן נפתחו לא כדאי כלל לציבור להטריח את עצמו לבוא למרכז, וגם הן נידונות לכישלון.

אולם הטענות החריפות ביותר מופנות כלפי חוזי־השכירות. „זה חוזה שכירות דרקוני," אומר עורך־הדין ארצי בן־יעקב, פרקליטם של בעלי ה־601. „אין שום אפשרות להחזיק עסק בתנאים כאלה. דמי השכירות המקובלים כיום באותה הסביבה הם 50 אלף לירות לחודש. הכישלון הוא פועל יוצא מתנאי החוזה. זהו חוזה בלתי סביר.

„פניתי בעניין זה לסרג' גוזלן, וביקשתי ממנו לזקל את התנאים. הוא הודיע לי חד־משמעית, כי אינו מתכוון להוריד אפילו אגורה אחת. במצב כזה אין לנו ברירה אלא לפנות לבית־המישפט ולבקש את התרת החוזה."

החיים נמשכים. אודי דורון מונה סיבות נוספות לכישלון: „אנחנו ממשיכים לשלם את דמי השכירות גם אחרי הסגירה, עד שלא תהיה החלטה של בית־מישפט שתקבע אחרת. אבל היו לנו סיבות טובות לסגור עכשיו. נוצר מצב שבו אנחנו העסק היחידי שפתוח בשעות הלילה. במשך היום מתחלקות הוצאות החשמל על מיזוג־האוויר והחימום בין כל החנויות. בלילה אנחנו משלמים לבד. כך יוצא שאנחנו משלמים יותר מ־100 אלף לירות לחודש רק עבור מיזוג אוויר. בנוסף לכך יש לנו הוצאות אחזקה שוטפות אחרות."

למרות המצב העגום שאליו נקלע ה־601 אין אודי דורון נראה מיואש. „עברתי פרק בחיים," אמר. „אני לא לוקח ללב. ביום של הסגירה היה לי מישחק כדורי־יד ו־השתתפתי. ככה זה, החיים נמשכים.

„לי יש את החיים שלי. יש לי את התחביבים שלי ויש לי גם מיקצוע טייס מכנים. חוץ מזה, אני לא מתכוון להתייאש. בפעם הבאה אני עוד עשוי להצליח."

דרכי חיים

בודדה למען הבודדים

„אני אשה כמו כל הנשים" אומרת האשה הנחשבת בעיני חברי החוג שאירגנה, מעין נביאה או נזירה

„עם מעט רצון תיפתח בפניך הדרך לנישואין... מבקשת לחתן בודדים חינם אין כסף, וכל זאת לזכר אבי הצדיק ז"ל שציווני לשמח בני־ישראל."

מודעה זאת, בנוסחים שונים, התחילה לעורר הדים נרחבים מאז פירסומה בעיתונות בשנתיים האחרונות. התוצאה היתה הקמת חוגים לרווקים ורווקות מגיל 18 ועד 80 בדירה בצפון תל־אביב, בניהולה של אשה המכנה את עצמה „הודייה".

בלחץ השכנים נאלצת עתה, שירלי („הודייה") רבין, לחפש דירה חדשה. השכנים סנו לבעלי הדירה — פרווניים משווייץ — וטענו, כי הדירה מיועדת למגורים בלבד, ואילו הודייה מקיימת במקום מיפגשים חברתיים שאינם לפי רוח החוזה. הדבר גורם רעש ומיטרד.

בפשרה שהושגה השבוע נקבע, כי הדאיל ונגמר חוזה־השכירות על הדירה, תוכל הודייה להישאר בה עוד חודשיים, ואז עליה לעזוב.

„אני מאמינה שהשינאה היא כל צרה והכוח העליון והאהבה יכולים להיטיב עימנו. אז כמו שכתוב בירמיהו, שינסתי את מותני לעזור לפתור את בעיית הבדידות," אומרת הודייה.

היא מפרסמת כל חג מודעות לברך את העם ולחתן בודדים למען הילודה וכדי ש„ייטב להם". כיום מונה החוג שלה 11 קבוצות שכוללות מאות אנשים, מרביתם נשים, שהן אלמנות, גרושות או רווקות.

סעד רוחני. לדבריה, פועל החוג חי־

(המשך בעמוד 54)

החודש!
על מחירון דצמבר 1979 ועד גמר המלאי
15% הנחה* על כל מוצרי
Fisher-Price Toys
פישר פרייס
הצעצועים החינוכיים המעצבים את דמות הפעוט והילד

להלן מספר דוגמאות:

לפעוטות מגיל 3 חדשים ועד שנתיים:

134 - פעלולון	1,660.-	1,990.-	
174 - מובייל מוסיקלי	2,070.-	2,590.-	
433-426 - נשכנים	250.-	310.-	
444 - מלכת הדבורים	510.-	602.-	
978 - סוס רכיבה	2,795.-	3,300.-	
667 - חרוזים צבעוניים	325.-	375.-	

מגיל שנתיים ועד גיל חמש:

303 - רכב הצלה	850.-	1,200.-	
305 - הליקופטר ימי	850.-	1,200.-	
870 - כסילופון נגרר	1,230.-	1,450.-	
110 - כלב ומלונתו	1,540.-	1812.-	
183 - אווירון	1,105.-	1300.-	
317 - צוות בניה	770.-	905.-	
788 - גלגלת פופקורן	770.-	904.-	
929 - גן ילדים	2,285.-	2,690.-	
747 - טלפון מפטפט	745.-	877.-	

מגיל חמש ומעלה:

930 - מוסד	2,980.-	3,650.-	
952 - בית בובות	2,980.-	3,650.-	
924 - כלי עבודה	2,285.-	2,690.-	
936 - כלי רופא	1,870.-	2,200.-	
301 - מחפר	2,550.-	3,000.-	

* הנחה זו אינה מגבילה את בעלי החנויות במתן הנחה נוספת.

מפיצים: סוכנויות קופמן בע"מ, ת"א, החשמונאים 105.
מחסני קופמן צפון-מגרשי התערוכה הישנים (סוף דיזנגוף) ת"א.

דפוס
„נוה שאנן"
יפוד המעלה 15, תל־אביב (תחנה מרכזית)
עבודות דפוס מעולות
בלט * מולטיליט
מסחריות * משרדיות * חשבונות/ קבלות
חוברות * הזמנות חתונה * בר־מצוה וכו'
מען: רח' נחמני 36, תל־אביב, טל. 03-614844

בעיות ולבטים
בחיי המין
מ א ת
חד"ר מרדכי זידמן
חוצאת רשפים

קולנוע

שחקנים

שחקן יותר מכוכב

רוברט דובאל הוא אחד הכוכבים המוזרים ביותר שיש היום להוליווד. קשה אפילו לקרוא לו כוכב, כי הרי את תפקידו הראשי הראשון בסרט קיבל רק לאחרונה, בסאנטיני הגדול, סרט שיוצג בקרוב בישראל, תחת השם טייס שב הביתה. מזה 17 שנים הוא דוחה הצעות קוסמות ואפשרויות להפוך אליל־המונים ומולטי־מיליונר, ומתעקש תמיד לבחור לעצמו על הבד את הדרך הקשה.

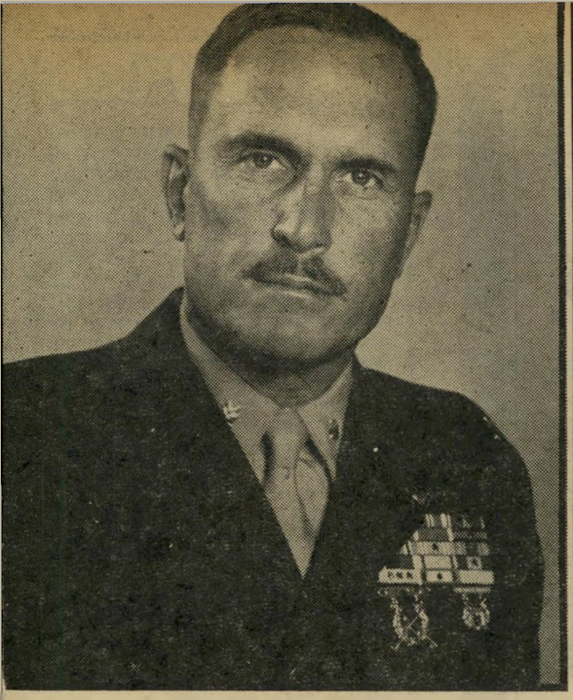
בגיל 49 נחשב היום דובאל ל„שחקן של שחקנים", כלומר: אחד שהקהל לא זכה עדיין להכיר את כל מעלותיו, אבל שזוכה להערכה מלאה והשלמה של חבריו למקצוע. „הוא אחד השחקנים הטובים ביותר באמריקה," אומר עליו הבמאי פראנסיס פורד קופולה, שניצל את דובאל בחמשת סרטיו האחרונים. „יש רק שני שחקנים באמריקה — בראנדו ודובאל," אומר במאי התיאטרון סאנפורד מייזנר, שגילה לראשונה את דובאל לפני יותר מ־25 שנה.

נבל אנושי. מאז שהופיע לראשונה על מסך הכסף, במות הזמיר, בדמות ברנש מפגר בשיכלו המציל את ילדיו של גרגורי פק, נדמה כאילו דובאל מתעקש לבחור לעצמו אותו סוג של תפקידים המפריע לשחקן להיות כוכב: תפקידים שקשה מאד לקהל להזדהות עימם.

במשך שנים הוא נחשב למומחה מאין כמותו לגילום נבלים פסיכופאתיים בקולנוע. הוא היה כזה במיספר רב של סרטים, מאומץ אמיתי, שבו ניסה להרוג את ג'ון ויין ועד בוליט, שם סיכן את חייו של סטיב מקווין. הדבר לא הפריע לו כלל, מפני שמצא שלל רב של דמויות מגוונות יותר על בימות ברודווי, שם הופיע בקביעות במחזות כמו מראה מעל הגשר או קאמינו ריאל.

עם השנים הסתבר גם למעסיקיו מן החוף המערבי, שיש לו מה לתרום, מילבד עוויות מאיימות. נבליו החלו לקבל ממדים אנושיים יותר ולא פעם נראו מעניינים יותר מן הגיבורים שלצידם עמדו.

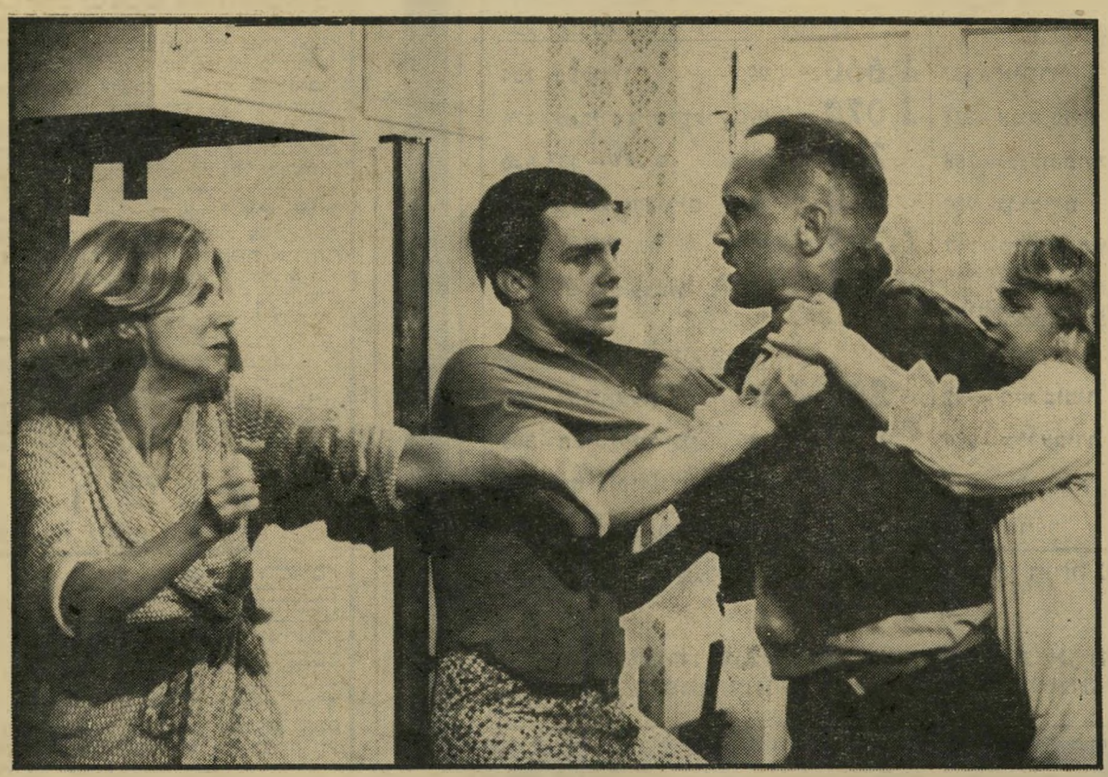
הצדקן המתחסד במאש, שנתפס עם ה־

רוברט דובאל ב„אנשי הגשם" **רוברט דובאל ב„טיים שב הביתה"**

„יש רק שני שחקנים באמריקה — מרלון בראנדו ורוברט דובאל"

דובאל (בוב מיצ'ם), מייקל אוקיפי (בני) וג'ודי אן הדוך (האשה) ב„טיים שב הביתה"

המישפחה כולה מנסה להכניע את סאנטיני הגדול

רוברט דובאל כבוב מיצ'ם הטייס הקרבי (המכונה סאנטיני הגדול)

אחד השחקנים הטובים ביותר באמריקה

„איני זוכר מתי לא רציתי להיות שחקן," אומר דובאל על עצמו. כבנו של תת־אדמירל, שהיה מאוכזב מאד כאשר יוצא חלציו בחר שלא להתגייס לצי, נראה שדובאל זוכה סוף־סוף לקאריירה הצבאית שהחמיץ בחיים. הוא גונב את הצגה מרוב השחקנים האחרים בסרטו החדש של פראנסיס פורד קופולה, אפוקליפסה עכשיו, כשהוא מגלם מפקד יחידת מסוקים, המפציץ כפר ויאט־נאמי לצלילי רכיבת הוואלקיריות של ואגנר, ושולח את חייליו לגלוש על גלי הים, בשיאה של הפצצת אוויב. הוא לובש שוב מדים, על פני המסך הקטן, כדי לגלם את דמותו של דווייט אייזנהאואר, מי שהיה מפקד כוחות הברית בפלישה לאירופה ואחר כך נשיא ארצות־הברית. העובדה שבשני הסרטים מצליח דובאל למצוא בדמויות אלה את העוצמה והעניין, מבלי להסתיר את הטירוף שבראשון ואת המרובעות הבמשוועת שבשני, אלה הן הוכחות נוספות לכישרונו הבלתי רגיל.

באנרופים שלופים. אבל נראה שאם יש תפקיד שנתפר במיוחד על פי מידותיו, הרי זה תפקידו בטייס שב הביתה, סרטו של הבמאי לואיס ג'ון קארלינו —

האב ובנו ב„טיים שב הביתה"

קרב בין עוצמה ורגש

מכנסיים למטה, בזרועותיה של „שפתיים להטוטת", הקורבן־כביכול, שהוא הרוצח בהשיחה, היועץ הקר והמחושב בסנדק (שני החלקים), או המנהל הקשוח שמנקה את השטח ומפטר ללא רחמים ברשת שרדור — כל אלה טיפוסים קשוחים להחריד, אלים דובאל החדיר לקשיחות זו כה הרבה אמונה במעשה, כה הרבה נחישות ועקשנות, עד שקשה היה שלא להעריך את האיש, ואולי אפילו להעריץ אותו, למרות ניבזותו.

מפקד טייסת פאנטום, המכונה סאנטיני הגדול על־ידי חבריו. בתפקיד זה חי דו־באל, במידה מסויימת, את נעוריו במהופך. כאן הוא חייתקרב מושלמת, התגלמות המיתוס האמריקאי של לנצח־בכל־מחיר, מאצ'ו במדים, שנמצא בעימות עם מישהו שאוהבת אותו ושונאת את מינהגיו. חלומו של בול מיצ'ם, שסיפורו מתרחש ב־1962, הוא לראות את בנו בכורו, בני, מתגייס גם הוא לחיל־התגחתים ומשרת כ־טייס־קרב. לשם כך צריך להקשיח אותו, לחסן אותו, להפיח בו אמונה באידיאלים הנצחיים של לוחם באגרופים שלופים ה־מכה את העולם לפני שהעולם מכה אותו. אלא שהבן, בדיוק כמו דובאל בנעוריו, מנסה למצוא דרך משלו. הוא מנסה ליצור קשר עם אביו דווקא באותו המישור

דובאל ב„תג 373"
שחקן של שחקנים

שאותו מנסה החייל הוותיק לדחוק ככל האפשר מתודעתו: הרגש.

דובאל כאילו נולד לתפקיד הזה. לעתים הוא נראה כימעט פסיכותי בקנאות שבה הוא מנסה להגן על עקרונותיו ולכפות אי־תם על מישפחתו. ועם זאת יש הרגשה שמאחרי כל הצגת הקשיחות הנוראה הזאת יש אדם, שמפחד לצאת החוצה כדי שלא ייפגע מן העולם הסובב אותו.

כמה ביקורות ראשונות שהופיעו באמ־ריקה, שם לא מופץ עדיין הסרט (נראה שהצגת הבכורה שלו תהיה בישראל), כבר שרות את שבחיו של דובאל. השנה כבר לא יוכל להיות מועמד לפרס אוסקר, מפני שהסרט לא הופץ לפני ה־31 בדצמ־בר. בשנה הבאה הוא יהיה בוודאי אחד המתחרים הראשיים. ומי שירצה לגזול ממנו פרס זה, יצטרך לעמול קשה.

דובאל בתפקיד בוז מיצ'ם (עם אחת מכנותיו)
לכפות את עקרונות הגיבור על כל המישפחה

על־ידי מישרד עצמאי משלה, אלא בידי חברת א.ד. מטלון, המטפלת כבר בשתי חברות אמריקאיות גדולות אחרות, פוקס המאה העשרים וקולומביה.

עם סגירת מישרד יונייטד ארטיסטס נסגר המישרד העצמאי האחרון של חברת אמריקאית לסרטים בישראל. כל האול־פנים הגדולים מיוצגים כאן עתה על־ידי גורם שלישי.

הסיבה לשינויים אלה היא כנראה פשו־טה מאד: בעקבות הידרדרות הלירה מצד אחד, והריווחיות ההולכת וקטנה של ענף הקולנוע מהצד האחר, לא כדאי לחברות להחזיק מישרדים עצמאיים והן מעדיפות להתאגד, במקום להתחרות ביניהן.

עסקים

חברות בזרחות מישראל

חברת סרטים אמריקאית נוספת סוגרת את שעריה בישראל ועוברת מפעילות עצמאית לשיתוף פעולה עם חברות אח־רות. הפעם זו יונייטד ארטיסטס, אשר החל מהשבוע לא תהיה מיוצגת בישראל

רכבות נוסעות היטב

אכספרס למערב (הוד, תל־אביב, ארצות־הברית) — הסיפור קלאסי וגולגל כבר פעמים אין־ספור בספרים ובסרטים: רב־מרגלים עומד לערוק למחנה השני. חבריו לשעבר מנסים לחסל אותו, ואילו חבריו החד־שים משתדלים לשמור עליו מכל פגע. מכאן והלאה, חוקי המישחק מוכרים היטב, ורק מסלול העריקה משתנה.

הפעם זו רכבת אכספרס היוצאת משווייץ לאמסטרדם; אמצעי־התחבורה הנחשב משום מה לבטוח וליעיל ביותר להברחת העריק, במיקרה זה: ראש שירותי הביון הסובייי־טיים.

נותרו רק מעט מאד דברים שאפשר לעולל ברכבת נוס־עים, ושטרם נוצלו על בד הקולנוע. אם ישנם כאלה, לא הסרט הזה הוא שיגלה אותם. המרגל הקשוח, המרגל השחצן, המרגל המתוחכם, והמרגל המטורף למחצה, הם כולם דמויות קבע בגלריית סרטי המתח מן חסוג הזה. ואין שום כוונה לגלות באחד מהם תכונה שלא היתה מוכרת כבר מן הסרטים הקודמים. שחקנים כמו לי מאר־ווין, מכסימיליאן של או רוברט שאו המנוח, מסוגלים לגלם דמויות כאלה מתוך שינה. ואכן נראה שלא נדרשו לעשות יותר מזה כאן.

מה שמוזר בסרט זה הוא, שיש לו נטייה לגלות את המיסתורין שהוא יוצר מוקדם מדי. את השיא הדרמתי — מפולת שלג על הרכבת — הוא מבזבז באמצע הסיפור ואחר־כך אינו מסוגל עוד ליצור מתח דומה. לפעמים נדמה

לי מארווין: לגלם דמות מתוך שינה

שכל העניין תוכנן תחילה בצורת שונה, אבל באיזשהו שלב בהפקה התגלה שגמר הכסף והרכיבו את הסרט עם מה שכבר צולם.

עם זאת, צריך לומר לזכות הסרט שכל חזמן קורים בו דברים — הפעילות תוססת, השחקנים מוכרים וחלקם אף חביבים. לינדה אוונס היא בהחלט קישוט נאה, גם אם אין סכנה שתכרסם בקאריירה של ג'יין פונדה.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — **תוף הפח, עולם ללא צל, הבריחה מאלקטרז, נישואיה של מריה בראון, שיעור, הנער.**
ירושלים — **שיעור, תוף הפח, ה־טאנגו האחרון בפאריס, נורמה ריי.**

תל־אביב

★★★★ **שיעור** (שחף, ארצות־הב־רית) — מחזמר המחאה של שנות הששים הופך חוויה כלל־אנושית מרשימה בידיו של הבמאי הצ'כי מילוש פורמן, שמעדיף להתבונן בבני־אדם תחת סיסמות.

★★★★ **הנער** (תכלת, ארצות־הב־רית) — קרוב ל־60 שנה חלפו מאז עשה צ'אפלין סרט זה, ועדיין קשה להעלות על הדעת שילוב מוצלח יותר של הומור ו־פאתוס, של המצאות קולנועיות גאוניות ושל נשמה ללא מצרים. מומלץ מאד.

★★★ **נישואיה של מריה בראון** (מודיאון, גרמניה) — קורות הרפובליקה הפדרלית הגרמנית בין סוף מילחמת־העולם השנייה לתחילת השיגשוג הכלכלי, כפי שזה משתקף בחייה של אשה המנסה למ־צוא דרכה בלחצים ובאילוצים של אותה התקופה. בימוי ומישחק יוצאי־דופן.

★★★ **תוף הפח** (בן־יהודה, גרמניה) — עיבוד קולנועי לסיפורו המפורסם של גינתר גראס על ילד שמסרב לגדול כמחאה נגד העולם הסובב אותו. הסרט מטיב להציג את הסצינות שדלה מן הרומן, ו־מצדיק בהחלט קריאה חוזרת בו.

★★★ **הבריחה מאלקטרז** (חן, ארצות־הברית) — שיחזור הבריחה האח־רונה מן הכלא המפורסם, לפני סגירתו. הבמאי דון סיגל והשחקן קלינט איסטווד משתפים פעולה פעם נוספת, והתוצאה שוב תכליתית, תמציתית ומיקצועית להפליא.

ירושלים

★★★★ **הטאנגו האחרון בפא־ריס** (רון, צרפת־איטליה) — דור מתנון, שחי בעולם ערכים מיושן, מול דור צעיר, שמניח עתה את יסודות העולם שלו. נפ־גשים בסרט חריף ונועז של ברנרדו בר־טולוצ'י. עם מארלון בראנדו ומריה שניי־דר בתפקידים הראשיים.

★★★ **נורמה ריי** (בניני־האומה, ארצות־הברית) — סיפורה של פועלת טכס־טיל בעיר־שדה דרומית באמריקה, שמת־נייסת להקמת איגוד מיקצועי במקום. ה־במאי מרטין ריט אומנם מחלק את הסו־בים והרעים בצורה שקופה מדי, ומביים אותם בסיגנון לא חדשני, אבל ליבו פועם בקצב הנכון והשחקנית הראשית שלו, סאלי פילד, ממלאת את כל החסר.

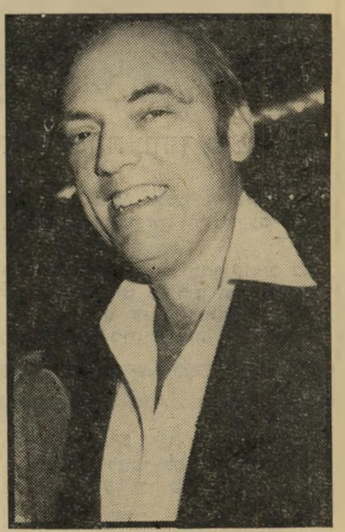

דובאל כגנרל נאצי עם אנתוני קווייל ב„נשר נחת"
מומחה לנבלים פסיכופאטיים

שידור

צל"ש

● לכתב **בני ליס**, על כתבתו בהשבוע יומן אירועים על הנעשה בבית־החולים מזרע. ליס ראיין חולים לשעבר, שהצליחו לעורר אמון בשפיות דעתם, בצורה הקולחת והבהירה שבה ביטאו את דבריהם הקשים. ליס ראיין אחות לשעבר, שאישרה את דברי המאושפזים, והצליח להוציא כימעט־הודאה באשמה מפיו של קצין רפואה ראשי, תת־אלוף **ערן דוזב**. את עבודתו המצויינת של ליס קילקל במידת מה **יעקוב אחימאיר**, כאשר ראיין בהלילות

שגריר זואים
רק 1500 לירות

מפתיעה את הפסיכיאטר הראשי של מישרד־הבריאות.

● צל"ש לכתב **רפיק חזבי** על כתבתו, על כוח העבודה הערבי בישראל ו־השפעתו הן על המשק הישראלי והן על יחסי היהודים־ערבים. כתבה מאוזנת ומקיפה, שהאירה את הנושא מכל צדדיו.

מאחרי המסך

יחסים חקינים

בשבוע שעבר פנה שגריר ארצות־הברית בישראל, **סמואל זואים** ("סם") למנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד** ("טומי") בבקשה מוזרה. זואיס ביקש שיאפשרו ל־עובדי השגרירות האמריקאית לצפות ב־בניין הטלוויזיה בשידור הישיר שיועבר באמצעות הלוויין ממישחק הגמר באליפות הרוגבי של ארצות־הברית. לפני שלוש שנים נענה מנכ"ל הרשות דאז, **יצחק ליבני**, לבקשה האמריקאית ואנשי השגרירות צפו במישחק וראו על יציע המכובדים את הנשיא ג'ראלד פורד ואת שר־החוץ הנרי קיסינג'ר.

להפתעת לואיס סירב לפיד לבקשה, ב־נימוק ש"זה עולה יותר מדי כסף". רק אחר כך התברר ללואיס כי ההוצאה הכספית אמורה היתה להסתכם ב־1500 לירות בילבד.

נחמיאס נספח חרבות

עורך מבט, **יעקוב אחימאיר**, נפגש בשבוע שעבר עם השגריר המיועד של ישראל במצריים, הד"ר **אליהו** ("אלי") **בן־אלישר**, וביקש ממנו למנות את כתב הטלוויזיה **ויקטור נחמיאס** לתפקיד הנספח לענייני תרבות בשגרירות ה־ישראלית בקאהיר. בן־אלישר לא נתן תשובה סופית, אולם הרעיון נראה בעיניו.

בינתיים יצא השבוע נחמיאס למצריים, בשליחות התאחדות עולי מצריים בישראל, כדי להכין עבודת־מחקר על שרידי הקהילה היהודית בארץ הנילוס.

מה היה תפור

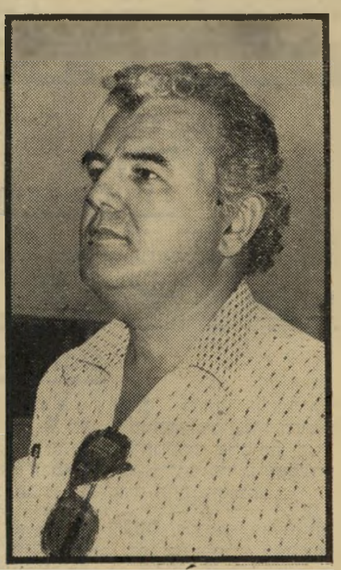
השבוע נודע מה היו החלקים התפורים במיכרז למנהל הטלוויזיה. שר־החינוך **זבולון המר**, התומך במועמדותו של כתב הארץ **דן מרגלית**, גילה באמצעות עוזרו, **בן־ציון דל**, כי מחבר המיכרז, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, תפר אותו על פי מידותיו של המועמד שלו, סמנכ"ל הרשות **שלמה עבאדי**.

לעבאדי יש תואר מוסמך אוניברסיטה בכלכלה בעוד שלמרגלית יש רק תואר של בוגר אוניברסיטה. במיכרז שנפסל נדרש תואר מוסמך, ודווקא בכלכלה. המיכרז דרש "נסיון בהפעלת מערכות מינהליות מורכבות". עבאדי הוא סגן המנכ"ל ועוסק גם ברדיו וגם בטלוויזיה; ולכך אפשר לקרוא "מערכות מורכבות". לדן מרגלית יש נסיון עיתונאי ולעבאדי אין, לכן הושמטה מהמיכרז הדרישה לנסיון עיתונאי. תחת זאת הופיעה הדרישה ל־"קשר עם העם והארץ", קשר שעליו יכול להצביע כל אחד.

אגב, לפיד טוען כי את פרשת המיכרז התפור הדליף סיו"ר הוועד המנהל, **ארי אר ויינשטיין**. ויינשטיין נגוף על כך.

מי יהיה השדר במצריים?

הקרב על תפקיד שדר־הטלוויזיה ב־מצריים נמצא עתה בעיצומו. הכתב לענייני ערבים של הטלוויזיה, **אהוד יערי**, תובע את תפקיד שליח־הטלוויזיה הראשון במצריים לעצמו. יערי מכיר היטב את מצריים וביקר בה כבר ארבע פעמים. לדבריו הוא

כתב נחמיאס
נספח במצריים

מעוניין בתפקיד גם בגלל סיבות מישפחתיות.

אולם הוועד המנהל מתנגד לשיגורו של יערי. מטעמי חיסכון רוצה הוועד המנהל של הרשות כי יישלח רק כתב אחד. שייצג את רשות־השידור על ארבעת התחומים שלה: טלוויזיה בעברית, טלוויזיה בערבית, רדיו בעברית ורדיו בערבית. הערבית שבפי יערי אינה מספקת כדי לשדר בערבית.

יערי הציג את מועמדותו בצורה אולטימטיבית. בשיחות בלתי־רשמיות ציין, כי אם לא יישלח למצריים, לפחות לארבעת החודשים הראשונים, הוא יסיק מסקנות אישיות.

דובר מול עיתונאי

הדובר החדש של המישטרה, מי שהיה עורך־לילה בדבר, **אריה ארד**, כינס את כתבי־המישטרה הירושלמיים לשיחת היכרות. הפגישה פוצצה כבר בראשיתה.

אמר ארד לעיתונאים: "אני מדבר אליכם כעיתונאי אל עיתונאי. אנחנו העיתונאים צריכים..." את דבריו הפסיק הכתב לענייני מישטרה של הטלוויזיה, **דן סמה**, שאמר: "אתה לא עיתונאי. ברגע שהפכת להיות דובר יצאת ממישפחת העיתונאים. אתה דובר ואנחנו עיתונאים, וכדאי שתזכור זאת בעתיד."

החלב והמילואים

מחלקת החדשות לא היתה מוכנה להעלאה הנוספת במחיר החלב, ומבט היה כלי־התיקשורת היחידי שהתעלם מעניין זה בשבוע שעבר. ההסבר לכך הוא פשוט: הכתב לענייני חקלאות, **עוזי בירמן**, נמצא במילואים ומשתוף בימים אלה ב־

כתב סממה
מיהו עיתונאי

שארם אל־שייח'. איש מחברי המערכת לא ידע על העלאת המחירים.

בל' 60 דקות

התוכנית של **שימעון טסלר ומיכה לימור**, להפוך את מבט שני לתוכנית הדומה לתוכנית האמריקאית הפופולארית 60 דקות, נגנזה. אחרי עבודת הכנה מקיפה, גיוס תחקירנים ומשאבים, התברר כי אין בכוחה של המערכת להכין תוכנית שבה תשודרנה בכל פעם שלוש־ארבע כתבות תחקיר קצרצרות.

מיכה לימור נותר מחוסר עבודה. הוא רוצה עתה להשתלב במערכת החדשות.

גולדשטיין עמד לעוף

הכתבה על רצח **דויד שומן**, ששודרה בהשבוע יומן אירועים ביום הששי שעבר, הצילה את הכתב־העורך **אורי גולדשטיין**.

גולדשטיין התחיל להכין את הכתבה לקראת מחרת הרצח של שולמן, לפני כשבוע שבועות. הוא משך ומשך, הבטיח מדי שבוע לעורכת היומן **יעל חן** ולמנהל מחלקת החדשות **חיים יבין**, כי הכתבה תהיה מוכנה. אך תמיד היו לו תירוצים של הרגע־האחרון, מדוע הכתבה אינה מוכנה.

יבין החליט בשבוע שעבר כי גולדשטיין מושך אותו באף, ודרש את הכתבה לאותו שבוע. חמתו של יבין בערה בו, כאשר נודע על רצח **הרצל עוזר**, שאותו קישרו עם רצח שולמן. כן כעס יבין כשנודע לו שגולדשטיין התחיל להכין כתבה אחרת, על

כתב גולדשטיין
רצח או פיסורים?

המשורר **יבי**, עוד לפני שסיים את הכתבה על שולמן.

יבין הודיע לגולדשטיין שאם הכתבה לא תהיה מוכנה לקראת סוף־השבוע ייאלץ גולדשטיין לעזוב את מערכת החדשות. כן ביטל יבין את התוכנית על יבי, לפחות עד שתסתיים הכנת הכתבה על שולמן. האיום עזר, וגולדשטיין סיים את הכתבה שלו, ששודרה בליל שבת האחרונה.

כתב יערי
הקרב על קאהיר

יום רביעי

23. 1

● **פסטיבל שירי הילדים (5.30, שידור בצבע).** הערב מקרינים את החלק המבוגר של פסטיבל הילדים, החלק שבו מופיעים האמנים המבוגרים. בין משתתפי הערב מייק בורשטיין, להקת סקסטה, ישראל גורין, ריקי גל, סוזי מילר, ג'רי היימן, אריאל זילבר, יגאל בשן, דורי בן־זאב ודודו זכאי.

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** המילחמה מסתיימת וג'יימס נמצא עדיין בתהליך ההחלמה, גם הפיסית וגם הנפשית. הייזל נתקפת בשפעת ספרדית ואילו ריצ'ארד מציע לווירג'יניה המילטון נישואין. בשבוע הבא הם אכן מתחתנים.

● **מלכה אפריקנית (10.05, שידור בצבע).** הרפתקן, שאותו מגלם האמפרי בוגארט, ומיסיונרית, שאותה משחקת קאתרין הפבורן, הנמלטים במעמקיה של אפריקה מפני הצבא הגרמני במילחמת־העולם־השנייה. הבמאי הוא ג'ון יוסטון.

חליל: כג'אלי
יום חמישי, שעה 6.32

יום חמישי

24. 1

● **פסטיבל שירי הילדים (5.30, שידור בצבע).** החלק השני של הפסטיבל ש־חלקו הראשון שודר אתמול. הפעם הילדים הם הכוכבים. המנחים הם עזרא דגן, ישראל גורין ודודו כספי, רעייתו של מתי כספי, **המנצח** יצחק („זי־קו") גראציאני.

● **סיפורי חליל (6.32).** הכוכבת של סידרה זו היא השחקנית־קריינית מרלן בג'אלי. הערב מתארת הסידרה לילדים, בערבית, קונה הנכנסת להנות של חליל כדי לקנות סיר בי־שול. היא מגלה כי בסיר יש חור, והעיסקה כימעט ומתב־טלת. אולם חליל וג'מיל מצלי־חים „לסבון" אותה, והיא קונה את הסיר.

● **בין האזרח לרשות (7.00).** חנא דאו מעכו קיבל אזרחות ישראלית, אך אחרי שקיבל אותה התחרט מישרד־הפנים ואינו מכיר בה. לכן לא יכול דאו לקבל דרכון. מישרד־הפנים מתרץ וח"כ משה עמאר מספר על תיקונים בחוק האז־רחות. ראשי טבעון גאים בכל ראיון עיתונאי ביחסים המצו־יינים השוררים, לדבריהם, ביניהם לבין תושבי הכפר ה־בדואי הסמוך, בסמת־טבעון. אולם ראיונות לחוד ומעשים לחוד. מתברר כי המזבלה ה־עירונית של טבעון מוקמה מתחת לאפם של תושבי בסמת־טבעון, הסובלים מן הסירחון.

● **המוכחרים (10.15).** שתי עלילות משולבות זו בזו בפרק זה של המוכחרים, שנק־רא תפקיד יאה לממשלה. שתי־הן מצביעות על מעורבות ה־ממשלה בפעולות מנגנוני הביון והריגול הנגדי. המוכחרים מתכננים רצח של רודן אפרי־קאי, המתכוון להרוג אזרחים בריטים, אך הממשלה הברי־טית לא נותנת אור ירוק. קשה להשתחרר מהדמיון לפרשת אידי אמין. הסיפור השני הוא על איש ביון בריטי המתכוון לערוק מגרמניה לבריטניה־המוע־צות. המוכחרים נשלחים להח־זיר אותו לארצו עם הוראה מפורשת של הממשלה, שאם אין הוא רוצה לחזור יש לחסלו.

● **בועות (11.05).** ברט חושד שמרי מנהלת רומן עם המרצה שלה, וסאלי, המזכירה, משכנעת אותו שהוא בילה איתה לילי־אהבים. צ'סטר מוצא לעצמו דמות חדשה: הפעם הוא סבור שהוא מרלן דיטריך. הרעיון של דיטריך היה של בנסון, שניסה בדרך זו למנוע מצ'סטר ומהמייג'ר לפוצץ את כל השכונה. ברט חוזר הביתה בבוקר ומספר למרי סיפור ה־מעורר את חשדותיה. בינתיים מתהדקים היחסים בין איליין למרי. טים יוצא ליום העבודה הראשון שלו, והתוצאות הן הרות אסון.

יום שישי

25. 1

● **ארמון האשליות (6.02).** למרות שהיא מאוה־בת בצעיר, לא נענית תלמידת התיכון להצעת הנישואין שלו בגלל הלחץ של אמה, הרוצה אדם עשיר שיעזור בפרנסת ה־משפחה. בינתיים הופכת התל־מידה למורה להתעמלות, ואחר־כך לזמרת מפורסמת. אך למ־רות האווירה החדשה שבה היא חיה, היא אינה מסוגלת להת־אהב בגלל זכרונות העבר. לבסוף מנצחת, כמובן, האהבה והיא מתחתנת עם הצעיר. ב־סרט מצרי זה משתתפים יוס־רה, מוסטאפה פהמי ומרים פכר־אדון.

● **הגברת עם הקמליות (10.20, שידור בצבע).** פרק שני ואחרון של העיבוד הטלוויזיוני לרומן של אלכסנדר דיומא. אביו של ארמנד משכנע את מרגרט לנטוש את בנו, כדי שחייו לא יהרסו. ארמנד עבר. ב־1936 צמח צעיר בשם טומי ונדה כמנהיג עובדים, נתקל בגנגסטרים שנשלחו על־ידי המעסיקים והסתאב בעצמו, עד שנכלא ל־15 שנים בעוון שחיתויות. את תפקידו של ונדה מגלם השחקן ג'ון דון בייקר, מי ששיחק בסידרת הטלוויזיה ובסרט איישילד וכן בסדרות בוגנדה ומשימה בלתי־אפשרית. **בתפקיד אשתו מופיעה השח־קית** קארן בלאק, מי ששיחקה ברסיסי החיים, נמל־תעופה 75, גטסבי הגדול, נאשוויל, ופור־טנר. צ'ארלס קנדל הוא ה־פרקליט החוקר את מעשי ונדה ומכניס אותו לכלא. זהו בריאן קית, האבא של באפי במיש־פחה שכואת. את תפקיד מגיסו של ונדה לאיגוד המובילים מגלם ראלף בלאמי, מי ששיחק בתינוקה של רוזמארי ובסידרה גלגלים בטלוויזיה. את תפקיד פרקליטו של ונדה מגלם ג'ו סנטוס, ששיחק בתיקי רוקפורד.

יום ראשון

27. 1

● **הכובות מרחוב ה־**

מחיר העוצמה: קארן בלאק בצעירה וכמכוגרת
שבת, שעה 10.05

שאינו יודע על כך, אינו מבין את הצעד המפתיע של אהובתו. כנקמה בה הוא מתחיל בחיי הוללות. היא חוזרת לזנות. בשבוע הבא תוצג דרמה, ו־אחריה חמישה פרקים של אנקת גבהים.

● **קווינסי (11.10).** מאבק בין קווינסי למורה שלו, המומחה הגדול לפאתולוגיה, מסתיים בניצחון המורה ובני־פוץ־אלילים אצל קווינסי.

שבת

26. 1

● **בצאת השבת (8.00).** סיפורו של הזמר אברהם פרה, איש ירושלים, שאביו נספה בשיירת הדסה. פרה, שהוא בין הזמרים הבודדים בארץ שהם בעלי השכלה מוסיקאלית, מוצא את מחייתו בעבודה, כי נהג אגד ואינו תלוי בחסדי אמרגנים. כך יכול הוא לשמור על רמת שירתו. בתוכנית הוא מספר על אהבתו למוסיקה, בעקבות הפיוטים הספרדיים בבית־הכנסת יגל יעקוב, שבו התפלל בילדותו יחד עם אביו.

● **מחיר העוצמה (10.05).** סרט בשני המשכים על עלייתו ונפילתו של מנהיג פועלים. זה הסרט השני השבוע העוסק במנהיגי פועלים. הרא־שון היה הסרט הישראלי הקצר אשר, שהוקרן ביום השני ש־

הפתעות (8.30, שידור בצבע) מארחות הערב את זמרת הסופראן בברלי סילס, מהאופרה של ניו־יורק.

● **נגד הרוח (10.00).** מרי וג'ונתן התחתנו, למרות כל הקשיים שהוערמו על דרכם. החבר שלהם, דיני, נשלח ל־מחנה מאסר בקאסל־היל, ויחד עם אסירים אחרים הוא מארגן שם מרידה גדולה.

● **המלאכים של צ'ארי (10.50).** צ'ארלי משתמש גם במלאכיות שלו וגם באוסף אבני הירקן שלו, כדי לנסות וללכוד גנב תכשיטים לוליין ורוצח. אשה עשירה מחזיקה בג'יגולו וכאשר הוא נמאס עליה הוא מחליט לחסל אותה. הוא קושר אותה בחדר המגורים של ה־בית, ובאותו זמן עוסק פורץ בגניבת תכשיטיה בחדר השי־נה. כאשר מבחין הג'יגולו כי יש גם פורץ, הוא מנסה להפ־לילו בגין הרצח.

יום שני

28. 1

● **מורשה (8.00).** התוכנית מוקדשת, כמובן, ל־ט"ו בשבט ולמשמעות הצמחים והטבע בהלכה.

● **שמונה וחצי (8.30).** מנהל מחלקת התוכניות של הטלוויזיה, **יוסף לפיד**, אינו מוכן להמליץ בפני מנהל הטלוויזיה, יוסף („טומי") לפיד, להוריד תוכנית משעממת ורדודה זו של **מאיר עוזי־אז**. משום מה אין מנהל מח־לקת התוכניות מוכן גם לפנות למנכ"ל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד, כדי שיתערב אצל מנהל הטלוויזיה למען הו־רדת התוכנית. והצופים סוב־לים.

8½: עוזיאל
יום שני, שעה 8.30

● **רצח האחות ג'ורג' (9.30).** סרט ארוך, ששידורו נדחה להיום. הסרט תופס את כל הערב הטלוויזיוני. ג'ון באקרידג', השחקנית בריק רייד, מגלמת את דמותה של האחות ג'ורג' בסידרת טלוויזיה בריטית. כשמחליטים להרוג את דמותה בטלוויזיה היא מש־תוללת, ומתחלקת בצרתה עם שותפתה לדירה, אותה מגלמת השחקנית סוזאנה יורק. סיפור פשוט בסרט מצויין, על ההז־דהות הנפשית של שחקנים עם תפקידיהם.

יום שלישי

29. 1

● **למישפחה (7.00).** סידור פרחים, והפעם לא בכלי מוזר אלא באגרטל פשוט הנמ־צא בכל בית. בפינה עשה־זאת־בעצמך תלמד התוכנית כיצד להרכיב בלם לברז, כדי למנוע סגירה חזקה שלו הגורמת ל־שחיקה ולהרס הידית. סוניד קאראמן תראיין את פריאל חאריך, העובדת כפקידה בכי־רה בבנק ברמאללה, על תוכ־ניות החיסכון של הבנקים ל־טווח קצר.

● **חטף פתח (9.30).** מאיר שלו מראיין את איש שמורות הטבע עוזי פז, המס־ביר טעויות נפוצות בשמות בעלי־חיים.

● **המירוץ אחר הגדי־מה (9.40).** גם בטלוויזיה הגיעו סוף סוף למסקנה, כי הסידרה הזו מצויינת. החל מה־שבוע מקדימים את שעת שי־דורה ל־9.40.

● **פרה עיוורת (11.05).** עוד סרט ישראלי קצר בעל סיכויים מעטים להיות מעניין, אחרי הכישלונות של הסרטים הקצרים שקדמו לו. הפיקה את הסרט מירה וייס, המספרת על בעיותיה של ילדה שאינה מסתדרת עם הוריה. הילדה היא השחקנית הצעירה שירי וולק, ולידה משחקים אורית קינן, אופליה („סטלה המגמרת") שטראוס ודן הרדן.

בועות: האלמונד, דאמון
יום חמישי, שעה 11.05

במדינה

(המשך מעמוד 49)

אין כסף על בסיס התנדבותי. את כל פעולות החוג היא מימנה עד כה מחסכונותיה ומתרומות אנשי החוג.

„כל אחד תורם לפי כושרו ויכולתו, אם בנגינה, שירה, עריכת כרטיסיות, השבה לטלפונים או בתרומת בגדים, צעצועים וכסף לאנשים ניזקקים," היא מסבירה, „וכל האנשים שנשארים בחוג עוזרים כמיטב יכולתם, כי הם מרגישים אצלי כמו בבית."

הודייה מציגה עשרות מיכתבי־תגובה חמים מחברי־כנסת ומשרים, מקציני־משטרה ומאגודת אפרת למען הילודה בישראל, שהיא הברת ההבלה בה. לדבריה, היא מקיימת אתם קשרים כדי לעזור לפעילות החוג ולמצוא מקום חדש הולם לפעילותו.

לא כל אחד יכול להיכנס לחוג. הודייה מספרת, כי היא ייסדה ועדת־קבלה מקרב חברי־החוג הוותיקים. „אין לנו קריטריון

נביאה רבין
כל אחד יכול להצטרף

נים מיוחדים," היא מסבירה, „כל אחד יכול להצטרף בתנאי שיהיה כן. למשל בן־אדם שאינו מוסר את כתובתו הנכונה או את מיספר הטלפון שלו, יש להניח שכוונותיו אינן טהורות, אז איננו מקבלים אותו."

היא טרודה בעבודתה כ־18 שעות ביממה. חלק מהעבודה כולל מענה לאלפי המיכתבים שמסודרים במירפסתה בתיקי־ניילון. לפעמים מצלצלים אליה באמצע הלילה ומבקשים סעד רוחני.

„צילצלה אלי בחורה מיואשת שרצתה להתאבד," סיפרה הודייה. „היא היתה בודדה ונמאס לה מהחיים. דיברתי איתה והזמנתי אותה לבוא. אחר־כך היא כתבה מיכתב נרגש ואמרה שחייה לפני שהכירה אותי היו בחשיכה ועכשיו הם מלאים אור. היא מצאה בחוג שלי אדם גרוש, רופא, והם עומדים להתחתן.

„אחרת צילצלה וסיפרה, כי היא נכנסה להריון וכי החבר לא רצה להתחתן איתה. ניסיתי לדבר עם החבר, זה לא עזר, אז הפניתי אותה לרופא."

מטרה מכוכרת. אבל לא כל הטלפונים נעימים. יש אנשים המתרעמים על כך שהודייה אינה מקבלת אותם לחוג. הם מטרידים ומאיימים בטלפון. „אני כבר מכירה אותם לפי הקול," היא אומרת. „אף פעם לא שכחתי פנים או קול של אדם, אבל למרות שאני יודעת שהמצלצל יתחיל מייד לאיים, אני מנסה להרגיע אותו. יש לי סבלנות לכל אחד בגלל אמונתי הגדולה באלוהים ובאהבה."

את הפגישות הראשונות עם המצלצלים היא עורכת ליד הדואר ברחוב אבן־גבירול. היא אינה מוכנה לקחת אף סיכון.

„אני בודקת כל חבר לפי השם, הכתובת ומיספר תעודת־הזהות, אבל לא קרה אף פעם שטעיתי. כשנשוי מתקשר, אני ישר מרגישה שהוא נשוי, כי היא מתחמק מתשובות ישירות לגבי פרטיו האישיים."

במסיבות שאירגנה הודייה לחברי החוג היא תיאמה בין אנשים לפי רמת השכלה, גיל ורמה אישית. היא נהגה לערוך שולחן גדול עמוס במטעמים ביתיים שלה.

(המשך בעמוד 56)

ללא תחרות במחיר...
מבצע ינואר 80
Pilot
צבעונית – מודל 80
26" 72,800.-
במזומן כולל מע"מ
עם כל השכלולים:

וכמו כן, האמינות והשרות של פיילוט

אולם תצוגה:
ירושלים לני חנוך, בנין כלל, יפו 97.
תל־אביב סלון איתן, ארלוזורוב 53.
באר־שבע כינור דוד, קק"ל 116.
פתח־תקוה לי־רון, ההגנה 17.
נתניה מוניטין, פריד ואלטר, שטמפפר 3.
רמלה אדיסון, יולזרי חיים, הרצל 73.
חיפה סימפוניה, קליגר צבי, הרצל 85.
קרית־ביאליק היכל צבע א.א.א, הגפן 25.

פיילוט קנה ותיהנה מהצבע ומהמחיר
מקבוצת החברה להשקעות של בנק דיסקונט

תה מלרוז
שותים אותו יותר.
בטעם נענע, לימון, ארל־גרי, דגיל ועוד.

אתה והלירה

1 לירה ישראלית אחת תשב"ש

מאת יגאל לביב

האם יפנה דויד שיפמן את בתו ממישרדה?

המערכה שמנהל סגן ראש־עיריית תל־אביב, **דויד שיפמן**, לפינוי בעלי ה־מיקצועות החופשיים, שפתחו מישרדים שלא כחוק באזורי־מגורים, מעוררת רוגז רב בין הנדרשים לפינוי. שיפמן איתן בדעתו לשרש את התופעה, ומחאות עור־כי־הדין אינן מרתיעות אותו.

כמה עורכי־דין תמהים אם שיפמן יפ־נה גם את בתו, עורכת־הדין **ליאורה פרנקל**, העובדת במישרד עורך־הדין **דרור מקרין**, ברחוב המאספים 6 בתל־אביב. המישרד שוכן באיזור־מגורים מוב־הק, ולכן אינו חוקי.

שיפמן אמר בתגובה, כי בתו עובדת במישרד כשכירה בילבד, וכי אם יגיע תור מישרד זה לפינוי, יתנהג כלפיו כמו כלפי האחרים.

סגן שיפמן
גם לבת אסור

למה עולה הזהב?

מחיר־הזהב עולה בצמוד להתייקרות הנפט, והיחס הוא בדרך כלל 1:20 — כך מסרו מומחי זהב. לדעתם, מחיר־הזהב מועלה על־ידי מדינות־המערב כדי להח־זיר לעצמן את הדולרים, שארצות־הנפט גובות תמורת הנפט.

ארצות־הנפט העלו לאחרונה את מחי־ריהן בצורה משמעותית וכמישקל נגד, לדעת מומחי הזהב, הועלה מחיר הזהב בבורסות־הזהב של העולם כולו.

הקונות העיקריות של הזהב הן ח־ ארצות המוכרות והמפיקות הנפט. כיום שני שליש מתפוקת הזהב היא בדרום־אפריקה, והיתר הוא בידי ברית־המוע־צות. גם לזו עניין בייקור מחיר־הזהב, כדי שיהיו לה יותר דולרים לתשלומים תמורת הייבוא שלה.

התייקרות מחיר־הזהב שיפרה גם ב־צורה רצינית את מצבה של אמריקה, שלה מלאי־זהב במחירי היום של 200 מיליארד דולר. אמריקה הפסיקה למכור זהב, והתייקרותו מחזקת את מצבה מול מבול האירו־דולר, בהיקף של 800 מיל־יארד דולר, המצוי מחוץ לאמריקה.

הציעו לשניידמן 2 מיליון לירות אנגליות

חברה אנגלית גדולה, בעלת רשת חנו־יות־הלבשה, הציעה **לזאב שניידמן** סכום של 2 מיליון לירות אנגליות (170 מיליון לירות ישראליות) תמורת החנות הגדולה ברחוב דיזנגוף. שניידמן סירב להצעה, כיוון שאין לו מה לעשות ב־תמורה.

משנה שם, משתמט ממס

אחת הדרכים היעילות להתחמק מפ־תיחת תיק במס־הכנסה היא החלפת שם העסק, בתום כל שנה. שיטה זו נהוגה במרבית הבוטיקים והחנויות למיניהן, המחליפות שמות בכל פעם. על־ידי הח־לפת שם נוצרת יחידה עיסקית חדשה, ואין צורך לדווח על הפעילות שלה למס־ההכנסה. בהתאם לחוק, יש חובה לדווח על פעילות יחידה עיסקית בתום השנה הראשונה לעסק.

שחיתות במועצה הדתית בקריית־מלאכי

גילויי־שחיתות חמורים התגלו על־ידי המחלקה־לביקורת־והדרכה במועצות ה־דתיות לגבי המועצה הדתית בקריית־מל־אכי. התברר כי המועצה אישרה הלוואה לרכישת רכב ליושב־ראש המועצה, וזאת בניגוד לכל נוהל תקין. המועצה אינה רשאית לתת הלוואות לחבריה או לגוף אחר, מתקציבה המיועד לשרותים דתיים בילבד.

בעת הדיון בהחלטה נוכח היושב־ראש, למרות שהנושא נוגע לו אישית. לא הוסדרו עם הגיזברות תנאי החזרת־החוב. פרוטוקול הישיבה הגיע למח־לקת הביקורת רק אחרי עשרה חודשים, כאשר ההלוואה כבר בוצעה.

המבקר מצא גם, כי ההכנסות מ־שחיטה ירדו בשנת 1977—1978 ל־3000 לירות בילבד, לעומת הכנסות של 36 אלף לשנה קודמת.

ועדה שמונתה לבדיקת סיבת הירידה בפדיון הפסיקה את עבודתה ביגלל סיכ־סוכים בין חבריה.

כמה הפסידה „רסקו" באמת?

מאזן „רסקו" לספטמבר 1979 (מח־צית שנה), שהוגש לבורסה לניירות־ערך, מראה על הפסד נקי של חצי מיליון לירות. אולם המאזן כולל גם תוצאות עיסקיות של מיפל־תעשייה בשם „ערד", שהרוויח בתקופת המאזן 18 מיליון לי־רות. אם תראה „רסקו" מאזן של עיסקי־בנייה בילבד, יהיה ההפסד 18.5 מיליון לירות.

רוטשילד משתתף באמיסיה של „המיזרחי" באירופה

„בנק המיזרחי" המאוחד גייס עתה 15 מיליון דולר באירופה במכירת שט־רות־הון נושאי־ריבית של אירו־דולר ועוד רבע אחוזים. האמיסיה נמכרה באמצ־עות קבוצת־בנקים בראשות „בנק הפו־עלים", ובה השתתפו „בנק רוטשילד" בלונדון והבנק של רוטשילד בציריך.

ישראלי מגדל בקניה פירתרום

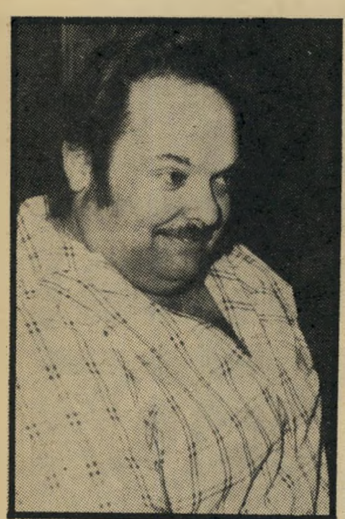
צבי גולדברג, ישראלי עתיר־נכסים מסביון, מגדל צמח נדיר בשם פירתרום, בחווה גדולה בקניה. הצמח מבוקש ביו־תר לצורכי רפואה, וגולדברג מספק את הצמחים למיפעל „פלנתקס" בישראל.

גולדברג היה בעבר שותף לעיסקי־בשר באתיופיה. ממשלת קניה מעודדת את גידול הצמח, ומעניקה תמריצים למגד־לים.

שני מאיים לפרק את „האולפנים המאוחדים"

עורך־הדין **יצחק שני** שלח מיכתב למנכ"ל „האולפנים המאוחדים", **יצחק קול**, ובו הודעה כי בכוונת החברה ש־הוא מייצג, המהווה כ־40 אחוזים באול־פנים, לפרק את חברת־הגג.

חברת־הגג הוקמה לפני כשנה על־ידי מיזוג „אולפני הרצליה" עם „אולפני בר־קי פתה" (לשעבר „גבע"). „הרצליה" היא בבעלות יורשי **מרגוט קלאוזנר**, ו־„ברקי" בבעלות משקיעים זרים ויצחק שני. פירוק האולפנים ישים קץ למונופול המוחלט של „האולפנים המאוחדים" בתחום ההפקות בישראל.

יצחק קוד
— את מי?

יצחק שני
מי יפרק —

מקור בהנהלת „אולפני הרצליה" אי־שר את ההודעה וטען כי הכוונה היא להשיג תנאים טובים יותר.

בינתיים מנסה בנה של מרגוט קלאוז־נר, השחקן **עמוס מוקדי**, למכור את חלקו ב„אולפני הרצליה", למוקדי כ־15% ממניות החברה, והוא מבקש תמורת חל־קו 3 מיליון דולר.

לפני שתבחר
מערכת סטריאו
בחר בחנות
שתעזור לך בבחירה

* החנות היחידה בישראל בעלת חדר השמעה אקוסטי.
* עשרות דגמים מטובי היצרנים ובכל המחירים.
* צוות מומחים עתיר נסיון לרשותכם.
* אפשרות לטרייד אין.
* תשלומים ומחירים מהזולים בארץ.

סטריאו קלאב-
רשת חנויות מקצועיות בישראל
תל-אביב, רח' ארלוזורוב 15, טלפון: 221751
כפר-סבא, רח' וייצמן 96, בפסג' טלפון: 052-22545

סוף העונה
באבנעל
10-20-30%
הנחה על מלאי החורף
מבצע אבנעל ברשת
חנויות אבנעל בארץ

במדינה

(המשך מעמוד 54)

בהתחלת כל מסיבה נשאה תפילה לזכר אביה, אחר־כך הדליקה נר, וביקשה מכל חבר לתרום למען החוג במעשים ובאופן חומרי, ואחר כך ניהלה מישחקים וריקודים. „אני לא דתייה. אני מסורתית," היא מדגישה, „אני אשה מתקדמת, למדתי מישפטים ופסיכולוגיה בתל־אביב, ואני דוברת שש שפות וכותבת שירים. ניהלתי מישרד לתיירות־פנים שנקרא על שם בני. בגלל פעילות החוג והעומס הרב הפסקתי.

„בהתחלת השימחה ביקשתי מכל אשה שתבחר לה בן זוג. בהתחלה הן מהססות

רבין עם בנה
גם אני בשר־ודם

אבל אני לוחצת עליהן. אני אומרת להן: ,זאת ההזדמנות שלך, תעזרי לעצמך עכשיו. אחר־כך יהיה מאוחר.' וזה כבר הניב פרי. כמה זוגות התחתנו. כמה התחילו לצאת, אבל הכל למען מטרה מכוונת — נישואין בלבד," היא מדגישה.

אינני נזירה. היא לבושה תמיד בלבן. „לבן מסמל את האהבה והשלום. שחור מסמל שינאה. בלבן אני רוצה לסמל את אהבתי לאבי זיכרונו לברכה ולדרכו — לאחרים."

חברי החוג רואים בהודייה מעין נביאה או מנהיגה רוחנית. הם מסתכלים עליה בהערצה. „אנשים מתאהבים בי מבחינה רוחנית," היא מספרת, „מצלצלים אלי כי לא יכולים להירדם בלילה. חושבים שאני נזירה. זה לא מדוייק. לבי גדוש אהבה לכל האנשים, הילד שלי אומר שאני אמא של כל הילדים, שאני לא מספיק אמא בשבילו. אבל הוא כבר התרגל לדבר. חושבים שאני טהורה, גברים לא מסוגלים לראות בי אשה בשר־ודם, אבל אני אשה כמו כל הנשים. אני מאמינה באפילו בחיים משותפים בלי חתונה כדי להכיר אחד את השני. אני ממישפחה מכובדת מבבל, עברתי משברים בחיים ואני מאמינה בניסים שקורים לי. למשל, הבן שלי ניצל פעם מתאונת־דרכים משולשת. ופעם אחרת הורדתי אותו מעל עץ, שהיה קיים 30 שנה. ברגע שבני ירד מהעץ, העץ התמוטט ונפל. בגלל זה אני מלאת אמונה.

„אבל יש פיתגם יפה שאומר שהבן של הסנדלר הולך יחף. אני רוצה שגברים ידעו שגם אני בודדה, שלא יחשבו שאינני בשר־ודם. אני עוזרת לבודדים רבים, אבל אני לבד. גם לי מגיע גבר בשר־ודם. אני עקרת־בית לדוגמה, אם טובה, תופרת ומבשלת מצויינת ואין לי זמן למצוא לי חתן."

ט ושו המינויים לבית־המישפט העליון החל בימים אלה בין עורכי־הדין והשופטים במדינה. בית־המישפט העליון מונה היום 12 שופטים. ששה מהם עומדים לפרוש במשך השנה הקרובה. שלושה המועמדים האחרונים מהמינויים של ראשית שנות החמישים הם השופטים יואל זוסמן, נשיא בית־המישפט העליון, משה לנדוי ואלפרד ויתקון. שלושתם מתקרבים בימים אלה לגיל 70, שהוא גיל הפרישה לשופטים. עם לכתם מסתיים הדור הראשון של השופטים העליונים.

בית־המישפט העליון הפך במדינה סמל של שלטון החוק, רדיפת הצדק ומעוז הדמוקרטיה. כבוד גדול הוא להימנות על שופטיו, הידועים הן בהיותם בעלי אופי ללא דופי, והן כמישפטנים דגולים. הם יושבים בערעורים אזרחיים, ופליליים. וגם כבית־מישפט־גבוה־לצדק, הוא הבג"ץ המפורסם.

גם השופט חיים כהן, הדמות הסמגונית ביותר שישבה בבית־המישפט העליון, מתקרב לגיל הפרישה, ויעזוב את בית־המישפט העליון בתחילת השנה הבאה. למרות דעותיו הצעירות והמתקדמות נראה כי הגיל לא פסח גם על כהן, שהביא כבוד רב לבית־המישפט העליון.

השופט שלמה אשר יגיע לגיל פרישה בחודש יוני השנה, ומיד אחריו יפרוש השופט דוד בכור.

כאשר יפרשו ששה מבין שנים־עשר השופטים, יהיה זה סופה של תקופה. ו־המשך תיפקודו של בית־המישפט העליון תלוי בשופטים שימונו במקומם.

מקומות משוריינים

מ אז מונה השופט זוסמן לכהן כנשיא בית־המישפט העליון, נשקו כל המינויים על פיו. האיש אשר בצעירותו היה אדום שיער, נשאר בעל אופי לוהט. בבתי־המישפט חששו כי מי שעורר את חמתו של הנשיא איבד את סיכויי התקדמותו. נאמר גם כי המינוי האחרון לבית־

הקרב על העליון

המישפט העליון, של השופט המחוזי התל־אביבי משה בייסקי נתמך מאד על־ידי הנשיא. מינוי זה עורר בשעתו תמיהה רבה בקרב מישפטנים, ויש אומרים כי עורר תרעומת אצל שופטים, אשר לא הבינו מדוע דווקא בייסקי נבחר מבין כל המועמדים האפשריים לתפקיד.

עד היום היו מרבית המינויים לבית־המישפט העליון מבין שופטי בתי־המישפט המחוזיים. ובדרך־כלל היו אלה הכישורים המישפטיים אשר קבעו את המינוי. אולם גם יועצים מישפטיים למממשלה נתמנו פעמים רבות לבית־המישפט העליון. כך למשל יש היום שלושה שופטים שכיהנו בעבר כיועצים מישפטיים, חיים כהן, מאיר שמגר ואהרון ברק.

בעלי סיכויים טובים הם גם אנשים בולטים בעולם האקדמי. גם אהרון ברק וגם מנחם אלון חיו פרופסורים בפקולטה למישפטים בירושלים לפני מינויים לבית־המישפט העליון.

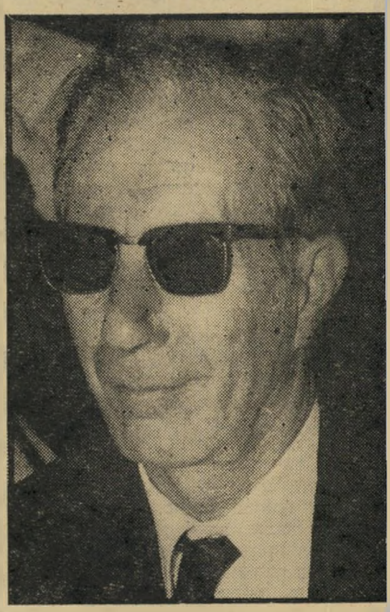
השנה יתפטרו שישה שופטים עליונים והחל המאבק בין השופטים המחוזיים על המקומות שהתפנו

שופט־עליון זנדוי (משמאל)
עד גיל 70

עם קום המדינה, כאשר היו מעט מאד שופטים יהודים שאפשר היה לבחור לבית־המישפט העליון, נהגו למנות גם עורכי־דין ידועים. אולם מזה שנים רבות לא מינו עורך־דין רגיל לתפקידי שפיטה ב־בית־המישפט העליון.

נשיא בית־המישפט העליון מתמנה, על פי המינהג, בהתאם לוותק. כאשר פורש נשיא, מתמנה תחתיו הוותיק ביותר בין חברי בית־המישפט. ואם לא יסטה שר־המישפטים ממינהגו זה, יש כבר תיכנון לעשרות שנים לתפקיד נשיאי בית־המישפט העליון. את החישוב עשו מישפטנים מעוניינים, אשר בדקו ומצאו כי לפי ה־גילים ולפי הוותק יגיע תורו של מאיר שמגר להיות נשיא בית־המישפט העליון,

שופט־עליון ויתקון
מקבוצת המייסדים

כאשר ימלאו לו 60 שנה. כאשר יסיים את תפקידו, במלאת לו 70, יהיה הבא אחריו בתור השופט אהרון ברק, שיהיה אז בערך בן 59. וגם הוא יהיה נשיא למשך 11 שנים רצופות.

כאשר מחפשים את המועמדים לרשת את השופטים היוצאים לגימלאות, יש להתחשב בכמה גורמים. בבית־המישפט העליון יש כמה מקומות המשורריינים לפי

שופט־עליון כהן
המבריק מהוותיקים

מפתח מסויים. במשך כל השנים היה לפחות שופט אחד מעדות־המיזרח. שנים ארוכות היה זה השופט משה מני, וכיום זהו השופט דוד בכור. אך גם הוא, כאמור, עומד לפרוש בקרוב.

מקום אחד לפחות משוריין לאדם דתי. שנים רבות היה זה השופט משה זילברג. וכיום זהו השופט אלון. רק באחרונה נת־מנתה אשה לבית־המישפט העליון. השופטת מרית בן־פורת ממלאה את תפקידה זה בכבוד רב, וקבעה נורמה, שבבית־המישפט העליון חייבת להיות אשה אחת לפחות.

אפשר לשער כי גם למיפלגה השלטת במדינה יש השפעה מסויימת על מינוי שופטים. אם לא באופן ישיר בוודאי שיש לכך השלכות עקיפות.

רק אשה אחת

ב התחשב בכך? הגורמים הללו ערך העולם הזה תחקיר בין מישפטנים ויודעי דבר בעולם המישפטי, ולהלן כמה השערות שהועלו, לגבי אלה שיתמנו השנה כשופטים עליונים במקום השישה שיפרשו.

שופט־עליון זנדוי (משמאל)
עד גיל 70

נשיא זוסמן
צבע השיער קובע

בתל־אביב, השופט בנימין כהן. למרות היותו ידוע כאדם חכם, בעל לשון שנונה ושכל ישר, מעטים סיכוייו. ראשית, מפני שזה עתה מונה כנשיא בית־המישפט ה־מחוזי בתל־אביב. ושנית, יש אומרים כי כאשר ישב במינוי זמני בבית־המישפט העליון, במשך חודשיים בלבד, לא קנה לו שם ידידים רבים.

יש המנבאים עתיד בבית־המישפט העל־יון לשופט דב לוין, שהוא ממלא מקום נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. או־לם גם אותם המצדדים בו טוענים שזה עדיין מוקדם מדי. ראשית, מפני שהוא מונה זה עתה כממלא מקום הנשיא, ושנית, הוא היום אחד מעמודי התווך של בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, ועדיין לא הגיעה שעתו.

שלוש הנשים של בית־המשיפט המחוזי בתל־אביב כולן מישפטניות מעולות. הדסה בן־עתו, שולמית ולנשטיין, וחנה אבנור התפרסמו בזכות פסקי־הדין המצויינים של־הן. אולם התקן החדש לאשה בבית־המישפט העליון תפוס עדיין. ועד שלא יגדילו אותו קטנים בינתיים סיכוייהן של כל השלוש.

כיוון שעומד להתפנות מקומו של נציג עדות־המיזרח בבית־המישפט העליון, יש המביאים בחשבון לשם כך את השופט התל־אביבי יעקב קדמי. קדמי הוא שופט צעיר תרתי משמע. הוא בן 47, ומינויו לשופט הוא רק בן שנתיים. אבל הוא בעל עבר בפרקליטות המדינה, בפרקליטות הצבאית ובמישטרה. לעומתו מציבים אחרים את השופט עזרא הדיה מירושלים כמועמד ל־תפקיד השופט הספרדי. הוא ותיק יותר בשפיטה, וגם מבוגר יותר בגיל. והוא בן לאחת המישפחות המפוארות של ירושלים. מועמד נוסף לתפקיד זה הוא שלמה אל־קיים, נשיא בית־המישפט המחוזי בבאר־שבע. שמועה אומרת כי המקום הובטח לו כבר בעת מינויו של בכור.

בין השופטים האחרים מצביעים יודעי

(המשך בעמוד 60)

הסיכוי הטוב ביותר יש לשופט המחוזי שלמה לוין מתל־אביב. לוין התבלט בשנים האחרונות בפסקי־הדין המלוטשים והמצו־יינים שכתב. הוא גם ישב כבר בבית־המישפט העליון במינוי זמני קרוב לשנה תמימה, שיא שכמעט לא היה כמותו, וגם שם עשה חיל. הוא אדם שאין לו שונאים. ולדעת הכל סיכוייו כמעט בטוחים.

לעומת זאת אין נותנים סיכוי רב ל־מינויו של נשיא בית־המישפט המחוזי

מועמד לוין
פסקי־דין מלוטשים

מועמדת ולנשטיין
תקן רק לאשה אחת

מועמד קדמי
דרוש שופט ספרדי

מועמדת בן־עתו
הצלחה במחוזי

להקה מתגרשת

רק לפני שנתיים הצהירה השחקנית **רחל רביד** שהיא שמחה להפקיד את בתה **טל** בידיו הנאמנות של השחקן הצעיר **מאיר סוויסה**. לפני כמה שבועות היא קיבלה את הפיקדון בחזרה. טל בת ה־21, היפה־פיה קטנת־הקומה, הספיקה להתגרש מבעלה השחקן.

החתונה של שני הצעירים נערכה ברוב פאר והדר בקבוץ יפעת, וכל הידידים איחלו לזוג הצעיר חיים מעניינים. אך מסתבר שאיחולים אינם מספיקים. אפילו שבני־הזוג הם צעירים מאד ומאיר סוויסה מטפס במהירות בסולם ההצלחה, מאז היה תגלית הסרט, הלהקה, הנישואין עם טל לא עלו יפה.

אי־אפשר לדעת מה קרה בראשם של שני אלה. ברור שסוויסה היה עסוק מאד בקידום הקאריירה שלו, בעוד שטל עובה את הקבוץ והתחילה להסתגל לחיי העיר הגדולה. אבל ההסתגלות היתה לה קשה מדי.

סוויסה יצא לטיול באמריקה אחרי גיוסו, וטל החליטה שלא לחזור לקבוץ אלא להירשם לאוניברסיטת תל־אביב. הוא הסכים לחזור לארץ, ועובד עתה על סרט חדש. היא לומדת.

היחסים בין השניים לבביים ביותר, אך בעל ואשה הם כבר לא.

רחל רביד, טל וניסים סוויסה
לא לחזור לקיבוץ

חיפה חייה וקיימת

נכון שהעובדה שזוגות מתגרשים לא נדירה בישראל, אך כמה זוגות אתם מכירים שחגגו את העניין במסיבה גדולה לכל החברה? ובכן, אני מכירה זוג כזה והמסיבה היוצאת־דופן נערכה דווקא בחיפה. אני באופן אישי לא מצליחה להבין אף פעם מה כל כך שמח בגירושין שמצדיק מסיבה, אך בחיפה, שאת מיספר המסיבות

ש״ח׳ סעודי פרט׳

בזמן שכל מיני נערות זוהר מסתובבות בעיר ומפזרות סיפורים על הצלחות מסחרריות בחוצלארץ, עושה זאת **קובי בר** בלי הרבה רעש וצילצולים. קובי בר, מנערי־הזוהר היותר מיוחדים של תל־אביב, נסע לבלות לו חופשה בלונדון. כבר בערב הראשון נכנס לבלות בקאזינו המפואר ויקטוריה, בתקווה לזכות שם בהון קטן שיסדר לו את החיים ויחסוך ממנו את הצורך לעבוד עד אחרית ימיו. רולטה או לא רולטה? תמיד יש הפתעות. ומה שקובי מצא שם, באותו ערב, על־יד השולחן, לא היו ז׳טונים אלא דווקא שייח׳ סעודי עם הון גדול.

לא שהם פילו את הערב ההוא בדיון על פיננסים, אלא שמיספרן הרב של שרשרות הזהב על צווארו של השייח׳ ו־שבעות הזהב שהכבידו על אצבעותיו, העידו שהשייח׳ הנ״ל לא בא ממישפחה נזקקת.

מאותו הערב בילו השניים את חופשתם בלונדון יחד. כשאני אומרת בילו, אני מתכוונת לחיים משוגעים ממש. טיילו להם בלימוזינה האדומה של הסעודי, שגרמה לקובי להישאר פעור פה כשהבחין בהגה ובידיות שהיו עשויים זהב. יחד ערכו לקובי מסע קניות במרכזים המפוארים של לונדון — גרביים מבית־האופנה של **כריסטיאן דיור**, חליפות מבית־האופנה של **טד לפידוס**, ועוד כהנה וכהנה. שום דבר אינו מזייף אצל השייח׳ של קובי.

בין טיול לקניות תפסו קובי והשייח׳ מנוחות קצרות בסוויטה מפוארת במלון קרלטון, שם נכונה לקובי אכזבה קלה. הסוויטה המלכותית של המלון היתה תפוסה על־ידי **סופיה לורן** ומאהבה הנוכחי, הם נאלצו להסתפק בסוויטה שבקומה מתחת.

חופשה שכזאת נגמרת תמיד יותר מדי מהר וקובי חזר ארצה. אתם חושבים שבזה נגמר העניין? טעות! השייח׳ ה־סעודי הבטיח לקובי שברגע שיהיה שלום בין סעודיה לישראל, ישלח את מטוסו הפרטי להביא אליו את קובי אכספרס.

הרופא החחיל לצייר

אם תראו ברחוב בתל־אביב את הציירת **רחל טימור** צועדת לה עם תחבושת על הצוואר, אל תדאגו יותר מדי. נכון שהיתה לה תאונת־דרכים והמכונית נהרסה לה וגם קצת הצוואר, אך מה זה לעומת האהבה החדשה שמצאה.

רחל היתה בגרמניה, שם נערכה תערוכה

רחל טימור
אין קשר לגבס

מציורים. אך גם זה לא כל כך חשוב לה עכשיו. מה שכן חשוב הוא שהיא הכירה דווקא בגרמניה הרחוקה ישראלי, שהוא גם רופא־שיניים, בשם **עזריאל** („ביבי״) **אברהם**, ובין השניים פורחת לה אהבה עצומה. ביבי אפילו התחיל לצייר בהשפעתה.

אז שיהיה כל טוב ואמנות פוריה.

העיתונאים נתפסו בחושך

לא נעים לי מהסיפור הזה, בעיקר שהוא על החברים העיתונאים שלי, אבל מה אני יכולה לעשות? אצלי בעיתון כתוב: בלי מורא, בלי משוא פנים ובלי פרוטקציה.

בשבוע שעבר ערך יושב־ראש הוועדה של הצנזורה על סרטים ומחזות, אחד מ־עורכי מעריב לשעבר העיתונאי **יהושע יוסטמן**, הקרנה מיוחדת לעיתונאים. יוסטמן מנסה להוכיח עד כמה הצנזורה בארץ ליברלית, והקרין לפני העיתונאים אותם קיטעי הזימה שהצנזורה חתכה בשנה האחרונה, כדי להראות להם כמה קטעים אלה היו באמת נוראים.

אני לא מתכוונת לספר לכם מי העיתונאים שבאו להקרנה, תחפשו לבד. מה שאני כן יכולה לספר לכם זה מה אירע באולם. פיתאום, באמצע ההקרנה התקלקל משהו במכונה, הסרט הופסק והאורות ב־אולם נדלקו. כך קרה שאפשר היה להבחין בכמה מבכירי העיתונאים שלנו, שבוודאי מסכימים עם הצנזורה, כשהם יושבים ב־פוזיות לא כל־כך מכובדות.

אז שיהיה להם לבריאות — אבל למה לנו, לאנשים הפשוטים, אסור?

מלכה חדשה

אני חושבת שאם ישנו מישהו בתל־אביב שמגיע לו באמת התואר „ראש העיר״ הרי הוא הפיזמונאי כחול העיניים **אילן גורדוביץ**, שמעולם לא החמיץ מסיבה, חגיגה או כל אירוע חברתי בעירנו. מה שאתם לא יודעים זה שלמלך הצטרפה לא מזמן מלכה.

כהרגלו מדי יום שלישי, קופץ אילן לאוניברסיטת תל־אביב ומאזין להרצאות, כדי לתפוס תרבות. באחד מימי השלישי האלה הכיר בקפיטריה סטודנטית חמודה למדעי־החברה בשם **מיכל**. מה שאילן לא ידע היא, שבין אורחי הקפיטריה מתרוצץ לו באופן קבוע ידידנו קופידון. אילן ומיכל מצאו חן בעיניו החדות, והחץ המפורסם שלו לא אחר להתעופף ולהינעץ לטובת העניין.

כישלון במצריים

יש סתם חתיכות ויש חתיכות עם קלאסה. על הסוג השני נמנית ללא ספק **אני אוחיון**, יפהפיה אמיתית הנמנית גם על נבחרת החתיכות של הלשכה הממשלתית לעיתונות בירושלים, כאלה שכל עיתונאי זר, או אפילו ישראלי, מת עליהן.

אותה אני נשלחה לטיול האחרון של **מנחם בגין** במצריים, כדי לטפל בעיתונאים הרבים שליוו את ראש ממשלתנו וצוות עוזריו־יועציו־פקידיו־משרתיו. אני עשתה את העבודה שלה כראוי, כמעט כראוי, וזאת משום שהיה גורם אחד ש־הפריע לה.

אני מתכוונת לצלם צרפתי הנמצא בארץ, העונה לשם **קלוד**. אותו קלוד התחיל לחזר אחר אני עוד בירושלים, וכששמע שהיא נוסעת לאסואן, מיהר להרשם אף הוא לנסיעה.

אני אוחיון וקלוד באסואן
הפרעונים לא עזרו

הוא קיפץ, ניתר, פיזז וחיזר סביבה, הזמין אותה לכל מקום, קינא בכל עיתונאי ששאל אותה שאלה. אני, נחמדה ומנומסת כתמיד, פשוט סרבה להענות לו.

השניים חזרו ביחד לירושלים וקלוד ממשיך לחזר. ביניתיים הוכיחה אני שלאהבה אין חוקים ולא כל סבלנות משתלמת. אבל מי יודע?

רחל מרחלת על כל העולם

אמנות – לא עם האשה

ניסים דיין הוא איש קולנוע מנוסה. אם אתם לא מאמינים לי תסתכלו פעם על מסך גדול מסך קטן בטלוויזיה ותראו איך הוא מגיש את התוכנית. ניסים דיין החליט גם לביים סרט, ומובן שאי־אפשר שלא לתת את התפקיד הראשי לאשה שהוא חושב שהיא הכי יפה והכי סכסית בעולם, הלוא היא אשתו החוקית **רחל דיין**.

אבל נדמה לי שהבמאי פשוט לא קרא את התסריט לפני שהוא הזמין את אשתו. על פי התסריט היתה האשה החוקית הזו צריכה להיכנס למיטה כשהיא ערומה כביום היוולדה יחד עם השחקן **אושיק לוי**, כשהוא בדיוק באותו מצב.

כשצולמו הסצנות האלה הוצא כל הצוות מהאולפן. נשארו רק הבעל, האשה ואושיק לוי. אחר כך נזכר ניסים שצריך גם לצלם, אז הוא הירשה לצלם **יכין הירש** להיכנס לחדר.

בעת עריכת הסרט, הצטופף כל צוות־העריכה והמתין לראות את אשת הבמאי במלוא הדרה. רק גראו רחל ואושיק מתפשטים, והעניין על סרט־הצילום התחיל להתחמם. הבמאי צעק: „קאט,” והכל פרצו בצחוק.

אז אני מחכה לראות מה יקרה לנו בסרט כשהוא יוקרן בבתי־הקולנוע. יש לי הרגשה שניסים יעמוד ליד הסדרן ויאסור להיכנס לסרט שלו.

רחל וניסים דיין
החברה רצו לראות

לשמור על החלב

הוא לא בדיוק הטעם שלי — אני מתכוננת גם לשירה שלו וגם להופעה שלו. אבל אני מכירה בכך שגיל מסויים ממש משתגע על הזמר **איתן מסורי**, ומרימה ידיים. אני, עם 20 פלוס אביבים שלי, כבר זקנה מדי.

יש לי הודעה בשביל כל אותן נערות החונקות ממש את מסורי, כשהוא יושב ליד הפסנתר שלו, ושולחות לעברו ידיים ועיניים מאוהבות: זה אבוד לכן. הבחור פשוט מאוהב.

אהבתו נקראת **סיגל שפירא**, שהיתה חברה צמודה־צמודה של **אורי סרי**, הכוכב של הסרט אמי הגנרלית. אחרי שאורי ראה שסרטים זה דבר טוב, הוא החליט לנסוע לארצות־הברית ולמצוא שם את מזלו הקולנועי.

בערב־הפרידה שלו הגיעו סיגל ואורי למועדון־לילה בנתניה, שבו הופיע מסורי. הזמר התיידד עם אורי — אבל בעיקר עם סיגל. הוא המתין, עם שעון ביד, לרגע שבו ימריא המטוס שיקח את אורי לאמריקה. וכשהרגע הגיע, שיחק במשך כמה שבועות את תפקיד האפוטרופוס של חברה־של־החבר־הטוב.

אבל עכשיו גם זה נגמר. אם אורי לא יחזור לארץ עם איזה אוסקר קטן בכיס, אין לו, לדעתי, בשביל מה לחזור.

סיגל שפירא ואיתן מסורי
רק פרס האוסקר יציל

בת המנהיג בודדה

היא אף פעם לא היתה באור הזרקורים. למרות שאבא שלה, **יצחק רבין**, היה רמטכ"ל, שגריר וראש־ממשלה, ידעה **דליה רבין** תמיד להתחבא מעין המצלמות, ולא להתבלט, דווקא משום שהיא הבת של אבא. ככל שגדלה ההמולה סביב יצחק רבין, כן נחבאה דליה יותר אל הכלים, ולא שמעו עליה.

אבל כמו שנאמר על הכבוד, הפירסום רודף אחרי מי שבורח ממנו. דליה התחתנה עם קצין צעיר ונחמד, **אברהם** („אברמל”) **בן־ארצי**, לשניים נולד בן והכל היה בסדר. עד כאן, הכל חסוי במה שנוגע לפירסום ולרכילות.

אבל קרה שם משהו, ואברמל' ודליה התגרשו. גם על זה אפשר היה אולי לעבור בשתיקה לולא קם אברמל' יום אחד, ו־החליט כי דליה סידרה אותו בהסכם הגירושין ופנה לבית־מישפט.

נו, על זה אי־אפשר היה לוותר. כל החברות שלי ממדורי הרכילות עטו על

דליה בן־ארצי (רבין)
בכל זאת במצב־רוח טוב

הידיעה. רק אני הקטנה שתקתי, ותאמינו לי שאני יודעת למה שתקתי.

אז תשאלו מה פיתאום אני כותבת עכשיו? אני אגיד לכם. פשוט כואב לי הלב. דליה היא ילדה נהדרת, שקיבלה את כל התכונות הטובות של האבא שלה. היא לא רק נהדרת, אלא גם חכמה וגם עורכת־דין. היא לא הגרושה היחידה בארץ, אבל קיבלה את העניין קשה ויושבת כל היום לבד בבית.

בהתחלה היו ידידים ומחזרים שניסו להוציא אותה מהישיבה לבד, אבל זה לא הלך להם.

אני פונה S.O.S. אל כל המחזרים הרציניים. נא להתקשר אל דליה ולהציל נפש בישראל. תודה.

הנערכות שם בשנה אפשר לספור על יד אחת, קופצים על המציאה.

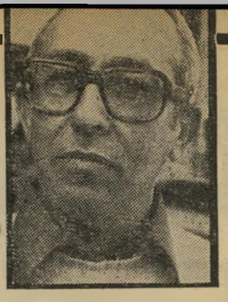
בשבוע שעבר חגגו את גירושיהם **איציק** ו**אורית כהן**, לשעבר וכרגע דגני. איציק בן ה־30, שאלה לו הגירושין הראשונים, ידוע בעיר הפועלים כחתיך מוצלח מן השורה הראשונה. הוא חזר בשנת 1976 ארצה משלוש שנות גלות באוסטרליה ופתח מישרד לאמרגנות ובית־ספר לדוגמנות שהוא מנהל עד היום. עם עסקים כאלה פוגשים חתיכות, ואיציק פגש גם את אורית הבלונדית שהרגליים הארוכות שלה לא השאירו אותו אדיש. צ'יק צ'אק הם באו בברית־נישואים.

אורית כהן
בשמים במקום בעל

אני לא יודעת מה בדיוק קרה ביניהם בשלוש שנות הנישואין. אני רק יודעת שאורית, שהיא כעת בת 22, בנתה לה עסק קטן ומנהלת בהצלחה פרפומריה, בקריית־ביאליק ליד חיפה. היא מופיעה גם קצת בתצוגות־אופנה. אני יודעת שבזמן הנישואין לא חסרו לה הצלחות, מחמאות ומחזרים שאותם נהגה, כמובן, לדחות. איציק מצידו מצליח לא רע מאירגון תצוגות אופנה ומופעים, שהשיא בהם היה ערב בחירת מלכת־היופי של חיפה, שבו נבחרה **ורד פוקר**, שאחר־כך גם זכתה בתואר מלכת היופי של ישראל.

אז איפה היינו? בגירושין. ובכן האידיליה נסתיימה והזוג נפרד. איציק נשאר בחיפה וממשיך בעבודתו ומתחיל להתעניין מחדש בחתיכות החיפאיות, ואילו אורית סיפרה לי שכרגע בדעתה לקפוץ לארצות־הברית לתקופה בלתי־מוגבלת ו־לפגוש שם מחזר ישראלי ונמרץ שלה שעושה שם בענייני עסקים ושמו **גדי ניצן**. אני בטוחה שכל החתיכים הפנויים של חיפה מחכים לרגע שהגברת הצעירה והיפה תחזור לעיר הכרמל ורצוי שתחזור לבדה.

יעקב שרת / איש ממאדים

ר' עוזיאל - בעל השיפוד

„מדינת חוק או שוד" הוא ממטבעות הלשון של ההווייה הישראלית, ממישפחת „מהגוני", „לא תחסום שור בדישו", „או"ם־שמום", „אללה ירחמו", „נקמת ילד קטן" וכיוצא באלה מליצות היסטוריות, שכל אחת מהן ראוייה לדיסרטציה.

דיסרטציות יכתבו להם סטודנטים חקרנים. פה אסתפק במשהו פחות.

כל תינוק יודע, שקנאי גוש־אמונים הם אמני פריצת גדר וחוק במדינת־ישראל. לא זה המדאיג. מדאיג, שהמימשל מסכין עם פרצנות זאת. מדאיג עוד יותר, שנמצאים אנשים המלמדים עליה סניגוריה מלומדת.

אחד מן הסניגורים הללו הוא ידידי ועמיתי הנכבד והמוכ־שר מאיר עוזיאל. למאיר עוזיאל יש מדור־קבע בשבועון „ימים ולילות" של „מעריב". המדור הזה קרוי „שיפודים", וכפי שאני שומע מעברים, זהו מדור מתוחכם ונקרא ביותר. אודה ואתוודה, אני אומר דברים אלה בשמץ קינאה, ואולי ביותר משמץ, שהרי לא זו בלבד שמאיר עוזיאל זכה ב„מיגרש" של קבע על עמוד שלם של שבועון רב־יוקרה בישראל, אלא שהוא גם מוכשר כשד, ואילו אני הקטן לא זכיתי אלא בשני־שלישים של עמוד או בעמוד ב„העולם הזה" המעלה עובש, וככל שמדובר בכישרון, נו, אפשר לשאוף למשהו יותר, והראייה — למאיר עוזיאל ניתן להכות ברבבות, לי — רק באלפים.

אבל כישרון, כידוע, הוא „עשרה אחוזים השראה ותשעים אחוז הזעה" (באנגלית זה מצלצל טוב יותר), ואיך להזיע אפשר ללמוד. על כן הנני אחד מקוראיו הנלהבים והמושבעים של מדור „שיפודים" המזהיר, ולא זו בילבד, אלא שאני עוקב בשקידה אחר כל מילה המתפרסמת בשבועון אחר של „מעריב", הקרוי „קריאת־בניינים" והערוך בידי אותו ידידי ועמיתי מאיר עוזיאל גופא.

והנה, קריאה עקיבה זאת הוליכה אותי לכלל מסקנה מרעישה, שמאיר עוזיאל הוא מן הסניגורים המלומדים הדגו־לים של גוש־אמונים. אולי מי שקורא את אמריו אינו מבין זאת. אולי רק אני מבין כך ומפרש דברים שלא כהלכה. אבל איך אוכל לפרש אחרת את הפסוק שהתנוסס ב־19 באוקטובר 1979 בראש „שיפודים": „יש רק דרך אחת למנוע אנשים מלפרוץ את הגדר והיא — לא להקים סביבם גדר"? מצדי אתם יכולים לפרש דבר־חוכמה זה כאוות נפשכם. במוחי המעוות הוא מתפרש אך ורק כלימוד סניגוריה על פריצת־גדר ומי פורץ בימינו את הגדר אם לא גוש־אמונים (זוכרים את פריצת הגדרות ביישובי ה„גוש")?

לבוא ולאמר בפשטנות — יהיה כישרון־הניסוח אשר יהיה — שיש רק דרך אחת למנוע אנשים מלפרוץ את הגדר, והיא לא להקים סביבם גדר, הרי זה, לעניות־דעתי, שוות־ערך לקבי־עה, כי הדרך האחת למנוע אנשים מלרצוח היא לא להקים סביבם את הגדר של „לא תרצח" (ואתם יכולים למשוך הגיון מעוות זה על פני כל עשרת הדיברות).

אהה! מאיר עוזיאל לא רק מופשר אלא גם חכם. הסתירה הפנימית שבתורת־הגדר שלו הציקה לו, איכשהו, והוא חשב חשב, חשב חשב, וב־11 בינואר 1980 כתב באותו מדור מזהיר הקרוי „שיפודים" — שיפודי מחשבה מופשטת, אני משער — רשימה תרצנית, ובה יותר מפסוק אחד, שכותרתה „מדינת חוק".

עיניכם הרואות, כי לא לשווא פתחתי את רשימתי זו (אגב, אין צורך להצטעצע — המטבע „מדינת חוק או שוד", נטבע על־ידי אבי, משה שרת — ולא במיקרה — ובעלי הדיסר־טציות ימצאוהו חיש קל במפתח של „ומן אישיי שלו).

נחזור לענייננו. ב„מדינת חוק" של מאיר עוזיאל (לא של משה שרת!), שמקורו המצע איני יכול להביאה כאן בשלמותה חרף פנייניותה, כתוב למשל:

„חוק הוא דבר נפלא... אבל... מה הוא בסך הכל כל המאבק לשיפור פני החברה, אם לא מאבק לשינוי החוקים הקיימים ו... שביתות, והפגנות והתארגנויות־פועלים היו אסורות עוד בתחילת המאה בארצות דמוקרטיות למהדרין — לפי החוק, כמובן. ואני לא צריך להביא עוד דוגמאות, כי אני לא כותב לאידיוטים... חוק נעשה בידי בני־אדם, ורק אנשים שמרניים עד־מתחת־לאפס לא מבינים שאפשר, לפעמים חיוני, לשנותו. אה, כן, לפעמים מאבק לשינוי חוק הוא לא כל־כך אסתטי. מה חבל (באמת)."

מאיר עוזיאל לא כותב לאידיוטים, לא ולא. הוא כותב למי שזקוקים לאסמכתאות לפריצת גדר וחוק מסויימת מאד, שכן ברור כשמש בצהרי־יום, שאם הלילה יפרוץ מישהו את גדר הבית שלו, יערינו משנתו — כמו שעושים לפעמים בעירנו — ובאיום אקדח יאלצו תחילה לקרוא בקול את הרשימה השיפו־דית „מדינת חוק", ואחר־כך לשלשל בידו את כל כספו ותכשיטי אשתו, הרי לאחר־מעשה מאיר עוזיאל לא יחזור בנחת למיטתו החמימה, אלא יטלפן למוקד המישטרה ויזעיק את אנשי החוק הקיים (במידה שהוא קיים). אבל העובדה הניצחת הזאת עדיין אינה פוטרת אותנו מלהרהר קצת בהגיון העוזיאלי עצמו, שלמעשה הוא הגיון של כל מהפכן, משמאל או מימין, או מכל כיוון אחר.

ובאמת, האם לא שונו חוקים במרוצת ההתפתחות האנושית בכוח הכוח? אכן, פה יש לנו בעייה, אבל נראה לי שהיא אינה כה קשה כפי שהלא־אידיוטים, שקוראים את מאיר עוזיאל ב„שיפודים", עשויים להניח בהלם ההתרשמות הראשון.

חוק, כפי שאומר מאיר עוזיאל בצדק, הוא מעשה ידי אדם. מה פירוש שינוי החוק בכוח, בצורה „לא כל־כך אסת־טית", כהגדרת מאיר עוזיאל, אם לא העובדה, שבחברה אשר בה תפס אותו חוק קיים בלי שחסידיו יוכלו לגונן עליו בכוחם־הם? במלים אחרות, שינוי חוק בכוח הוא צורה קיצונית של השלטת דעה, ובדוגמה „המתקדמת" שהביא מאיר עוזיאל — זו של הפועלים שקנו להם בכוח זכות שביתה — זוהי אפילו דעת הרוב.

אהה! מה אם החזקים הם מיעוט שתלטני, משעבד? אויה, אז רע ומר, כפי שטוענים, למשל, חסידי הדמוקרטיה בבריית־המועצות. אבל רגע אחד, בעצם, בסופו של דבר, אם קבוצה „קטנה", השתלטה בכוח הזרוע על חברה, ומכתיבה לה את חוקיה ה„חדשים", האם לא מותר ליריביה — רוב או לא רוב — לעשות למיגורה?

בוודאי ובוודאי! וכל עוד המדוכאים לא יבואו על סיפוקם, תמשך ותלך מ„לחמת־אזרחים", שיכולה ללבוש צורות מצורות שונות (ואם בבריית־המועצות, למשל, יד השילטון על העליונה במילחמת־האזרחים המתנהלת שם בצורות שונות מאז שנת 1917, אין זאת כי נכונות רוב העם שם להשתתף במאבק אפסית, ובריית־המועצות אכן רואיה למישטר שורר בה).

מה אני מבקש להבהיר בדברי אלה? אני רק מנסה להבהיר, כי מי שמטיף לצדק שבשינוי חוקים „מלמטה", אם בשם רוב ואם בשם מיעוט, אך שלא בדרך הדמוקרטית המקובלת, צריך להיות מוכן ומזומן לכך, שחסידי החוק הקיים ינקטו גם הם שיטות לא־דמוקרטיות; איך אומר מאיר עוזיאל, „לא אס־תטיות".

יכול להיות, שבתהליך הזה, ששמו, כפי שכבר אמרתי, „מילחמת אזרחים", חסידי שינוי־החוק יגברו, ואז החוק שלהם ישרור. ויכול להיות שלא. אדרבה, ישחקו הנערים לפנינו, ונראה איך יפול דבר חקידמה ושיפור־החברה. אבל, בבקשה, מאיר עוזיאל! אתה, למשל, צריך להיות מוכן לכך, שכמי שמטיף לשינוי החוק בצורה „לא אסתטית", לא־דמוקרטית כמקובל בחברתנו, תהיה לצנינים בעיני חסידי החוק הקיים — ואיני מתכוון לאנשי־המישטרה, הממונים על אכיפת החוק, שיכולים להשליך את מפיריו לכלא, אלא על סתם אזרחים מהסוג „ששובת ומפגין". אתה יודע היטב למי אני מתכוון. ובכן, עליך להיות מוכן ומזומן, שהם יטפלו בך באופן מאד מאד „לא אסתטי", ראה הוזהרת!

מי שמטיף לקידמה ולשינוי־חוק בדרך של מילחמת־אזרחים פרמננטית או לא פרמננטית, למרבה נוחותו, צריך לדעת שמדובר בחרב פיפיות מאד־מאד „לא אסתטית", מאיר עוזיאל!

אז היזהר והישמר לך, פן שיפודיך יהפכו שיפוד שיפוד לבומרנג, כמו שנאמר: „על דשיפדת שיפודך, וסוף משפדייך ישופדון!" ואני, כידידי ועמית, מציע לך, יקירי, לחשב כבר היום מה הסיכויים שלך (ושל גוש־אמונים) לשרוד כאשר תפרוץ בישראל מילחמת־האזרחים שאתה מטיף לה במודע, ומכל מקום, רק אל תבוא בטענות, אם היא תהיה „לא אתסטית" כלפיך יותר מאשר כלפי אחרים, מפני שאתה התחלת!

כן, אתה התחלת! התחלת בהטפה לפריצת־גדר, המשכת בהטפה לפריצת חוק, והמשכת ב„קריאת בניינים" ב־14 בינואר 1980 באמצעות אחד מכתביך, הלא הוא מר יוחנן קלמנס (מזכיר משום־מה שם של אפיפיור או משהו כזה) ברשימה סאטירית הקרויה „בג"ץ", שבה הוא עושה לשחוק את ההישמעות לחוק על־ידי „תרגיל" מתוחכם שכזה: חוטפי אייכמן מביאים אותו ארצה; עורכת־דין טוענת, שהמעצר לא־חוקי ומאיימת בבג"ץ; העניין מגיע לבית־המישפט העליון, וזה מחליט להחזיר את אייכמן — לפי החוק חיבש — לארחנטינה!

לא זה המקום לדון לגופו של עניין, אבל אני מרשה לעצמי לקבוע, כי לכל פרשת חטיפת אייכמן והוצאתו להורג בישראל יש צד שני. יש ויש. אני, מכל מקום, מסופק מאד אם מדינת־ישראל היתה צריכה להשקיע אגורה שחוקה אחת בציד ובמשפט וברצח של אייכמן. אני מסופק מאד, אם הדבר הוסיף כהוא־זה לביטחון יהודים באשר הם שם, אם הוא חיזק כהוא־זה את מדינת־ישראל ואת עם־ישראל, אם הוא מנע קורטוב אנטי־שמיות, אם הוא באמת תרם משהו ל„תודעה היהודית" של הדור הצעיר.

אבל לא זה העיקר פה, ידידי מאיר עוזיאל ומר יוחנן קלמנס (שוב מזכיר לי, משום־מה, שם של איזה אפיפיור או משהו כזה), ישראל יכולה בהחלט להיות מדינה של שוד, לא של חוק, ובמיקרה זה — של שוד אדם. כל הכבוד. כן, אבל גם פה יש „אבל"! בדיוק כמו שמאיר עוזיאל, הוא ולא אחר, צריך להיות מוכן להיות משופד ולאו דווקא משפד, גם מדינת־ישראל־של־אי־חוק צריכה להיות מוכנה להיות מדינה משופדת ולא משפדת. וזה, גיבורי ומתקדמי השפדנים וקוראי־הביניים, נוגע לא רק לארחנטינה הרחוקה. זה גם נוגע ליחס שלנו לערביי יהודה ושומרון, אשר כפי שכבר גיליתי במדור זה, אינם קיימים על מפות ההתיישבות של גוש־אמונים.

אנחנו, החזקים כביכול, יכולים לצפצף על החוק השורר אצלנו, על החוק הבינלאומי, על הכל. אבל באיזה מחיר? באיזה? במחיר מילחמת־אזרחים בינינו לבין עצמנו, ובינינו ובין שכנינו, ובינינו ובין כל העולם, שבוודאי אינו עומד־בעניין־זה־לימיננו, ובינינו ובין ארצות־הברית, שאמורה, כביכול, לזון ולפרנס ולתחזק ולזיין ולאבטח אותנו.

אם נגוצח במילחמת־האזרחים הגוג־מגוגית הזאת, אינני צריך לפרש איזה צבע „מתקדם" יהיה למי־היקום. אם ננצח — מה שכנראה אינו מוטל בספק בעיני העוזיאלים והקלמנסים — נהיה לא מדינת־ישראל אלא מדינת קלגסים שעוד לא ברא השטן.

„עד עכשיו", כבר אמר הקלגס שהועף מהקומה הממה בחלפו על פני הקומה החמישים, „הכל בסדר." אבל כשהוא ינחת, לא יהיה מי שיתחיל הכל מבראשית. ועל קבר האחים של מאיר עוזיאל ושלי ירקדו נטורי־קרתא וכל בעלי־ברית־ם נימולים וערלים.

הקרב על העליון

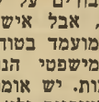
(המשך מעמוד 57)

דבר דווקא על „סוס שחור" השופט תיאר־דור אור מנצרת. יש אומרים כי התבלט בפסקי־הדין שלו בשנים האחרונות.

פה ושם יש דיבורים על שופט מחוזי נוסף זה או אחר, אבל איש מהם אינו נראה בשלב זה כמועמד בטוח לכהונה.

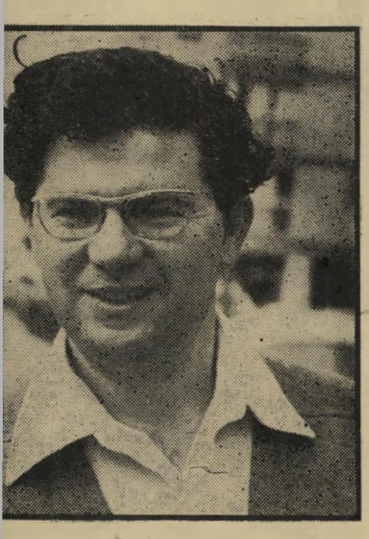
לגבי היועץ המישפטי הנוכחי, יצחק זמיר, חלוקות הדעות. יש אומרים כי למ־רות שהכזיב את הציפיות ולא הלך בדרכי ברק קודמו, אלא נשאר בשולי הממשלה; יוצע גם לו תפקיד של שפיטה בבית־המישפט העליון. מאידך יש מחושבים כי טרם סיים את כהונתו, ועד שיסיים אותה יתכן שיתחלף השלטון ואז יהיו שיקולים נוספים למינוי.

פיצוי כלכלי

ב עוזים האקדמי יש כמה וכמה כוכ־בים צעירים. הבולטים הם אמנון רו־בינשטיין, אמנון גולדנברג, יורם דינשטיין ודוד ליבאי. אולם כל האנשים הללו הם בעלי תוויות מיפלגתיות מובהקות העלולות להיות בעוכריהם. רובינשטיין מזוהה עם ש"י. גולדנברג מזוהה עם הליכוד, וליבאי ודינשטיין הם אנשי מערך מובהקים.

כאן נכנס למישחק גם הגורם האישי של כל אחד מהמועמדים. המעבר משופט בית־מישפט מחוזי לבית־המישפט העליון הוא מעבר טבעי וקל. המעבר מחיים אקדמאיים או מעריכת־דין לשפיטה הוא מעבר הכרוך במחשבה ובשיקולים שונים. לפחות אחד מהמועמדים הללו הוא בעל מישרד עורכי־דין משגשג, הנמצא בשיא הקאריירה ה־

השופט ברק

מבריק

אישית שלו. ספק אם אמנון גולדנברג יסכים לוותר על מישרדו תמורת הכבוד להיות שופט בבית־המישפט העליון. זה אינו דומה למינוי לתפקיד שר־המישפטים, שהוצע לו בעבר. מי שמתמנה להיות שר־המישפטים מקבל מישרה לתקופה של שנים קצובות, ואחר־כך הוא יכול לחזור ל־מישרדו הקודמת כמעט ללא פגע. ולעיתים עם רווח שבפרסום. אולם מי שעובר ל־שיפוט נכנס למישרה לחיים. כמעט ואין מתפטרים מבית־המישפט העליון. רק ה־שופט בנימין הלוי עשה את הצעד הזה, כשהלך לפוליטיקה.

אותו שיקול יכול גם להעיב על רצונו של מישאל חשין להתמנות לבית־המישפט העליון. מישאל הוא בנו של השופט ה־עליון זלמן שניאור חשין ז"ל, אשר כיהן שנים רבות והיה אהוד מאד בציבור. רבים ישמחו לראות את השם חשין חוזר לבית־המישפט העליון. עד לפני זמן קצר היה חשין הצעיר אחד ממאורות פרקליטות המדינה. אך מאכזבה על שלא מונה להיות היועץ המישפטי לממשלה ומכך שפסחו עליו לטובת זמיר, עזב את הפרקליטות ופנה לשוק האזרחי. יש אומרים כי הפיצוי הכלכלי שמצא בחוץ לא ייתן לו לחזור לשירות המדינה, אפילו לא כשופט עליון.

כל ההשערות דלעיל הן רק קומץ מה־אפשרויות העומדות בפני ועדת המינויים. וכל המבים מהחוץ יכול רק להמר באותו סיכוי של הצלחה שיש במיפעל הפייס.

אילנה אלון

קבלת מודעות
לכל חעיתונים
במחירי חמערכת
טלפון 227117, 227118

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אבטוקולסקי)

indonesian specialties...
DISCOVER A NEW STYLE OF DINING
Indonesia
DINING ROOM
home of the „rijst-tafel" in israel
IN THE HOLLAND FRIENDSHIP CLUB
4 KEREN HAYESOD — HERZLYA PITUACH
EVENINGS 8.00 — EXCEPT MONDAYS
93.81.97
BACKGROUND MUSIC—HEATED / AIR CONDITIONED
CANDLE LIGHT ✱ RESERVATIONS SUGGESTED

ה ג י ע !
PENTHOUSE
גליון חודש ינואר 1980

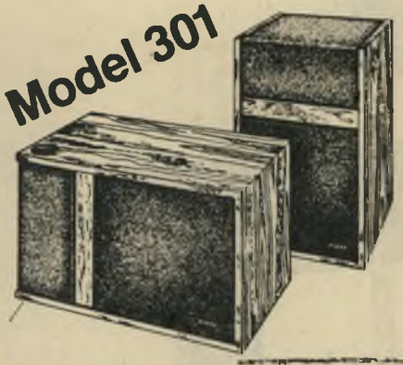
* עלילות „המוסד" — שרות הביון הישראלי.
* ספור מאת פורסיט.
* פוסטר חינם.

הפצה בלעדית
סטימצקי

1980 ! !
החל את העשור עם אור בביתך!
קנה פלש וצלם בלילה כמו ביום!
התחיל את העשור החדש עם צלומים,
מבחר מצלמות במחירים שבהישג ידך!
תקון מצלמות עם אחריות לחצי־שנה!
העתקת מסמכים במקום!
צלומי־דרכון בן־רגע!
בימי שלישי סגור כל היום!
פוטו־ברנר
חיפה, רחוב הח'לוץ 13

אינכם חייבים להיות
רווק או רווקה
כדי לזכות בידידים
כתוב לת.ד. 40020
עבור „ידידים".

BOSE
Direct/Reflecting® speaker.
הרמקולים הטובים ביותר בעולם
תוצרת ארה"ב
5 שנים אחריות

* ה- 301 מתאים למגבר בעצמה בין 5— 75 w R.M.S.
* ה- 301 פועל בשיטת צליל ישיר ומוחזר.
* ה- 301 מתוכנן ומיוצר ע"י BOSE ארה"ב.
* ה- 301 ניתן להרכבה על הקיר או על מדף הספרים.
* ה- 301 כולל קיר מלאכותי הניתן להכוונה.
* ה- 301 כולל 5 שנים אחריות ושרות.

מערכות הגברה לבמה: „טל הגברות" BOSE
טל: 456394

נציגים בלעדיים בישראל: Elmor
אלמור סוכנויות יבוא ושווק בע"מ ככר המדינה.
רח' ה' באייר 52 תל־אביב טלפון 455620,455938

ציוד בטחון בע"מ
משווקי תוצרת
מגן גולדמן בע"מ
מציע לרגל הפתיחה:
כספות ביתיות, קופות פלדה, ארונות חסיני אש,
תאים מיוחדים ליהלומנים.
בתנאים ובמחירים מיוחדים
פרטים:
תל־אביב: ציוד בטחון בע"מ, אבן גבירול 9, טל. 244093
ירושלים: וילשטיין בע"מ, יפו 30, טל. 02-223610
חיפה: נין נין, דרך העצמאות 61, טל. 04-524302

קאפרי
סבון איכות
אמיתי

ההבדל
הנעים
עץ הזית

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים),
תולעי עץ, חרקי ספרים וכנדים.
בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש"מ 481/75 עסק
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

תן טרמפ לחייל

נעניגו לבקשת הציבור

מבצע
20% הנחה
על כל המוצרים מהמזרח הרחוק גם בחודש ינואר

בואו לחנויות שי־קונג

תל אביב -בן יהודה 16	**נתניה** -שמואל הנציב 10
רמת השרון -אוסישקין 9	**ירושלים** -יפו 35
כפר סבא -ויצמן 50	**חדרה** -הנשיא 47
רמת גן -הרצל 55	**בת־ים** -רוטשילד 30
עפולה -רח' הנשיא	**חיפה** -הנביאים 14

באר־שבע — הפלמ"ח ע"י פסג' אוניקו.

מוצרינו נמצאים גם ב: אשדוד „אוב" — רוגוזין 11 ✱ אשקלון „וירוש" — הרצל 58

נמר של עיר

הסירוס העברי של בוריס ויאן ✷ קרבות־רחוב בין
„שלום עכשיו" לבין „גוש־אמונים" ✷ ההר האילם של לאה גולדברג

תרגום

תלתומים

„...והוא כרע על ברכיו בדשא הקיצי העפרורי... גושי־שחם שחורים, אלימים ומתומררים... הצניונות ריעננתו... שהזדקרו משני צידי השביל כפתה־סמוא... שכן שנאה את ביטנה המותפחת... ואחז במגבת הסופגנית... והחלה למרק את הזעיונים מניקל... וכידה גיגית סגלגלה ל־קילוף כלבים... ,אתה שלוש פעמים אב,' אמר ז'אקמור. ,תלתומים?' השתומם אנגל... מפורקנת היתה... לידה ישנו ה־שקצים... פחזוטורות מפלצתיות ושחינ־צו... משני צידי השביל גדל עשב גלילי...

מכתבה כבודת־ממדים... שקרעו את העל־מה בהילתן הנקלשת... הלך מפתיעה ל־פתיעה... להתרבץ בישיבה מזרחית... עפ־עפיה העצומים של התפרית הוקנה... התערבלות עזה נשמעה והרגלים המפרי־קות החלו בושטות בכיס... קלמנטין יצאה, דהרנית... והנה פוקעים החרצובים המות־פחים... אך בחצי־הדרך בלמתה איזו מה־שכה... ולניצחון תורתו המותרותית... ה־אור, שדלק בטרקלין, נזלף על המדרי־גות... מיכלול בדיחות לשוניות זה, הינו בבחינת מידגם־לשוני מיקרי, דגימות ש־נלקחו מתוך תרגומו של מר **אביטל עינבר** לספרו הנהדר של **בוריס ויאן** חרש הלבבות שראה־אור החודש **.

ליקויים לשוניים משופעים, אלה ואחרים, של העברית הבלתי־ערוכה, פרי תרגומו

בוריס ויאן
ילדים קטנים בכלובים

של עינבר, אין בכוחם לפגום בספרו הזרוק והנהדר של בוריס ויאן.

ויאן — סופר, מחצר ג'ז, משורר, מח־בר פיזמונים, אוהב נשים, רודף־שמלות, שונא סופרים ושונא פילוסופים. אדם ש־

* „תלתומים" הם תלת־תאומים, או, ב־מילים אחרות: 6 ילדים; 1„עשב גלילי" אינו עשב בצורת גליל, אלא עשב הצומח בגליל.

** בוריס ויאן — חרש הלבבות; מ־צרפתית: אביטל עינבר; 178 עמודים; הוצא תספרית פועלים (כריכה רכה).

דיגלו היה גסות־רוח, אישיות שהצליחה להפוך את גסות־הרוח לספרות מרתקת.

לספרו הראשון של ויאן, שתורגם ל־עברית, מחר אירק על קבריכן", שנסקר במדור זה, מצטרף עכשיו חדש הלבבות. הוא עשוי ליהפך לספר משפיע ביותר על קוראים וסופרים ישראליים.

קלמנטין, גיבורת חרש הלבבות, יו־לדת ביסורים שלישיה (שהמתרגם הופכה לתלתומים). המיילד הוא הפסיכיאטר ה־כפרי, הדמות המרחפת ביגות לסיפורים השונים. קלמנטין מגרשת את בעלה מ־חדרה, מונעת ממנו מגע גופני איתה ומעג־חינוכי עם ילדיה. לעיתים דומה כי קלמנ־טין היא פרודיה צרפתית על האם היהודיה.

„גיבור" נוסף בחרש הלבבות הוא ה־פסיכואנליזה, שאין ויאן נמנה על מערי־ציה. פסיכואנליזה תקנית של ז'אקמור היא מישגל נסוג מאחור למשרתת של קלמנטין. גם חידת ריגושיה המיניים של קלמנטין נפתרים, בדרך מיקרה מפתיעה ומאד לא־ריאליסטית.

סיפור של ויאן הוא המחשה של הסר־ריאליזם הצרפתי, פרודיה מצחיקה על האכזיסטנציאליזם הסארטרי. שלישיית ה־ילדים של קלמנטין מרחפת באוויר כצי־פורים, בעוד האם מתכננת אמצעים ל־

תמליץ

הצטברות

רשימת־הספרים המומלצת של נמר של נייר לחודש ינואר 1980:

●● האיש במבוך מאת **רוברט סילברברג**, בהוצאת זמורה, ביתן, מודן ●● מתחת לפרחים מאת **עמוס קינן** בהוצאת פרוזה ●● חנויות קינמון, בית המרפא בסימן שעון החול מאת **ברונו שולץ** בהוצ־את שוקן ●● אחרי הגשם מאת **יצחק בן־נר** בהוצאת כתר ●● הצטברות שירים מאת **מישל חדאד** בהוצאת הקיבוץ המאוחד ●● אראע מאת **הרולד שימל** בהוצאת סימן קריאה ●● צפונית מזרחית שירים מאת **נתן זך** בהוצאת הקבוץ המאוחד.

שמירה ולהגנת השלישיה. האמצעים מאד בלתי מקובלים:

„משפנה, הבחין בשלושת הכלובים. הם התנשאו בירכתי החדר המרוקן מרהיטיו. גבוהים היו בדיוק כדי מידתו של גבר לא גדול במיוחד. סורגיהם העבים, המרו־בעים, הסתירו טפח מתוכנם, אולם משהו זע בפנים. בכל אחד קבעו מיטה קטנה ונוחה, כורסה ושולחן נמוך. נורת־חשמל האירתם מבחוץ. בעודו מתקרב כדי לח־פש את הפתיש, הבחין בשיער בלונדי. הוא הסתכל ביתר שימת־לב, נבוך משום שחש כי הנכרת צופה בו. בינתיים מצא את הפתיש הכבד. תוך כדי רכינה לטש עיניים פקוחות לרווחה. משפגש במבטם הבין, כי ילדים קטנים כמוהו בכלובים...

גם המיכאניות של תרגום קטע זה מצערת, כשאר חלקי הספר, המתורגמים בלא ניצוץ של השראה. מאחר שספרית פועלים מבשרת על עטיפת הספר כי „אנו מאמינים שהקורא העברי יגלה בספר זה, וכספרים שיבואו אחריו, את טעמו ויופיו" (של ויאן), הרי טוב יהיה אם „בספרים שיבואו אחריו יימסר התירגום למישהו כ־עמוס קינן או ניסים אלוני, שיש ב־כוחו להחיות את ויאן בעברית. ואם לא התירגום, אזי לפחות העריכה.

למרות תלתומי התירגום שלו, לא הצ־ליח אביטל עינבר לרצוח את ויאן ב־עברית. הוא רק סירס אותו. וחבל.

* גם ספר זה ראה אור בהוצאת ספרית פועלים.

מקור

שקיעה חברתית

התגלית הספרותית הבולטת ביותר של שנות השבעים היה הסופר **יצחק בן־נר**, שהחל לפרסם את ביכורי סיפוריו עוד בסוף שנות החמישים. בחודש האחרון של שנת 1979 פירסמה הוצאת כתר קובץ, תחת הכותרת אחרי הגשם.

„איך יהיה בי כוח, מחר? והרי כבר אינני צעירה. פתאום אין אני כבר צעירה. היא נחרדת, פתאום, ביומה האחרון כאן, כשהיא מגיעה בעצמה, לעצמה, פתאום, לעניין זה. פתאום יש לי בת בוגרת, ה־עושה בחייה כבחייה ואינה צריכה לי יותר. אצל האחרים אין הדבר מכה באחת, פתאום. לאט־לאט; עם השנים העוברות; ככה, בשופי, כמו שנהגו פעם לומר. ה־אחרים, האחרות, כמו שמחים כאובדן ה־נעורים, בויקנתם המתקרבת. טיפשים, היא מתקוממת, מה יש לשמוח בכך? מה יש לשמוח בכך? זכרונות, גם היפים ביותר, מביאים כאב. הצפוי והלא צפוי מביאים פחד סמוך...

זו הפתיחה של הסיפור עתליה, אשת קיבוץ ואם לבת מתנכרת, המתנועעת ב־מחשבותיה בעולם הקיבוץ הקלאוסטרו־פובי, שאותו מצליח לתאר יצחק בן־נר עשרת מונים טוב יותר מכל השחמים ל־מיניהם.

אין ספק ולו אף הקלוש ביותר בכושרו של בן־נר לתאר את המצוקות הישראליות של שנות ה־70'. כתיבתו עומדת במיבחני האמינות ויכולת הביטוי. מעתליה ועד לסוף הסיפור השלישי בקובץ, אחרי הגשם, מוכיח בן־נר כי האשראי שבו זכה באיש משם ובספרו שקיעה כפרית לא בוזבז. הוא משכמו ומעלה מעל לכל סופרי דור־המדינה.

„עשר ורבע בערב. כך מתה האהבה. יבואו, אולי, אהבות אחרות. הזמן מאלץ אותנו לשדוד ולאהוב. בעת כזאת, חייב אתה לאהוב כדי להמשיך..." במישפט פתיחה מעולה ומרגש זה מצליח בן־נר להביא עולם ומלואו. זהו אחד מן הסיפו־רים החברתיים החזקים ביותר שנכתבו אי־פעם בעברית בארץ הזאת, ושנגעו נגיעה כה תוקפנית בחווייה הישראלית. מישפט הפתיחה של הסיפור אחרי הגשם נקרא כאני־מאמין ספרותי של בן־נר: „חייב אתה לאהוב כדי להמשיך..." לאהוב את האשה, לאהוב את הארץ, לאהוב את הכל — כדי להמשיך.

גיבור הסיפור, דנציגר, מחפש את אחותו בשדה־קטל אלים ברחובות תל־אביב; ה־תפוז המיכאני שהביאו אנשי גוש־אמונים לרחוב הישראלי, כניסוחו של בן־נר: **„נערי הגוש במאבק עם השלומניקים..."**. כאן מביא בן־נר הוכחה לעוצמתה של ספרות אמת. הסיפור נכתב בשנת 1976, וגם פורסם בהארץ, עוד בטרם נוצרה תנועת שלום עכשיו המתמודדת עם גוש אמונים. הספרות המציאה את התנועה ה־זאת לפני המציאות.

אלימות הגושניקים בסיפור היא חלק מחוויית־חיים: **„הגושניקים חסמו היום את היציאה מהכניון. שלוש־מאות מהם. היית צריך לראות את השוטרים המיס־כנים. עשרים שוטרים מול שלוש־מאות כיפות מתנפנפות ואגרופים באוויר..."**

והגיבור המתייסר מחפש את אחותו, ש־נעלמה, עירית דנציגר. היא אי־שם בין השלומניקים, שאינם שוטלים בכיפה. ה־גיבור, כמו עסוק במיפוי רחובות תל־אביב: **„ברחוב בן־יהודה פינת רחוב תל־חי מתנבא גבר אחד מול קבוצת נערים. הארץ מלאה עתה מהם: משיחים־של־שוק, נביאי־רחוב, חוזים, בעלי־אוב, מנחשים, מכשפים וקוסמים ואלכימאים המנסים לי־צור נפט מלים, מצמיגים ישנים ומשחת. והכל נכונים להאמין בכל דבר..."**

תל־אביב מתייסרת תחת עול של סיס־מות: **„מטר מרובע שלום עדיף על קי־לומטר מרובע מלחמה"**. שנתיים לפני שחוברה סיסמת שלום עכשיו **„טוב שלום**

יצחק בן־נר
לאהוב כדי להמשיך

מארץ־ישראל שלמה." מול הסיסמות מש־תוללת לה האלימות של אנשי הגוש.

המאבק בין השלומניקים לאנשי הגוש הוא בבחינת מטולטלת. הכל תלוי ברחו־בות ובאיזור: **„דרומה. דרומה. השעה היא שתים ושבע דקות אחרי חצות. כ־שדרות רוטשילד העלו מפגינים מאנשי השלום מדורות מול מטה הגוש ואלה עדיין מהכהכות אודים ותוססות עשן, כ־נשם הדק..."**

בינות לשני המחנות הניצים מתפתח לו הגיטו היהודי, הוותיק: **„ליד דוכני־ארגזים, לאורם של נרות מחופים בקופ־סות של פח, עופקים חלפני השוק־השחור במלאכתם. לרגע, בעוברו ביניהם, מלוות אותו עיניים חושדות אך מייד נחה דעתם והם חוזרים לשלהם. ,יש לך יאנים, מאר־קים, ריאלים, יאנים?' שואל אחד מהם, כמהירות... איש קטן, מקריח, כבן שישים, עיניו גבונות, תיק של פלאסטיק אחזו היטב מתחת לזרועו. ,אתה רוצה לקנות נפט? כמה נאלתים אתה רוצה?'..."**

דנציגר ממשיך במסעו הבהול בעיר בעלת החזות הקשה. **„הוא מגיע אל יפו. ליד מטה המישמר בבית־הספר, 'עמל'. פורקים עצירים ממכוניות ומזליכים או־תם, בשורה אחוכה, אל הכניון פנימה. שלוש עשרים ותשע דקות לפנות בוקר. עריקים, אנשי הגוש, שלומניקים, נערי כנופיות, ערבים, נערות־סמים ותמהוני־רחוב..."**

אחרי הגשם הוא סיפור של כאב, וסיומו הוא התפוגגות הכאב, המתבטאת בהודעת

(המשך מעמוד 63)

רדיו: „המן נפש, המון. ברדיו אמרו. ים של נפש. בלי סוף. את כל העולם נטביע בנפש...“ דנציגר מתאר במילים: „כך הוא מתחייה, בתוך עמו, בתוך האור המתחדש. הוא משיל את מעילו ארצה והנה אחותו עירית למולו. אור נשכח בפניה היפות והיא מגעת אליו את ידה הדקה והיא שוחקת אליו מעבר לכאב, מעבר לפחד ולתוגה, והיא אוחזת בידו ואור גדול נוגה עליהם בחמש רשתי דקות לפנות בוקר.“

בדומה לסיפוריו הקודמים של בן־נר הרי שגם סיפורים אלה מייצגים את המהפכה שלו בספרות הישראלית. רק לפני פחות מעשרים שנה פירסם **א.ב. יהושוע**, בדומה למגדים, על ערים וכפרים בשם פ. נ. י. ו־ד. והנה בן־נר לש את חומר החיים הישראלי האמיתי ו־הופכו לספרות צרופה, שהיא כיום כרטיס־הביקור החשוב ביותר של הספרות הישראלית, שאינו נופל מאלה של הספרות באנגליה או בארצות־הברית.

תיעוד

הפיתרון הסופי

מזה כמה שנים שאימי השואה הפכו למעין־מדע. ככל שחולף הזמן וכלה ונעלם לו הדור שעבר את האימים, מגיע תור ניסוח ערכי הג'נוסייד התרבותי חופפים לאלה של ג'ונסייד פיסי, כפי שנוסח: „(פעולות) הכוללות מעשי אכזריות וכיצוע פשעים, לרבות רצח, השמדה, הגליה, מאסר לא חוקי, עינוי, רדיפה מטעמים פוליטיים, גזעיים ודתיים...“ מרכיבים נוספים של פשע הג'נוסייד הם: „פעולות כמו הגלייה מאנס של אנשי־רוח והוגי־דעות, של אנשי דת וכמורה, או של יל־דים וקטינים; הריסת מישפחות ואיסור נשואים בין סוגים אחדים של אזרחים; הוצאת להורג, עינויים, עבדות, הרעבה, תנאי עבודה ורמת חיים תת־אנושיים; קולקטיוויזציה כפויה של כפרים והעדר חופש מגורים או בחירה במישלוח יד; הרס של תרבות, של מסורות או של דת...“

אחרי פתיח של מיכלול ההיבטים ה־הגדרות המישפטיות של נושא זה עובר פרופ' טל לפירוט מיכלול הפשעים שהת־רחשו בגרמניה הנאצית. קיים צורך בשאר רוח כדי להתגבר על פרק מדהים זה. הפרק ממיין את הניסיונות לכפות פיתרון סופי לבעייה היהודית. בנוסף מביא או־ריאל טל גם את המקור והמשמעות של המילה שואה, והתמסדותה.

ג'פרי א. גולדשטיין מביא ברשימתו גיזענות ואנטי־שמיות באוקולטיזם ובנא־ציזם בחינה מרתקת של התפתחות המרכי־בים הרעיוניים שהוליכו את העם הגרמני ומחשבתו החברתית עד לשואה. **מארטין ברושאט** מביא ברשימתו היטלר וראשית הפיתרון הסופי ביקורת תוקפנית על ספרו של **דיוויד אירווינג**, שראה אור בשנת 1977, ושבו טען כי להיטלר לא היה כל חלק בשואה וכי „רצח המוני היהודים לא נעשה לפי רצונו ופקודתו.“ ברושאט סותר את הנחות היסוד של ספר זה, תוך הקפדה על ציטוטים, מיכתבים ויומנים, המוכיחים את מעורבתו העקשנית של היטלר בתה־ליך „הפיתרון הסופי“.

תגלית: גלויה בכתב־יד של אנה פרנק
עוקרים שן במשיכה אחת

אחת הציטטות שמביא ברושאט, מה־23 בינואר 1942, שלושה ימים אחרי ועידת ואנזה (שבה סוכמו פרטי ואופני השמדת היהודים), חושפת את התייחסות היטלר לבעייה היהודית: „חייבים לנהוג בצורה קיצונית. כאשר עוקרים שן עושים זאת במשיכה אחת והכאב חולף מהר. היהודים חייבים להסתלק מאירופה. אחרת לא תי־תכן הבנה בין בני אירופה... אני מצדי מסתפק בזה שאני אומר להם (ליהודים) כי עליהם להסתלק. אם נשבורות להם ה־צלעות כדרך לא אוכל לעשות כלום. אבל אם הם מסרבים ללכת מרצון אינני רואה דרך אחרת אלא השמדה...“ עדות אחרת היא זו הלקוחה מיומנו של שר־התעמולה הנאצי, **יוזף גבלס** (27.1.42): „עלינו להחיש את התהליך הזה באכזריות קרה, אנו עושים בזאת שירות לכל ישועי לאנו־שות הסובלת והמתייסרת זה אלפי שנים...“ מהנבואה ההיטלרית, דרך היומנים הגא־בלסים, להיסטוריה. יחד עם זאת לועז ברושאט לקביעותיו של אירווינג, שאחת מהן, המתייחסת לאשמתו של היטלר ב־השמדת יהודי־אירופה, עשוייה לסמר שער. טוען אירווינג: „נקודת האחיזה היחידה לכך שהיטלר ציווה להשמיד את היהודים מקורה באיש ה־ס.ד. והיועץ ל־ענייני היהודים בפרסבורג ויסליצאני,“ אלא שזו אינה שווה מאומה, או בלשונו של אירווינג: „עדות מסוג זה לא היתה מספקת, כמובן, בבית־משפט השלום ב־אנגליה, כדי להרשיע נווד בגניבת אופ־ניים.“

מאמרים מדהימים ומרתקים נוספים הם של עורכת הקובץ **ליוויה רוטקירכן** על יחסם של הצ'כים כלפי היהודים בימי שילטון הנאצים, ומפתיעה עדותו של **ויק־טור קוגלר**, האיש שבביתו הסתתרה מישפחת פרנק, עם בתם אנה. קוגלר מביא את סיפורה של **אנה פרנק** מצד אחר, מהזווית של מי שגותר בחוץ ושילם על כך גם את המחיר הנורא. את סיפורו מביא קוגלר בלוויית כמה גלויות, שבשעתו שלי־חה לו אנה פרנק (ראה: גלופה).

אין ספק כי קובץ־המחקרים יד ושם אינו זוכה לחשיבות שלה הוא ראוי ב־מציאות הישראלית. קובץ זה מציג את השואה, הגיזענות ושאר סמלי האיוולת, מבעד לעיניים מפוכחות, ולא בכלי ההיס־טריה ההמונית של ימי־השואה, המורידים מערכו וחשיבותו של האיום באסונות.

אותיות

מעללים נוספים

„דויד אבידן נולד ב/תיעבר אל כדור־הארץ במחצית הראשונה של המאה ד־עשריהמהמהמהמה לא פועל בתל־אביב, פועל מתל־אביבבבבבבבבב ספרי שירה בעברית — 13 אווווווווו תורגם לאנגלית ולשפות רבות אחרותתתתתתתת שוחח עם אנשים ועם מחשבים ותיעד בית־תיים את הפוג השני בלברדדדדדדדד מחזות תרגומימקור כל מיניייייייי רדיו, טל־וויזיה, מולטימדיה, קולנוע — קצרים ואורדדדדדדדדך לחיקיקיקיק ציורים לא כראש תקריטים כווווווווו נא בעיוווווווו“ כך כותב המשורר המעולה **דויד אבידן** על עצמו במהדורה חתומה וממוספרת בת 500 עותק של אלבומו דויד אבידן — אנמ • שראה אור באחרונה.

הספר, שהוא ספק ספר, ספק אלבום,

אבידן עם עצמו
אנרגיה בחמש אצבעות

ספק קטלוג, מביא מיבחר של תקריניס מתערוכתו האחרונה שהיתה בתל־אביב, בלוויית טקסטים מקדימים, המהווים חלק מעולם הערכים המילולי של המשורר. את מסתו/מאמרו אנרגייה בחמש אצבעות הוא פותח בהגדרה: „כל האנרגיה שבעולם אצורה בכף־ידך — כל מה שעליך לעשות הוא פשוט לשרבט אותה החוצה...“ ועד לסיומו של המסה/מאמר: „זהו. יותר מדי שירבטתי כאן. הגיע הזמן לקצת כתיבה ממשית יותר. להתראות בהזדמ־נות.“

להתראות, דויד.

• דויד אבידן, אנמ — אנרגייה משור־בטת, הוצאת ספרי המאה השלושים, 60—5 עמודים (כריכה רכה וממוספרת).

תיאטרון

בנחת עצובה

בשיר לאה גולדברג מתה כותב המשורר **יהודה עמיחי**: „לאה גולדברג מתה ביום של זרזיף, / בפי שרק בשיריה כתבה; / וחתה את הלוויתה... לאה מתה יומיים / אחר שהמופעים הספרי־תיים / כבר עמדו במלוא דפופם: / כך היא מאלצת אותנו / לכתוב עליה בנחת עצובה / ובניקיון מילים, כפי שרק היא...“

„בנחת עצובה“ זו מתנהלת כבר קרוב לעשר שנים. יהיה בנאלי לכתוב שהמשור־ררת מתה, ומילותיה בחיים. אך עובדה היא, שאוצרות כתביה, שטרם ראו אור בעודה בחיים, הינם עצומים, כמאמר ה־משורר: „היא מאלצת אותנו / לכתוב עליה בנחת עצובה...“

החודש ראה אור, **במיסגרת** כתבי לאה גולדברג, ספר בשם מחזות*, שבו מחזה

לאה גולדברג
בניקיון מילים

שהועלה בשנת 1955 על במת התיאטרון הקאמרי — בעלת הארמון, ומחזה נוסף שמעולם לא הוצג ולא פורסם עד כה — ההר האילם.

בעלת הארמון הוא מחזה קאמרי ובו ארבע נפשות, והרקע שלו בתים השואה ובספיחיה. הנפשות: הספרן **מיכאל זנד** ועובדת עלייית־הנוער **דורה ריינגל** שבאו מארץ־ישראל, ולידם **זאב רודסקי**, שו־מר־הארמון ובעליו לשעבר, ו**לנה**, נערה יהודיה בת 19, הממשיכה להסתתר בארמון גם בתום השואה ולנהל חיי שבורייה.

ההר האילם הוא סאורדיה תיאטרונית על כתבי **פרנץ קפקא**, עם ספיחי ה־שואה. למרות שעלילתו מתנהלת בארץ, הרי שגיבור המחזה, **יוסף קראם** (יוסף ק'). מואשם ברצח אדם מפוקפק, שביצע פשעים בשואה. קראם יוצא זכאי, אך ח־ברה משוכנעת שהוא הרוצח. למרות טענתו שהאיש נרצח בידי מסתננים.

כותב עורך הקובץ, החוקר **טוביה ריבנר**, במסתו על מחזותיה אלה של גולדברג: „שליחו של השטן, פליטו של היטלר, שעוד קודם לכן לא הצטיין כ־מספרו, ונותר בחיים כי עשה, לפי ה־שמועה, את רצון אדוניו, הוא שניצח. הוא הצליח לפורר את הקיים, להפוך את העולם לגיהינום. זהו הפירוש האחרון ל־מילה הרב־משמעית בפיום המחזה ‚מנצח'. קראם נפל קורבן לפרד זינגר, לא לאמת...“

• לאה גולדברג — מחזות; עריכה ואחרית־דבר: טוביה ריבנר; הוצאת ספ־ריית פועלים; 157 עמודים (כריכה קשה).

• יד ושם — קובץ מחקרים י"ג, בעריכת ליוויה רוטקירכן; הוצאת יד־ושם; 316 עמודים (כריכה קשה).

דרכי אדם

שחרור הגבר

הלינגר הקדיט, אסתרון שידר, והשופט פסק „הקלטה של מודעת פירסומת אינה זכאית להגנה של זכות יוצרים"

מודעה בעיתונים הכריזה בשנת 1977 על „שחרור הגבר". המעוניינים הופנו למיספר טלפון בתל־אביב. היתה זו ללא ספק מודעה מסקרנת. אין לדעת כמה אנשים התקשרו כדי לברר את זכויותיהם. אחד שהתקשר לאותו מיספר טלפון ואף הקליט את מה שנאמר לו היה יואל אסתרון, איש גלי־צה"ל.

כמו בהרבה מיקרים הסתבר גם כאן

עיתונאי אסתרון
איפה זכויות היוצרים

כי רק המודעה היתה מגרה. למתקשר לאותו מיספר טלפון שבמודעה לא ענתה אלא מזכירה אוטומטית, שאמרה כי היא זו שתשחרר את הגבר מתלותו בטלפון. כל מי שרצה בשחרור כזה הוזמן להתקשר לכתובת ולטלפון מסויים, ולקבל שם סרטים על רכישת מזכירה אוטומטית.

האיש שעמד מאחרי המודעה וההקלטה היה האיש שהתפרסם באחרונה בתור „היקה של המדינה", רלף הלינגר, מי שהגיש את הבג"ץ המפורסם בעניין שידור הסרט על הייקים בטלוויזיה. נראה כי הלינגר מוכן לצאת למישפטים לא רק בענייני הגנה על הייקים.

הוא שמע את השידור בגלי־צה"ל, וחשב כי ניזוק. שכן, השידור השמיע את חלקה הראשון של ההקלטה, אשר דיבר במזכירה האוטומטית, אבל את החלק החשוב למפרסם, את מיספר הטלפון והכתובת, שבהם ניתן לרכוש את המזכירה המשוחררת, לא הזכירו בשידור.

הלינגר פנה לגלי־צה"ל, ושם, לדבריו, הבטיחו לו לשדר שנית את ההקלטה ולציין את מקורה, אך לא עשו זאת. לכן, בסוף שנת 1977 הגיש הלינגר תביעה לבית־מישפט השלום בתל־אביב. הוא ביקש פיצוי עבור הנזק שנגרם לו בסך 4.250 ל"י, ועילת התביעה שלו היתה הפרת זכות יוצרים.

לדברי באי כוחו, מוגנת ההקלטה של הלינגר לפי חוק זכויות יוצרים, כיוון שהיא יצירה מקורית והושקעו בה עמל ומחשבה. השדרן, אם כך, הפר זכות זו כאשר השתמש בהקלטה ללא רשות, לכן, טענו באי כוחו, זכאי הלינגר לפיצוי.

אסתרון שכר גם הוא עורך־דין, והתגונן. היתה זו תביעה חדשנית, שכן זכויות־יוצר לגבי הקלטה לא נדונו עדיין בישראל. איש הרדיו טען שההקלטה לא היתה בגדר יצירה מקורית, ולכן אינה מוגנת על־ידי זכות יוצרים. עוד נטען שאין זו עבודה רוחנית כלל, אלא פירסומת פשוטה. לחילופין טען השדרן שהטיפול שניתן להקלטה היה טיפול עיתונאי הוגן, וכי לא נגרם כל נזק כתוצאה משידור ההקלטה.

לא „מירחמה ושלום". שופט השלום יהושע אברבך החליט לבדוק את הצד המישפטי הטהור של המיקרה. לא נשמעו עדויות, וגובה הנזק נקבע לפי תצהיר שהגיש הלינגר עצמו.

השופט דן בכל מכלול הטענות. הוא קבע שאומנם נגרם להלינגר נזק בשווי של כארבעת אלפים לירות. הסכום שהוציא עבור פירסום המודעות בעיתונים, אשר השידור ברדיו ביטל את ערכן המושקע לציבור. אולם בית־המישפט קבע שההקלטה כשלעצמה אינה מוגנת לפי חוק זכות־יוצרים, וכי תוכנה של ההקלטה האמורה אינו בגדר יצירה, אלא פירסומת פשוטה שאינה מוגנת. בית־המישפט דחה על כן את תביעתו של הלינגר וזיכה את אסתרון ב־1500 לירות שכר טירחת עורכי־הדין.

אבל כבר נאמר כי הייקים הם עם קשה עורף. הלינגר ניצל את זכות הערעור, וערעורו נשמע לפני זמן קצר בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. בפסק־הדין המנומק אשר נכתב על־ידי השופט חיים דברין ושהשופטים משה בן־דרור ושלמה לוין הצטרפו אליו, נקבע תקדים חדשני בעניין זכות־יוצרים.

בית־המישפט המחוזי קבע כי חוק זכות־יוצרים אינו מגן על הקלטות כשלעצמן. ההגנה יכולה להיות על תוכנה של ההקלטה, וזאת לא טען כלל התובע בתביעתו. השאלה אם אפשר להתייחס לתוכן ההקלטה הזו כאל יצירה סיפרותית מקורית, שעליה מגן חוק זכות־יוצרים נראתה לשופטים מופרכת מעיקרה. אומנם כפירסומת ייתכן שהיתה זו מודעה מתאימה, אבל היא עדיין רחוקה מיילחמה ושלום.

גם דבורין חשב שנגרם נזק להלינגר על־ידי השידור, שהפחית מעוצמת המודעות שפירסם בעיתונים. אבל מאחר שלא מצא את עילת התביעה, שעליה יוכל המפרסם להסתמך, דחה גם הוא את התביעה וחייב את הלינגר בשכר הטירחה.

המסקנה מפסק־דין זה לגבי אנשי הפירסום, היא כי לא כל מודעת פירסומת שאין בחיבורה משום תיחכום ואין בה שום ייחוד תהיה מוגנת כיצירה מקורית סיפרותית. וכי הקלטות כשלעצמן אינן מוגנות כלל לפי חוק זכות־יוצרים.

מישפט

תינה לזוזה

על אף רשימה ארוכה של הרשעות קודמות, זכתה תמר קטוע בחנינה. הסיבה — היא התחתנה וילדה תאומים

בשנת 1977 ניהלה תמר קטוע בית־בושת ברחוב פינסקר בתל־אביב. היה זה בתקופת פריחתם של מכוני־העיסוי, וגם תמר ניהלה מכון זה. שלוש נערות עבדו אצלה והכל הלך למישרין. באחת מהתקפות החרייצות של משטרת תל־אביב נערכה תצפית על המכון, לקוחות יוצאים נחקרו, ועל שאלות המישטרה השיבו כי מלבד עיסוי קיבלו במכון שירותים נוספים.

תמר נעצרה. והודתה במישטרה כי אם הקליינט שילם מספיק, היתה משלימה את העיסוי גם במגע מיני. תמר נשפטה בשנת 1978 לפני השופט דוד ולך, והורשעה. מכיוון שהיו לה הרשעות קודמות היא נידונה לשלושה חודשי מאסר בפועל.

הסניגורית כרמלה חנוך הגישה בשמה ערעור לבית־המישפט העליון. עד שנשמע הערעור נישאה תמר לבחיר ליבה, ימאי יווני־נוצרי. את הנישואין ערכה חברת־הכנסת שולמית אלוני, אשר גם חיברה למען הזוג את חוזה־הנישואין.

בית־המישפט העליון אומנם דחה את הערעור, אך המליץ בכל לב על כך שתמר תועסק בעבודות־חוץ. באלו עבודות יכולה תמר לעסוק, לא פירט בית־המישפט העליון.

כלי עבודות־חוץ. כשבידה המלצה זו פנתה כרמלה חנוך למפקד מישטרת מחוז תל־אביב, ניצב משה טיומקין, על מנת שיאשר את ההמלצה. טיומקין סרב. כרמלה מיהרה והגישה ערעור על החלטתו

(המשך בעמוד 66)

מה יש לך נגד קשקשים?

פיריד קס שמפו

פירידקס שמפו — יעיל נגד קשקשים וגרויי עור הנובעים מכך.
פירידקס שמפו הוא פיתוח מיוחד של מעבדות דר' פישר המתמחות בייצור תכשירים קוסמטים בידע רפואי.
פירידקס שמפו ריחני ונעים לשימוש.
פירידקס שמפו מחטא את עור הראש ומנקה את השיער משומן, לכלוך ומקשקשים.
פירידקס שמפו — דרשו אותו בבתי המרקחת ובפרפומריות המובחרות ותופתעו גם אתם מיעילותו.

PYRIDEX Antidandruff Shampoo

מוצר של ד"ר פישר.

STEAK HOUSE
אם סטייק
אז בסטייק האוס
מבחר עשיר של סלטים ומשקה קל-חופשי.
דיזנגוף 193 תל-אביב טל: 239209, 232386

קח את העניינים לידיים!
במקום בקורת שלילית
תן דוגמא אישית
העלאת איכות החיים במדינה מתחילה מהדברים הקטנים והפשוטים התלויים בך כגון: נימוס, התחשבות, סבלנות, סובלנות, סבר פנים יפות ועוד ועוד...
נשמח לשמוע ממך
אזרחים למען איכות חיים ת. ד. 1097 נבעתיים

במדינה

(המשך מעמוד 65)

זו לשר יוסף בורג. השר גילה רחמנות גדולה יותר ואישר את ההמלצה.

אולם כאשר אושרה ההמלצה לעבודות־חוץ שוב לא יכלה תמר לעבוד. היא נכנסה להריון. עברה המיני היה כנראה בעוכריה, שכן, נאלצה לשכב לשמירת ההריון בבית־החולים. לבית־המישפט הוגשה בקשה נוספת לדחיית ביצוע פסק־הדין. אז ילדה תמר, בשעה טובה, תאומים. כעת, כמובן, לא היה טעם לשלוח אותה לעבוד בחוץ, ולבטל את פסק־הדין כבר לא היתה כל אפשרות. בשלב זה נזכרה הסניגורית במוסד החנינה.

כל השינויים בחייה של תמר נעשו אחרי שגזר בית־המישפט את אשר גזר. ולאור שינוי הנסיבות נראה היה שיש מקום לחנינה. כרמלה פנתה לנשיא־המדינה, יצחק נבון, וסיפרה את סיפורה של תמר וילדיה.

לפני שבוע קיבלה תמר חנינה מנשיא־המדינה. כעת שוב לא תצטרך לצאת לעבודות־חוץ. היא תוכל להמשיך לגדל את בניה שהם היום כבר בני שנה.

בית־המישפט של היצ'וק

מתי חייבים להודיע לנאשם על זיכויו? או האם משפט הוא סרט מתח?

הסניגורים היו בטוחים כי תוצאת המישפט תהיה זיכוי. היה זה אחד מהמישפטים על גניבות מנמל התעופה בן־גוריון, אשר זכו לכינוי: „מישפטי הגרוזינים". עד כה זוכו מרבית הנאשמים במישפטים אלה, והסניגורים הקבועים כבר חשו באפס גם הפעם את ריח הזיכוי.

ששת הנאשמים ישבו על הספסל מוכנים לזיכוי. השופטים נכנסו לאולם אחד אחד ויישבו בשלוה על מקומם. השופט נחמיה בר נטל דף נייר והתחיל בהקראת פסק הדין. כל מילה שיצאה מפיו הדהימה יותר את השומעים. פסק־הדין שהקריא השופט היה פסק־דין ברור של הרשעה. הוא אף חידש הלכה וקיבל כראיה עדותו של שותף לעבירה. ראשיהם של הנאשמים שחו ועיניהם של הסניגורים מלאו אכזבה.

ואז, כמו בכל סרט מתח מוצלח, חל המיפנה. נשיא ההרכב, השופט דב לורין נטל גם הוא דף נייר וקרא את פסק־הדין שלו. פסק־דין זה קבע זיכוי. כף־המאזניים היתה שקולה, והשופט ישראל גלעדי עמד להכריע אותה לכאן או לכאן.

כל דקת מתח מוצתה עד תום, רק אמן כמו היצ'קוק יכול היה ליצור דרמה מתמשכת שכזו. וכמו בתסריט מעולה היה גם כאן „הפי אנד". השופט גלעדי זיכה גם הוא את הנאשמים. דעתו של השופט בר, נשארה דעת מיעוט חסרת־חשיבות לנאשמים.

אילו היה מדובר בתסריטאי יתכן שהיה זוכה בפרס האוסקר על פעלול כזה. שכן כותב תסריטים פועל רק על פי חוקי הקולנוע. בית־המישפט, לעומת זאת, חייב לפעול לפי החוק. והחוק, בסעיף 164 לחוק סדר הדין הפלילי אומר: „...זיכה בית־המישפט את הנאשם, יודע דבר הזיכוי בתחילה." מישפט זה הוסף לחוק רק בשנת 1973, ומטרתו המוצהרת למנוע עינוי דין בלתי־מוצדק מנאשמים.

כל נאשם הוא בחזקת חף מפשע עד שיורשע, אפילו אם הוא חייב לסבול לפעמים מעצר, ותמיד את פחד ההרשעה ואת הבושה של המישפט. כדי למעט עד כמה שאפשר תלאות אלה, ציווה המחוקק כי אם זוכה הנאשם, לא יאלץ להאזין לשעות ארוכות של מלל מישפטי עד שידע את התוצאה הגואלת.

האסיר הקשיש ביותר

הנאשם היה נכה קשיש ועלוב. התביעה ריחמה עליו, אבל השופט נאלץ להפעיל את המאסר שהיה תלוי נגדו

רחמים עצבה נולד ב־1919. נדמה שמאז הוא מוציא צ'קים ללא כיסוי. רשימת הרשעותיו הקודמות נראתה כמגילה עתיקה.

רחמים עצמו הוא נכה שבקושי עומד על רגליו, אך נראה שעוד כוחו בידו, ועוד בשנת 1975 מסר המחאות לחברת כתר נוי בסך של 28 אלף לירות, אשר לא היה להן כיסוי. הוא קנה מחברה זו חומרי־בניין.

לפני כן קנה מדליות בהמחאות מאותו סוג, והרשימה ארוכה.

כאשר הובא הפעם לפני השופט חיים שטיינברג בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, בדק השופט את רשימת ההרשעות הקודמות, ויחד עם התובע החליט, כי מחמת מאסרים על תנאי התלויים ועומדים, ואשר נדחו כבר בעבר בידי שופטים רחמנים, אין הפעם מוצא. רחמים הזקן יצטרך ללכת לכלא.

נראה היה, כי גם התובע וגם השופט עשו את כל שביכולתם כדי למצוא מוצא מהסבך. שניהם חששו, כי אם ייכנס רח־

שופט זוין
מתח לא חוקי

מים לכלא יצא משם על אלונקה. אבל החוק לא השאיר להם מוצא. רק פעם אחת אפשר להאריך מאסר על תנאי, וזאת כבר עשו שופטים בעבר עבור רחמים.

למגינת ליבם של כל השותפים למישפט הלך רחמים לבלות חודשים בכלא, ולהיות האסיר הקשיש ביותר במדינה.

מישטרה

זאב זאם

השוטר המוסווה התאכזב משגיאה שהחומר שנמכר לו על־ידי המתווך אינו אלא טלק

השוטר המוסווה ממישטרת ראשון־לציון בוודאי לא שמע על אגדת הרועה והזאבים. פעמים אחדות הוא קנה סמים מריצ'רד ורובל, אשר שימש כמתווך לעסקות הסמים. השוטר גם קנה ממנו אקדח.

כאשר הציע ורובל לשוטר לקנות ממנו הירואין תאילנדי — הפעם ללא תיווך — מיהר השוטר וביקש מהממונים עליו אישור להוציא כסף לקניית הסם. הוא קיבל את הכסף, נפגש עם ורובל והלה נתן לו, תמורת 3000 לירות, חומר לבן וכדורים, שאותם, כך טען, יש לערבב עם ההירואין מפני שההירואין נקי לגמרי.

אשמת מירמה. כאשר רץ השוטר המוסווה למעבדה לזיהוי פלילי וביקש לבדוק את הסם, הסתבר לו לאכזבתו, כי החומר לא היה אלא טלק מעורב באספירין.

כשעמדה התביעה להגיש כתב־אישום נגד ורובל, החליטה פרקליטות מחוז תל־מרכז שלא לוותר לחשוד והאשימה אותו גם במירמה.

בישיבה הראשונה של בית־המישפט טען

(המשך בעמוד 68)

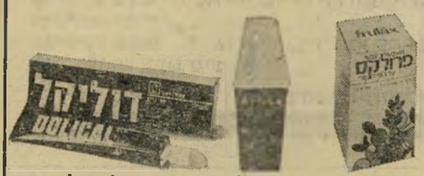

לפעמים כאב-גרון זו התחלה של מחלה. קח פרוגרון כבר בהתחלה.

פרוגרון מחטא את הגרון ומרגיע את הכאב. אל תזלזל בכאב גרון, קח פרוגרון מיד עם הכאב הראשון.

progaron פרוגרון

מארון התרופות של אביים

פרולקס נגד עצירות
סטילה הטיפות הכחולות
דוליקל נגד כאבי שרירים

תן טרמפ לחייל

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב, טל' 297263

יום שלישי
ה־29.5.80
פוטיומקין
סרטו של סרגיי איזנשטיין

המועדון פתוח בימי ג'
התוכניות מתחילות ב־9 בערב
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

ארכיון המערכת
פתוח בימים שלישי ורביעי
בין השעות 19.00 — 15.00

הגימנזיסטית והפורץ

„לא פחדתי בכלל. הוא נדהם ולא הספיק להתנגד!" סיפרה בת השוטר בת ה־17 שלכדה במו ידיה פורץ

„לא פחדתי בכלל. הפסקתי את הפורץ במעיל. הוא כל־כך נדהם, שלא הספיק אפילו להתנגד," סיפרה ורדית קידר בת ה־17, שלכדה בשבוע שעבר פורץ.

ורדית, נערה בעלת שיער חום מתולתל, חייכנית ונאה, היא בתו של סגן־ניצב שמעיה קידר, דובר משטרת מחוז תל־אביב. מאז שהתמנה האב למישרה, לפני כשנה, התחילה ורדית להיות מעורה בכל הקורה במישטרה, אך מעולם לא תיארה לעצמה כי תעשה עבודה מישטרתית ו־תלכוד פורץ בעצמה.

בשבוע שעבר זה קרה. ורדית היתה ב־דרכה לבית סבתה. השעה היתה שבע בערב. הצעירה האתלטית ירדה מאוטובוס מיספר 63 ברחוב מרמורק בתל־אביב, ו־עשתה קיצור דרך ברחוב ברכה פולד, כשלפתע הבחינה בשני צעירים חשודים. אחד מהם עמד וניסה לפתוח מכונית. השני נעלם בחצר אחד הבתים.

ורדית הלכה לאיטה והתבוננה בשניים. אז ראתה בחור שלישי הנושא תיק־צד צבאי. הצעיר יצא ממכוניתו וצעד לכיוון הבחור שליד המכונית. האחרון הבחין ב־בעל התיק, כנראה שהריח כי הלה בלש ושרק לחברו, שניסה את מזלו בפריצת חלון בקומת הקרקע.

הפורץ רעד כולו

יפרה ורדית: „הכל קרה נורא מהר. הבחור עם התיק, שעכשיו אני יודעת שהוא בלש מהיחידה המרכזית בשם דודו ברק, ניגש אל זה שליד המכונית וצעק אליו: ‚בן זונה, תשכב מיד על הארץ, אני מהמישטרה.'

„הבחור עזב את המכונית והתחיל לברוח לכיוון הבימה. דודו ברק רץ אחריו. הם עשו סיבוב וחזרו לכיוון שלי. הפורץ ה־שני ברח בינתיים. אני עמדתי עם הידיים בכיסים והסתכלתי מה קורה. לא היה אף אחד ברחוב. היה חושך. שמעתי את הבלש צועק: ‚מישטרה מישטרה, עצור!' הפורץ רץ ועבר לידי. בלי לחשוב תפסתי אותו במעיל מאחור. הוא היה כל כך מופתע שלא חשב אפילו להתנגד. זה לקח שתי שניות אולי. הבלש הגיע ולקח אותו ממני. הצעיר נראה כבן 17, בגילי. הוא רעד כולו. דודו השכיב אותו על הגב, ערך עליו חיפוש ושם לו אזיקים. אני ראיתי שהכל נגמר והתחלתי ללכת לאוטובוס. אז דודו קרא לי לחזור וביקש את הפרטים שלי. הוא אמר לי: ‚אה, זו את שעזרת לי, תני לא את השם והכתובת שלך, אולי תצ־טרכי לבוא להעיד.' ביקשתי ממנו שיזדהה, מה שבטוח בטוח. הוא הוציא תעודת־שוטר. נתתי לו את הפרטים והלכתי לסבתא שלי. לא חשבתי אפילו לספר לה מה קרה. זה נראה לי טבעי לגמרי.

„רק אחר־כך בערב, כשבאתי הביתה ראיתי שירד לי דם מהאצבע, חספתי כנראה פצע קטנטן כשתפסתי את הבחור. אבא שלי בא הביתה, ראה את האצבע ושאל אותי מה קרה. סיפרתי לו. אבא שלי רק ישב וחייך. לא חשבתי שיגיב אחרת, הוא יותר מדי בעניינים האלה. בעצם סיפרתי לו את זה כקוריוז. לא ראיתי בזה משהו מיוחד. היחידי שבאמת התלהב מהעניין היה אחי הקטן. הוא התפעל מ‚אחותו האמיצה.'

„עכשיו כולם התחילו לנפח את העניין כאילו מי יודע מה עשיתי. בכיתה מישהו הצדיע לי, מישהו אחר צחק, וקרא לי: ‚מדורניקית' אבל מטוב־לב, לא בליגלוג. חברה אחת אמרה לי: ‚אני במקומך הייתי מתה מפחד, הייתי ישר בורחת.' זה הכל. אני לא יודעת אם עשיתי את מה שעשיתי בגלל החינוך בבית, בגלל זה שאבא שלי קצין־מישטרה, או בגלל שאולי אני יותר אמיצה מאחרים. פשוט עשיתי וזהו. אני בדרך־כלל לא פוחדת. אני יוצאת לטייל עם הכלב שלי, בוני, בשתיים בלילה. אין לי פחד מחושך או שטויות אחרות. נכון לפני שאבא התחיל לעבוד במישטרה קצת פחדתי בגלל פושעים, אבל עכשיו כשאני קצת מבינה בעניינים האלה אני לא פוחדת יותר. הם סתם בני־אדם. אם לא מראים להם שמפחדים מהם הם לא יהיו מסוכנים."

ורדית, תלמידת שמינית עסוקה עכשיו בהכנות לבחינות־הבגרות במגמה ריאלית. מגיל צעיר התחילה להתאמן בתנועה ו־אחר־כך בהתעמלות־קרקע והתעמלות־מכ־שירים בבית־ספר למחוננים. היא מציירת וזכתה בפרס בתערוכת־ציורים השכונה שלי, ואף נסעה בשנה שעברה עם מישלחת נוער שוחר אמנות לגרמניה. „אני תלמידה מצטיינת, חוץ ממתמטיקה," היא מעידה על עצמה. השנה הצטרפה לגרעין נח"ל והתחילה ללמוד לנגן בגיטארה. „אף אחד בגרעין לא יודע לנגן בגיטארה, אז החלטתי שאלמד בשביל החברה" סיפרה.

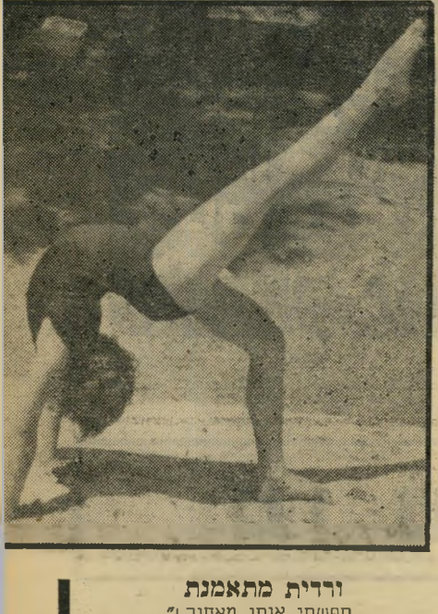
כמו כל התלמידות בגילה היא מאד עסוקה. לפעמים היא נאלצת גם ל־שמש כמזכירתו הפרטית של אביה ולהעביר או לקבל עבורו ידיעות מהמישטרה ומעי־תונאים, אפילו בשעות הקטנות של הלילה.

„אני חושבת שמבוגרים מקבלים את מה שעשיתי יותר בהתפעלות מהצעירים," היא אומרת. „שואלים אותי אני רוצה להיות שוטרת. זה בכלל לא בראש שלי. אני לא יודעת מה אעשה כשאהיה גדולה, אולי אפילו אהיה פעם שוטרת, אבל ביניתיים אני נמשכת יותר להוראה."

הגיב האבא, דובר המחוז שמעיה קידר על הפרשה: „קיבלתי את הסיפור בתד־המה. זה נראה לי לא כל־כך בנורמה בארץ. בעבודה שלי, כדובר, אני נתקל כל הזמן באלימות בבתי־ספר וברחוב, אבל לעיתים נדירות קורה שאזרחים משתפים פעולה ועוזרים להתגבר על הפשיעה. אני חושב שאף אזרח לא צריך לפחד מפושעים צעי־רים, וצריך לסייע למישטרה ככל יכולתו. אני שמח שמישהו גילה תושייה ואזרחות טובה ואין זה משנה אם זאת בתי או מישהו אחר."

ורדית קידר ואביה סגן־ניצב שמעיה קידר
„עצור, עצור! מישטרה!"

ורדית מתאמנת
„תפשתי אותו מאחור!"

כמה את מוכנה לשלם כדי להכנס למיטה חמה כל לילה?

את יכולה להרשות לעצמך תענוג כזה: הוא יעלה לך 35 עד 45 אג' ללילה — כי צריכת החשמל של סדין חימום זק"ש היא אפסית. יותר מזה: את יכולה לוותר על כל חימום אחר בחדר־השינה — ובמחירי החשמל כיום זהו חסכון גדול.
זו הסיבה שמליוני בתים באירופה ואלפי בתים בישראל אימצו את סדין החימום כשיטה אידיאלית לחימום חדר השינה בחורף.

איך זה פועל?

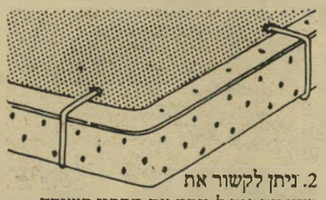
השימוש בסדין חימום זק"ש פשוט ובטוח: את פורשת אותו פעם אחת בלבד בתחילת החורף — ומדי לילה תיהני מחמימות נעימה במיטה.

היתרונות של זק"ש

- הסדין נצמד למזרן מסביב בצורה. המונעת קפלים. יתרון זה מקנה לסדין אורך חיים ובטחון בשימוש.
- מפסק זרם עם 3 מצבים מאפשר לבחור את דרגת החום המתאימה.
- סדין חימום זק"ש ניתן לכביסה (דגם 231-331-441)
- 3 שנות אחריות.
- סדין חימום זק"ש החדש עמד בדרישות החמורות של מכון התקנים הבריטי.

שיטת הבטחון הכפול

1. רשת עדינה של מעבירי חום מדבקת בין שני בדים דחוסים. שיטה זו מונעת כל אפשרות תוחה של מעבירי החום.

2. ניתן לקשור את סדין החמום למזרן עם התקני קשירה מיוחדים. יתרון זה מקנה לסדין אורך חיים ובטחון בשימוש.

היחידי הניתן לכביסה עם 3 שנות אחריות.

זק"ש SACHS

סדין החימום הטוב ביותר במיטה

להשיג בשק"ם, ש.א.ל, ברשתות השיווק ובחנויות החשמל המובחרות. מרכז המכירות: רח' בן יהודה 72 ת"א טל' 03-234206.
שיווק מוצרי זק"ש לוועדי עובדים: ישקל. טל' 03-286186.

בואו אל האוכל הטוב
בואו אל הטעם הטוב
ג'חנון • חילבה • מלוואח
דגים • ומאכלי גריל
בית רצון רח.בן יהודה 73, ת"א. טל:235607

תן טרמפ לחייל

במדינה

(המשך מעמוד 66)

עורך־הדין של ורובל, חיים קאזיס, כי דווקא העובדה שהחומר היה אספירין, לא סם, מעידה על חפותו של הנאשם. התובעת תמר פינקוס תבעה לעצור את הנאשם עד תום ההליכים, בטענה שרבים מסוחרי הסמים מרמים את לקוחותיהם ומוכרים להם חומרים מסוכנים אחרים במקום הסם, דבר שיכול לגרום לקונים תוצאות חמורות.

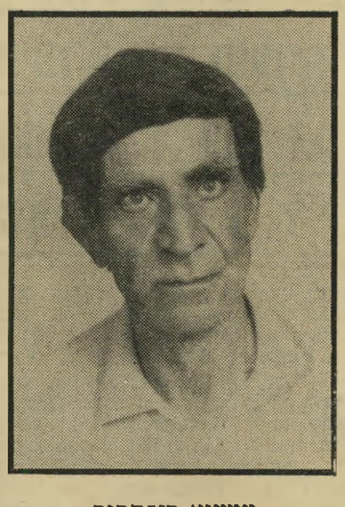
השופט אורי שטרוזמן קיבל את דעתה, ועצר את ורובל עד תום ההליכים נגדו.

דרכי חיים

דופקים את השחורים

פיתרון לבעיית האנרגיה בעזים מציע מהנדס מבתי־ים, שטוען כי גילה תהליך להפקה זולה של דלק

„ברשותי תהליך חדש לייצור דלק טבעי נוזלי, קארבראן בי, מחומר גולמי המצוי בשפע בארץ ובעולם. מחיר הדלק הנוזלי זול מהקיים. מעוניין למכור את התהליך

ממציא בן־חביב
לא פחות מ־50 מיליון

במחיר 10 מיליון דולר. דגם נסיוני של המכשיר להוכחת התהליך קיים. על המעוניינים להתקשר אחר הצהריים למיספר טלפון 723294. בן־חביב."

מודעה זו התפרסמה בשבוע שעבר בלוח מעריב. המודעה מנקרת העיניים משכה תשומת־לב רבה.

„אני נותן צ'אנס אחרון למדינת ישראל. 50 מיליון דולר תמורת פיתרון בעיית האנרגיה, או שאמכור את ההמצאה לחוץ־לארץ," הסביר מפרסם המודעה יהושוע בן־חביב. חביב, מהנדס בן 69, לבוש בצניעות ונראה כפרופסור מפוזר בבגדיו הצבעוניים ובכובעו הירוק. הוא גר במה שהוא מכנה „וילה מפוארת" בבת־ים, שהיא דירה בת חדר וחצי בעליית גג של בניין ישן.

המהנדס בן־חביב המציא, לדבריו, שיטה חדשה להפקת דלק מחומרים המצויים גם בארץ. הוא אדם עסוק מאד. פרט לעבודתו בבניית מכשירי קירור הוא שקוע בלימוד מספרים עתיקים שברשותו. „היו לי 3000 ספרים, מיסמכים, תמונות. הכל אבד ב־שריפה שהיתה אצלי לפני כמה שנים," הוא מקונן.

הוא גם מתכנן. ברשותו עשרות תרשימים מצהיבים של כלי־נשק מתוחכמים, שאותם תיכנן, לדבריו, בעצמו. הוא מסוגל להתיישב ליד השולחן ולשרטט תוך רגע את אחד מתרשימיו המסובכים — להפתעת הצופה המעוניין.

בן־חביב אדם מוכשר מאד, על כך מעידים כל מעסיקיו, אבל פשוט אין לו מזל. עכשיו, כשהתייאש כבר ממדינת־ישראל, שבה לדבריו „דופקים את השחורים", הוא מאיים: „אסע לנשיא קארטר."

לדבריו פנו אליו בעיקבות המודעה 15 אנשים ומוסדות, המעוניינים לקנות את המצאתו. הוא מסרב למסור את שמות הפונים. „מוקדם מדי, כשאחליט רק אז אמסור את השמות."

„אני יודע שהעולם ההמוני רואה את צעדיו הראשונים של ממציא כשיגעון,"

אמנות

סוף טוב לשערורייה

במלאת שנה למותו של הפסל הדגול יעקב לוצ'אנסקי, נפתחה בשבוע שעבר תערוכת פסלים שלו. האמן, שהיה בן מאה ושתיים במותו, עמד אז במרכזה של שע־רוריה ציבורית. מוסיאון ישראל עמד לערוך תערוכה רטרוספקטיבית מפסליו. ציבור שוחרי האמנות נחלק אז לשניים: כאלה שטענו, כי אינו די חשוב כדי להציגו במוסיאון, וכי העובדה שעוד מעט תמלאנה לו מאה שנה אינה מצדיקה תערוכה ואחרים שהיו מחסידי הפסל, ניצחו אוהדי לוצ'אנסקי, והתערוכה אכן הוצגה.

ליעקב לוצ'אנסקי לא היה איכפת כהוא זה מה מתרחש מחוץ לכתלי הסטודיו שלו, שבקיבוץ גבעת ברנר. מאה ושתיים שנות חייו, הכילו יותר מהפוכות וזרמים ב־אמנות, מאשר עשרים מאות השנים ש־לפניהן. אך הוא נשאר בשלו ובסיגנונו. ה־זרמים שהלכו ובאו, לא הותירו את מישק־עם על אמנותו. הוא הושפע, בתקופת לי־מודיו בפאריס, בשנת 1903, מגדולי הדור — רודין, מאיול דפסין וממורו מרסייה. הקו שלו היה ונשאר קלאסי במהותו. כש־הציור בתחילת המאה הלך והתרחק מה־ריאליזם, והחליף סיגנונות כמו הקוביזם, הקונסטרוקטיביזם, הדאדא, ואחר־כך ה־מופשט האכספרסיוניסטי, לוצ'אנסקי היה ונשאר אוהב האדם והטבע. בפסליו ה־רבים, שהוצגו בעולם כולו, בגדולי המו־סיאונים, ביטא את אהבתו לבני־אדם, ל־ילדים ולחיות.

מהספיבה הטבעית. יעקב לוצ'א־נסקי נולד באוקריינה, רוסיה. למרות ש־אביו היה פרקליט, התקיימה המישפחה בדוחק. את לימודי הפיסול שלו, עשה ב־עיר אודיסה, ולאחר מכן, שירת בצבא הרוסי. כשעבר לפאריס, ב־1903, למד פיסול אצל הפסל מרסייה, ושם עוצב סיגנונו. ארבעים שנה התגורר בפאריס, מלבד שנתיים שבהן שהה בניו־יורק, ו־הציג ברחבי ארצות־הברית.

בשנת 1938 נערכה במוסיאון לאמנות מודרנית בפאריס, תערוכה רטרוספקטי־בית של פסליו. יום אחד, אחרי מילחמת־העולם השנייה הגיע אליו אהרון ציז־לינג, מי שהיה אז חבר משק עין־חרוד ואחר־כך חבר־כנסת, והציע לו לעלות לארץ. לוצ'אנסקי "נדלק" לרעיון, ארז את חפציו, ובא. עד יום מותו, לפני שנה, היה חבר קיבוץ גבעת־ברנר. כהשראה וכנושא ליצירותיו שימשה הסביבה הטב־עית. וכך אפשר לראות בין פסליו ילדים, פרות, סוסים ובעלי־חיים נוספים.

בית־היציקה בקריית מוצקין, שיצק מח־דש את פיסלו של אלכסנדר זייד, ואת פסליו של נחום גוטמן, נטל חלק בעבודת היצירה של לוצ'אנסקי. בפיקוחו של ה־אמן, בשנתיים האחרונות לחייו, נוצקו בבית־היציקה בברונזה, הפסלים המוצגים בימים אלה בגלריה רוזנפלד בתל־אביב.

יעקב לוצ'אנסקי ו„אשה שהורה"
הבדל בן שנתיים

הוא כתב במיכתב אישי לנשיא ארצות־הברית, „אולם אם משוגעים כאלה לא היו קיימים, גם המין האנושי לא היה מת־קיים!"

מיכתב של מלך. בן־חביב נולד ב־תורכיה, למד מכניקה כללית והשתלם בתעשיית נשק. כשעלה לארץ, בשנת 1937, התחיל להתעניין בתעשיית הנשק בארץ.

„באתי לכאן עם רכוש פיסי ותיאורטי רב. רציתי לעשות למען המדינה, למען ייצור הנשק. כמו שאמר זאב ז'בוטינסקי: 'בדם ואש יהודה נפלה, בדם ואש יהודה תקום.' פגישתי הראשונה היתה עם משה שרת. הצעתי לו את המצאתי הראשונה — תותח ללא רתע, המצאה ראשונה בעולם, אבל לצערי אף אחד בארץ לא הבין אז בדברים האלה. נאמר לי שאקבל תשובה, אבל כך נגמר העניין.

„עבדתי אז כסכנאי קירור פשוט. אחר־כך הדרכתי אירר־דינמיקה באצ"ל. יום אחד עצרו אותי האנגלים, כי אחדים מתלמידי השתתפו בהתקפה על תחנת־הרכב בחיפה, בשנות ה־40.

„אותי שיחררו. אותם עצרו. במילחמת־העולם־השנייה עבדתי כמהנדס הקרקע הראשון בארץ. עבדתי בחברת אוירון של ההגנה. היו לנו אווירונים צ'כיים קטנים עם מנוע אחד. אני הופקדתי על אחזקתם. הייתי נותן אישור אם המטוס יכול לטוס או לא. עשיתי אז המצאה גדולה אחרת. זה היה בזמן התקפות הגרמנים על לונדון. אלה היו פצצות, שמכוונות אל המטוסים באמצעות גלי־הקול שבאים מהמטוס. שלחתי את ההמצאה לאנגליה, וקיבלתי מיכתב תודה מהמלך ג'ורג'.

„יש לי חשבון ארוך עם אנשי מדע בארץ. אני אחד מאלה שהגיחו את היסו־דות להתפלת־המים בארץ. רשמתי את זה במישרד הפטנטים בשנת 1958. קרה ששנה לא שילמתי את האגרה, ואז מיפעל זרחין עבד על הפטנט, שהיה במקורו שלי. מרגיז אותי שאם הייתי עובד במיפעל הזה, אפילו כפועל פשוט, הם לא היו מבזבזים כל כך הרבה כסף ולא היו הופכים את כל המכו־נות שלהם לגרוטאות.

„אני מאוכזב. יש לי הרגשה שהשם בן־חביב זה לא שם מקובל כאן. אנחנו שייכים לעדה שחורה, ושכעדה שחורה מוציאה מתוכה אדם עם מעוף, לא מכני־סים אותו פנימה. זה הכישלון של המדינה הזאת.

„עכשיו אני עובד כמהנדס קירור בשלו־שה מיפעלים. את ההמצאה האחרונה, המ־צאתי במשך השנתיים האחרונות באמצעות מכשירים פרימיטיביים, שבניתי בעצמי, במו ידי ובכספי. בהתחלה רצית למכור את ההמצאה בארץ ב־10 מיליון דולר בילבד, לכן פירסמתי מודעה בעיתונים. אבל אחרי שחשבתי על כל מה שעשו לי, אני לא רוצה להתעסק יותר עם אנשים מכאן. אני נותן צ'אנס אחרון לשר ה־אנרגיה. אני מציע לו שני תנאים. האחד, התהליך שלי ייבדק על־ידי ועדה מדעית בינלאומית ולא ישראלית, והשני, מחיר הזכיון, יהיה 50 מיליון דולר."

מכירה מיוחדת לעולים חדשים ופטורי מס

רק ללקוחות שיזמינו בחודש ינואר

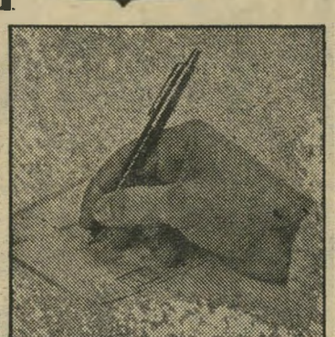
5 שנות אחריות לרמקלי BOSE ולכל מוצרי marantz

נציגים בלעדיים בישראל: elinor
אלמור סוכנויות יבוא ושווק בע"מ נכר המדינה,
רח' ה' באייר 52 תל־אביב טלפון 455620,455938

טופס לוטו

ששה X נכונים

והכסף שלך

בלוטו המזל בא לקראתך

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

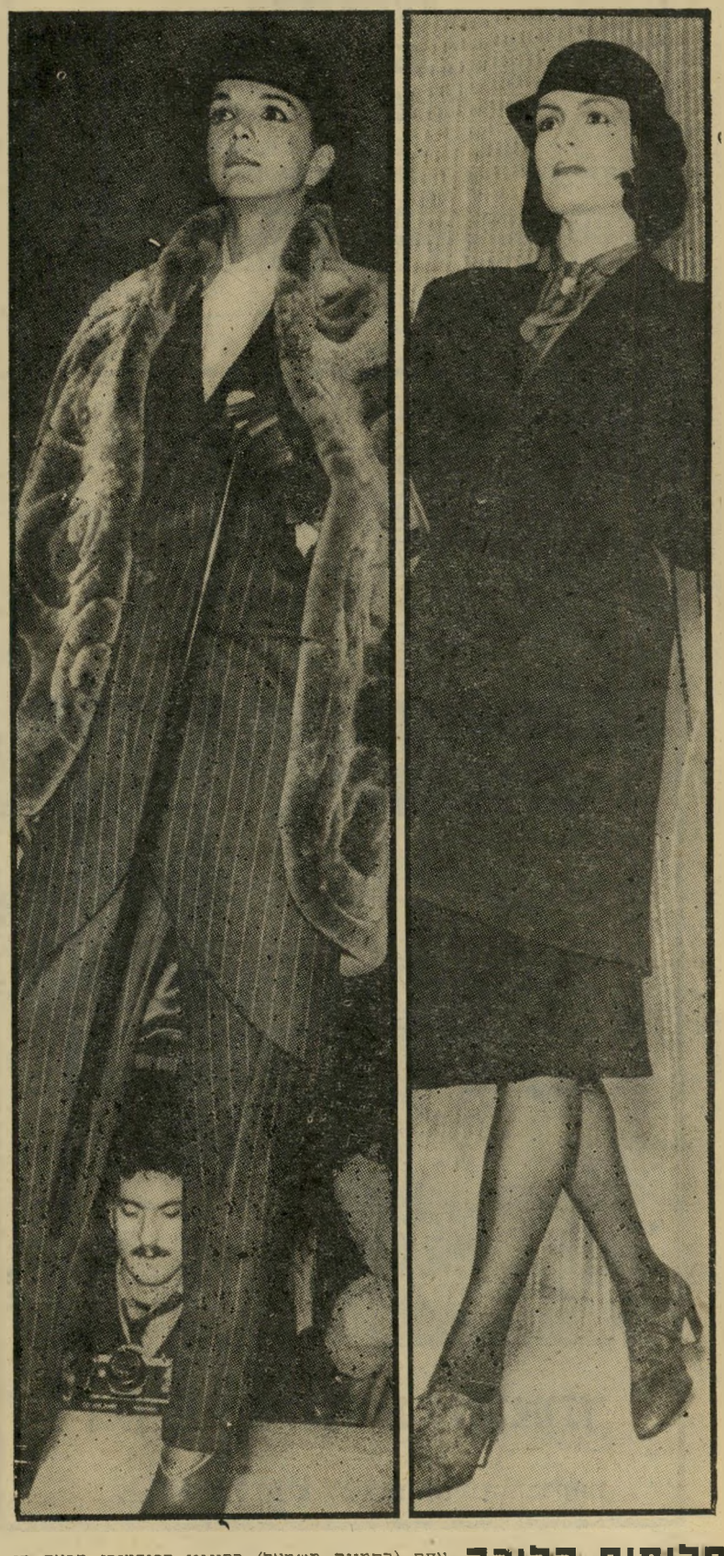
על המסלול

כמו בצל מקולף

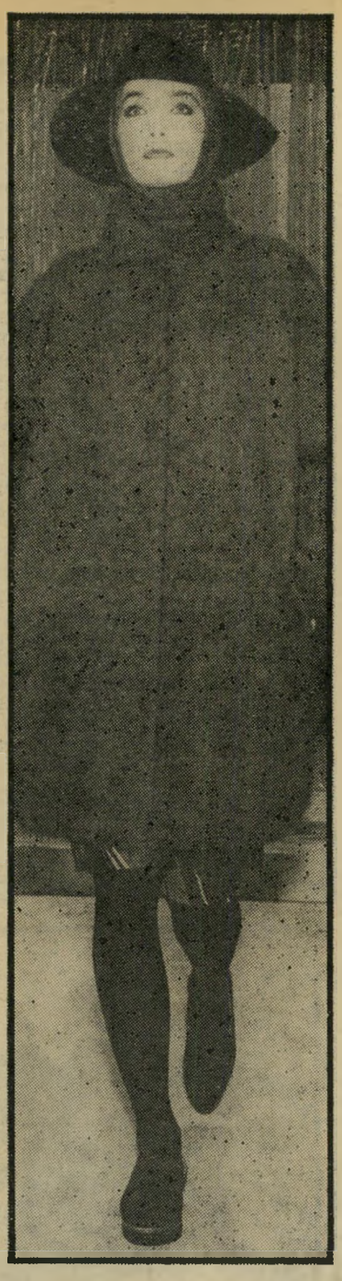
איך אמר החכם מכל אדם? „מה שהיה הוא שיהיה.“ והוא צדק, אפילו במה שנוגע לאופנה. לא אחת סיפרתי לכם על לבוש שהיה אופנתי בעבר ועכשיו שב לאופנה. מי שמרוויח מהעסק הזה הן אותן הנשים שקשה היה להם להיפרד מחצאים שונים, מחלקי לבוש, ובארון הבגדים שלהן תמצאו את החליפות הישנות שמורות לעת צרה שלא תבוא.

מערכת־לבוש שהיתה מקובלת בעבר, ושוב כבשה את חנויות האופנה החורף, היא הווקינג סוּוט או חליפת הליכה בעברית. מעיל שלשת־רבעי מעל מיכנסיים או חצאית, שאפשר להבחין רק ברבע ממנה המבצבץ מתחת למעיל. חליפת ההליכה האורגינלית היא חליפת מיכנסיים מבד בדוגמת פסים לאורך, כשמעל זה ז׳קט שלושת־רבעי הגזור בחלקו התחתון בצורת V הפוך.

על העיקרון הזה מבוססת עתה האופנה המדגישה את המעיל הקצר מעל לחצאית, הנעליים שהן בדרך־כלל בגיזרת סבתא עם שרוכים, הכובע הקטן העשוי לבד, החולצה הגברית מתחת לז׳קט הארוך ולעתים, על מנת להשלים את המראה, הולכים גם עם מקל הליכה. זה גם טוב מאד לגירוש מטרידים בלתי־רצויים. חליפה זו

חליפות הליכה אחת (בתמונה משמאל) בסיגנון ספורטיבי מראה הנשים־רבעים מעל חצאית, מתיכננו קלאודין לה ויולה. הנעלים בדוגמת סבתא. אופנאי בריזיה; השניה (בתמונה מימין): מעיל

קצר

מעל השימלה הוא סיגנון המעיל לחורף זה. המעיל הוא מבד עבה, בגיזרת אוהל; אורכו מגיע עד מעל הברך, כשיתרת השימלה מבצבצת.

אומנם מזכירה במקצת את הבצל שאפשר לקלוף אותו שכבה אחר שכבה אבל מה זה חשוב? העיקר שתהיי באופנה.

אגרטל מהלך

בואו נעיף מבט על הראש. מה אפשר עוד לעשות בעניין עיצוב התיסרוקות שעדיין לא נעשה? נראה שאין גבול לדמיון האנושי המעצב את שערותייך. למשל, איך תראי הקיץ? אין שינוי קיצוני לעומת המראה של השנה שעברה ובכל־זאת סידרה של צמות, וכל המרבה הרי זה משובח, הצמודות היטב. ואם בשכנות לך גרה נערה מאתיופיה היא תוכל לסייע לך בע״ב אותה מערכת צמות. החידוש הוא בכך שנועצים בתחילת הצמה ובסיומה פרח דמוי ורד או ציפורן. ואם נותר שיער שלא נכנס לצמות עושים ממנו „שיגיון“ או מה שנקרא קוקו מעוגל. ואל תספרי לי שלא נעים לראות אגרטל מהלך.

ברק לבננה

עוד בעניין התיסרוקות. את בוודאי מכירה את תיסרוקת הבננה. כשאוספים את השיער לאחור ומעגלים אותו פנימה בצורת בננה. צריך לדעת איך לתפוס את השיער עם סיכות סבתא מיוחדות, כך שהעיצוב יישמר. אבל אם הצלחת לעשות זאת והבננה מעוצבת כהלכה, עדיין לא תם הטכס. הנה מגיע המראה האופנתי. לאורך הבננה נועצים סיכות מבריקות בצורות שונות. זה גם תרגיל בריאותי, להרים את הידיים ולהתעסק בחלק האחורי של ראשך. זה לא קל, אבל בהחלט תורם לכושר הגופני שלך.

ילדה טובה

עוד לא גמרנו עם השיער. המראה הבא הוא מראה הקוקו של הילדה הטובה. איך היינו עושות קוקו? היינו אוספות את השיער לאחור כשהמצח מובלט. אבל המראה החדש שונה מזה. לא אוספים את כל השיער לאחור. מותירים שובל של שיער הנופל על חציו של המצח ומוסיף מיסתורין למראה הכללי. אל תתפלאי אם יאמרו לך שאת שובבה, נאה וגם אופנתית.

פרחים

עלי־זים בתחילת הצמות הקלועות ובסופן הם הניצנים הראשונים של אביזרי הקייץ.

יהלומים

מלאכותיים בגדלים שונים ובצורות שונות מקשטים את צידי תיסרוקת הבננה.

זנב סוס

הוא המראה של הילדה הטובה; הפעם קווצת שיער נופלת על חציו של המצח ומוסיפה חינניות לכל המראה.

דפוס מודעות

No.1

24 דרכים להיות יפה.

No. 1 מגישה לך היום סידרה חדשה של לכות ושפתונים: 12 גוונים לשפתיך, 12 גוונים לאצבעותיך ועוד אחד שקוף המשמש כשכבת בסיס (BASECOAT). שפתוני Q נעימים למגע ומדגישים את הקו הנשי של שפתיך בקשת של גוונים אופנתיים ובמראה החושני המבריק.
לכל שפתון תוכלי להתאים את הלכה המתאימה לו לפי טעמך, מצב רוחך או לבושך.
הלכה של No. 1 מיוצרת לפי נוסחה מדעית חדישה: היא גמישה, מתיבשת מהר ועמידה יותר.

את תופתעי כל יום מחדש מהגוון האחיד והזוהר של הלכה, הנשמרת זמן רב ואינה מתקלפת.
עכשיו יש לך 24 דרכים להיות יפה – וכולן מתחילות ב-Q.

No.1
ממולא ע"י תיא.

ה' שבט תש"ם, 23.1.1980 מיספר 2212 שנה 44 המחיר: 35.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

מישפטן מאשים את גרושתו, עוזרת בכירה בפרקליטות המדינה, בקיום יחסים אינטימיים עם אנשים המעורבים במישפטיה

פרקליטה
לאה לוי

חקירת הפרקליטה